IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, XXX
[…](2021) XXX draft

ANNEX

SENSITIVE*
UNTIL ADOPTION

ANNESS

tal-

KOMUNIKAZZJONI TAL-KUMMISSJONI

Approvazzjoni tal-kontenut ta' abbozz ta'

KOMUNIKAZZJONI TAL-KUMMISSJONI
AVVIŻ TAL-KUMMISSJONI
Linji Gwida dwar restrizzjonijiet vertikali

* Distribution only on a 'Need to know' basis - Do not read or carry openly in public places. Must be stored securely and encrypted in storage and transmission. Destroy copies by shredding or secure deletion. Full handling instructions https://europa.eu/!db43PX

ANNESS

KOMUNIKAZZJONI TAL-KUMMISSJONI

AVVIŻ TAL-KUMMISSJONI

Linji Gwida dwar restrizzjonijiet vertikali

ABBOZZ

AVVIŻ TAL-KUMMISSJONI

Linji Gwida dwar Restrizzjonijiet Vertikali

Werrej

1. Introduzzjoni ... 4

1.1. L-iskop u l-istruttura ta' dawn il-Linji Gwida ... 4

1.2. L-applikabbiltà tal-Artikolu 101 għall-akkordji vertikali ... 5

2. L-effetti ta' akkordji vertikali ... 6

2.1. Effetti pożittivi ... 7

2.2. Effetti negattivi ... 10

3. Akkordji vertikali li ġeneralment jaqgħu barra mill-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1) ... 11

3.1. Nuqqas ta' effett fuq il-kummerċ, akkordji ta' importanza minuri u SMEs ... 11

3.2. Akkordji ta' aġenzija ... 13

3.2.1. Definizzjoni ta' akkordji ta' aġenzija ... 13

3.2.2. L-applikazzjoni tal-Artikolu 101(1) għal akkordji ta' aġenzija ... 18

3.2.3. L-Aġenzija u l-ekonomija tal-pjattaformi online ... 19

3.3. Akkordji ta' subkuntrattar ... 20

4. Il-kamp ta' applikazzjoni tal-VBER ... 20

4.1. Sfera ta' sikurezza stabbilita mill-VBER ... 20

4.2. Definizzjoni ta' akkordju vertikali ... 21

4.2.1. Il-kondotta unilaterali taqa' barra mill-kamp ta' applikazzjoni tal-VBER ... 21

4.2.2. L-impriżi joperaw f'livelli differenti tal-katina tal-produzzjoni jew tad-distribuzzjoni ... 22

4.2.3. L-akkordji huma relatati max-xiri, mal-bejgħ jew mal-bejgħ mill-ġdid ta' oġġetti jew servizzi ... 23

4.3. Akkordji vertikali fl-ekonomija tal-pjattaformi online ... 23

4.4. Limiti għall-applikazzjoni tal-VBER ... 24

4.4.1. Assoċjazzjonijiet ta' bejjiegħa bl-imnut ... 24

4.4.2. Akkordji vertikali li fihom dispożizzjonijiet dwar drittijiet ta' proprjetà intellettwali (DPI) 25
4.4.3. Akkordji vertikali bejn il-kompetituri 29
4.5. Ir-relazzjoni ma' regolamenti oħrajn ta' eżenzjoni ta' kategorija 31
4.6. Tipi ewlenin ta' sistemi ta' distribuzzjoni 33
4.6.1. Sistemi ta' distribuzzjoni esklużiva 33
4.6.2. Sistemi ta' distribuzzjoni selettiva 39
4.6.3. Franchising 46
5. Definizzjoni tas-suq u kalkolu tas-sehem mis-suq 48
5.1. Avviż dwar id-Definizzjoni tas-Suq 48
5.2. Il-kalkolu tal-ishma mis-suq skont il-VBER 49
5.3. Kalkolu tal-ishma mis-suq skont il-VBER 50
6. Applikazzjoni tal-VBER 50
6.1. Restrizzjonijiet fundamentali skont il-VBER 50
6.1.1. Żamma tal-prezz għall-bejgħ mill-ġdid 53
6.1.2. Restrizzjonijiet fundamentali skont l-Artikolu 4(b) sa (d) tal-VBER 58
6.1.3. Restrizzjonijiet tal-bejgħ ta' spare parts 69
6.2. Restrizzjonijiet li huma esklużi mill-VBER 69
6.2.1. Obbligi li ma ssirx kompetizzjoni li jaqbżu durata ta' ħames snin 69
6.2.2. Obbligi li ma ssirx kompetizzjoni wara l-iskadenza tal-akkordju 70
6.2.3. Obbligi li ma ssirx kompetizzjoni imposti fuq membri ta' sistema ta' distribuzzjoni selettiva 70
6.2.4. Obbligi ta' parità 71
7. Irtirar u nuqqas ta' applikazzjoni 71
7.1. Irtirar tal-benefiċċju tal-VBER (l-Artikolu 29 tar-Regolament 1/2003) 71
7.2. Regolament li jiddikjara li l-VBER ma japplikax (l-Artikolu 6 tal-VBER) 74
8. Politika ta' infurzar f'każijiet individwali 75
8.1. Il-qafas tal-analiżi 75
8.1.1. Fatturi rilevanti għall-valutazzjoni skont l-Artikolu 101(1) 76
8.1.2. Fatturi rilevanti għall-valutazzjoni skont l-Artikolu 101(3) 79
8.2. Analiżi ta' restrizzjonijiet vertikali speċifiċi 81
8.2.1. Marka unika 81
8.2.2. Provvista esklużiva 86
8.2.3. Restrizzjonijiet fuq l-użu ta' swieq online 88
8.2.4. Restrizzjonijiet fuq l-użu ta' għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet 91
8.2.5. Obbligi ta' parità 93

8.2.6. Ħlasijiet bil-quddiem għall-aċċess ... 98
8.2.7. Akkordji ta' Ġestjoni ta' Kategorija ... 100
8.2.8. Irbit ... 101

1. INTRODUZZJONI

1.1. L-iskop u l-istruttura ta' dawn il-Linji Gwida

(1) Dawn il-Linji Gwida jistabbilixxu l-prinċipji għall-valutazzjoni ta' akkordji vertikali u prattiċi miftiehma skont l-Artikolu 101 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (minn hawn 'il quddiem "l-Artikolu 101"),[1] u r-Regolament tal-Kummissjoni (UE) [Nru [X]/2022 ta' [X] 2022] dwar l-applikazzjoni tal-Artikolu 101(3) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea għal kategoriji ta' akkordji vertikali u prattiċi miftiehma (minn hawn 'il quddiem "VBER").[2] Għall-faċilità ta' referenza, sakemm ma jkunx iddikjarat mod ieħor, f'dawn il-Linji Gwida, it-terminu "akkordju" jkopri wkoll prattiċi miftiehma.

(2) Permezz tal-ħruġ ta' dawn il-Linji Gwida, il-Kummissjoni għandha l-għan li tgħin lill-kumpaniji jwettqu l-valutazzjoni tagħhom stess tal-akkordji vertikali skont ir-regoli tal-kompetizzjoni tal-UE. Madankollu, kull akkordju irid jiġi evalwat fid-dawl tal-fatti tiegħu stess.[3] Għalhekk, dawn il-Linji Gwida ma jistgħux jiġu applikati b'mod mekkaniku. Huma wkoll mingħajr preġudizzju għall-ġurisprudenza tal-Qorti Ġenerali u tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea (minn hawn 'il quddiem "QĠUE").

(3) Jistgħu jiġu konklużi akkordji vertikali għal oġġetti u servizzi intermedji u finali. Sakemm ma jiġix iddikjarat mod ieħor, dawn il-Linji Gwida japplikaw għat-tipi kollha ta' oġġetti u servizzi u għal-livelli kollha tan-negozju.

(4) Dawn il-Linji Gwida huma strutturati kif ġej:

- Din l-ewwel taqsima hija introduzzjoni, li tinkludi spjegazzjonijiet dwar ir-raġunijiet għaliex u sa liema punt il-Kummissjoni tipprovdi gwida dwar l-akkordji vertikali. Il-bqija ta' din l-introduzzjoni tistabbilixxi l-kuntest li fih l-Artikolu 101 japplika għal akkordji vertikali.
- It-tieni taqsima tipprovdi ħarsa ġenerali lejn l-effetti pożittivi u negattivi maħluqa minn akkordji vertikali. Il-VBER fl-intier tiegħu, dawn il-Linji Gwida, u l-politika ta' infurzar tal-Kummissjoni f'każijiet individwali huma bbażati fuq il-kunsiderazzjoni ta' dawn l-effetti.
- It-tielet taqsima tittratta akkordji vertikali li ġeneralment jaqgħu barra mill-Artikolu 101(1). Filwaqt li l-VBER ma japplikax għal dawn l-akkordji, huwa meħtieġ li tiġi pprovduta gwida dwar il-kundizzjonijiet li taħthom l-akkordji vertikali jaqgħu barra mill-Artikolu 101(1).
- Ir-raba' taqsima tipprovdi gwida ulterjuri dwar il-kamp ta' applikazzjoni tal-VBER. Hija tinkludi spjegazzjonijiet dwar l-isfera ta' sikurezza stabbilita mill-VBER u d-definizzjoni ta' akkordju vertikali. Din it-taqsima tittratta wkoll b'mod aktar speċifiku l-akkordji vertikali b'rabta mal-ekonomija tal-pjattaforma online, li għandha rwol dejjem aktar importanti fid-distribuzzjoni tal-oġġetti u tas-servizzi u fejn jista' ma jkunx faċli li l-akkordji vertikali bejn l-impriżi jiġu kkategorizzati skont il-kunċetti tradizzjonalment assoċjati ma'

---

[1] Dawn il-Linji Gwida jissostitwixxu l-Avviż tal-Kummissjoni – Linji Gwida dwar Restrizzjonijiet Vertikali, ĠU C 130, 19.5.2010, p. 1.

[2] ĠU L, [X], [X].[X].[X], p. [X].

[3] Il-Kummissjoni se tkompli timmonitorja l-operat tal-VBER u ta' dawn il-Linji Gwida u tista' tirrevedi dan l-avviż fid-dawl ta' żviluppi futuri.

akkordji vertikali. Dik it-taqsima tispjega wkoll il-limiti tal-applikazzjoni tal-VBER, kif stipulat fl-Artikolu 2(2) sa (4) tal-VBER, u tispjega r-relazzjoni ma' regolamenti oħrajn ta' eżenzjoni ta' kategorija skont l-Artikolu 2(8) tal-VBER. Hija fiha wkoll deskrizzjoni tat-tipi ewlenin ta' sistemi ta' distribuzzjoni. Din id-deskrizzjoni hija rilevanti għal għadd ta' dispożizzjonijiet tal-VBER, b'mod partikolari l-lista ta' restrizzjonijiet fundamentali pprovduti fl-Artikolu 4(b) tal-VBER.

- Il-ħames taqsima tindirizza d-definizzjoni tas-swieq rilevanti u l-kalkolu tal-ishma mis-suq tal-impriżi li huma parti għal akkordju vertikali. Hija sservi biex jiġi vvalutat jekk il-limiti tas-sehem mis-suq ipprovduti fl-Artikolu 3 tal-VBER li jiddetermina l-applikabbiltà tal-VBER jinqabżux.
- Is-sitt taqsima tittratta r-restrizzjonijiet fundamentali stabbiliti fl-Artikolu 4 tal-VBER u r-restrizzjonijiet esklużi stabbiliti fl-Artikolu 5 tal-VBER, inklużi spjegazzjonijiet dwar għaliex il-kwalifika bħala restrizzjoni fundamentali jew eskluża hija rilevanti.
- Is-seba' taqsima fiha gwida dwar l-irtirar tal-benefiċċju tal-VBER skont l-Artikolu 29 tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1/2003 tat-16 ta' Diċembru 2002 dwar l-implimentazzjoni tar-regoli dwar il-kompetizzjoni stabbiliti fl-Artikoli 81 u 82 tat-Trattat (minn hawn 'il quddiem "ir-Regolament 1/2003")[4] u r-regolamenti li jiddikjaraw li l-VBER ma japplikax skont l-Artikolu 6 tal-VBER.
- It-tmien taqsima tiddeskrivi l-politika ta' infurzar tal-Kummissjoni f'każijiet individwali. Għal dan l-għan, hija tispjega kif l-akkordji vertikali jiġu vvalutati skont l-Artikolu 101(1) u 101(3) barra mill-kamp ta' applikazzjoni tal-VBER, u tipprovdi gwida dwar lista mhux eżawrjenti ta' akkordji vertikali speċifiċi.

1.2. L-applikabbiltà tal-Artikolu 101 għall-akkordji vertikali

(5) L-objettiv tal-Artikolu 101 huwa li jiżgura li l-impriżi ma jużawx akkordji, orizzontali jew vertikali,[5] biex jipprevjenu, jirrestrinġu jew joħolqu distorsjoni tal-kompetizzjoni fis-suq għad-detriment aħħari tal-konsumaturi. L-Artikolu 101 isegwi wkoll l-objettiv usa' li jinkiseb suq intern integrat,[6] li jsaħħaħ il-kompetizzjoni fl-Unjoni Ewropea. L-impriżi ma jistgħux jużaw akkordji vertikali biex jistabbilixxu mill-ġdid ostakoli privati bejn l-Istati Membri fejn l-ostakoli tal-Istat ġew aboliti b'suċċess.

(6) L-Artikolu 101 japplika għall-akkordji u r-restrizzjonijiet vertikali fl-akkordji vertikali li jaffettwaw il-kummerċ bejn l-Istati Membri u li jipprevjenu, jirrestrinġu

---

[4] ĠU L 1, 4.1.2003, p. 1.

[5] Għall-applikazzjoni tal-VBER, l-Artikolu 1(1)(a) tal-VBER jiddefinixxi "akkordju vertikali" bħala "akkordju jew prattika miftiehma konklużi bejn żewġ impriżi jew aktar, li kull waħda minnhom topera, għall-iskopijiet tal-akkordju jew tal-prattika miftiehma, f'livell differenti tal-katina ta' produzzjoni jew ta' distribuzzjoni, u li jirrigwarda l-kondizzjonijiet li taħthom il-partijiet jistgħu jixtru, ibigħu jew ibigħu mill-ġdid ċerti oġġetti jew servizzi". Aktar gwida dwar din id-definizzjoni hija pprovduta fit-Taqsima 4.2 ta' dawn il-Linji Gwida.

[6] Ara, pereżempju, is-sentenzi fil-Kawża 6/72 *Europemballage Corporation u Continental Can Company vs Il-Kummissjoni* EU:C:1973:22, il-paragrafi 25-26; Il-Kawża C-52/09 *TeliaSonera Sverige* EU:C:2011:83, il-paragrafu 22; Il-Kawża C-209/10 *Post Danmark A/S vs Konkurrencerådet* EU:C:2012:172, il-paragrafi 20-24 u l-Kawża C-413/14 P *Intel Corp. Inc. vs Il-Kummissjoni* EU:C:2017:632, il-paragrafu 133.

jew joħolqu distorsjon tal-kompetizzjoni.[7] Huwa jipprovdi qafas legali għall-valutazzjoni tar-restrizzjonijiet vertikali,[8] li jqis id-distinzjoni bejn l-effetti anti-kompetittivi u pro-kompetittivi. L-Artikolu 101(1) jipprojbixxi dawk l-akkordji li jirrestringu jew joħolqu distorsjoni tal-kompetizzjoni b'mod sinifikanti, filwaqt li l-Artikolu 101(3) jeżenta dawk l-akkordji li jaqgħu fi ħdan l-Artikolu 101(1) li jipprovdu biżżejjed benefiċċji biex jegħlbu l-effetti anti-kompetittivi tagħhom.[9]

(7) Filwaqt li ma hemm l-ebda sekwenza obbligatorja għall-valutazzjoni tal-akkordji vertikali, din ġeneralment tinvolvi l-passi li ġejjin:

(a) L-ewwel nett, jeħtieġ li l-impriżi involuti jistabbilixxu l-ishma mis-suq tal-fornitur u tax-xerrej fis-suq fejn huma jbigħu u jixtru, rispettivament, l-oġġetti jew is-servizzi tal-kuntratt.

(b) Jekk kemm is-sehem mis-suq rilevanti tal-fornitur kif ukoll dak tax-xerrej ma jaqbżux il-limitu tas-sehem mis-suq ta' 30 %, l-akkordju vertikali jkun kopert mill-isfera ta' sikurezza maħluqa mill-VBER, diment li ma jkunx fih la restrizzjonijiet fundamentali u lanqas restrizzjonijiet esklużi li ma jistgħux jiġu sseparati mill-bqija tal-akkordju vertikali.

(c) Jekk is-sehem mis-suq rilevanti jkun ogħla mil-limitu ta' 30 % għall-fornitur u/jew għax-xerrej, jeħtieġ li jiġi vvalutat jekk l-akkordju vertikali jaqax fi ħdan l-Artikolu 101(1).

(d) Jekk l-akkordju vertikali jaqa' fi ħdan l-Artikolu 101(1), jeħtieġ li jiġi eżaminat jekk jissodisfax il-kundizzjonijiet għal eżenzjoni individwali skont l-Artikolu 101(3).

2. L-EFFETTI TA' AKKORDJI VERTIKALI

(8) Il-valutazzjoni tar-restrizzjonijiet vertikali skont l-Artikolu 101 u l-applikazzjoni tal-VBER iridu jqisu l-parametri rilevanti kollha tal-kompetizzjoni, bħall-prezzijiet, l-output f'termini ta' kwantitajiet tal-prodott, il-kwalità u l-varjetà tal-prodott, u l-innovazzjoni. Huma jridu jqisu wkoll li l-akkordji vertikali bejn l-impriżi li joperaw f'livelli differenti tal-katina tal-produzzjoni jew tad-distribuzzjoni huma ġeneralment inqas ta' ħsara mill-akkordji orizzontali bejn il-kompetituri li jfornu oġġetti jew servizzi sostitwibbli. Fil-prinċipju, dan huwa dovut għan-natura komplementari tal-attivitajiet tal-partijiet għal akkordju vertikali, li normalment jimplika li l-azzjonijiet favur il-kompetizzjoni minn waħda mill-impriżi jkunu ta' benefiċċju għall-parti l-oħra għall-akkordju u, fl-aħħar mill-aħħar, għall-konsumaturi. B'kuntrast mal-akkordji orizzontali, għalhekk, il-partijiet għal akkordju vertikali għandhom it-tendenza li jkollhom inċentiv biex jaqblu fuq prezzijiet aktar baxxi u livelli ogħla ta'

[7] Ara, *inter alia*, is-sentenzi fil-Kawżi Magħquda 56/64 u 58/64 *Grundig-Consten vs Il-Kummissjoni* EU:C:1966:41; il-Kawża 56/65 *Technique Minière* vs *Maschinenbau Ulm* EU:C:1966:38; u l-Kawża T-77/92 *Parker Pen vs Il-Kummissjoni* EU:T:1994:85.

[8] Għall-applikazzjoni tal-VBER, l-Artikolu 1(1)(b) tal-VBER jiddefinixxi "restrizzjoni vertikali" bħala "restrizzjoni tal-kompetizzjoni f'akkordju vertikali li taqa' *fi ħdan* il-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1) [enfasi miżjuda]". Aktar gwida dwar l-akkordji vertikali li ġeneralment jaqgħu *barra* mill-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1) hija pprovduta fit-Taqsima 3 ta' dawn il-Linji Gwida.

[9] Ara l-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni – Avviż – Linji Gwida dwar l-applikazzjoni tal-Artikolu 81(3) tat-Trattat, ĠU C 101, 27.4.2004, p. 97, għall-metodoloġija u l-interpretazzjoni ġenerali tal-Kummissjoni tal-kundizzjonijiet għall-applikazzjoni tal-Artikolu 101(1) u, b'mod partikolari, tal-Artikolu 101(3).

servizz, li huwa wkoll ta' benefiċċju għall-konsumaturi. In-natura komplementari tal-attivitajiet tal-partijiet għal akkordju vertikali fit-tqegħid ta' oġġetti jew servizzi fis-suq timplika wkoll li r-restrizzjonijiet vertikali jistgħu jipprovdu kamp ta' applikazzjoni sostanzjali għal effiċjenzi, pereżempju, billi jottimizzaw il-proċessi u s-servizzi tal-manifattura jew tad-distribuzzjoni.

(9) L-impriżi b'saħħa fis-suq jistgħu jipprovaw jużaw restrizzjonijiet vertikali biex isegwu skopijiet antikompetittivi li, fl-aħħar mill-aħħar, jagħmlu ħsara lill-konsumaturi. Is-saħħa fis-suq hija l-kapaċità li l-prezzijiet jinżammu 'l fuq mil-livelli kompetittivi jew li l-produzzjoni f'termini tal-kwantitajiet tal-prodott, il-kwalità u l-varjetà tal-prodott jew l-innovazzjoni tinżamm taħt il-livelli kompetittivi għal perjodu ta' żmien mhux insinifikanti. Il-grad ta' saħħa fis-suq normalment meħtieġ biex jinstab ksur taħt l-Artikolu 101(1) huwa inqas mill-grad ta' saħħa fis-suq meħtieġ biex tinstab dominanza taħt l-Artikolu 102. Madankollu, fid-dawl tan-natura komplementari tal-attivitajiet tal-partijiet għal akkordju vertikali, l-eżerċitar tas-saħħa fis-suq minn impriża upstream jew downstream normalment ikun ta' dannu għad-domanda għall-oġġetti jew għas-servizzi tal-kuntratt mill-impriża l-oħra li tkun parti għall-akkordju vertikali. Għalhekk, l-impriżi li jkunu parti għal akkordju vertikali ġeneralment ikollhom inċentiv biex jipprevjenu l-eżerċitar tas-saħħa fis-suq mill-parti għall-kuntratt tagħhom.

2.1. Effetti pożittivi

(10) L-akkordji vertikali jista' jkollhom effetti pożittivi, pereżempju, prezzijiet aktar baxxi, il-promozzjoni ta' kompetizzjoni mhux ibbażata fuq il-prezzijiet jew il-kwalità mtejba tas-servizzi. In-negozjati distakkati bejn fornitur u xerrej, li jiddeterminaw biss il-prezz u l-kwantità ta' tranżazzjoni, spiss jistgħu jwasslu għal livell subottimali ta' investimenti u bejgħ, minħabba li ma jqisux l-esternalitajiet li jinħolqu min-natura komplementari tal-attivitajiet tal-fornitur u tad-distributuri tiegħu. Dawn l-esternalitajiet jaqgħu f'żewġ kategoriji: esternalitajiet vertikali u esternalitajiet orizzontali.

(11) L-esternalitajiet vertikali jinħolqu minħabba li d-deċiżjonijiet u l-azzjonijiet meħuda f'livelli differenti tal-katina tal-provvista u tad-distribuzzjoni jiddeterminaw aspetti tal-bejgħ ta' oġġetti jew ta' servizzi, bħall-prezz, il-kwalità, is-servizzi relatati u l-kummerċjalizzazzjoni, li jaffettwaw mhux biss lill-impriża li tieħu d-deċiżjonijiet, iżda wkoll lil impriżi oħrajn f'livelli oħrajn tal-katina tal-provvista u tad-distribuzzjoni. Pereżempju, distributur jista' ma jiksibx il-benefiċċji kollha tal-isforzi tiegħu biex iżid il-bejgħ, minħabba li wħud minn dawn il-benefiċċji jistgħu jmorru għand il-fornitur. Dan għaliex għal kull unità żejda li distributur ibigħ billi jbaxxi l-prezz tiegħu għall-bejgħ mill-ġdid jew billi jżid l-isforzi tal-bejgħ tiegħu, il-fornitur jibbenefika jekk il-prezz bl-ingrossa tiegħu jeċċedi l-ispejjeż marġinali tal-produzzjoni tiegħu. B'hekk, jista' jkun hemm esternalità pożittiva mogħtija lill-fornitur mill-azzjonijiet ta' tali distributur. Bil-maqlub, jista' jkun hemm sitwazzjonijiet fejn, mill-perspettiva tal-fornitur, id-distributur jista' jkun qed iżomm prezzijiet għoljin wisq,[10] u/jew ma jagħmilx biżżejjed sforzi ta' bejgħ.

(12) Jistgħu jinħolqu esternalitajiet orizzontali bejn id-distributuri tal-istess oġġetti jew servizzi meta distributur ma jkunx jista' jadatta bis-sħiħ il-benefiċċji tal-isforzi tal-bejgħ tiegħu. Pereżempju, is-servizzi ta' qabel il-bejgħ li jsaħħu d-domanda pprovduti minn distributur wieħed, bħal pariri personalizzati b'rabta ma' oġġetti jew

[10] Xi drabi msejħa "problema ta' marġinalizzazzjoni doppja".

servizzi partikolari, jistgħu jwasslu għal bejgħ ogħla minn distributuri kompetituri li joffru l-istess oġġetti jew servizzi u, b'hekk, joħolqu inċentivi fost id-distributuri biex jieħdu vantaġġ mis-servizzi li jiswew ħafna flus ipprovduti minn oħrajn. F'ambjent ta' distribuzzjoni omni-channel (online u offline), il-"free-riding" jista' jseħħ fiż-żewġ direzzjonijiet.[11] Pereżempju, il-klijenti jistgħu jżuru ħanut fiżiku biex jittestjaw oġġetti jew servizzi jew biex jiksbu informazzjoni utli oħra li fuqha jibbażaw id-deċiżjoni tagħhom li jixtru, iżda mbagħad jordnaw il-prodott online mingħand distributur differenti. Bil-maqlub, il-klijenti jistgħu jiġbru informazzjoni fil-fażi ta' qabel ix-xiri (inklużi ispirazzjoni, informazzjoni u evalwazzjoni) minn ħanut online, u mbagħad iżuru ħanut fiżiku, jitolbu u jittestjaw oġġetti jew servizzi partikolari bbażati fuq din l-informazzjoni u, fl-aħħar nett, jixtru offline f'ħanut fiżiku. Fejn tali "free-riding" ikun possibbli u fejn id-distributur li jipprovdi servizzi ta' qabel il-bejgħ ma jkunx jista' jakkwista bis-sħiħ il-benefiċċji, dan jista' jwassal għal forniment subottimali ta' tali servizzi f'termini ta' kwantità jew kwalità.

(13) Fil-preżenza ta' tali esternalitajiet, il-fornituri għandhom inċentiv biex jikkontrollaw ċerti aspetti tal-operazzjonijiet tad-distributuri tagħhom. B'mod partikolari, l-akkordji vertikali jistgħu jippermettu lill-fornituri jinternalizzaw l-effetti esterni msemmija hawn fuq, iżidu l-profitt konġunt tal-katina vertikali tal-provvista u tad-distribuzzjoni u, f'ċerti ċirkostanzi, il-benesseri tal-konsumatur.

(14) Filwaqt li jipprovaw jagħtu ħarsa ġenerali komprensiva lejn id-diversi ġustifikazzjonijiet għar-restrizzjonijiet vertikali, dawn il-Linji Gwida ma jippretendux li huma kompleti jew eżawrjenti. Ir-raġunijiet stabbiliti hawn taħt jistgħu jiġġustifikaw l-applikazzjoni ta' ċerti restrizzjonijiet vertikali.

(a) Il-kwistjoni tal-esternalità vertikali jew il-problema tal-marġinalizzazzjoni doppja: L-iffissar ta' prezz għoli wisq mid-distributur, mingħajr ma jitqies l-effett tad-deċiżjonijiet tiegħu fuq il-fornitur, jista' jiġi evitat mill-fornitur li jimponi prezz massimu ta' bejgħ mill-ġdid fuq id-distributur. Sabiex jiżdiedu l-isforzi ta' bejgħ tad-distributur, il-fornitur jista', pereżempju, juża distribuzzjoni selettiva jew distribuzzjoni esklużiva.

(b) Il-problema ta' "free-riding": Jista' jseħħ "free-riding" bejn ix-xerrejja fil-livell tal-bejgħ bl-ingrossa jew tal-bejgħ bl-imnut, b'mod partikolari, fejn ma jkunx possibbli għall-fornitur li jimponi rekwiżiti effettivi ta' promozzjoni jew ta' servizz fuq ix-xerrejja kollha. Il-"free-riding" bejn ix-xerrejja jista' jseħħ biss fuq is-servizzi ta' qabel il-bejgħ u fuq attivitajiet promozzjonali oħrajn, iżda mhux fuq is-servizzi ta' wara l-bejgħ li għalihom id-distributur jista' jitlob ħlas mingħand il-klijenti tiegħu individwalment. L-isforzi ta' qabel il-bejgħ li fuqhom jista' jseħħ il-"free-riding" jistgħu jkunu importanti, pereżempju, meta l-oġġetti jew is-servizzi jkunu relattivament ġodda, teknikament kumplessi jew ta' valur għoli, jew meta r-reputazzjoni tal-oġġetti jew tas-servizzi tkun fattur determinanti importanti tad-domanda tagħhom. Ir-restrizzjonijiet li ma ssirx kompetizzjoni jistgħu jgħinu biex jingħeleb il-"free-riding" bejn il-fornituri.

(c) Sabiex tiftaħ jew tidħol fi swieq ġodda: Meta fornitur ikun jixtieq jidħol f'suq ġeografiku ġdid, pereżempju, billi jesporta lejn pajjiż ieħor, dan jista' jinvolvi

[11] Ara d-Dokument ta' Ħidma tal-Persunal tal-Kummissjoni – Evalwazzjoni tar-Regolament dwar l-Eżenzjoni ta' Kategorija Vertikali, id-dokument SWD(2020) 172 final tal-10.5.2017, p. 31-42 u l-istudju ta' evalwazzjoni referenzjat; Il-Kummissjoni, Rapport finali dwar l-Inkjesta Settorjali dwar il-Kummerċ Elettroniku, COM(2017) 229 final, l-10 ta' Mejju 2017, il-paragrafu 11.

investimenti irrekuperabbli speċjali mid-distributur biex jistabbilixxi l-marka fis-suq. Sabiex distributur lokali jiġi pperswadut jagħmel dawn l-investimenti, jista' jkun meħtieġ li tiġi pprovduta protezzjoni territorjali sabiex id-distributur ikun jista' jirkupra dawn l-investimenti. Dan jista' jiġġustifika r-restrizzjoni ta' distributuri li jinsabu fi swieq ġeografiċi oħrajn milli jbigħu fis-suq il-ġdid (ara wkoll il-paragrafu (167) ta' dawn il-Linji Gwida). Dan huwa każ speċjali tal-problema ta' "free-riding" stabbilita fil-punt b) hawn fuq.

(d) Il-kwistjoni ta' "free-riding" ta' ċertifikazzjoni: F'xi setturi, ċerti distributuri għandhom reputazzjoni li jaħżnu biss oġġetti ta' kwalità jew li jipprovdu servizzi ta' kwalità (l-hekk imsejħa "distributuri primjum"). F'każ bħal dan, il-bejgħ permezz ta' dawk id-distributuri jista' jkun kruċjali, b'mod partikolari għat-tnedija b'suċċess ta' prodott ġdid. Jekk il-fornitur ma jkunx jista' jillimita l-bejgħ tiegħu għal tali distributuri primjum, huwa jkun qed jirriskja li jitneħħa mil-lista. Għalhekk, jista' jkun hemm ġustifikazzjonijiet biex tkun permessa distribuzzjoni esklużiva jew distribuzzjoni selettiva.

(e) Il-problema ta' rinunzja għal ċerti investimenti: Xi drabi jkun hemm investimenti speċifiċi għall-klijent li jridu jsiru jew mill-fornitur jew mix-xerrej, bħal investimenti f'tagħmir jew taħriġ speċjali. Pereżempju, manifattur ta' komponenti jista' jkollu bżonn jibni magni u għodod ġodda sabiex jissodisfa rekwiżit partikolari ta' wieħed mill-klijenti tiegħu. Meta tali investimenti speċifiċi għall-klijent ma jkunux jistgħu jiġu kuntrattati direttament, jew meta tali kuntrattar ma jkunx komplut, jista' jkun li l-impriża kkonċernata ma tkunx tista' timpenja ruħha li tagħmel l-aħjar livell ta' investimenti mill-perspettiva tal-fornitur u, ladarba jintgħażel mill-fornitur, ix-xerrej jista' jinvolvi ruħu biss f'investimenti subottimali. L-akkordji vertikali jistgħu jgħinu biex titneħħa jew tittaffa tali problema ta' impenn.

(f) Il-problema speċifika ta' rinunzja għal ċerti investimenti li tista' tinqala' fil-każ tat-trasferiment ta' għarfien espert sostanzjali: L-għarfien espert, ladarba jiġi pprovdut, ma jistax jittieħed lura u min jipprovdi l-għarfien espert jista' ma jkunx iridu jintuża għall-kompetituri tiegħu jew minnhom. Sa fejn l-għarfien espert ma kienx faċilment disponibbli għax-xerrej, u sa fejn ikun sostanzjali u indispensabbli għat-tħaddim tal-akkordju, tali trasferiment jista' jiġġustifika restrizzjoni ta' nonkompetizzjoni, li normalment taqa' barra mill-Artikolu 101(1) f'każijiet bħal dawn.

(g) Ekonomiji ta' skala fid-distribuzzjoni: Sabiex l-ekonomiji ta' skala jiġu sfruttati u b'hekk ikun hemm prezz tal-bejgħ bl-imnut aktar baxx għall-oġġetti jew għas-servizzi tiegħu, il-manifattur jista' jkun irid jikkonċentra l-bejgħ mill-ġdid tal-oġġetti jew tas-servizzi tiegħu fuq għadd limitat ta' distributuri. Sabiex jagħmel dan, huwa jista' juża distribuzzjoni esklużiva, obbligi ta' kwantità fil-forma ta' rekwiżit ta' xiri minimu, distribuzzjoni selettiva li tinkludi tali rekwiżit jew xiri esklużiv.

(h) Uniformità u standardizzazzjoni tal-kwalità: Restrizzjoni vertikali tista' tgħin sabiex toħloq immaġni ta' marka billi timponi miżura partikolari ta' uniformità u standardizzazzjoni tal-kwalità fuq id-distributuri, biex b'hekk iżżid l-attraenza tal-oġġetti jew tas-servizzi kkonċernati għall-klijent finali u, b'hekk, il-bejgħ. Dan japplika, pereżempju, fid-distribuzzjoni selettiva u fil-franchising.

(i) Imperfezzjonijiet tas-suq kapitali: Il-fornituri tal-kapital, bħal banek u swieq ta' ekwità, jistgħu jipprovdu l-kapital b'mod subottimali meta jkollhom informazzjoni imperfetta dwar is-solvenza tal-mutwatarju jew fejn ikun hemm bażi inadegwata biex jiġi żgurat is-self. Ix-xerrej jew il-fornitur jista' jkollu informazzjoni aħjar u jista' jkun kapaċi, permezz ta' relazzjoni esklużiva, jikseb sigurtà akbar għall-investiment tiegħu. Fejn il-fornitur jipprovdi s-self lix-xerrej, dan jista' jwassal għall-impożizzjoni ta' obbligu li ma ssirx kompetizzjoni jew obbligu ta' kwantità fuq ix-xerrej. Fejn ix-xerrej jipprovdi s-self lill-fornitur, din tista' tkun ir-raġuni għall-impożizzjoni ta' obbligu ta' provvista esklużiva jew obbligu ta' kwantità fuq il-fornitur.

(15) Id-disa' sitwazzjonijiet elenkati fil-paragrafu preċedenti juru li, ġeneralment, l-akkordji vertikali x'aktarx li jgħinu biex jiġu realizzati l-effiċjenzi u jiġu żviluppati swieq ġodda, u li dan jista' jikkumpensa għall-effetti negattivi possibbli. Il-każ huwa ġeneralment l-aktar b'saħħtu għal restrizzjonijiet vertikali li jgħinu fl-introduzzjoni ta' oġġetti jew servizzi ġodda u kumplessi, jew li jipproteġu investimenti speċifiċi għar-relazzjoni. Restrizzjoni vertikali xi drabi tkun meħtieġa sakemm il-fornitur ibigħ l-oġġetti jew is-servizzi tiegħu lix-xerrej (ara, b'mod partikolari, is-sitwazzjonijiet deskritti f'(a), (b), (f), (g) u (h) tal-paragrafu preċedenti).

(16) Hemm grad kbir ta' sostitwibbiltà bejn ir-restrizzjonijiet vertikali differenti. Dan ifisser li l-istess problema ta' ineffiċjenza tista' tissolva permezz ta' restrizzjonijiet vertikali differenti. Pereżempju, jista' jkun possibbli li jinkisbu ekonomiji ta' skala fid-distribuzzjoni bl-użu ta' distribuzzjoni esklużiva, distribuzzjoni selettiva, obbligu ta' kwantità jew xiri esklużiv. Madankollu, l-effetti negattivi fuq il-kompetizzjoni jistgħu jvarjaw bejn id-diversi restrizzjonijiet vertikali, li għandhom rwol meta l-indispensabbiltà tiġi vvalutata skont l-Artikolu 101(3).

2.2. Effetti negattivi

(17) L-effetti negattivi fuq is-suq li jistgħu jirriżultaw minn restrizzjonijiet vertikali u li l-liġi tal-kompetizzjoni tal-UE għandha l-għan li tipprevjeni huma, notevolment, dawn li ġejjin:

(a) Esklużjoni antikompetittiva ta' fornituri oħrajn jew xerrejja oħrajn billi jiżdiedu l-ostakoli għad-dħul jew l-espansjoni;

(b) It-tnaqqis tal-kompetizzjoni bejn il-fornitur u l-kompetituri tiegħu u/jew il-faċilitazzjoni ta' kollużjoni (espliċita jew taċita)[12] fost dawn il-fornituri, li ta' spiss issir referenza għalih bħala t-tnaqqis fil-kompetizzjoni bejn il-marki.

(c) It-tnaqqis tal-kompetizzjoni bejn ix-xerrej u l-kompetituri tiegħu jew il-faċilitazzjoni ta' kollużjoni (espliċita jew taċita) fost dawn ix-xerrejja. Madankollu, tnaqqis fil-kompetizzjoni fi ħdan marka (jiġifieri l-kompetizzjoni bejn id-distributuri tal-oġġetti jew tas-servizzi tal-istess fornitur) minnu nnifsu mhuwiex probabbli li jwassal għal effetti negattivi għall-konsumaturi, jekk il-kompetizzjoni bejn il-marki (jiġifieri l-kompetizzjoni bejn id-distributuri tal-oġġetti jew tas-servizzi ta' fornituri differenti) tkun b'saħħitha.

[12] Fir-rigward tal-kunċetti ta' kollużjoni espliċita u taċita, ara s-sentenza fil-Kawżi Magħquda C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 u C-125/85 sa C-129/85 *Ahlström Osakeyhtiö u Oħrajn vs Il-Kummissjoni* EU:C:1993:120.

(d) Il-ħolqien ta' ostakoli għall-integrazzjoni tas-suq, inklużi, b'mod partikolari, limitazzjonijiet fuq l-għażla tal-konsumatur li jixtri oġġetti jew servizzi fi kwalunkwe Stat Membru.

(18) L-esklużjoni, it-tnaqqis tal-kompetizzjoni u l-kollużjoni fil-livell tal-fornitur jistgħu jagħmlu ħsara lill-konsumaturi, b'mod partikolari, billi jżidu l-prezzijiet tal-bejgħ bl-ingrossa tal-oġġetti jew tas-servizzi (li min-naħa tagħhom jistgħu jwasslu għal prezzijiet bl-imnut ogħla), jillimitaw l-għażla tal-oġġetti jew tas-servizzi, ibaxxu l-kwalità tagħhom jew inaqqsu l-livell ta' innovazzjoni fil-livell tal-fornitur. L-esklużjoni, it-tnaqqis tal-kompetizzjoni u l-kollużjoni fil-livell tad-distributur jistgħu jagħmlu ħsara lill-konsumaturi, b'mod partikolari, billi jżidu l-prezzijiet tal-bejgħ bl-imnut tal-oġġetti jew tas-servizzi, jillimitaw l-għażla ta' kombinazzjonijiet prezz-servizz u tal-formati tad-distribuzzjoni, inaqqsu d-disponibbiltà u l-kwalità tas-servizzi tal-bejgħ bl-imnut u jnaqqsu l-livell ta' innovazzjoni fil-livell tad-distribuzzjoni.

(19) F'suq fejn il-bejjiegħa bl-imnut individwali jiddistribwixxu l-marka/i ta' fornitur wieħed biss, tnaqqis tal-kompetizzjoni bejn id-distributuri tal-istess marka jwassal għal tnaqqis tal-kompetizzjoni fi ħdan marka bejn dawn id-distributuri, iżda jista' ma jkollux effett negattiv fuq il-kompetizzjoni bejn id-distributuri inġenerali. F'każ bħal dan, jekk il-kompetizzjoni bejn il-marki tkun qawwija, mhuwiex probabbli li tnaqqis tal-kompetizzjoni fi ħdan marka jkollu effetti negattivi għall-konsumaturi.

(20) L-effetti negattivi possibbli tar-restrizzjonijiet vertikali jissaħħu meta bosta fornituri u x-xerrejja tagħhom jorganizzaw il-kummerċ tagħhom b'mod simili, li jwassal għall-hekk imsejħa effetti kumulattivi.[13]

3. Akkordji vertikali li ġeneralment jaqgħu barra mill-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1)

3.1. Nuqqas ta' effett fuq il-kummerċ, akkordji ta' importanza minuri u SMEs

(21) Qabel ma jiġu indirizzati l-kamp ta' applikazzjoni tal-VBER, l-applikazzjoni tiegħu u, b'mod aktar ġenerali, il-valutazzjoni tal-akkordji vertikali skont l-Artikolu 101(1) u 101(3), huwa importanti li jiġi mfakkar li l-VBER japplika biss għal akkordji li jaqgħu *fi ħdan* il-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1).

(22) L-akkordji li mhumiex kapaċi jaffettwaw b'mod sinifikanti l-kummerċ bejn l-Istati Membri (nuqqas ta' effett fuq il-kummerċ) jew li ma jirrestrinġux il-kompetizzjoni b'mod sinifikanti (akkordji ta' importanza minuri) jaqgħu barra mill-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1).[14] Il-Kummissjoni pprovdiet gwida dwar in-nuqqas ta' effett fuq il-kummerċ fil-Linji Gwida tal-Kummissjoni dwar il-kunċett tal-effett fuq il-kunċett li jinsab fl-Artikoli 81 u 82 tat-Trattat (minn hawn 'il quddiem "il-Linji Gwida dwar l-Effett fuq il-Kummerċ"),[15] u dwar akkordji ta' importanza minuri fl-Avviż tal-Kummissjoni dwar akkordji ta' importanza minuri li ma jirrestrinġux il-kompetizzjoni b'mod sinifikanti skont 101(1) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (minn hawn 'il quddiem "l-Avviż De Minimis").[16] Dawn il-Linji

---

[13] L-effetti kumulattivi jistgħu jiġġustifikaw b'mod partikolari l-irtirar tal-benefiċċju tal-VBER, ara t-Taqsima 7.1. ta' dawn il-Linji Gwida.

[14] Ara s-sentenza fil-Kawża C-226/11 *Expedia Inc. vs Autorité de la concurrence* EU:C:2012:795, il-paragrafi 16 u 17 b'referenzi ulterjuri.

[15] ĠU C 101, 27.4.2004, p. 81.

[16] ĠU C C 291, 30.8.2014, p. 1.

Gwida huma mingħajr preġudizzju għal-Linji Gwida dwar l-Effett fuq il-Kummerċ u l-Avviż De Minimis, kif ukoll kwalunkwe gwida futura tal-Kummissjoni f'dan ir-rigward.

(23) Il-Linji Gwida dwar l-Effett fuq il-Kummerċ stabbilixxa l-prinċipji żviluppati mill-Qrati tal-Unjoni biex jinterpretaw il-kunċett tal-effett fuq il-kummerċ u jindikaw meta l-ftehimiet x'aktarx ma jkunux kapaċi jaffettwaw b'mod sinifikanti l-kummerċ bejn l-Istati Membri. Huma jinkludu preżunzjoni konfutabbli negattiva li tapplika għall-akkordji kollha skont it-tifsira tal-Artikolu 101(1), irrispettivament min-natura tar-restrizzjonijiet inklużi f'tali akkordji, u b'hekk tapplika wkoll għal akkordji li fihom restrizzjonijiet fundamentali.[17] Skont din il-preżunzjoni, fil-prinċipju, l-akkordji vertikali ma jistgħux jaffettwaw b'mod sinifikanti l-kummerċ bejn l-Istati Membri meta (i) is-sehem mis-suq aggregat tal-partijiet fi kwalunkwe suq rilevanti fl-Unjoni affettwat mill-akkordju ma jaqbiżx il-5 %, u (ii) il-fatturat annwali aggregat tal-Unjoni tal-fornitur iġġenerat bil-prodotti koperti mill-akkordju ma jaqbiżx l-EUR 40 miljun.[18] Il-Kummissjoni tista' tikkonfuta l-preżunzjoni jekk analiżi tal-karatteristiċi tal-akkordju u tal-kuntest ekonomiku tiegħu turi l-kuntrarju.

(24) Kif stabbilit fl-Avviż De Minimis, l-akkordji vertikali konklużi minn dawk li mhumiex kompetituri ġeneralment jitqiesu li jaqgħu barra mill-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1) jekk is-sehem mis-suq miżmum minn kull waħda mill-partijiet għall-akkordju ma jaqbiżx il-15 % fi kwalunkwe wieħed mis-swieq rilevanti affettwati mill-ftehim.[19] Din ir-regola ġenerali hija soġġetta għal żewġ eċċezzjonijiet. L-ewwel nett, fir-rigward tar-restrizzjonijiet fundamentali, japplika l-Artikolu 101(1) irrispettivament mill-ishma mis-suq tal-partijiet.[20] Dan għaliex akkordju li jista' jaffettwa l-kummerċ bejn l-Istati Membri u li għandu għan antikompetittiv jista', min-natura tiegħu u indipendentement minn kwalunkwe effett konkret, jikkostitwixxi restrizzjoni sinifikattiva fuq il-kompetizzjoni.[21] It-tieni, il-limiti tas-sehem mis-suq ta' 15 % jitnaqqsu għal 5 % meta, f'suq rilevanti, il-kompetizzjoni tkun ristretta mill-effett kumulattiv ta' networks paralleli ta' akkordji. Il-paragrafi (241) sa (243) ta' dawn il-Linji Gwida jittrattaw l-effetti kumulattivi fil-kuntest tal-irtirar tal-benefiċċju tal-VBER. L-Avviż De Minimis jiċċara li fornituri jew distributuri individwali b'sehem mis-suq li ma jaqbiżx il-5 % ġeneralment ma jitqisux li jikkontribwixxu b'mod sinifikanti għal effett kumulattiv ta' esklużjoni.[22]

(25) Barra minn hekk, ma hemm l-ebda preżunzjoni li l-akkordji vertikali konklużi minn impriżi, li waħda jew aktar minnhom għandhom sehem mis-suq individwali li jaqbeż il-15 %, jaqgħu awtomatikament taħt l-Artikolu 101(1). Tali akkordji xorta jistgħu ma jkollhomx effett sinifikanti fuq il-kummerċ bejn l-Istati Membri jew jista' jkun li ma jkunux jikkostitwixxu restrizzjoni sinifikattiva tal-kompetizzjoni.[23] Għalhekk,

[17] Il-Linji Gwida dwar l-Effett fuq il-Kummerċ, il-paragrafu 50.

[18] Il-Linji Gwida dwar l-Effett fuq il-Kummerċ, il-paragrafu 52.

[19] L-Avviż De Minimis, il-paragrafu 8, li jinkludi wkoll limitu tas-sehem mis-suq għal akkordji bejn kompetituri attwali jew potenzjali, skont liema tali akkordji ma jirrestrinġux b'mod sinifikanti l-kompetizzjoni skont it-tifsira tal-Artikolu 101(1) jekk is-sehem mis-suq aggregat miżmum mill-partijiet għall-akkordju ma jaqbiżx l-10 % fi kwalunkwe wieħed mis-swieq rilevanti affettwati mill-ftehim.

[20] Ara s-sentenzi fil-Kawża 5/69 *Völk* vs *Vervaecke* EU:C:1969:35; il-Kawża 1/71 *Cadillon vs Höss* EU:C:1971:47 u l-Kawża C-306/96 *Javico vs Yves Saint Laurent* EU:C:1998:173, il-paragrafi 16 u 17.

[21] Is-sentenza fil-Kawża C-226/11 *Expedia Inc. vs Autorité de la concurrence* EU:C:2012:795, il-paragrafu 37.

[22] Avviż De Minimis, il-paragrafu 8.

[23] Ara s-sentenza fil-Kawża T-7/93 *Langnese-Iglo vs Il-Kummissjoni* EU:T:1995:98, il-paragrafu 98.

jeħtieġ li dawn jiġu vvalutati fil-kuntest legali u ekonomiku tagħhom. Dawn il-Linji Gwida jinkludu kriterji għall-individwu ta' tali akkordji.

(26) Barra minn hekk, il-Kummissjoni tqis li l-akkordji vertikali bejn l-impriżi żgħar u ta' daqs medju (minn hawn 'il quddiem "SMEs")[24] rarament ikunu kapaċi jaffettwaw b'mod sinifikanti l-kummerċ bejn l-Istati Membri. Il-Kummissjoni tqis ukoll li tali akkordji rarament jirrestrinġu l-kompetizzjoni b'mod sinifikanti skont it-tifsira tal-Artikolu 101(1), sakemm ma jinkludux restrizzjonijiet tal-kompetizzjoni skont l-għan u skont it-tifsira tal-Artikolu 101(1). Għalhekk, l-akkordji vertikali bejn l-SMEs ġeneralment jaqgħu barra mill-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1). Madankollu, f'każijiet fejn tali akkordji jissodisfaw il-kundizzjonijiet għall-applikazzjoni tal-Artikolu 101(1), il-Kummissjoni normalment toqgħod lura milli tiftaħ proċedimenti minħabba nuqqas ta' interess suffiċjenti għall-Unjoni, sakemm dawk l-impriżi, kollettivament jew individwalment, ma jkollhomx pożizzjoni dominanti f'parti sostanzjali mis-suq intern.

3.2. Akkordji ta' aġenzija

3.2.1. Definizzjoni ta' akkordji ta' aġenzija

(27) Aġent huwa persuna ġuridika jew fiżika fdata bis-setgħa li tinnegozja u/jew tikkonkludi l-kuntratti f'isem persuna oħra ("il-prinċipal"), jew f'isem l-aġent stess jew inkella f'isem il-prinċipal, għax-xiri ta' oġġetti jew servizzi mill-prinċipal, jew għall-bejgħ ta' oġġetti jew servizzi fornuti mill-prinċipal.

(28) F'ċerti ċirkostanzi, ir-relazzjoni bejn aġent u l-prinċipal tiegħu tista' tiġi kkaratterizzata bħala waħda li fiha l-aġent ma jibqax jaġixxi bħala operatur ekonomiku indipendenti. Dan japplika meta l-aġent ma jġarrab l-ebda riskju finanzjarju jew kummerċjali, jew inkella wieħed insinifikanti biss, assoċjat mal-kuntratti konklużi jew innegozjati f'isem il-prinċipal, kif spjegat aktar hawn taħt.[25] F'dak il-każ, l-akkordju ta' aġenzija jaqa' barra mill-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1). Il-kwalifika mogħtija għall-akkordju tagħhom mill-partijiet jew mil-leġiżlazzjoni nazzjonali mhijiex materjali għall-valutazzjoni. Billi huma jikkostitwixxu eċċezzjoni għall-applikabbiltà ġenerali tal-Artikolu 101 għal akkordji bejn impriżi, jenħtieġ li l-kundizzjonijiet għall-kategorizzazzjoni ta' akkordju bħala akkordju ta' aġenzija għall-finijiet tal-applikazzjoni tal-Artikolu 101(1) jiġu interpretati b'mod ristrett.

(29) Hemm tliet tipi ta' riskju finanzjarju jew kummerċjali li huma materjali għall-kategorizzazzjoni ta' akkordju bħala akkordju ta' aġenzija għall-finijiet tal-applikazzjoni tal-Artikolu 101(1).

- L-ewwel nett, hemm ir-riskji speċifiċi għall-kuntratti, li huma direttament relatati mal-kuntratti konklużi u/jew innegozjati mill-aġent f'isem il-prinċipal, bħalma hu l-finanzjament tal-istokks.
- It-tieni, hemm riskji relatati ma' investimenti speċifiċi għas-suq. Dawn huma investimenti speċifikament meħtieġa għat-tip ta' attività li għaliha l-aġent kien maħtur mill-prinċipal, jiġifieri li huma meħtieġa sabiex jippermettu lill-aġent

[24] Kif definit fl-Anness għar-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni tas-6 ta' Mejju 2003 dwar id-definizzjoni ta' intrapriżi mikro, żgħar u ta' daqs medju, ĠU L 124, 20.5.2003, p. 36.

[25] Ara s-sentenzi fil-Kawża T-325/01 *Daimler Chrysler vs Il-Kummissjoni* EU:T:2005:322; il-Kawża C-217/05 *Confederación Espanola de Empresarios de Estaciones de Servicio vs CEPSA* EU:C:2006:784; u l-Kawża C-279/06 *CEPSA Estaciones de Servicio SA vs LV Tobar e Hijos SL* EU:C:2008:485.

jikkonkludi u/jew jinnegozja dan it-tip ta' kuntratt. Tali investimenti ġeneralment ikunu irrekuperabbli, li tfisser li hekk kif iħalli dak il-qasam partikolari ta' attività, l-investiment ma jkunx jista' jintuża għal attivitajiet oħrajn jew jinbiegħ għajr b'telf sinifikanti.

– It-tielet, hemm riskji relatati ma' attivitajiet oħrajn imwettqa fl-istess suq tal-prodott, sal-punt li l-prinċipal jirrikjedi, taħt ir-relazzjoni ta' aġenzija, li l-aġent iwettaq tali attivitajiet mhux bħala aġent f'isem il-prinċipal, iżda għar-riskju tiegħu stess.

(30) Għall-finijiet tal-applikazzjoni tal-Artikolu 101(1) tat-TFUE, akkordju jiġi kkwalifikat bħala akkordju ta' aġenzija jekk l-aġent ma jġarrab l-ebda riskju, jew inkella jġarrab riskju insinifikanti biss, tat-tliet tipi msemmija qabel. Is-sinifikat ta' kwalunkwe riskju bħal dan meħud mill-aġent ġeneralment għandu jiġi vvalutat b'referenza għad-dħul iġġenerat mill-aġent mill-forniment tas-servizzi tal-aġenzija, minflok b'referenza għad-dħul iġġenerat mill-bejgħ tal-oġġetti jew tas-servizzi koperti mill-akkordju ta' aġenzija. Madankollu, ir-riskji li huma relatati mal-attività tal-forniment ta' servizzi ta' aġenzija b'mod ġenerali, bħar-riskju li l-introjtu tal-aġent ikun jiddependi mis-suċċess tiegħu bħala aġent jew mill-investimenti ġenerali, pereżempju, f'postijiet jew persunal li jistgħu jintużaw għal kwalunkwe tip ta' attività, mhumiex materjali għal din il-valutazzjoni.

(31) Fid-dawl ta' dak li ntqal hawn fuq, għall-fini tal-applikazzjoni tal-Artikolu 101(1), il-lista li ġejja tipprovdi eżempji ta' karatteristiċi li ġeneralment jinstabu fl-akkordji ta' aġenzija. Dan huwa l-każ meta l-aġent:

(a) ma jakkwistax il-proprjetà tal-oġġetti mixtrija jew mibjugħa taħt l-akkordju ta' aġenzija u ma jfornix huwa stess is-servizzi tal-kuntratt. Il-fatt li l-aġent jista' temporanjament, għal perjodu qasir ħafna ta' żmien, jakkwista l-proprjetà tal-oġġetti tal-kuntratt waqt li jbigħhom f'isem il-prinċipal ma jippreskludix akkordju ta' aġenzija, sakemm l-aġent ma jġarrab l-ebda spiża jew riskju relatati ma' dak it-trasferiment ta' proprjetà;

(b) ma jikkontribwixxix għall-ispejjeż relatati mal-forniment/max-xiri tal-oġġetti jew tas-servizzi tal-kuntratt, inklużi l-ispejjeż tat-trasport tal-oġġetti. Dan ma jippreskludix lill-aġent milli jwettaq is-servizz tat-trasport, diment li l-ispejjeż ikunu koperti mill-prinċipal;

(c) ma jżommx, bi spejjeż għalih jew riskju tiegħu, ħażniet tal-oġġetti tal-kuntratt, inklużi l-ispejjeż għall-iffinanzjar tal-ħażniet u l-ispejjeż għat-telf tal-ħażniet u jista' jirritorna l-oġġetti mhux mibjugħa lill-prinċipal mingħajr ħlas, sakemm l-aġent ma jkunx responsabbli għal nuqqas tiegħu (pereżempju, billi jonqos milli jkun konformi ma' miżuri ta' sigurtà raġonevoli sabiex jevita telf ta' ħażniet);

(d) ma jiħux responsabbiltà għan-nuqqas ta' eżekuzzjoni tal-kuntratt min-naħa tal-klijenti (pereżempju, għal nuqqas ta' pagamenti mill-klijent), bl-eċċezzjoni tat-telf tal-kummissjoni tal-aġent, sakemm l-aġent ma jkunx responsabbli għal nuqqas tiegħu (pereżempju, billi jonqos milli jkun konformi ma' miżuri ta' sigurtà jew miżuri kontra s-serq raġonevoli jew billi jonqos milli jkun konformi ma' miżuri raġonevoli biex jirrapporta serq lill-prinċipal jew lill-pulizija jew biex jikkomunika lill-prinċipal l-informazzjoni kollha meħtieġa disponibbli għalih dwar l-affidabilità finanzjarja tal-klijent);

(e) ma jassumix ir-responsabbiltà lejn klijenti jew partijiet terzi oħrajn għal telf jew dannu li jirriżulta mill-provvista tal-oġġetti jew tas-servizzi tal-kuntratt, sakemm, bħala aġent, ma jkunx responsabbli għal nuqqas f'dan ir-rigward;

(f) mhuwiex obbligat, direttament jew indirettament, li jinvesti fil-promozzjoni tal-bejgħ, inkluż permezz ta' kontribuzzjonijiet għall-baġit tal-prinċipal għar-reklamar jew għal attivitajiet ta' reklamar jew ta' promozzjoni speċifikament relatati mal-oġġetti jew mas-servizzi tal-kuntratt;

(g) ma jagħmilx investimenti speċifiċi għas-suq f'tagħmir, bini, taħriġ tal-persunal jew reklamar speċifiku għall-oġġetti jew għas-servizzi tal-kuntratt, bħal, pereżempju, it-tank għall-ħżin tal-petrol fil-każ ta' bejgħ bl-imnut tal-petrol, software speċifiku għall-bejgħ ta' poloz tal-assigurazzjoni fil-każ ta' aġenti tal-assigurazzjoni, jew reklamar relatat ma' rotot jew destinazzjonijiet fil-każ ta' aġenti tal-ivvjaġġar li jbigħu titjiriet jew akkomodazzjoni f'lukandi, sakemm dawn l-ispejjeż ma jiġux irrimborżati kompletament mill-prinċipal;

(h) ma jwettaqx attivitajiet oħrajn fl-istess suq tal-prodott meħtieġa mill-prinċipal taħt ir-relazzjoni ta' aġenzija (eż. il-kunsinna tal-oġġetti), sakemm dawn l-attivitajiet ma jiġux irrimborżati kompletament mill-prinċipal.

(32) Meta l-aġent iġarrab wieħed jew aktar mir-riskji jew mill-ispejjeż imsemmija fil-paragrafi (28) sa (31) ta' dawn il-Linji Gwida, l-akkordju bejn l-aġent u l-prinċipal ma jikkwalifikax bħala akkordju ta' aġenzija. Il-kwistjoni tar-riskju trid tiġi vvalutata fuq bażi ta' każ b'każ, u fir-rigward tar-realtà ekonomika tas-sitwazzjoni aktar milli tal-forma ġuridika. Għal raġunijiet prattiċi, l-analiżi tar-riskju tista' tibda bil-valutazzjoni tar-riskji speċifiċi għall-kuntratt. Jekk l-aġent iġarrab riskji speċifiċi għall-kuntratt li mhumiex insinifikanti, dan ikun biżżejjed biex jiġi konkluż li l-aġent huwa distributur indipendenti. Jekk l-aġent ma jġarrabx riskji speċifiċi għall-kuntratt, mela mbagħad ikun meħtieġ li titkompla l-analiżi billi jiġu vvalutati r-riskji relatati mal-investimenti speċifiċi għas-suq. Fl-aħħar nett, jekk l-aġent ma jġarrab l-ebda riskju speċifiku għall-kuntratt jew l-ebda riskju relatat ma' investimenti speċifiċi għas-suq, jista' jkun hemm bżonn li jiġu kkunsidrati r-riskji relatati ma' attivitajiet oħrajn meħtieġa taħt ir-relazzjoni tal-aġenzija fl-istess suq tal-prodott.

(33) Prinċipal jista' juża diversi metodi biex jirrimborża r-riskji rilevanti, sakemm tali metodi jiżguraw li l-aġent ma jġarrab l-ebda riskju, jew inkella jġarrab riskju insinifikanti biss, tat-tipi stabbiliti fil-paragrafi minn (28) sa (31) ta' dawn il-Linji Gwida. Pereżempju, prinċipal jista' jagħżel li jirrimborża l-ispejjeż preċiżi mġarrba, jew jista' jkopri l-ispejjeż permezz ta' somma f'daqqa fissa, jew jista' jħallas lill-aġent persentaġġ fiss tad-dħul mill-oġġetti jew mis-servizzi mibjugħa skont l-akkordju ta' aġenzija. Sabiex jiġi żgurat li jkunu koperti r-riskji rilevanti kollha, jista' jkun meħtieġ li jiġi pprovdut metodu sempliċi għall-aġent biex jiddikjara u jitlob ir-rimborż ta' kwalunkwe spiża li taqbeż is-somma f'daqqa miftiehma jew il-persentaġġ fiss. Jista' jkun meħtieġ ukoll li l-prinċipal jimmonitorja b'mod sistematiku kwalunkwe bidla fl-ispejjeż rilevanti u li jadatta s-somma f'daqqa jew il-persentaġġ fiss kif xieraq. Meta l-ispejjeż rilevanti jiġu rrimborżati permezz ta' persentaġġ tal-prezz tal-prodotti mibjugħa skont l-akkordju ta' aġenzija, jenħtieġ li l-prinċipal iqis ukoll li l-aġent jista' jġarrab l-ispejjeż rilevanti ta' investimenti speċifiċi għas-suq, anki meta jagħmel bejgħ limitat, jew inkella ma jagħmel l-ebda bejgħ, għal ċertu perjodu ta' żmien. Tali spejjeż għandhom jiġu rrimborżati mill-prinċipal.

(34) Distributur indipendenti ta' xi oġġetti jew servizzi ta' fornitur jista' jaġixxi wkoll bħala aġent għal oġġetti jew servizzi oħrajn ta' dak l-istess fornitur, diment li l-attivitajiet u r-riskji koperti mill-akkordju ta' aġenzija jkunu jistgħu jiġu delineati b'mod effettiv (pereżempju, minħabba li jikkonċernaw oġġetti jew servizzi li jippreżentaw funzjonalitajiet addizzjonali jew karatteristiċi ġodda). Sabiex l-akkordju jitqies bħala akkordju ta' aġenzija għall-fini tal-applikazzjoni tal-Artikolu 101, id-distributur indipendenti jrid ikun ġenwinament liberu li jidħol fl-akkordju ta' aġenzija (pereżempju, ir-relazzjoni tal-aġenzija ma tridx tkun *de facto* imposta mill-prinċipal permezz ta' theddida li jiġu tterminati jew aggravati t-termini tar-relazzjoni tad-distribuzzjoni) u, kif imsemmi fil-paragrafi minn (28) sa (31) ta' dawn il-Linji Gwida, ir-riskji rilevanti kollha marbuta mal-bejgħ tal-oġġetti jew tas-servizzi koperti mill-akkordju ta' aġenzija, inklużi l-investimenti speċifiċi għas-suq, iridu jinġarru mill-prinċipal.

(35) Meta aġent iwettaq attivitajiet oħrajn għall-istess fornituri jew għal fornituri oħrajn għar-riskju tiegħu stess, ikun hemm riskju li l-kundizzjonijiet imposti fuq l-aġent għall-attività tal-aġenzija tiegħu jinfluwenzaw l-inċentivi tiegħu u jillimitaw il-libertà tat-teħid tad-deċiżjonijiet tiegħu meta jbigħ prodotti bħala attività indipendenti. B'mod partikolari, hemm riskju li l-politika tal-ipprezzar tal-prinċipal għall-prodotti mibjugħa skont l-akkordju ta' aġenzija tinfluwenza l-inċentivi tal-aġent/tad-distributur sabiex il-prodotti li huwa jbigħ bħala distributur indipendenti jiġu pprezzati b'mod indipendenti. Barra minn hekk, il-kombinazzjoni ta' aġenzija u distribuzzjoni indipendenti għall-istess fornitur tqajjem diffikultajiet fid-distinzjoni bejn l-investimenti u l-ispejjeż li jirrigwardjaw il-funzjoni tal-aġenzija, inklużi l-investimenti speċifiċi għas-suq, u dawk relatati biss mal-attività indipendenti. F'każijiet bħal dawn, il-valutazzjoni ta' jekk relazzjoni ta' aġenzija tissodisfax il-kundizzjonijiet stabbiliti fil-paragrafi minn (28) sa (31) ta' dawn il-Linji Gwida tista' għalhekk tkun partikolarment kumplessa.[26]

(36) Ir-riskji deskritti fil-paragrafi minn (28) sa (31) ta' dawn il-Linji Gwida huma ta' tħassib partikolari jekk l-aġent iwettaq attivitajiet oħrajn bħala distributur indipendenti għall-istess prinċipal fl-istess suq tal-prodott. Bil-maqlub, dawk ir-riskji huma inqas probabbli li jinħolqu jekk l-attivitajiet l-oħrajn li l-aġent iwettaq bħala distributur indipendenti jkunu jikkonċernaw suq ta' prodott differenti.[27] B'mod aktar ġenerali, inqas ma l-prodotti jkunu interkambjabbli, inqas ikun probabbli li jseħħu dawk ir-riskji. Fis-swieq tal-prodotti li jinkludu prodotti li ma jippreżentawx karatteristiċi oġġettivament distinti, bħal kwalità ogħla, karatteristiċi ġodda jew funzjonijiet addizzjonali, tali delineazzjoni tidher aktar diffiċli u, għalhekk, jista' jkun hemm riskju sinifikanti li l-aġent jiġi influwenzat mit-termini tal-akkordju ta' aġenzija, b'mod partikolari fir-rigward tal-iffissar tal-prezzijiet, għall-prodotti li huwa jqassam b'mod indipendenti.

(37) Sabiex jidentifika l-investimenti speċifiċi għas-suq li għandhom jiġu rrimborżati meta jidħol f'akkordju ta' aġenzija ma' wieħed mid-distributuri indipendenti tiegħu li diġà huwa attiv fis-suq rilevanti, jenħtieġ li l-prinċipal jikkunsidra s-sitwazzjoni

---

[26] Is-sentenza tal-Qorti tas-16 ta' Diċembru 1975, *Coöperatieve Vereniging "Suiker Unie" UA u oħrajn vs Il-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej*, il-Kawżi Magħquda minn 40 sa 48, 50, 54 sa 56, 111, 113 u 114-73., ECLI:EU:C:1975:174 il-paragrafi 537-557.

[27] Is-sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza (il-Ħames Awla) tal-15 ta' Settembru 2005, *DaimlerChrysler AG vs Il-Kummissjoni tal-Komunitajiet Ewropej*, il-Kawża T-325/01, ECLI:EU:T:2005:322, il-paragrafi 100 u 113.

ipotetika ta' aġent li għadu mhuwiex attiv fis-suq rilevanti sabiex jivvaluta liema investimenti huma rilevanti għat-tip ta' attività li għaliha jinħatar l-aġent. L-uniċi investimenti speċifiċi għas-suq li ma jkollux bżonn ikopri l-prinċipal ikunu dawk li jirrigwardjaw esklużivament il-bejgħ ta' prodotti differenzjati fl-istess suq tal-prodott li ma jinbigħux skont l-akkordju ta' aġenzija, iżda li jitqassmu b'mod indipendenti, b'kuntrast mal-investimenti speċifiċi għas-suq meħtieġa biex joperaw fis-suq tal-prodott rilevanti, li l-prinċipal ikollu jkopri fil-każijiet kollha. Dan għaliex l-aġent ma jġarrabx l-ispejjeż speċifiċi għas-suq li jikkorrespondu għall-prodotti differenzjati jekk ma jkunx aġixxa wkoll bħala distributur indipendenti għal dawk il-prodotti, minbarra l-prodotti li huwa jqassam bħala aġent, diment li jkun jista' jopera fis-suq rilevanti mingħajr ma jbigħ dawk tal-ewwel. Sal-punt li l-investimenti rilevanti jkunu diġà ġew deprezzati (eż. investimenti f'għamara speċifika għall-attività), ir-rimborż jista' jiġi aġġustat b'mod proporzjonali.

(38) Eżempju ta' kif l-ispejjeż jistgħu jiġu allokati fil-każ ta' distributur li jaġixxi wkoll bħala aġent għal ċerti prodotti għall-istess fornitur.

Distributur indipendenti jbigħ il-prodotti A, B u Ċ. Il-prodotti A u B jappartjenu għall-istess suq tal-prodott, li jinkludi prodotti differenzjati li jippreżentaw karatteristiċi oġġettivament differenti. Il-prodott Ċ jappartjeni għal suq ta' prodott differenti. Fornitur tal-prodott B ġeneralment iqassam il-prodotti tiegħu bl-użu ta' distributuri indipendenti. Madankollu, għad-distribuzzjoni ta' tip partikolari tal-istess prodott, jiġifieri l-prodott A, li għandu funzjonalità ġdida, huwa jixtieq juża akkordju ta' aġenzija, li huwa joffri lid-distributuri indipendenti eżistenti tiegħu fl-istess suq tal-prodott mingħajr ma jitlobhom *de iure* jew *de facto* sabiex jidħlu f'dan l-akkordju. Sabiex l-akkordju ta' aġenzija ma jaqax fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1) tat-TFUE u sabiex jissodisfa l-kundizzjonijiet tal-paragrafi minn (28) sa (31) ta' dawn il-Linji Gwida, il-prinċipal għandu jkopri l-investimenti rilevanti kollha għall-attività tal-bejgħ ta' kull wieħed mill-prodotti A u B (u mhux biss il-prodotti A), minħabba li jappartjenu għall-istess suq tal-prodott. Pereżempju, l-ispejjeż kollha mġarrba għall-adattament jew għall-forniment ta' ħanut sabiex jintwerew u jinbiegħu l-prodotti A u B x'aktarx li jkunu speċifiċi għas-suq. Bl-istess mod, l-ispejjeż tal-persunal tat-taħriġ sabiex jinbiegħu l-prodotti A u B u l-ispejjeż relatati ma' tagħmir speċifiku tal-ħżin, li jista' jkun meħtieġ għall-prodotti A u B, x'aktarx li jkunu speċifiċi għas-suq. Dawn l-investimenti rilevanti, li normalment ikunu meħtieġa biex aġent jidħol fis-suq u jibda jbigħ il-prodotti A u B, jenħtieġ li jitħallsu mill-prinċipal, anki jekk l-aġent speċifiku jkun diġà stabbilit f'dak is-suq bħala distributur indipendenti. Madankollu, il-prinċipal ma jkollux bżonn ikopri l-investimenti għall-bejgħ tal-prodott Ċ, li ma jappartjenix għall-istess suq tal-prodott bħall-prodotti A u B. Barra minn hekk, f'każ li l-bejgħ tal-prodott B ikun jeħtieġ investimenti speċifiċi li mhumiex meħtieġa għall-bejgħ tal-prodott A (eż. għamara apposta jew taħriġ tal-persunal), tali investimenti ma jkunux rilevanti u, għalhekk, ma jkollhomx bżonn ikunu koperti mill-prinċipal, diment li distributur ikun jista' jopera fis-suq rilevanti, li jinkludi l-prodotti A u B, billi jbigħ biss il-prodott A. Fir-rigward tar-reklamar, l-investimenti fir-reklamar għall-ħanut tal-aġent bħala tali (minflok ir-reklamar speċifiku għall-prodott A) ikunu ta' benefiċċju kemm għall-ħanut tal-aġent b'mod ġenerali kif ukoll għall-bejgħ tal-prodotti A, B u Ċ, filwaqt li l-prodott A biss jinbiegħ skont l-akkordju ta' aġenzija. Għalhekk, dawn l-ispejjeż ikunu parzjalment rilevanti għall-valutazzjoni tal-akkordju ta' aġenzija, sa fejn ikunu relatati

mal-bejgħ tal-prodott A li jinbiegħ skont l-akkordju ta' aġenzija, filwaqt li jkunu rilevanti wkoll għall-attività ġenerali tal-bejgħ tal-prodotti A u B. Madankollu, l-ispiża ta' kampanja ta' reklamar relatata esklużivament mal-prodotti B jew Ċ ma tkunx rilevanti u, għalhekk, ma hemmx bżonn li tkun koperta mill-prinċipal, diment li distributur ikun jista' jopera fis-suq rilevanti billi jbigħ biss il-prodott A.

L-istess prinċipji japplikaw għall-investimenti f'sit web jew f'ħanut online, minħabba li parti minn dawn l-investimenti ma tkunx rilevanti, billi dawn ikollhom isiru irrispettivament mill-prodotti mibjugħa skont l-akkordju ta' aġenzija. Għalhekk, l-investimenti ġenerali fit-tfassil ta' sit web ma jkollhomx bżonn jiġu rrimborżati, sa fejn l-istruttura tas-sit web innifisha tkun tista' tintuża għall-bejgħ ta' prodotti għajr dawk li jappartjenu għas-suq tal-prodott rilevanti (eż. il-prodotti Ċ jew, b'mod aktar ġenerali, il-prodotti għajr A u B). Madankollu, l-investimenti relatati mal-attività tal-bejgħ jew tar-reklamar tal-prodotti fis-suq tal-prodott rilevanti (jiġifieri kemm il-prodotti A kif ukoll B) fuq is-sit web ikunu rilevanti. Għalhekk, skont il-livell ta' investiment meħtieġ għar-reklamar u l-bejgħ tal-prodotti A u B fuq is-sit web, il-prinċipal ikollu jkopri parti mill-ispejjeż tat-twaqqif tas-sit web jew tal-ħanut online. Kwalunkwe investiment speċifiku għar-reklamar jew għall-bejgħ tal-prodott B biss ma jkollux bżonn jiġi kopert, diment li distributur ikun jista' jopera fis-suq rilevanti li jbigħ biss il-prodott A.

3.2.2. *L-applikazzjoni tal-Artikolu 101(1) għal akkordji ta' aġenzija*

(39) Meta ftehim jissodisfa l-kundizzjonijiet li għandhom jiġu kkategorizzati bħala akkordju ta' aġenzija għall-fini tal-applikazzjoni tal-Artikolu 101(1), il-funzjoni tal-bejgħ jew tax-xiri tal-aġent tifforma parti mill-attivitajiet tal-prinċipal. Billi l-prinċipal jassumi r-riskji kummerċjali u finanzjarji relatati mal-bejgħ u x-xiri tal-oġġetti jew tas-servizzi tal-kuntratt, l-obbligi kollha imposti fuq l-aġent b'rabta mal-kuntratti konklużi u/jew innegozjati f'isem il-prinċipal jaqgħu barra mill-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1). Is-suppożizzjoni mill-aġent tal-obbligi elenkati fl-aħħar ta' dan il-paragrafu se titqies li tifforma parti inerenti minn akkordju ta' aġenzija, billi dawn l-obbligi jirrigwardjaw il-kapaċità tal-prinċipal li jiddetermina l-kamp ta' applikazzjoni tal-attività tal-aġent b'rabta mal-oġġetti jew is-servizzi tal-kuntratt. Dan huwa essenzjali jekk il-prinċipal irid jassumi r-riskji fir-rigward tal-kuntratti konklużi u/jew innegozjati mill-aġent f'isem il-prinċipal. B'hekk, il-prinċipal jista' jiddetermina l-istrateġija kummerċjali b'rabta ma':

(a) limitazzjonijiet fuq it-territorju li fih l-aġent jista' jbigħ dawn l-oġġetti jew is-servizzi;

(b) limitazzjonijiet fuq il-gruppi ta' klijenti li lilhom l-aġent jista' jbigħ l-oġġetti jew is-servizzi tal-kuntratt; jew

(c) il-prezzijiet u l-kundizzjonijiet li bihom l-aġent irid ibigħ jew jixtri l-oġġetti jew is-servizzi tal-kuntratt.

(40) B'kuntrast għal dan, meta l-aġent jassumi wieħed jew aktar mir-riskji rilevanti deskritti fil-paragrafi minn (28) sa (31) ta' dawn il-Linji Gwida, l-akkordju bejn l-aġent u l-prinċipal ma jikkostitwixxix akkordju ta' aġenzija għall-fini tal-applikazzjoni tal-Artikolu 101(1). F'dik is-sitwazzjoni, l-aġent se jkun ittrattat bħala impriża indipendenti u l-akkordju bejn l-aġent u l-prinċipal ikun soġġett għall-Artikolu 101(1), bħal kwalunkwe akkordju vertikali ieħor. Għal dik ir-raġuni, l-Artikolu 1(1)(k) tal-VBER jiċċara li impriża li, skont akkordju li jaqa' taħt l-Artikolu 101(1), tbigħ oġġetti jew servizzi f'isem impriża oħra, hija xerrejja.

(41) Anki jekk l-aġent ma jassumi l-ebda riskju, jew jassumi biss riskju insinifikanti, kif deskritt fil-paragrafi minn (28) sa (31) ta' dawn il-Linji Gwida, huwa jibqa' impriża separata mill-prinċipal u, għalhekk, id-dispożizzjonijiet li jikkonċernaw ir-relazzjoni bejn l-aġent u l-prinċipal jistgħu jiksru l-Artikolu 101(1), irrispettivament minn jekk jifformawx parti mill-akkordju li jirregola l-bejgħ jew ix-xiri tal-prodotti tal-kuntratt jew minn akkordju separat. Tali dispożizzjonijiet jistgħu jibbenefikaw mill-VBER, b'mod partikolari meta l-kundizzjonijiet previsti fl-Artikolu 5 tal-VBER jiġu ssodisfati, jew, barra mill-VBER, jistgħu jissodisfaw il-kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3) f'każijiet individwali, kif deskritt fit-Taqsima 8.1.2 ta' dawn il-Linji Gwida. Pereżempju, l-akkordji ta' aġenzija jista' jkun fihom dispożizzjoni li timpedixxi lill-prinċipal milli jaħtar aġenti oħrajn fir-rigward ta' tip partikolari ta' tranżazzjoni, klijent jew territorju (dispożizzjonijiet ta' aġenzija esklużiva) u/jew dispożizzjoni li timpedixxi lill-aġent milli jaġixxi bħala aġent jew distributur ta' impriżi li jikkompetu mal-prinċipal (dispożizzjonijiet dwar marka unika). Id-dispożizzjonijiet ta' aġenzija esklużiva ġeneralment ma jwasslux għal effetti antikompetittivi. Madankollu, id-dispożizzjonijiet dwar marka unika u d-dispożizzjonijiet li jeskludu l-kompetizzjoni wara li jintemm il-kuntratt, li jikkonċernaw il-kompetizzjoni bejn il-marki, jistgħu jiksru l-Artikolu 101(1) jekk jikkontribwixxu għal effett ta' esklużjoni (kumulattiv) fis-suq rilevanti fejn jinbiegħu jew jinxtraw l-oġġetti jew is-servizzi tal-kuntratt (ara, b'mod partikolari, it-Taqsimiet 8.2.1 u 6.2.2 ta' dawn il-Linji Gwida).

(42) Akkordju ta' aġenzija jista' jaqa' wkoll fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1), anki jekk il-prinċipal jassumi r-riskji kummerċjali u finanzjarji rilevanti kollha, fejn dan jiffaċilita l-kollużjoni. Dan jista' jkun il-każ, pereżempju, meta għadd ta' prinċipali jużaw l-istess aġenti, filwaqt li jeskludu b'mod kollettiv lil oħrajn milli jużaw dawn l-aġenti, jew meta huma jużaw l-aġenti sabiex jaqblu fuq strateġija ta' kummerċjalizzazzjoni jew biex jiskambjaw informazzjoni sensittiva tas-suq bejn il-prinċipali.

(43) Fil-każ ta' distributur indipendenti li jaġixxi wkoll bħala aġent għal ċerti oġġetti jew servizzi tal-istess fornitur, il-konformità mar-rekwiżiti stabbiliti fil-paragrafi minn (34) sa (37) ta' dawn il-Linji Gwida għandha tiġi vvalutata strettament. Dan huwa meħtieġ biex jiġi evitat użu ħażin tal-kunċett tal-aġenzija f'xenarji fejn il-fornitur ma jsirx effettivament attiv fil-livell tal-bejgħ bl-imnut, filwaqt li jittieħdu d-deċiżjonijiet ta' distribuzzjoni assoċjati kollha u jiġu assunti r-riskji relatati kollha f'konformità mal-prinċipji stabbiliti fil-paragrafi minn (28) sa (31), iżda minflok jistabbilixxi mod faċli kif jiġu kkontrollati l-prezzijiet tal-bejgħ bl-imnut għal dawk il-prodotti li jippermettu marġini għoljin ta' bejgħ mill-ġdid. Billi ż-żamma tal-prezzijiet tal-bejgħ mill-ġdid hija restrizzjoni fundamentali skont l-Artikolu 4 tal-VBER, kif stabbilit fit-Taqsima 6.1.1 ta' dawn il-Linji Gwida, jenħtieġ li l-kunċett tal-aġenzija ma jintużax ħażin mill-fornituri biex jevitaw l-applikazzjoni tal-Artikolu 101(1) tat-TFUE

3.2.3. L-Aġenzija u l-ekonomija tal-pjattaformi online

(44) L-impriżi li jipprovdu servizzi ta' intermedjazzjoni online huma kkategorizzati bħala fornituri skont il-VBER (ara wkoll il-paragrafi minn (60) sa (64) ta' dawn il-Linji Gwida) u, għalhekk, fil-prinċipju ma jistgħux jikkwalifikaw bħala aġenti għall-fini tal-applikazzjoni tal-Artikolu 101(1). Barra minn hekk, il-fornituri ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online ġeneralment jaġixxu bħala operaturi ekonomiċi indipendenti u mhux bħala parti mill-impriżi tal-bejjiegħa li lilhom jipprovdu servizzi ta' intermedjazzjoni online. L-effetti qawwija tan-network u karatteristiċi oħrajn tal-ekonomija tal-pjattaformi online jistgħu jikkontribwixxu għal żbilanċ sinifikanti fid-

daqs u fis-setgħa ta' negozjar tal-partijiet kuntrattwali u jirriżultaw f'sitwazzjoni fejn il-kundizzjonijiet tal-bejgħ tal-oġġetti jew tas-servizzi tal-kuntratt u l-istrateġija kummerċjali jiġu ddeterminati mill-fornitur tas-servizzi ta' intermedjazzjoni online minflok mill-bejjiegħa tal-oġġetti jew tas-servizzi li huma intermedjati. Barra minn hekk, il-forrnituri ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online spiss iservu għadd kbir ħafna ta' bejjiegħa b'mod parallel, li ma jħallihomx jifformaw parti minn kwalunkwe waħda mill-impriżi tal-bejjiegħa b'mod effettiv. Barra minn hekk, il-fornituri ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online tipikament jagħmlu investimenti sinifikanti speċifiċi għas-suq, pereżempju, fis-software, fir-reklamar u fis-servizzi ta' wara l-bejgħ, li jindikaw li dawn l-impriżi jassumu riskji finanzjarji jew kummerċjali sinifikanti assoċjati mal-kuntratti nnegozjati f'isem il-bejjiegħa bl-użu tas-servizzi ta' intermedjazzjoni online tagħhom.

3.3. Akkordji ta' subkuntrattar

(45) L-akkordji ta' subkuntrattar, kif definiti fl-avviż tal-Kummissjoni tat-18 ta' Diċembru 1978 dwar il-valutazzjoni ta' ċerti akkordji ta' subkuntrattar b'rabta mal-Artikolu 85(1) tat-Trattat tal-KEE (minn hawn 'il quddiem "Avviż dwar is-Subkuntrattar"),[28] ġeneralment jaqgħu barra mill-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1). L-Avviż dwar is-Subkuntrattar jibqa' applikabbli u jinkludi aktar gwida dwar l-applikazzjoni ta' din ir-regola ġenerali. B'mod partikolari, l-Avviż dwar is-Subkuntrattar jiddikjara li, fejn kuntrattur jimponi limiti fuq l-użu ta' teknoloġija jew tagħmir li jipprovdi lil subkuntrattur, din it-teknoloġija jew dan it-tagħmir iridu jkunu meħtieġa biex is-subkuntrattur ikun jista' jipproduċi l-prodotti kkonċernati.[29] Huwa jiċċara wkoll il-kamp ta' applikazzjoni ta' din ir-regola ġenerali, b'mod partikolari li restrizzjonijiet oħrajn imposti fuq is-subkuntrattur ġeneralment jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101, bħall-obbligu li ma jmexxix jew ma jisfruttax ir-riċerka u l-iżvilupp tiegħu stess jew li ma jipproduċix għal partijiet terzi.[30]

4. Il-kamp ta' applikazzjoni tal-VBER

4.1. Sfera ta' sikurezza stabbilita mill-VBER

(46) L-eżenzjoni ta' kategorija fl-Artikolu 2(1) tal-VBER tistabbilixxi sfera ta' sikurezza għal akkordji vertikali skont it-tifsira tal-VBER, diment li l-ishma mis-suq miżmuma mill-fornitur u mix-xerrej fis-suq/swieq rilevanti, rispettivament, ma jaqbżux il-limiti stabbiliti fl-Artikolu 3 tal-VBER (ara t-Taqsima 5.2. ta' dawn il-Linji Gwida),[31] u l-akkordju ma jinkludix restrizzjonijiet fundamentali skont l-Artikolu 4 tal-VBER (ara t-Taqsima 6.1. ta' dawn il-Linji Gwida).[32] Din l-isfera ta' sikurezza tapplika sakemm

[28] ĠU C 1, 3.1.1979, p. 2, li jiddefinixxi l-akkordji ta' subkuntrattar bħala akkordji li taħthom ditta waħda, imsejħa "il-kuntrattur", kemm jekk b'konsegwenza ta' ordni preċedenti minn parti terza kif ukoll jekk le, tafda lil oħra, imsejħa "is-subkuntrattur", il-manifattura ta' oġġetti, il-provvista ta' servizzi jew it-twettiq ta' xogħol taħt l-istruzzjonijiet tal-kuntrattur, li għandhom jiġu pprovduti lill-kuntrattur jew imwettqa f'ismu.

[29] Ara l-paragrafu 2 tal-Avviż dwar is-Subkuntrattar, li jipprovdi aktar kjarifiki, b'mod partikolari, dwar l-użu tad-drittijiet tal-proprjetà industrijali u tal-għarfien espert.

[30] Ara l-paragrafu 3 tal-Avviż dwar is-Subkuntrattar.

[31] 'Il fuq mil-limitu tas-sehem mis-suq ta' 30 %, ma hemm l-ebda preżunzjoni li l-akkordji vertikali jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1) jew jonqsu milli jissodisfaw il-kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3).

[32] Fir-rigward tar-restrizzjonijiet esklużi u t-tifsira tal-Artikolu 5 tal-VBER, ara t-Taqsima 6.2 ta' dawn il-Linji Gwida.

il-benefiċċju tal-eżenzjoni ta' kategorija ma jkunx ġie rtirat f'każ partikolari mill-Kummissjoni jew mill-awtorità tal-kompetizzjoni ta' Stat Membru (minn hawn 'il quddiem "NCA") skont l-Artikolu 29 tar-Regolament 1/2003 (ara t-Taqsima 7.1. ta' dawn il-Linji Gwida).

(47) L-Artikolu 2(1) tal-VBER jistabbilixxi wkoll sfera ta' sikurezza fejn fornitur juża l-istess akkordju/i biex jiddistribwixxi diversi tipi ta' oġġetti jew servizzi. F'tali każ ta' distribuzzjoni tal-portafoll, il-VBER japplika għall-akkordju vertikali sal-punt li, u b'rabta ma' dawk l-oġġetti jew is-servizzi li għalihom, il-kundizzjonijiet tal-applikazzjoni tal-VBER jiġu ssodisfati. Bil-maqlub, l-Artikolu 101 japplika għall-akkordji vertikali b'rabta ma' dawk l-oġġetti jew is-servizzi li l-VBER ma jkoprix. Dan ifisser li ma hemm l-ebda eżenzjoni ta' kategorija skont l-Artikolu 2(1) tal-VBER, iżda wkoll l-ebda preżunzjoni ta' illegalità ta' tali akkordji.

4.2. Definizzjoni ta' akkordju vertikali

(48) L-Artikolu 101(1) jirreferi għal akkordji bejn impriżi, deċiżjonijiet minn assoċjazzjonijiet ta' impriżi u prattiċi miftiehma. Huwa ma jagħmel l-ebda distinzjoni fir-rigward ta' jekk dawn l-impriżi joperawx fl-istess livell jew f'livelli differenti tal-katina tal-produzzjoni jew tad-distribuzzjoni. B'hekk, l-Artikolu 101(1) japplika kemm għal akkordji orizzontali u prattiċi miftiehma, kif ukoll għal akkordji vertikali u prattiċi miftiehma.[33]

(49) Ir-Regolament Nru 19/65/KEE tat-2 ta' Marzu 1965 tal-Kunsill dwar l-applikazzjoni tal-Artikolu 85(3) tat-Trattat għal ċerti kategoriji ta' ftehimiet u prattiċi miftiehma,[34] kif emendat mir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1215/1999 tal-10 ta' Ġunju 1999[35] (minn hawn 'il quddiem "ir-Regolament dwar l-Għoti tas-Setgħa"), jagħti s-setgħa lill-Kummissjoni, f'konformità mal-Artikolu 101(3), biex tagħmel eżenzjoni ta' kategorija, permezz ta' regolament, ta' akkordji vertikali u prattiċi miftiehma.

(50) F'konformità mal-Artikoli 1 u 3 tar-Regolament dwar l-Għoti tas-Setgħa, l-Artikolu 1(1)(a) tal-VBER jiddefinixxi akkordju vertikali bħala "akkordju jew prattika miftiehma konklużi bejn żewġ impriżi jew aktar, li kull waħda minnhom topera, għall-iskopijiet tal-akkordju jew tal-prattika miftiehma, f'livell differenti tal-katina ta' produzzjoni jew ta' distribuzzjoni, u li jirrigwardja l-kundizzjonijiet li taħthom il-partijiet jistgħu jixtru, ibigħu jew ibigħu mill-ġdid ċerti oġġetti jew servizzi".[36] Din id-definizzjoni tirrifletti mill-inqas tliet rekwiżiti ewlenin, li huma indirizzati suċċessivament hawn taħt.

4.2.1. Il-kondotta unilaterali taqa' barra mill-kamp ta' applikazzjoni tal-VBER

(51) Il-VBER japplika għal akkordji vertikali u prattiċi miftiehma. Huwa ma japplikax għal kondotta unilaterali mill-impriżi. Tali kondotta unilaterali tista' taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 102 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (minn hawn 'il quddiem "l-Artikolu 102") li jipprojbixxi l-abbuż ta' pożizzjoni dominanti.[37] Sabiex ikun hemm akkordju skont it-tifsira tal-Artikolu 101,

---

[33] Ara s-sentenza fil-Kawża 56/65 *Technique Minière vs Maschinenbau Ulm* EU:C:1966:38, p. 240.

[34] ĠU 36, 6.3.1965, p. 35.

[35] ĠU L 148, 15.6.1999, p. 1.

[36] Bħal fl-Artikolu 1(1)(a) tal-VBER, f'dawn il-Linji Gwida, it-terminu "akkordju vertikali" jinkludi prattiċi miftiehma vertikali, sakemm ma jkunx iddikjarat mod ieħor.

[37] Bil-maqlub, jekk ikun jeżisti akkordju vertikali skont it-tifsira tal-Artikolu 101, il-VBER u dawn il-Linji Gwida huma mingħajr preġudizzju għall-applikazzjoni parallela possibbli tal-Artikolu 102 ta' dan l-akkordju vertikali.

huwa biżżejjed li l-partijiet ikunu esprimew l-intenzjoni konġunta tagħhom li jġibu ruħhom b'mod speċifiku fis-suq (l-hekk imsejħa rieda komuni). Il-forma li biha tiġi espressa dik l-intenzjoni hija irrilevanti, sakemm din tikkostitwixxi espressjoni fidila tal-intenzjoni tal-partijiet.

(52) Jekk ma jkun hemm l-ebda akkordju espliċitu li jesprimi r-rieda komuni tal-partijiet, il-Kummissjoni għandha turi bil-provi, għall-fini tal-applikazzjoni tal-Artikolu 101, li l-politika unilaterali ta' parti waħda għandha l-kunsens tal-parti l-oħra. Għal akkordji vertikali, hemm żewġ modi li bihom jista' jiġi stabbilit kunsens għal politika unilaterali speċifika.

(a) L-ewwel nett, jista' jiġi dedott kunsens espliċitu mill-poteri mogħtija lill-partijiet f'akkordju ġenerali mfassal minn qabel. Jekk il-klawżoli ta' tali akkordju ġenerali jipprevedu jew jawtorizzaw parti biex tadotta sussegwentement politika unilaterali speċifika li torbot lill-parti l-oħra, il-kunsens min-naħa tal-parti l-oħra għal dik il-politika jista' jiġi stabbilit fuq dik il-bażi.[38]

(b) It-tieni , għal kunsens taċitu, huwa meħtieġ li l-ewwel nett jintwera li parti tirrikjedi, b'mod espliċitu jew impliċitu, il-kooperazzjoni tal-parti l-oħra għall-implimentazzjoni tal-politika unilaterali tagħha u, it-tieni , li l-parti l-oħra tkun ikkonformat ma' dak ir-rekwiżit billi tkun implimentat dik il-politika unilaterali fil-prattika.[39] Pereżempju, jekk wara tħabbira mill-fornitur ta' tnaqqis unilaterali fil-provvisti sabiex jiġi evitat kummerċ parallel, id-distributuri jnaqqsu immedjatament l-ordnijiet tagħhom u ma jibqgħux jinvolvu ruħhom f'kummerċ parallel, allura dawk id-distributuri jagħtu l-kunsens taċitu tagħhom għall-politika unilaterali tal-fornitur. Madankollu, dan ma jistax jiġi konkluż jekk id-distributuri jkomplu jinvolvu ruħhom f'kummerċ parallel jew jipprovaw isibu modi ġodda biex jinvolvu ruħhom f'kummerċ parallel.

(53) Fid-dawl ta' dak li ntqal hawn fuq, it-termini u l-kundizzjonijiet ġenerali tal-bejgħ, anki jekk imposti minn parti waħda u aċċettati b'mod taċitu mill-parti l-oħra, jammontaw għal akkordju għall-finijiet tal-applikazzjoni tal-Artikolu 101(1) tat-Trattat.[40]

4.2.2. L-impriżi joperaw f'livelli differenti tal-katina tal-produzzjoni jew tad-distribuzzjoni

(54) Il-VBER japplika għal akkordji jew għal prattiċi miftiehma bejn żewġ impriżi jew aktar, irrispettivament mill-mudell kummerċjali tagħhom. Billi l-konsumaturi finali ma joperawx bħala impriżi, il-VBER ma jkoprix l-akkordji vertikali jew il-prattiċi miftiehma mal-konsumaturi.

(55) Barra minn hekk, sabiex jaqgħu taħt id-definizzjoni tal-Artikolu 1(1)(a) tal-VBER, irid jiġi konkluż akkordju bejn l-impriżi li joperaw, għall-finijiet tal-akkordju, f'livelli differenti tal-katina tal-produzzjoni jew tad-distribuzzjoni. Pereżempju, ikun jeżisti akkordju vertikali meta waħda mill-impriżi tipproduċi materja prima jew tipprovdi servizz, u tbigħhom lil impriża oħra li tużahom bħala input. Bl-istess mod, ikun jeżisti akkordju vertikali, pereżempju, meta manifattur ibigħ prodott lil bejjiegħ bl-ingrossa, li min-naħa tiegħu jerġa' jbigħu lil bejjiegħ bl-imnut.

[38] Is-sentenza fil-Kawża C-74/04 P *Il-Kummissjoni vs Volkswagen AG* EU:C:2006:460.
[39] Is-sentenza fil-Kawża T-41/96 *Bayer AG vs Il-Kummissjoni* EU:T:2000:242.
[40] Ara d-Deċiżjonijiet tal-Kummissjoni f'AT.40182 *Guess*, il-paragrafu 97 b'referenza għall-ġurisprudenza stabbilita.

(56) Billi d-definizzjoni fl-Artikolu 1(1)(a) tal-VBER tirreferi għall-fini tal-akkordju speċifiku, il-fatt li impriża waħda li tkun parti għall-ftehim tkun attiva f'aktar minn livell wieħed tal-katina tal-provvista jew tad-distribuzzjoni ma jipprekludix l-applikazzjoni tal-VBER. Madankollu, fil-każ ta' akkordji bejn impriżi kompetituri, irid jitqies l-Artikolu 2(4) tal-VBER. Għal gwida dwar l-Artikolu 2(4) tal-VBER, ara t-Taqsima 4.4.3. ta' dawn il-Linji Gwida.

4.2.3. L-akkordji huma relatati max-xiri, mal-bejgħ jew mal-bejgħ mill-ġdid ta' oġġetti jew servizzi

(57) L-Artikolu 1(1)(a) tal-VBER jistabbilixxi li, biex jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-VBER, l-akkordji vertikali jridu jkunu relatati mal-kundizzjonijiet li taħthom il-fornitur u x-xerrej *"jistgħu jixtru, ibigħu jew ibigħu mill-ġdid ċerti oġġetti jew servizzi"*. F'konformità mal-iskop ġenerali ta' regolament ta' eżenzjoni ta' kategorija, li huwa li jipprovdi ċertezza legali, l-Artikolu 1(1)(a) tal-VBER irid jiġi interpretat b'mod wiesa' bħala li japplika għall-akkordji vertikali kollha, irrispettivament minn jekk dawn humiex relatati ma' oġġetti jew servizzi intermedji jew finali. Kemm l-oġġetti jew is-servizzi fornuti, kif ukoll, fil-każ ta' oġġetti jew servizzi intermedji, l-oġġetti jew is-servizzi finali li jirriżultaw, huma meqjusa bħala oġġetti jew servizzi tal-kuntratt għall-fini tal-applikazzjoni tal-VBER għall-akkordji rispettivi.

(58) L-akkordji vertikali fl-ekonomija tal-pjattaformi online, inklużi dawk konklużi mal-fornituri ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online msemmija fl-Artikolu 1(1)(d) tal-VBER, huma koperti mill-Artikolu 1(1)(a) tal-VBER. Kemm il-forniment ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online, kif ukoll l-oġġetti jew is-servizzi soġġetti għat-tranżazzjonijiet li jiffaċilita, huma meqjusa bħala oġġetti jew servizzi tal-kuntratt għall-fini tal-applikazzjoni tal-VBER għall-akkordju li abbażi tiegħu jiġu pprovduti servizzi ta' intermedjazzjoni online u għall-akkordju li abbażi tiegħu jiġu fornuti l-oġġetti jew is-servizzi intermedjati.

(59) Il-VBER ma jkoprix ir-restrizzjonijiet vertikali li ma jirrigwardjawx il-kundizzjonijiet tax-xiri, tal-bejgħ u tal-bejgħ mill-ġdid ta' ċerti oġġetti jew servizzi tal-kuntratt. Dawn l-akkordji għandhom jiġu vvalutati individwalment, jiġifieri jekk huma, fil-każ individwali, jaqgħux fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1) u, jekk iva, jekk il-kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3) humiex issodisfati. Pereżempju, il-VBER ma japplikax għal obbligu li jipprevjeni lill-partijiet milli jwettqu riċerka u żvilupp indipendenti, li l-partijiet setgħu inkludew fl-akkordju vertikali tagħhom. Eżempju ieħor jikkonċerna l-kuntratti ta' kiri u ta' lokazzjoni. Filwaqt li l-VBER japplika għal oġġetti mibjugħa u mixtrija għall-kiri lil partijiet terzi, il-kuntratti ta' kiri u ta' lokazzjoni, bħala tali, mhumiex koperti, minħabba li l-ebda oġġett jew servizz ma qed jinbiegħ mill-fornitur lix-xerrej.

4.3. Akkordji vertikali fl-ekonomija tal-pjattaformi online

(60) L-ekonomija tal-pjattaformi online għandha rwol dejjem aktar importanti għad-distribuzzjoni tal-oġġetti u tas-servizzi. L-impriżi attivi fl-ekonomija tal-pjattaformi online jippermettu modi ġodda ta' kif isir in-negozju, li wħud minnhom mhumiex faċli li jiġu kkategorizzati skont il-kunċetti tradizzjonalment assoċjati mar-relazzjonijiet vertikali bejn il-fornituri u d-distributuri fl-ambjent fiżiku.

(61) Il-VBER jikkategorizza l-impriżi attivi fil-katina tal-provvista u tad-distribuzzjoni bħala fornituri jew xerrejja. Skont jekk impriża taqax fi ħdan kategorija waħda jew l-oħra, il-VBER jista' japplika b'mod differenti, b'mod partikolari fl-oqsma li ġejjin:

(a) L-eżenzjoni ta' akkordji vertikali mhux reċiproċi bejn il-kompetituri skont l-Artikolu 2(4) tal-VBER (ara t-Taqsima 4.4 ta' dawn il-Linji Gwida);

(b) Il-kalkolu tal-ishma mis-suq għall-applikazzjoni tal-limiti stipulati fl-Artikolu 3(1) tal-VBER (ara t-Taqsima 5 ta' dawn il-Linji Gwida);

(c) It-tneħħija tal-benefiċċju tal-VBER skont l-Artikolu 4 tal-VBER (ara t-Taqsima 6.1 ta' dawn il-Linji Gwida); u

(d) L-esklużjoni ta' ċerti restrizzjonijiet mill-isfera ta' sikurezza pprovduta mill-VBER skont l-Artikolu 5 tal-VBER (ara t-Taqsima 6.2 ta' dawn il-Linji Gwida).

(62) Il-VBER jinkludi definizzjonijiet tal-kunċetti ta' fornitur, jiġifieri l-Artikolu 1(1)(d) tal-VBER, u xerrej, jiġifieri l-Artikolu 1(1)(j) tal-VBER. Sabiex id-diffikultà li dawn il-kunċetti jiġu definiti b'mod eżawrjenti tiġi rrikonċiljata mal-objettiv tal-VBER li jipprovdi kemm jista' jkun ċertezza legali, dawn id-dispożizzjonijiet huma limitati biex jiċċaraw li ċerti tipi ta' impriżi jaqgħu taħt kategorija waħda jew l-oħra.

(63) L-Artikolu 1(1)(d) tal-VBER jistipula li impriża li tipprovdi servizzi ta' intermedjazzjoni online tikkwalifika bħala fornitur skont il-VBER. Dan ifisser li, f'konformità mad-distinzjoni bejn fornituri u xerrejja pprovduta mill-VBER, l-impriża ma tistax tikkwalifika simultanjament bħala xerrej skont it-tifsira tal-Artikolu 1(1)(j) tal-VBER b'rabta mat-tranżazzjoni li tiffaċilita. Barra minn hekk, huwa ċċarat fl-Artikolu 1(1)(d) tal-VBER li fornitur ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online huwa fornitur skont il-VBER, inkluż fejn huwa jkun parti għal tranżazzjoni li jiffaċilita. Dan ifisser li, meta impriża tipprovdi servizzi ta' intermedjazzjoni online u, għalhekk, taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tad-definizzjoni pprovduta fl-Artikolu 1(1)(d) tal-VBER, din l-impriża ma tistax tevita l-kwalifika tagħha bħala fornitur b'rabta mas-servizzi ta' intermedjazzjoni online pprovduti, pereżempju, billi ssir parti għat-tranżazzjoni li tiffaċilita jew billi tistipula kuntrattwalment li hija xerrejja tal-oġġetti jew tas-servizzi pprovduti abbażi ta' tali tranżazzjoni.

(64) Id-definizzjoni ta' fornitur ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online fl-Artikolu 1(1)(d) tal-VBER hija bbażata fuq id-definizzjonijiet fir-Regolament (UE) 2019/1150 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-20 ta' Ġunju 2019 dwar il-promozzjoni tal-korrettezza u tat-trasparenza għall-utenti kummerċjali tas-servizzi tal-intermedjazzjoni online (minn hawn 'il quddiem "ir-Regolament P2B").[41] Hija tibni fuq il-kunċett li impriża li tipprovdi servizzi ta' intermedjazzjoni online tipprovdi tali servizzi bil-ħsieb li tiffaċilita tranżazzjonijiet diretti bejn il-bejjiegħa u x-xerrejja, jew bejn il-bejjiegħa u l-konsumaturi li jużaw is-servizzi ta' intermedjazzjoni online tagħha. L-Artikolu 1(1)(d) tal-VBER huwa bbażat fuq il-kunsiderazzjoni li fornitur ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online ġeneralment jipprovdi infrastruttura li tippermetti lill-impriżi jiltaqgħu u jagħmlu tranżazzjonijiet ma' impriżi jew konsumaturi oħrajn online, mingħajr ma jkunu legalment jew fattwalment responsabbli għat-tranżazzjonijiet tagħhom.

4.4. Limiti għall-applikazzjoni tal-VBER

4.4.1. Assoċjazzjonijiet ta' bejjiegħa bl-imnut

(65) L-Artikolu 2(2) tal-VBER jinkludi fil-kamp ta' applikazzjoni tal-VBER akkordji vertikali konklużi minn assoċjazzjoni ta' impriżi li tissodisfa ċerti kundizzjonijiet, u

[41] ĠU L 186, 11.7.2019, p. 57.

b'hekk jeskludi mill-isfera ta' sikurezza akkordji vertikali konklużi mill-assoċjazzjonijiet l-oħrajn kollha. Dan ifisser li l-akkordji vertikali konklużi bejn assoċjazzjoni u membri individwali, jew bejn assoċjazzjoni u fornituri individwali, huma koperti mill-VBER biss jekk il-membri kollha jkunu bejjiegħa bl-imnut, ibigħu oġġetti (u mhux servizzi) lil konsumaturi finali, u jekk kull membru individwali tal-assoċjazzjoni jkollu fatturat annwali li ma jaqbiżx il-EUR 50 miljun.[42] Madankollu, meta għadd limitat biss tal-membri tal-assoċjazzjoni jkollhom fatturat annwali li jaqbeż il-limitu ta' EUR 50 miljun u meta dawn il-membri flimkien jirrappreżentaw inqas minn 15 % tal-fatturat kollettiv tal-membri kollha flimkien, dan normalment ma jbiddilx il-valutazzjoni skont l-Artikolu 101.

(66) Assoċjazzjoni ta' impriżi tista' tinvolvi kemm akkordji orizzontali kif ukoll vertikali. L-akkordji orizzontali jridu jiġu vvalutati skont il-prinċipji stabbiliti fil-Linji Gwida dwar l-applikabbiltà tal-Artikolu 101 tat-Trattat għall-akkordji ta' kooperazzjoni orizzontali (minn hawn 'il quddiem "Linji Gwida Orizzontali").[43] Jekk dik il-valutazzjoni twassal għall-konklużjoni li kooperazzjoni bejn l-impriżi fil-qasam tax-xiri jew tal-bejgħ hija aċċettabbli, minħabba li tissodisfa l-kundizzjonijiet speċifiċi stabbiliti f'dawk il-Linji Gwida relatati ma' akkordji ta' xiri u/jew ta' kummerċjalizzazzjoni, se tkun meħtieġa valutazzjoni ulterjuri biex jiġu eżaminati l-akkordji vertikali konklużi mill-assoċjazzjoni ma' fornituri individwali jew membri individwali skont ir-regoli tal-VBER, b'mod partikolari l-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Artikoli minn 3 sa 5, u dawn il-Linji Gwida. Pereżempju, l-akkordji orizzontali konklużi bejn il-membri tal-assoċjazzjoni jew id-deċiżjonijiet adottati mill-assoċjazzjoni, bħad-deċiżjoni li l-membri jkunu meħtieġa jixtru mill-assoċjazzjoni jew id-deċiżjoni li jiġu allokati territorji esklużivi għall-membri, iridu l-ewwel jiġu vvalutati bħala akkordju orizzontali. Huwa biss jekk dik il-valutazzjoni twassal għall-konklużjoni li l-akkordju orizzontali mhuwiex antikompetittiv li jkun meħtieġ li jiġu vvalutati l-akkordji vertikali bejn l-assoċjazzjoni u membri individwali jew bejn l-assoċjazzjoni u fornituri individwali.

4.4.2. *Akkordji vertikali li fihom dispożizzjonijiet dwar drittijiet ta' proprjetà intellettwali (DPI)*

(67) L-Artikolu 2(3) tal-VBER jistabbilixxi li l-akkordji vertikali li jkun fihom ċerti dispożizzjonijiet li jirrigwardjaw iċ-ċessjoni jew l-użu tad-DPI jistgħu jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-VBER. Bil-maqlub, l-Artikolu 2(3) tal-VBER jeskludi l-akkordji vertikali l-oħrajn kollha li fihom id-dispożizzjonijiet dwar id-DPI mill-kamp ta' applikazzjoni tal-VBER.

(68) Il-VBER japplika għal akkordji vertikali li fihom dispożizzjonijiet dwar id-DPI meta jiġu ssodisfati ħames kundizzjonijiet:

(a) Id-dispożizzjonijiet dwar id-DPI jridu jkunu parti minn akkordju vertikali, jiġifieri akkordju b'kundizzjonijiet li taħthom il-partijiet jistgħu jixtru, ibigħu jew ibigħu mill-ġdid ċerti oġġetti jew servizzi;

(b) Id-DPI jridu jiġu ċeduti lix-xerrej jew jiġu liċenzjati għall-użu minnu;

---

[42] Il-limitu massimu tal-fatturat annwali ta' EUR 50 miljun huwa bbażat fuq il-limitu massimu tal-fatturat għall-SMEs fl-Artikolu 2 tal-Anness għar-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni tas-6 ta' Mejju 2003 dwar id-definizzjoni ta' intrapriżi mikro, żgħar u ta' daqs medju, ĠU L 124, 20.5.2003, p. 39.

[43] ĠU C 11, 14.1.2011, p. 1; kif emendat mir-Rettifiki ĠU C33, 2.2.2011, p. 20. Se ssir reviżjoni ta' dawk il-Linji Gwida.

(c) Id-dispożizzjonijiet dwar id-DPI ma jridux jikkostitwixxu l-għan primarju tal-akkordju;

(d) Id-dispożizzjonijiet dwar id-DPI jridu jkunu direttament relatati mal-użu, il-bejgħ jew il-bejgħ mill-ġdid ta' oġġetti jew servizzi mix-xerrej jew mill-klijenti tiegħu. Fil-każ ta' franchising fejn il-kummerċjalizzazzjoni tifforma l-għan tal-isfruttament tad-DPI, l-oġġetti jew is-servizzi jiġu distribwiti mill-franchisee ewlieni jew mill-franchisees; u

(e) Id-dispożizzjonijiet dwar id-DPI, b'rabta mal-oġġetti jew mas-servizzi tal-kuntratt, ma jridx ikun fihom restrizzjonijiet tal-kompetizzjoni li jkollhom l-istess għan bħar-restrizzjonijiet vertikali li mhumiex eżentati taħt il-VBER.

(69) Tali kundizzjonijiet jiżguraw li l-VBER japplika għal akkordji vertikali fejn l-użu, il-bejgħ jew il-bejgħ mill-ġdid ta' oġġetti jew servizzi jista' jsir b'mod aktar effettiv minħabba li d-DPI jiġu ċeduti lix-xerrej jew liċenzjati għall-użu minnu. Dan ifisser li r-restrizzjonijiet dwar iċ-ċessjoni jew l-użu tad-DPI jistgħu jkunu koperti mill-VBER meta l-għan prinċipali tal-akkordju jkun ix-xiri jew id-distribuzzjoni ta' oġġetti jew servizzi.

(70) L-ewwel kundizzjoni tagħmilha ċara li l-kuntest li fih jiġu pprovduti d-DPI huwa akkordju għax-xiri jew għad-distribuzzjoni ta' oġġetti, jew akkordju għax-xiri jew għall-forniment ta' servizzi, u mhux akkordju dwar iċ-ċessjoni jew il-liċenzjar tad-DPI għall-manifattura ta' oġġetti, lanqas akkordju purament għal-liċenzjar. Il-VBER ma jkoprix pereżempju:

(a) akkordji fejn parti tipprovdi lil parti oħra b'riċetta u tagħtiha liċenzja sabiex tipproduċi xarba b'din ir-riċetta;

(b) akkordji li taħthom parti tipprovdi lil parti oħra b'forma jew kopja oriġinali u tagħti liċenzja lill-parti l-oħra sabiex tipproduċi u tiddistribwixxi kopji;

(c) il-liċenzja pura ta' trademark jew sinjal għall-finijiet ta' merchandising;

(d) kuntratti ta' sponsorjar dwar id-dritt għar-reklamar tiegħek stess bħala l-isponsor uffiċjali ta' avveniment;

(e) liċenzjar ta' drittijiet tal-awtur bħal kuntratti tax-xandir li jikkonċernaw id-dritt li tirrekordja u/jew ixxandar avveniment.

(71) It-tieni kundizzjoni tagħmilha ċara li l-VBER ma japplikax meta x-xerrej jipprovdi l-IPRs lill-fornitur, irrispettivament minn jekk l-IPRs ikunux jikkonċernaw il-mod tal-manifattura jew tad-distribuzzjoni. Akkordju li jirrigwarda t-trasferiment ta' IPRs lill-fornitur u li fih restrizzjonijiet possibbli fuq il-bejgħ magħmul mill-fornitur mhuwiex kopert mill-VBER. Dan ifisser, b'mod partikolari, li s-subkuntrattar li jinvolvi t-trasferiment ta' għarfien espert lil subkuntrattur ma jaqax fil-kamp ta' applikazzjoni tal-VBER (ara wkoll it-Taqsima 3.3 ta' dawn il-Linji Gwida). Madankollu, l-akkordji vertikali li taħthom ix-xerrej jipprovdi biss speċifikazzjonijiet lill-fornitur li jiddeskrivu l-oġġetti jew is-servizzi li għandhom jiġu fornuti jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-VBER.

(72) It-tielet kundizzjoni tagħmilha ċara li sabiex ikun kopert mill-VBER, l-għan primarju tal-akkordju ma jridx ikun iċ-ċessjoni jew il-liċenzjar tal-IPRs. L-għan primarju jrid ikun ix-xiri, il-bejgħ jew il-bejgħ mill-ġdid ta' oġġetti jew servizzi u d-dispożizzjonijiet dwar l-IPR iridu jservu l-implimentazzjoni tal-akkordju vertikali.

(73) Ir-raba' kundizzjoni tirrikjedi li d-dispożizzjonijiet dwar l-IPR jiffaċilitaw l-użu, il-bejgħ jew il-bejgħ mill-ġdid ta' oġġetti jew servizzi mix-xerrej jew mill-klijenti tiegħu. L-oġġetti jew is-servizzi għall-użu jew għall-bejgħ mill-ġdid ġeneralment jiġu fornuti mil-liċenzjatur, iżda jistgħu wkoll jinxtraw mil-liċenzjatarju mingħand fornitur terz. Id-dispożizzjonijiet tal-IPR normalment ikunu jikkonċernaw il-kummerċjalizzazzjoni ta' oġġetti jew servizzi. Eżempju ta' dan ikun akkordju dwar franchising fejn il-franchisor ibigħ oġġetti għall-bejgħ mill-ġdid lill-franchisee u jagħti liċenzja lill-franchisee biex juża t-trademark u l-għarfien espert tiegħu sabiex jikkummerċjalizza l-oġġetti, jew fejn il-fornitur ta' estratt ikkonċentrat jagħti liċenzja lix-xerrej sabiex iħallat u jqiegħed l-estratt fi fliexken qabel ma jbigħu bħala xarba.

(74) Il-ħames kundizzjoni tenfasizza l-fatt li jenħtieġ li d-dispożizzjonijiet dwar l-IPR ma jkollhomx l-istess għan bħal kwalunkwe waħda mir-restrizzjonijiet fundamentali elenkati fl-Artikolu 4 tal-VBER jew kwalunkwe waħda mir-restrizzjonijiet esklużi mill-kopertura tal-VBER skont l-Artikolu 5 tal-VBER (ara t-Taqsima 6 ta' dawn il-Linji Gwida).

(75) L-IPRs rilevanti għall-implimentazzjoni ta' akkordji vertikali skont it-tifsira tal-Artikolu 2(3) tal-VBER ġeneralment ikunu jikkonċernaw tliet oqsma ewlenin: it-trademarks, id-drittijiet tal-awtur u l-għarfien espert.

4.4.2.1. It-trademarks

(76) Liċenzja ta' trademark lil distributur tista' tkun relatata mad-distribuzzjoni tal-prodotti tal-liċenzjatur f'territorju partikolari. Jekk tkun liċenzja esklużiva, l-akkordju jammonta għal distribuzzjoni esklużiva.

4.4.2.2. Id-drittijiet tal-awtur

(77) Ir-rivendituri ta' oġġetti jew servizzi koperti mid-drittijiet tal-awtur (eż. kotba u software) jistgħu jkunu obbligati mid-detentur tad-drittijiet tal-awtur sabiex ibigħu mill-ġdid biss taħt il-kundizzjoni li x-xerrej, irrispettivament minn jekk ikunx rivenditur ieħor jew l-utent finali, ma għandux jikser id-drittijiet tal-awtur. Tali obbligi fuq ir-rivenditur, sal-punt li jkunu jaqgħu taħt l-Artikolu 101(1), huma koperti mill-VBER.

(78) L-akkordji li taħthom jiġu fornuti għall-bejgħ mill-ġdid kopji fiżiċi ta' software u fejn ir-rivenditur ma jiksibx liċenzja għal xi drittijiet fuq is-software, iżda jkollu biss id-dritt li jerġa' jbigħ il-kopji fiżiċi, għandhom jitqiesu bħala akkordji għall-provvista ta' oġġetti għall-bejgħ mill-ġdid għall-fini tal-VBER. Taħt dik il-forma ta' distribuzzjoni, il-liċenzjar tas-software jseħħ biss bejn is-sid tad-drittijiet tal-awtur u l-utent tas-software. Dan jista' jieħu l-forma ta' liċenzja "shrink wrap", jiġifieri sett ta' kundizzjonijiet inklużi fil-pakkett tal-kopja fiżika li l-utent finali jitqies li jaċċetta billi jiftaħ il-pakkett.

(79) Ix-xerrejja ta' hardware li jinkorpora software protett mid-drittijiet tal-awtur jistgħu jkunu obbligati mid-detentur tad-drittijiet tal-awtur li ma jiksrux id-drittijiet tal-awtur u, għalhekk, ma jridux jagħmlu kopji u jerġgħu jbigħu s-software jew jagħmlu kopji u jużaw is-software flimkien ma' hardware ieħor. Tali restrizzjonijiet fuq l-użu, sal-punt li jkunu jaqgħu taħt l-Artikolu 101(1), huma koperti mill-VBER.

4.4.2.3. Għarfien espert

(80) L-akkordji dwar franchising, bl-eċċezzjoni ta' akkordji dwar franchising industrijali, huma l-aktar eżempju ovvju fejn l-għarfien espert għall-finijiet ta' kummerċjalizzazzjoni jiġi kkomunikat lix-xerrej.[44] L-akkordji dwar franchising fihom liċenzji ta' DPI relatati ma' trademarks jew sinjali, u għarfien espert għall-użu u d-distribuzzjoni ta' oġġetti jew il-forniment ta' servizzi. Minbarra l-liċenzja tad-DPI, il-franchisor ġeneralment jipprovdi lill-franchisee matul id-durata tal-akkordju b'assistenza kummerċjali jew teknika, bħal servizzi ta' akkwist, taħriġ, pariri dwar il-proprjetà immobbli u ppjanar finanzjarju. Il-liċenzja u l-assistenza pprovduta huma komponenti integrali tal-metodu tan-negozju li jkun soġġett għal franchising.

(81) Il-liċenzjar li jinsab fl-akkordji dwar franchising huwa kopert mill-VBER, fejn il-ħames kundizzjonijiet kollha elenkati fil-paragrafu (70) tal-Linji Gwida huma ssodisfati. Dawk il-kundizzjonijiet ġeneralment jiġu ssodisfati bħal fil-biċċa l-kbira tal-akkordji dwar franchising, inklużi l-akkordji dwar franchising prinċipali, il-franchisor jipprovdi oġġetti jew servizzi, b'mod partikolari servizzi ta' assistenza kummerċjali jew teknika, lill-franchisee. Id-DPI jgħinu lill-franchisee biex ibigħ mill-ġdid il-prodotti fornuti mill-franchisor jew minn fornitur magħżul mill-franchisor, jew biex juża dawk il-prodotti u jbigħ l-oġġetti jew servizzi li jirriżultaw. Fejn l-akkordju dwar franchising ikun jikkonċerna biss jew primarjament il-liċenzjar tad-DPI, huwa ma jkunx kopert mill-VBER, iżda l-Kummissjoni, bħala regola ġenerali, tapplika l-prinċipji stabbiliti fil-VBER u dawn il-Linji Gwida għal tali akkordju.

(82) L-obbligi relatati mad-DPI li ġejjin huma ġeneralment meqjusa bħala meħtieġa biex jipproteġu d-DPI tal-franchisor u, fejn dawn l-obbligi jaqgħu taħt l-Artikolu 101(1), huma koperti wkoll mill-VBER:

(a) obbligu fuq il-franchisee li ma jinvolvix ruħu, direttament jew indirettament, f'xi negozju simili;

(b) obbligu fuq il-franchisee li ma jakkwistax interessi finanzjarji fil-kapital ta' impriża kompetitriċi sabiex il-franchisee jingħata s-setgħa li jinfluwenza l-kondotta ekonomika ta' tali impriża;

(c) obbligu fuq il-franchisee li ma jiddivulgax lil partijiet terzi l-għarfien espert ipprovdut mill-franchisor, sakemm dan l-għarfien espert ma jkunx fid-dominju pubbliku;

(d) obbligu fuq il-franchisee li jikkomunika lill-franchisor kull esperjenza miksuba fl-isfruttar tal-franchise u li jagħti lill-franchisor u lil franchisees oħrajn liċenzja mhux esklużiva għall-għarfien espert li jirriżulta minn dik l-esperjenza;

(e) obbligu fuq il-franchisee li jgħarraf lill-franchisor bi kwalunkwe ksur tad-DPI liċenzjati, li jieħu azzjoni legali kontra dawk li jikkommettu dan il-ksur jew li jassisti lill-franchisor fi kwalunkwe azzjoni legali kontra dawk li jikkommettu l-ksur;

(f) obbligu fuq il-franchisee li ma jużax l-għarfien espert liċenzjat mill-franchisor għal finijiet oħrajn għajr l-isfruttament tal-franchise;

[44] Il-paragrafi 43-45 japplikaw, permezz ta' analoġija, għal tipi oħrajn ta' akkordji ta' distribuzzjoni li jinvolvu t-trasferiment ta' għarfien espert sostanzjali mill-fornitur lix-xerrej.

(g) obbligu fuq il-franchisee li ma jċedix id-drittijiet u l-obbligi skont l-akkordju dwar franchising mingħajr il-kunsens tal-franchisor.

4.4.3. Akkordji vertikali bejn il-kompetituri

(83) Billi skont l-Artikolu 2(8) tal-VBER, li fuqu hija pprovduta gwida fit-Taqsima 4.5 ta' dawn il-Linji Gwida, il-VBER ma japplikax għal akkordji vertikali jekk is-suġġett tagħhom jaqa' fil-kamp ta' applikazzjoni ta' kwalunkwe regolament ieħor ta' eżenzjoni ta' kategorija, sakemm ma jkunx previst mod ieħor f'regolament bħal dan, l-ewwel sentenza tal-Artikolu 2(4) tal-VBER teskludi wkoll b'mod espliċitu l-akkordji vertikali konklużi bejn impriżi kompetituri mill-kamp ta' applikazzjoni tal-VBER, sakemm l-akkordji vertikali ma jaqgħux fil-kamp ta' applikazzjoni tal-eċċezzjonijiet fl-Artikolu 2(4)(a) u 2(4)(b) tal-VBER. B'hekk, l-akkordji vertikali bejn il-kompetituri li huma esklużi mill-kamp ta' applikazzjoni tal-VBER għandhom jiġu vvalutati b'referenza għal-Linji Gwida Orizzontali, inkluża l-gwida dwar l-iskambju ta' informazzjoni fil-kuntest tal-akkordji vertikali bejn impriżi kompetituri. Fejn akkordju vertikali jaqa' fil-kamp ta' applikazzjoni ta' eċċezzjoni fl-Artikolu 2(4)(a) jew (b) tal-VBER u ma jkunx jinkludi restrizzjoni orizzontali tal-kompetizzjoni skont l-għan, dan il-ftehim għandu jiġi vvalutat biss b'referenza għal dawn il-Linji Gwida.

(84) L-Artikolu 1(1)(c) tal-VBER jiddefinixxi impriża kompetitriċi bħala kompetitriċi attwali jew potenzjali. Żewġ kumpaniji jiġu ttrattati bħala kompetituri attwali jekk ikunu attivi fl-istess suq (tal-prodott u ġeografiku) rilevanti. Kumpanija tiġi ttrattata bħala kompetitur potenzjali ta' kumpanija oħra jekk, fin-nuqqas ta' akkordju, fil-każ li jkun hemm żieda żgħira iżda permanenti fil-prezzijiet relattivi, x'aktarx li din l-ewwel kumpanija tagħmel, fi ħdan perjodu ta' żmien qasir li normalment ma jaqbiżx sena, l-investimenti addizzjonali meħtieġa jew iġġarrab spejjeż oħrajn meħtieġa għal konverżjoni biex tidħol fis-suq rilevanti li fih il-kumpanija l-oħra tkun attiva. Din il-valutazzjoni trid tkun ibbażata fuq raġunijiet realistiċi, wara li jitqiesu l-istruttura tas-suq u l-kuntest ekonomiku u legali li fih topera. Dan ifisser li s-sempliċi possibbiltà teoretika li tidħol f'suq mhijiex biżżejjed. Irid ikun hemm possibbiltajiet reali u konkreti sabiex dik l-impriża tkun tista' tidħol fis-suq mingħajr l-ebda ostakolu insuperabbli għad-dħul. Bil-maqlub, ma hemmx bżonn li jintwera b'ċertezza li dik l-impriża fil-fatt se tidħol fis-suq ikkonċernat u, *a fortiori*, li se tkun kapaċi, minn hemm 'il quddiem, iżżomm postha hemmhekk.[45]

(85) Distributur li jipprovdi speċifikazzjonijiet lil manifattur biex jipproduċi oġġetti partikolari taħt l-isem tal-marka tad-distributur ma għandux jitqies bħala manifattur ta' tali oġġetti bil-marka proprja u, b'hekk, bħala kompetitur tal-manifattur. Konsegwentement, l-eżenzjoni fl-Artikolu 2(1) tal-VBER tapplika għal akkordji bejn distributur li jbigħ tali oġġetti bil-marka proprja manifatturati minn parti terza u fornitur ta' oġġetti bil-marka fl-istess suq rilevanti. B'kuntrast għal dan, id-distributuri li jipproduċu l-oġġetti internament taħt l-isem kummerċjali tagħhom

---

45 Ara l-Avviż tal-Kummissjoni dwar id-definizzjoni tas-suq rilevanti għall-finijiet tal-liġi tal-kompetizzjoni tal-Komunità ("Avviż tal-Kummissjoni dwar id-definizzjoni tas-suq rilevanti"), ĠU C 372, 9.12.1997, p. 5, il-paragrafi minn 20 sa 24. Se ssir reviżjoni tal-Avviż tal-Kummissjoni dwar id-definizzjoni tas-suq rilevanti. Ara wkoll it-Tlettax-il Rapport tal-Kummissjoni dwar il-Politika tal-Kummissjoni, il-punt 55, u s-Sentenza tal-Qorti, *Generics (UK) Ltd u Oħrajn vs L-Awtorità tal-Kompetizzjoni u tas-Swieq,* il-Kawża C-307/18, ECLI:EU:C:2020:52, il-paragrafi 36-45; Is-sentenza tal-Qorti, *H. Lundbeck A/S u Lundbeck Ltd vs Il-Kummissjoni Ewropea*, ECLI:EU:C:2021:243, il-paragrafi 54-57.

jitqiesu bħala manifatturi. Dan ifisser li l-eżenzjoni fl-Artikolu 2(1) tal-VBER ma tapplikax għal akkordji bejn dawk id-distributuri u l-fornituri ta' oġġetti bil-marka fl-istess suq rilevanti. Għalhekk, tali akkordji jridu jiġu vvalutati skont il-Linji Gwida Orizzontali.

(86) It-tieni sentenza fl-Artikolu 2(4) tal-VBER fiha żewġ eċċezzjonijiet għar-regola ġenerali li l-akkordji vertikali bejn il-kompetituri huma esklużi mill-isfera ta' sikurezza pprovduta mill-VBER. Iż-żewġ eċċezzjonijiet, jiġifieri l-Artikolu 2(4)(a) u (b) tal-VBER, jikkonċernaw l-akkordji ta' distribuzzjoni doppja bejn fornitur ta' oġġetti jew servizzi attiv ukoll fis-suq tal-bejgħ bl-imnut u d-distributuri tiegħu. Dawn huma tipikament xenarji fejn il-fornitur ikun prinċipalment attiv fis-suq upstream u jkollu attivitajiet anċillari limitati fis-suq tal-bejgħ bl-imnut. F'każijiet fejn is-sehem mis-suq aggregat tal-fornitur u tax-xerrej fis-suq rilevanti fil-livell tal-bejgħ bl-imnut ma jaqbiżx l-[10] %, mhuwiex probabbli li jinħoloq tħassib orizzontali u kwalunkwe impatt potenzjali fuq il-kompetizzjoni orizzontali bejn il-partijiet fil-livell tal-bejgħ bl-imnut jitqies li għandu inqas importanza mill-impatt potenzjali tal-akkordju vertikali tal-partijiet fuq il-kompetizzjoni ġenerali fil-livell tal-provvista jew tad-distribuzzjoni.

(87) Għalhekk, akkordju vertikali bejn il-kompetituri li jaqgħu taħt l-Artikolu 2(4)(a) u (b) tal-VBER huwa eżentat għal kategorija skont l-Artikolu 2(1) tal-VBER jekk jiġu ssodisfati l-kundizzjonijiet li ġejjin:

(a) is-suġġett tal-akkordju ma jaqax fil-kamp ta' applikazzjoni ta' regolament ieħor dwar eżenzjoni ta' kategorija, kif stabbilit fl-Artikolu 2(8) tal-VBER;

(b) is-sehem mis-suq aggregat tal-fornitur u tax-xerrej fis-suq rilevanti fil-livell tal-bejgħ bl-imnut ma jaqbiżx l-[10] %, biex b'hekk ma jirrestrinġix b'mod sinifikanti l-kompetizzjoni skont it-tifsira tal-Artikolu 101(1),[46] u l-akkordju ma fihx restrizzjonijiet fundamentali skont l-Artikolu 4 tal-VBER;

(c) il-kundizzjonijiet tal-Artikolu 2(4)(a) jew (b) tal-VBER jiġu ssodisfati; u

(d) l-akkordju ma jinkludix restrizzjonijiet orizzontali tal-kompetizzjoni skont l-għan, kif stabbilit fl-Artikolu 2(6) tal-VBER.

Din l-eżenzjoni tirrigwardja l-aspetti kollha tal-akkordju vertikali mhux reċiproku u kwalunkwe restrizzjoni orizzontali b'effett, inklużi dawk li jirriżultaw mill-iskambju ta' informazzjoni bejn l-impriżi kompetituri. Ir-restrizzjonijiet orizzontali tal-kompetizzjoni skont l-għan mhumiex koperti mill-eċċezzjonijiet tal-Artikolu 2(4)(a) jew (b).[47] Jekk akkordju jistax jitqies bħala akkordju ta' distribuzzjoni doppja għall-fini tal-applikazzjoni tal-Artikolu 2(4)(a) jew (b) tal-VBER jenħtieġ li jiġi interpretat b'mod ristrett minħabba n-natura eċċezzjonali ta' din id-dispożizzjoni.

(88) L-eċċezzjoni pprovduta mill-Artikolu 2(4)(a) tal-VBER tikkonċerna sitwazzjonijiet fejn il-fornitur ikun manifattur, bejjiegħ bl-ingrossa jew importatur u jkun ukoll distributur ta' oġġetti, filwaqt li x-xerrej ikun biss distributur li ma jikkompetix mal-manifattur fil-livell upstream.

(89) L-eċċezzjoni pprovduta mill-Artikolu 2(4)(b) tal-VBER tikkonċerna sitwazzjonijiet fejn il-fornitur ikun fornitur ta' servizzi li jopera f'diversi livelli ta' kummerċ, filwaqt

46 Avviż De Minimis, il-paragrafu 8.

47 Ara s-sentenza tal-Qorti, *Expedia Inc. vs Autorité de la concurrence u Oħrajn*, ECLI:EU:C:2012:795, il-paragrafu 37.

li x-xerrej jopera biss fil-livell tal-bejgħ bl-imnut u ma jikkompetix mal-fornitur fil-livell tal-kummerċ fejn jixtri s-servizzi tal-kuntratt.

(90) L-Artikolu 2(5) tal-VBER jistabbilixxi li akkordju vertikali bejn impriżi kompetituri li s-sehem mis-suq aggregat tagħhom fil-livell tal-bejgħ bl-imnut jaqbeż l-[10] % għadu eżentat għal kategorija skont l-Artikolu 2(1) tal-VBER jekk jiġu ssodisfati l-kundizzjonijiet li ġejjin:

(a) is-suġġett tal-akkordju ma jaqax fil-kamp ta' applikazzjoni ta' regolament ieħor dwar eżenzjoni ta' kategorija, kif stabbilit fl-Artikolu 2(8) tal-VBER;

(b) il-limitu tas-sehem mis-suq tal-Artikolu 3 tal-VBER jiġi osservat u l-akkordju ma jkunx fih restrizzjonijiet fundamentali skont l-Artikolu 4 tal-VBER;

(c) il-kundizzjonijiet tal-Artikolu 2(4)(a) jew (b) tal-VBER jiġu ssodisfati;

(d) kwalunkwe skambju ta' informazzjoni bejn il-partijiet ikun kompatibbli mal-kapitolu rilevanti tal-Linji Gwida Orizzontali li jittratta l-valutazzjoni kompetittiva tal-iskambju ta' informazzjoni; u

(e) l-akkordju ma jinkludix restrizzjonijiet orizzontali tal-kompetizzjoni skont l-għan, kif stabbilit fl-Artikolu 2(6) tal-VBER.

(91) L-Artikolu 2(7) tal-VBER jistabbilixxi li l-fornituri ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online skont it-tifsira tal-Artikolu 1(1)(d) tal-VBER li għandhom funzjoni ibrida, jiġifieri fejn jipprovdu servizzi ta' intermedjazzjoni online u jbigħu oġġetti jew servizzi f'kompetizzjoni ma' impriżi li lilhom jipprovdu tali servizzi, ma jistgħux jibbenefikaw mill-eċċezzjonijiet għad-distribuzzjoni doppja. Billi l-attivitajiet bl-imnut tal-fornituri ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online li għandhom tali funzjoni ibrida tipikament iqajmu tħassib orizzontali mhux negliġibbli, dawn ma jissodisfawx il-bażi loġika tal-eċċezzjoni tad-distribuzzjoni doppja, li fi kwalunkwe każ trid tiġi interpretata b'mod ristrett. Għall-istess raġuni, kwalunkwe restrizzjoni li tirrigwardja l-punt sa fejn jew il-kundizzjonijiet li taħthom is-servizzi ta' intermedjazzjoni online jistgħu jiġu pprovduti lil partijiet terzi ma għandhiex tkun koperta mill-VBER. Dan ma japplikax biss għal restrizzjonijiet li huma stipulati f'akkordju ma' xerrej ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online, iżda wkoll għal akkordji li jirrigwardjaw ix-xiri tal-oġġetti jew tas-servizzi mibjugħa mill-fornitur ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online li għandu funzjoni ibrida.

(92) L-akkordji vertikali mal-fornituri ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online ibridi jridu jiġu vvalutati fuq bażi ta' każ b'każ, b'mod partikolari b'referenza għal dawn iż-żewġ Linji Gwida (ara t-Taqsima 8 ta' dawn il-Linji Gwida) u l-Linji Gwida Orizzontali. Din il-valutazzjoni trid tkopri l-aspetti kollha tar-relazzjonijiet bejn il-fornituri ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online li għandhom funzjoni ibrida u l-impriżi li lilhom jipprovdu servizzi ta' intermedjazzjoni online, inkluż, pereżempju, kwalunkwe skambju ta' informazzjoni bejniethom.

4.5. Ir-relazzjoni ma' regolamenti oħrajn ta' eżenzjoni ta' kategorija

(93) Kif spjegat fit-Taqsimiet 4.1 u 4.2 ta' dawn il-Linji Gwida, il-VBER japplika għal akkordji bejn impriżi li joperaw f'livell differenti tal-katina tal-produzzjoni jew tad-distribuzzjoni u li jirrigwardjaw il-kundizzjonijiet li taħthom il-partijiet jistgħu jixtru, ibigħu jew ibigħu mill-ġdid ċerti oġġetti jew servizzi. Tali akkordji vertikali jiġu vvalutati esklużivament skont il-VBER u dawn il-Linji Gwida, irrispettivament mill-eżitu ta' tali valutazzjoni. Dawn se jibbenefikaw mill-isfera ta' sikurezza stabbilita

mill-VBER jekk il-limiti tal-ishma mis-suq ma jinqabżux u l-akkordji ma jkun fihom l-ebda restrizzjoni fundamentali.

(94) Madankollu, l-Artikolu 2(8) tal-VBER jiddikjara li l-VBER "ma għandux japplika għal akkordji vertikali li s-suġġett tagħhom ikun jaqa' fl-ambitu ta' xi regolament ta' eżenzjoni ta' kategorija ieħor, sakemm ma jkunx previst mod ieħor f'tali regolament". Għalhekk, huwa importanti li jiġi vverifikat mill-bidu jekk akkordju vertikali jaqax fil-kamp ta' applikazzjoni ta' xi regolament ta' eżenzjoni ta' kategorija ieħor. Pereżempju, kif stabbilit fl-Artikolu 2(4) tal-VBER, l-akkordji vertikali konklużi bejn impriżi kompetituri huma fil-prinċipju esklużi mill-kamp ta' applikazzjoni tal-VBER u għandhom jiġu vvalutati skont ir-regoli applikabbli għal akkordji orizzontali. L-Artikolu 2(4)(a) u (b) tal-VBER jipprovdi eċċezzjonijiet għal dan il-prinċipju, li jridu jinqraw flimkien mal-Artikolu 2(5) tal-VBER f'każ li l-limitu tas-sehem mis-suq tal-Artikolu 2(4)(a) u (b) tal-VBER jinqabeż, iżda l-limitu tas-sehem mis-suq tal-Artikolu 3 tal-VBER ma jinqabiżx. Dawn id-dispożizzjonijiet iqisu li l-effetti li għandhom l-akkordji ta' distribuzzjoni doppja fis-suq u t-tħassib possibbli dwar il-kompetizzjoni jistgħu jkunu simili għal dawk ta' akkordji orizzontali.

(95) Għalhekk, il-VBER ma japplikax għal akkordji vertikali koperti mir-regolamenti ta' eżenzjoni ta' kategorija li ġejjin jew minn kwalunkwe regolament ta' eżenzjoni ta' kategorija futur relatat mat-tipi ta' akkordji msemmija fis-subparagrafi li ġejjin, sakemm ma jkunx previst mod ieħor fir-regolament rispettiv:

– Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 316/2014 tal-21 ta' Marzu 2014 dwar l-applikazzjoni tal-Artikolu 101(3) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea għal kategoriji ta' ftehimiet dwar trasferiment ta' teknoloġija;[48]

– Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 1217/2010 tal-14 ta' Diċembru 2010 dwar l-applikazzjoni tal-Artikolu 101(3) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea għal ċerti kategoriji ta' akkordji ta' riċerka u żvilupp;[49]

– Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 1218/2010 tal-14 ta' Diċembru 2010 dwar l-applikazzjoni tal-Artikolu 101(3) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea għal ċerti kategoriji ta' akkordji ta' speċjalizzazzjoni.[50]

(96) Il-VBER lanqas ma japplika għat-tipi ta' akkordji bejn il-kompetituri msemmija fil-Linji Gwida Orizzontali, sakemm ma jkunx previst mod ieħor fil-kapitolu rilevanti tal-Linji Gwida Orizzontali.

(97) Il-VBER japplika għal akkordji vertikali relatati max-xiri, il-bejgħ jew il-bejgħ mill-ġdid ta' spare parts għal vetturi bil-mutur u għall-forniment ta' servizzi ta' tiswija u manutenzjoni għal vetturi bil-mutur. Tali ftehimiet jibbenefikaw biss mill-VBER jekk, minbarra l-kundizzjonijiet għall-eżenzjoni stabbiliti fil-VBER, huma jikkonformaw mar-rekwiżiti addizzjonali tar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 461/2010 tas-27 ta' Mejju 2010 dwar l-applikazzjoni tal-Artikolu 101(3) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea għal kategoriji ta' akkordji vertikali u prattiċi miftiehma fis-settur tal-vetturi bil-mutur, u l-linji gwida li jakkumpanjawh.

---

48 ĠU L 93, 28.3.2014, p. 17.
49 ĠU L 335, 18.12.2010, p. 36.
50 ĠU L 335, 18.12.2010, p. 43.

4.6. Tipi ewlenin ta' sistemi ta' distribuzzjoni

(98) Fornitur huwa liberu li jistabbilixxi s-sistema ta' distribuzzjoni tiegħu kif jidhirlu li huwa xieraq. Il-fornitur jista', pereżempju, jagħżel integrazzjoni vertikali, li timplika li huwa jbigħ l-oġġetti u s-servizzi tiegħu direttament lill-utenti finali jew li jqassamhom permezz tad-distributuri integrati vertikalment tiegħu, li huma impriżi konnessi skont it-tifsira tal-Artikolu 1(2) tal-VBER. Tali sistema ta' distribuzzjoni tikkonċerna biss l-organizzazzjoni f'impriża speċifika waħda u, b'hekk, taqa' barra mill-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1).

(99) Il-fornitur jista' jiddeċiedi wkoll li jaħtar distributuri indipendenti. Għal dak l-għan, il-fornitur jista' jistabbilixxi sistema ta' distribuzzjoni waħda jew kombinazzjoni ta' sistemi ta' distribuzzjoni oħrajn. L-aktar komuni huma d-distribuzzjoni esklużiva, id-distribuzzjoni selettiva u l-franchising. Billi l-akkordji vertikali meħtieġa biex jiġu stabbiliti tali sistemi ta' distribuzzjoni jiġu konklużi bejn impriżi indipendenti, dawn jistgħu jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1) u jibbenefikaw mill-VBER jew minn eżenzjoni individwali skont l-Artikolu 101(3), diment li jiġu ssodisfati l-kundizzjonijiet rispettivi.

4.6.1. Sistemi ta' distribuzzjoni esklużiva

4.6.1.1. Definizzjoni ta' sistemi ta' distribuzzjoni esklużiva

(100) F'sistema ta' distribuzzjoni esklużiva, il-fornitur jalloka territorju jew grupp ta' klijenti esklużivament għal xerrej wieħed jew għal għadd limitat ta' xerrejja u/jew jirriżervah għalih innifsu, filwaqt li jirrestrinġi lix-xerrejja l-oħrajn tiegħu fl-Unjoni milli jbigħu b'mod attiv fit-territorju esklużiv jew lill-grupp ta' klijenti esklużiv.[51]

(101) Il-fornituri ta' spiss jużaw sistema ta' dan it-tip biex jinċentivaw lid-distributuri biex jagħmlu l-investimenti finanzjarji u mhux finanzjarji meħtieġa biex jiżviluppaw il-marka tagħhom f'territorju fejn ma jkunx magħruf sew jew biex ibigħu prodott ġdid f'territorju partikolari jew lil grupp ta' klijenti partikolari jew biex iżidu l-enfasi tal-attivitajiet tad-distributuri fuq prodott partikolari (eż. kummerċjalizzazzjoni speċjali jew sforzi ta' wiri). Fir-rigward tad-distributuri, permezz tad-daqs tat-territorju jew tal-grupp ta' klijenti allokat esklużivament u l-protezzjoni pprovduta mill-esklużività, huma jfittxu li jiggarantixxu ċertu volum ta' negozju u marġini li jiġġustifika l-isforzi ta' investiment tagħhom.

(102) F'konformità ma' din il-bażi loġika, jenħtieġ li l-għadd ta' distributuri esklużivi jkun ristrett għal wieħed jew għal għadd limitat (jiġifieri esklużività kondiviża) għal territorju jew grupp ta' klijenti partikolari. Id-distribuzzjoni esklużiva ma għandhiex tintuża biex tipproteġi mill-kompetizzjoni għadd kbir ta' distributuri li jinsabu barra mit-territorju esklużiv, minħabba li din twassal għal diviżjoni tas-suq intern. Għal dak l-għan, jenħtieġ li l-għadd ta' distributuri maħtura jiġi ddeterminat b'mod proporzjonali għat-territorju jew għall-grupp ta' klijenti allokat b'tali mod li jiġi żgurat ċertu volum ta' negozju li jippreserva l-isforzi ta' investiment tagħhom.

(103) Id-distributuri maħtura huma protetti minn bejgħ attiv fit-territorju esklużiv jew għall-grupp ta' klijenti esklużiv minn xerrejja oħrajn mingħand il-fornitur. Meta fornitur jalloka territorju jew grupp ta' klijenti esklużiv għal aktar minn distributur wieħed, dawn id-distributuri kollha jibbenefikaw mill-istess protezzjoni kontra l-

[51] Ara l-Artikolu 1(1)(g) tal-VBER.

bejgħ attiv minn xerrejja oħrajn, filwaqt li l-bejgħ attiv u passiv bejn dawn id-distributuri ma jistax ikun ristrett.

(104) Jenħtieġ li l-akkordji vertikali użati għal distribuzzjoni esklużiva jiddefinixxu l-kamp ta' applikazzjoni tat-territorju jew tal-grupp ta' klijenti allokat esklużivament għad-distributuri. It-territorju esklużiv jista' jkopri t-territorju ta' Stat Membru jew ta' żona li hija iżgħar jew akbar fid-daqs. Il-grupp ta' klijenti esklużiv jista' jiġi definit, pereżempju, mill-okkupazzjoni tal-klijenti jew permezz ta' lista ta' klijenti speċifiċi magħżula abbażi ta' kriterju oġġettiv wieħed jew aktar. Skont dawk il-kriterji, il-grupp ta' klijenti jista' jkun limitat għal klijent wieħed.

(105) Meta territorju jew grupp ta' klijenti jkun għadu ma ġiex allokat esklużivament għal distributur wieħed jew aktar, il-fornitur jista' jirriżerva tali territorju jew grupp ta' klijenti għalih innifsu u jenħtieġ li jinforma lid-distributuri l-oħrajn tiegħu. Dan ma jirrikjedix li l-fornitur ikun kummerċjalment attiv fit-territorju riżervat jew lejn il-grupp ta' klijenti riżervat, minħabba li l-fornitur jista' jkun jixtieq jirriżervahom bl-iskop li jiġu allokati għal distributuri oħrajn fil-ġejjieni.

4.6.1.2. L-applikazzjoni tal-Artikolu 101 għas-sistemi ta' distribuzzjoni esklużiva

(106) F'sistema ta' distribuzzjoni fejn il-fornitur jalloka esklużivament territorju jew grupp ta' klijenti għal xerrej wieħed jew aktar, ir-riskji ewlenin possibbli għall-kompetizzjoni huma l-kompartimentalizzazzjoni tas-suq, li tista' tiffaċilita d-diskriminazzjoni fil-prezzijiet, u tnaqqis fil-kompetizzjoni fi ħdan marka, b'mod partikolari fil-kuntest ta' esklużività unika. Meta l-biċċa l-kbira tal-fornituri attivi f'suq, dawk l-aktar b'saħħithom jew kollha kemm huma joperaw sistema ta' distribuzzjoni esklużiva, din tista' tnaqqas il-kompetizzjoni bejn il-marki u tiffaċilita l-kollużjoni, kemm fil-livell tal-fornitur kif ukoll fil-livell tad-distribuzzjoni. Fl-aħħar nett, distribuzzjoni esklużiva tista' twassal għall-esklużjoni ta' distributuri oħrajn u, b'hekk, tnaqqas il-kompetizzjoni fi ħdan marka fil-livell tad-distribuzzjoni.

(107) L-akkordji ta' distribuzzjoni esklużiva huma eżentati mill-VBER, fejn kemm is-sehem mis-suq tal-fornitur kif ukoll dak tax-xerrej ma jaqbżux it-30 % u fejn dawn ma jkun fihom l-ebda restrizzjoni fundamentali. Akkordju ta' distribuzzjoni esklużiva xorta jista' jibbenefika mill-isfera ta' sikurezza pprovduta mill-VBER jekk ikun ikkombinat ma' restrizzjonijiet vertikali mhux fundamentali oħrajn, bħal obbligu li ma ssirx kompetizzjoni limitat għal ħames snin, obbligu ta' kwantità jew xiri esklużiv. Madankollu, fejn l-għadd ta' distributuri esklużivi ma jkunx limitat u ddeterminat fi proporzjon mat-territorju jew mal-grupp ta' klijenti allokat b'tali mod li jiġi garantit ċertu volum ta' negozju li jippreserva l-isforzi ta' investiment tagħhom, mhuwiex probabbli li tali sistema ta' distribuzzjoni ġġib magħha effetti li jtejbu l-effiċjenza. Fejn iseħħu effetti antikompettitivi sinifikanti, il-benefiċċju tal-VBER x'aktarx li jiġi rtirat.

(108) Il-bqija ta' din it-taqsima tipprovdi gwida għall-valutazzjoni tal-akkordji ta' distribuzzjoni esklużiva f'każijiet individwali 'l fuq mil-limitu tas-sehem mis-suq ta' 30 %.

(109) L-għadd ta' distributuri li għalihom ġie allokat esklużivament territorju jew grupp ta' klijenti huwa importanti għall-valutazzjoni tas-sistema ta' distribuzzjoni esklużiva. Aktar ma jkun għoli l-għadd ta' distributuri, aktar ikun baxx it-tnaqqis tal-kompetizzjoni fi ħdan marka, iżda wkoll inqas tkun il-probabbiltà li d-distributuri esklużivi jkollhom inċentiv biex jinvestu sabiex jiżviluppaw dik il-marka u jippromwovu l-prodott(i) tal-fornitur.

(110) Il-pożizzjoni fis-suq tal-fornitur u tal-kompetituri tiegħu hija ta' importanza kbira, minħabba li t-telf ta' kompetizzjoni fi ħdan marka jkun problematiku biss jekk il-kompetizzjoni bejn il-marki tkun limitata. Aktar ma tkun b'saħħitha l-pożizzjoni tal-fornitur, notevolment ogħla mil-limitu ta' 30 %, aktar tkun għolja l-probabbiltà li l-kompetizzjoni bejn il-marki tkun dgħajfa u aktar ikun kbir ir-riskju għall-kompetizzjoni li jirriżulta mit-tnaqqis fil-kompetizzjoni fi ħdan marka.

(111) Il-pożizzjoni tal-kompetituri tal-fornitur jista' jkollha sinifikat doppju. L-eżistenza ta' kompetituri b'saħħithom ġeneralment tindika li kwalunkwe tnaqqis fil-kompetizzjoni fi ħdan marka, li jista' jkun partikolarment importanti fil-kuntest ta' distribuzzjoni unika, jiġi ssuperat minn kompetizzjoni suffiċjenti bejn il-marki. Madankollu, jekk l-għadd ta' fornituri f'suq ikun pjuttost limitat u l-pożizzjoni tagħhom fis-suq tkun pjuttost simili f'termini ta' sehem mis-suq, kapaċità u network tad-distribuzzjoni, hemm riskju ta' kollużjoni u/jew tnaqqis ta' kompetizzjoni. It-telf ta' kompetizzjoni fi ħdan marka jista' jżid dak ir-riskju, speċjalment meta diversi fornituri jħaddmu sistemi ta' distribuzzjoni simili. Distribuzzjoni esklużiva multipla, jiġifieri meta fornituri multipli jaħtru l-istess distributur(i) esklużiv(i) f'territorju partikolari, tista' tkompli żżid ir-riskju ta' kollużjoni u/jew tnaqqis tal-kompetizzjoni kemm fil-livell tal-fornitur kif ukoll fil-livell tad-distributur. Jekk distributur wieħed jew aktar jingħataw id-dritt esklużiv li jiddistribwixxu żewġ prodotti kompetituri jew aktar fl-istess territorju, il-kompetizzjoni bejn il-marki tista' tiġi ristretta sostanzjalment għal dawk il-marki, speċjalment fil-każ ta' tariffi lineari tal-bejgħ bl-ingrossa. Aktar ma jkun għoli s-sehem mis-suq kumulattiv tal-marki distribwiti mid-distributuri esklużivi ta' marki multipli, aktar ikun għoli r-riskju ta' kollużjoni u/jew tnaqqis fil-kompetizzjoni u aktar se titnaqqas il-kompetizzjoni bejn il-marki. Jekk bejjiegħ bl-imnut wieħed jew aktar ikunu d-distributur esklużiv għal għadd ta' marki, hemm riskju li t-tnaqqis tal-prezz bl-ingrossa minn fornitur wieħed għall-marka tiegħu ma jiġix ittrasferit minn xi bejjiegħ bl-imnut esklużiv lill-konsumatur finali, billi dan inaqqas il-bejgħ u l-profitti tal-bejjiegħa bl-imnut magħmula bil-marki l-oħrajn. B'hekk, meta mqabbla mas-sitwazzjoni mingħajr distribuzzjoni esklużiva multipla, il-fornituri se jkollhom inċentiv imnaqqas biex jidħlu f'kompetizzjoni fuq il-prezzijiet ma' xulxin. Tali sitwazzjonijiet ta' effetti kumulattivi jistgħu jkunu raġuni għall-irtirar tal-benefiċċju tal-VBER fejn l-ishma mis-suq tal-fornituri u tax-xerrejja jkunu taħt il-limitu ta' 30 % tal-VBER.

(112) L-ostakoli għad-dħul li jistgħu jfixklu lill-fornituri milli joħolqu n-network ta' distribuzzjoni integrat tagħhom jew milli jsibu distributuri alternattivi huma inqas importanti fil-valutazzjoni tal-effetti antikompetittivi possibbli ta' distribuzzjoni esklużiva, speċjalment fil-kuntest ta' esklużività kondiviża. L-esklużjoni ta' fornituri oħrajn ma tinħoloqx, sakemm id-distribuzzjoni esklużiva ma tkunx ikkombinata ma' marka unika, li tobbliga jew iġġiegħel lid-distributur jikkonċentra l-ordnijiet tiegħu għal tip partikolari ta' prodott ma' fornitur wieħed. Għalkemm marka unika ma tirrikjedix li d-distributur jixtri l-prodotti mingħand il-fornitur innifsu, il-kombinazzjoni ta' distribuzzjoni esklużiva u marka unika tista' tagħmilha aktar diffiċli għal fornituri oħrajn biex isibu distributuri alternattivi.

(113) L-esklużjoni ta' distributuri oħrajn ma tkunx kwistjoni meta l-fornitur li jħaddem is-sistema ta' distribuzzjoni esklużiva jaħtar għadd kbir ta' distributuri esklużivi fl-istess suq u dawk id-distributuri esklużivi ma jkunux ristretti milli jbigħu lil distributuri mhux maħtura oħrajn. Madankollu, l-esklużjoni ta' distributuri oħrajn tista' tkun problematika fejn ikun hemm saħħa fis-suq downstream, b'mod partikolari fil-każ ta' territorji kbar ħafna fejn distributur esklużiv isir ix-xerrej

esklużiv għal suq sħiħ. Eżempju tkun katina ta' supermarkets, li ssir l-uniku distributur ta' marka ewlenija f'suq nazzjonali tal-bejgħ bl-imnut tal-ikel. L-esklużjoni ta' distributuri oħrajn tista' tkun aggravata fil-każ ta' distribuzzjoni esklużiva multipla.

(114) Is-saħħa tax-xerrej tista' żżid ukoll ir-riskju ta' kollużjoni min-naħa tax-xerrej meta l-arranġamenti ta' distribuzzjoni esklużiva jkunu imposti minn xerrejja importanti, li possibbilment ikunu jinsabu fl-istess territorju jew f'territorji differenti, fuq fornitur wieħed jew diversi fornituri.

(115) Il-valutazzjoni tad-dinamika tas-suq hija importanti, billi ż-żieda fid-domanda, it-teknoloġiji li qegħdin jinbidlu u l-pożizzjonijiet tas-suq li qegħdin jinbidlu jistgħu jagħmlu l-effetti negattivi inqas probabbli milli fi swieq maturi.

(116) Il-livell ta' kummerċ huwa importanti minħabba li l-effetti negattivi possibbli jistgħu jvarjaw bejn il-livell tal-bejgħ bl-ingrossa u dak tal-bejgħ bl-imnut. Id-distribuzzjoni esklużiva hija prinċipalment applikata fid-distribuzzjoni ta' oġġetti jew servizzi finali. Telf ta' kompetizzjoni fi ħdan marka huwa partikolarment probabbli fil-livell tal-bejgħ bl-imnut jekk ikun assoċjat ma' territorji kbar, billi l-konsumaturi finali jistgħu jiġu kkonfrontati b'possibbiltà żgħira li jagħżlu bejn distributur bi prezz għoli/servizz għoli u prezz baxx/servizz baxx għal marka importanti.

(117) Manifattur li jagħżel bejjiegħ bl-ingrossa bħala d-distributur esklużiv tiegħu normalment jagħmel dan għal territorju akbar, bħal Stat Membru sħiħ. Sakemm il-bejjiegħ bl-ingrossa jkun jista' jbigħ il-prodotti mingħajr limitazzjoni għall-bejjiegħa bl-imnut downstream, mhux probabbli li jkun hemm effetti antikompetittivi sinifikanti. Telf possibbli ta' kompetizzjoni fi ħdan marka fil-livell tal-bejgħ bl-ingrossa jista' faċilment jingħeleb mill-effiċjenzi miksuba fil-loġistika u l-promozzjoni, speċjalment meta l-manifattur ikun ibbażat fi Stat Membru differenti. Madankollu, ir-riskji possibbli ta' distribuzzjoni esklużiva multipla għall-kompetizzjoni bejn il-marki huma ogħla fil-livell tal-bejgħ bl-ingrossa milli f'dak tal-bejgħ bl-imnut. Fejn bejjiegħ bl-ingrossa wieħed isir id-distributur esklużiv għal għadd sinifikanti ta' fornituri, hemm mhux biss riskju li l-kompetizzjoni bejn dawn il-marki titnaqqas, iżda wkoll riskju ogħla ta' esklużjoni fil-livell ta' kummerċ bl-ingrossa.

(118) Il-valutazzjoni ta' sistema ta' distribuzzjoni esklużiva li biha grupp ta' klijenti jiġi allokat esklużivament minn fornitur għal xerrej wieħed jew aktar tkun soġġetta għall-istess fatturi bħal dawk imsemmija fil-paragrafi minn (100) sa (117) ta' dawn il-Linji Gwida u jenħtieġ li tqis ukoll il-gwida li ġejja:

(119) Fir-rigward tal-allokazzjoni esklużiva tat-territorju, l-allokazzjoni esklużiva ta' grupp ta' klijenti normalment tagħmel l-arbitraġġ mill-klijenti aktar diffiċli. Barra minn hekk, billi kull distributur maħtur għandu l-klassi ta' klijenti tiegħu stess, id-distributuri li ma jkunux ġew allokati esklużivament xi grupp ta' klijenti jistgħu jsibuha diffiċli li jiksbu l-prodotti mingħand il-fornitur. Konsegwentement, l-arbitraġġ possibbli minn distributuri oħrajn se jitnaqqas.

(120) Madankollu, sistema ta' distribuzzjoni esklużiva li tirrestrinġi l-kompetizzjoni skont it-tifsira tal-Artikolu 101(1) tista' toħloq effiċjenzi li jissodisfaw il-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 101(3) u, b'hekk, ikunu eżentati mill-applikazzjoni tal-Artikolu 101 fuq bażi individwali.

(121) Kif stabbilit fil-paragrafu (112) ta' dawn il-Linji Gwida, mhuwiex probabbli li tinħoloq esklużjoni ta' fornituri oħrajn, sakemm id-distribuzzjoni esklużiva ma tkunx

ikkombinata ma' marka unika. Madankollu, anki meta distribuzzjoni esklużiva tkun ikkombinata ma' marka unika, esklużjoni antikompetittiva ta' fornituri oħrajn tidher mhux probabbli, ħlief possibbilment meta tiġi applikata marka unika għal network dens ta' distributuri esklużivi b'territorji żgħar jew fil-każ ta' effett kumulattiv. F'xenarju bħal dan, jenħtieġ li jiġu applikati l-prinċipji dwar marka unika stabbiliti fit-Taqsima 8.2.1. ta' dawn il-Linji Gwida. Madankollu, fejn il-kombinazzjoni ta' distribuzzjoni esklużiva u marka unika ma twassalx għal esklużjoni sinifikanti, hija tista' fil-fatt tiffavorixxi l-kompetizzjoni billi żżid l-inċentivi għad-distributur esklużiv biex jiffoka l-isforzi tiegħu fuq marka partikolari. Għalhekk, fin-nuqqas ta' tali effett ta' esklużjoni sinifikanti, il-kombinazzjoni ta' distribuzzjoni esklużiva ma' marka unika tista' tissodisfa l-kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3) għad-durata kollha tal-akkordju, b'mod partikolari jekk jiġi applikat fil-livell tal-bejgħ bl-ingrossa.

(122) Il-kombinazzjoni ta' distribuzzjoni esklużiva ma' xiri esklużiv, li tirrikjedi li d-distributuri esklużivi jixtru l-provvisti tagħhom għall-marka tal-fornitur direttament mingħand il-fornitur, iżżid ir-riskji għall-kompetizzjoni assoċjati ma' tnaqqis fil-kompetizzjoni fi ħdan marka u kompartimentalizzazzjoni tas-suq, li jistgħu jiffaċilitaw b'mod partikolari d-diskriminazzjoni fil-prezzijiet. Id-distribuzzjoni esklużiva diġà tillimita l-arbitraġġ mill-klijenti, minħabba li tillimita l-għadd ta' distributuri u hija tipikament ikkombinata ma' restrizzjonijiet tal-bejgħ attiv imposti fuq distributuri oħrajn sabiex tipproteġi l-investimenti magħmula minn distributuri esklużivi fit-territorju esklużiv. Barra minn hekk, ix-xiri esklużiv jelimina l-arbitraġġ possibbli mid-distributuri esklużivi, li ma jitħallewx jixtru mingħand distributuri oħrajn fis-sistema ta' distribuzzjoni esklużiva. B'riżultat ta' dan, jittejbu l-possibbiltajiet tal-fornitur li jillimita l-kompetizzjoni fi ħdan marka billi japplika kundizzjonijiet mhux simili ta' bejgħ għad-detriment tal-konsumaturi, sakemm il-kombinazzjoni ta' distribuzzjoni esklużiva ma' xiri esklużiv ma tippermettix il-ħolqien ta' effiċjenzi li jwasslu għal prezzijiet aktar baxxi.

(123) In-natura tal-prodott tista' tkun rilevanti għall-valutazzjoni tal-effetti antikompettitivi possibbli tad-distribuzzjoni esklużiva. Dawk l-effetti se jkunu inqas akuti f'setturi fejn il-bejgħ online huwa aktar prevalenti. Hija rilevanti wkoll għal valutazzjoni tal-effiċjenzi possibbli, jiġifieri wara li jiġi stabbilit effett antikompettitiv sinifikanti.

(124) Distribuzzjoni esklużiva tista' twassal għal effiċjenzi, speċjalment meta jkunu meħtieġa investimenti mid-distributuri biex jipproteġu jew jibnu l-immaġni tal-marka u biex jipprovdu servizzi li jtejbu d-domanda. B'mod ġenerali, il-każ għal effiċjenzi huwa l-aktar b'saħħtu għal prodotti ġodda, prodotti kumplessi u prodotti li l-kwalitajiet tagħhom ikunu diffiċli li jiġu ġġudikati qabel il-konsum (l-hekk imsejħa prodotti ta' esperjenza) jew saħansitra wara l-konsum (l-hekk imsejħa prodotti ta' fiduċja). Barra minn hekk, distribuzzjoni esklużiva tista' twassal għal iffrankar fl-ispejjeż loġistiċi minħabba l-ekonomiji ta' skala fit-trasport u d-distribuzzjoni.

(125) L-effiċjenzi li jistgħu jirriżultaw minn esklużività kondiviża jistgħu jitqiesu li jegħlbu kwalunkwe effett negattiv possibbli li tista' tiġġenera tali sistema, diment li l-fornitur ikun jista' juri li l-għadd ta' distributuri esklużivi ġie ddeterminat b'mod proporzjonali għat-territorju jew għall-grupp ta' klijenti allokat b'tali mod li jiġi żgurat ċertu volum ta' negozju li jippreserva l-isforz ta' investiment għad-distributuri.

(126) Is-sistemi ta' distribuzzjoni esklużiva bbażati fuq l-allokazzjoni ta' gruppi ta' klijenti esklużivi li jirrestrinġu l-Artikolu 101(1) jistgħu jissodisfaw ukoll il-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 101(3) u, b'hekk, ikunu eżentati mill-applikazzjoni tal-

Artikolu 101 fuq bażi individwali. L-allokazzjoni esklużiva tal-klijenti tista' twassal għal effiċjenzi fejn l-investimenti tad-distributuri jkunu meħtieġa biex tinbena l-immaġni tal-marka jew fejn id-distributuri jkunu meħtieġa jinvestu, pereżempju, f'tagħmir speċifiku, ħiliet jew għarfien espert biex jadattaw għar-rekwiżiti tal-grupp ta' klijenti esklużiv li kien allokat għalihom jew meta dawn l-investimenti jwasslu għal ekonomiji ta' skala jew kamp ta' applikazzjoni fil-loġistika (pereżempju, billi jkollhom bejjiegħ bl-imnut iddedikat li jittratta l-offerti tal-amministrazzjonijiet pubbliċi għal kompjuters jew provvisti tal-uffiċċju). Il-perjodu ta' deprezzament għal dawn l-investimenti huwa indikazzjoni tad-durata li għaliha tista' tkun ġustifikata sistema ta' distribuzzjoni esklużiva bbażata fuq l-allokazzjoni ta' gruppi ta' klijenti esklużivi. B'mod ġenerali, il-ġustifikazzjoni għall-allokazzjoni ta' klijenti esklużivi tkun l-aktar b'saħħitha għal prodotti ġodda u kumplessi u għal prodotti li jeħtieġu adattament għall-ħtiġijiet tal-klijent individwali. Ħtiġijiet differenzjati identifikabbli huma aktar probabbli għal prodotti intermedji li jinbiegħu lil tipi differenti ta' xerrejja professjonali. Mhuwiex probabbli li l-allokazzjoni tal-konsumaturi finali twassal għal effiċjenzi.

(127) Eżempju ta' distribuzzjoni esklużiva multipla f'suq oligopolistiku

F'suq nazzjonali għal prodott finali, hemm erba' mexxejja tas-suq, li kull wieħed għandu sehem mis-suq ta' madwar 20 %. Dawk l-erba' mexxejja tas-suq ibigħu l-prodott tagħhom permezz ta' distributuri esklużivi fil-livell tal-bejgħ bl-imnut. Il-bejjiegħa bl-imnut jingħataw territorju esklużiv li jikkorrespondi għall-belt fejn jinsabu jew għal distrett tal-belt fil-każ ta' bliet kbar. Fil-biċċa l-kbira tat-territorji, l-erba' mexxejja tas-suq jaħtru l-istess bejjiegħ bl-imnut esklużiv ("distribuzzjoni multipla"), li ħafna drabi jkun lokalizzat ċentralment u pjuttost speċjalizzat fil-prodott. L-20 % li jifdal tas-suq nazzjonali huwa magħmul minn produtturi lokali żgħar, bl-akbar minn fost dawn il-produtturi għandu sehem mis-suq ta' 5 % fis-suq nazzjonali. Dawk il-produtturi lokali ġeneralment ibigħu l-prodotti tagħhom permezz ta' bejjiegħa bl-imnut oħrajn, b'mod partikolari minħabba li d-distributuri esklużivi tal-akbar erba' fornituri ġeneralment ftit juru interess li jbigħu marki inqas magħrufa sewwa u irħas. Hemm differenzjazzjoni qawwija tal-marki u tal-prodotti fis-suq. L-erba' mexxejja tas-suq għandhom kampanji ta' reklamar nazzjonali kbar u immaġnijiet ta' marki qawwija, filwaqt li l-produtturi periferali ma jirreklamawx il-prodotti tagħhom fil-livell nazzjonali. Is-suq huwa pjuttost matur, b'domanda stabbli u l-ebda innovazzjoni maġġuri fil-prodott u fit-teknoloġija. Il-prodott huwa relattivament sempliċi.

F'suq oligopolistiku bħal dan, hemm riskju ta' kollużjoni bejn l-erba' mexxejja tas-suq. Dak ir-riskju jiżdied permezz ta' distribuzzjoni multipla. Il-kompetizzjoni fi ħdan marka hija limitata mill-esklużività territorjali. Il-kompetizzjoni bejn l-erba' marki ewlenin titnaqqas fil-livell tal-bejgħ bl-imnut, minħabba li bejjiegħ bl-imnut wieħed jiffissa l-prezz tal-erba' marki kollha f'kull territorju. Id-distribuzzjoni multipla timplika li, jekk produttur wieħed inaqqas il-prezz għall-marka tiegħu, il-bejjiegħ bl-imnut ma jkunx ħerqan li jittrażmetti dan it-tnaqqis fil-prezz lill-konsumatur finali, minħabba li huwa jnaqqas il-bejgħ tiegħu u l-profitti magħmula bil-marki l-oħrajn. B'hekk, il-produtturi għandhom inqas interess li jidħlu f'kompetizzjoni fuq il-prezz ma' xulxin. Il-kompetizzjoni fuq il-prezzijiet bejn il-marki teżisti prinċipalment mal-oġġetti b'immaġni baxxa tal-marka tal-produtturi periferali. L-argumenti ta' effiċjenza possibbli għal distributuri esklużivi (konġunti) huma limitati, billi l-prodott huwa relattivament sempliċi, il-bejgħ mill-ġdid ma jeħtieġ l-ebda investiment speċifiku jew it-taħriġ u r-reklamar jitwettqu prinċipalment fil-livell tal-produtturi.

Minkejja li kull wieħed mill-mexxejja tas-suq għandu sehem mis-suq taħt il-limitu, il-kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3) jistgħu ma jiġux issodisfati u l-irtirar tal-eżenzjoni ta' kategorija jista' jkun meħtieġ għall-akkordji konklużi mad-distributuri li s-sehem mis-suq tagħhom huwa taħt it-30 % tas-suq tal-akkwist.

(128) Eżempju ta' allokazzjoni esklużiva tal-klijenti

Kumpanija żviluppat installazzjoni ta' bexxiexa sofistikata. Il-kumpanija attwalment għandha sehem mis-suq ta' 40 % fis-suq tal-installazzjonijiet ta' bexxiexa. Meta bdiet tbigħ il-bexxiexa sofistikata, hija kellha sehem mis-suq ta' 20 % bi prodott eqdem. L-installazzjoni tat-tip ġdid ta' bexxiexa tiddependi fuq it-tip ta' bini fejn tkun installata u fuq l-użu tal-bini (eż. uffiċċju, impjant kimiku jew sptar). Il-kumpanija ħatret għadd ta' distributuri biex ibigħu u jinstallaw il-bexxiexa sofistikata. Kull distributur kellu bżonn iħarreġ lill-impjegati tiegħu għar-rekwiżiti ġenerali u speċifiċi tal-installazzjoni tal-bexxiexa sofistikata għal klassi partikolari ta' klijenti. Sabiex tiżgura li d-distributuri jispeċjalizzaw, il-kumpanija assenjat lil kull distributur klassi esklużiva ta' klijenti u imponiet projbizzjoni fuq il-bejgħ attiv lill-klassijiet ta' klijenti esklużivi ta' xulxin. Wara ħames snin, id-distributuri esklużivi kollha se jkunu permessi li jbigħu b'mod attiv lill-klassijiet kollha ta' klijenti, biex b'hekk tintemm is-sistema ta' allokazzjoni esklużiva tal-klijenti. Imbagħad, il-fornitur jista' jibda jbigħ ukoll lil distributuri ġodda. Is-suq huwa pjuttost dinamiku, b'żewġ entrati reċenti u għadd ta' żviluppi teknoloġiċi. Il-kompetituri għandhom ishma mis-suq ta' bejn 25 % u 5 % u qegħdin ukoll jaġġornaw il-prodotti tagħhom.

Billi l-esklużività għandha durata limitata u tgħin biex tiżgura li d-distributuri jistgħu jirkupraw l-investimenti tagħhom u jikkonċentraw l-isforzi tal-bejgħ inizjali tagħhom fuq ċerta klassi ta' klijenti sabiex jitgħallmu s-sengħa, u billi l-effetti antikompettitivi possibbli jidhru limitati f'suq dinamiku, il-kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3) x'aktarx jiġu ssodisfati.

4.6.2. *Sistemi ta' distribuzzjoni selettiva*

4.6.2.1. Definizzjoni ta' sistemi ta' distribuzzjoni selettiva

(129) Kif stabbilit fl-Artikolu 1(1)(h) tal-VBER, f'sistema ta' distribuzzjoni selettiva, il-fornitur jimpenja ruħu li jbigħ l-oġġetti jew is-servizzi tal-kuntratt, direttament jew indirettament, biss lid-distributuri magħżula abbażi tal-kriterji speċifikati u dawn id-distributuri jimpenjaw ruħhom li ma jbigħux oġġetti jew servizzi lil distributuri mhux awtorizzati fi ħdan it-territorju riżervat mill-fornitur biex iħaddem dik is-sistema.

(130) Il-kriterji użati mill-fornitur biex jagħżel id-distributuri jistgħu jkunu ta' natura kwalitattiva u/jew kwantitattiva. Il-kriterji kwalitattivi huma kriterji oġġettivi meħtieġa min-natura tal-prodott, bħat-taħriġ tal-persunal tal-bejgħ, is-servizz ipprovdut fil-punt tal-bejgħ, u l-firxa tal-prodott li qed jinbiegħ.[52] Il-kriterji kwantitattivi jillimitaw l-għadd potenzjali ta' negozjanti b'mod aktar dirett billi, pereżempju, jirrikjedu bejgħ minimu jew massimu jew jiffissaw l-għadd ta' negozjanti. Dawn il-kriterji jistgħu jinbidlu matul id-durata tal-akkordju ta' distribuzzjoni selettiva.

[52] Ara, pereżempju, is-sentenza fil-Kawża T-88/92 *Groupement d'achat Édouard Leclerc vs Il-Kummissjoni* EU:T:1996:192, il-paragrafu 125 u dawk segwenti.

(131) Is-sistemi ta' distribuzzjoni selettiva huma komparabbli mas-sistemi ta' distribuzzjoni esklużiva minħabba li jirrestrinġu l-għadd ta' distributuri awtorizzati u l-possibbiltajiet ta' bejgħ mill-ġdid. Id-differenza ma' distribuzzjoni esklużiva hija r-restrizzjoni tal-għadd ta' negozjanti abbażi ta' kriterji tal-għażla speċifiċi. Differenza oħra ma' distribuzzjoni esklużiva hija li r-restrizzjoni fuq il-bejgħ mill-ġdid assoċjata ma' distribuzzjoni selettiva mhijiex restrizzjoni fuq il-bejgħ attiv f'territorju esklużiv jew għal grupp ta' klijenti esklużiv, iżda restrizzjoni fuq il-bejgħ attiv u passiv lil distributuri mhux awtorizzati, li tħalli biss distributuri awtorizzati u klijenti finali bħala xerrejja possibbli.

4.6.2.2. L-applikazzjoni tal-Artikolu 101 għas-sistemi ta' distribuzzjoni selettiva

(132) Ir-riskji possibbli għall-kompetizzjoni ta' sistemi ta' distribuzzjoni selettiva huma tnaqqis fil-kompetizzjoni fi ħdan marka u, speċjalment fil-każ ta' effett kumulattiv, l-esklużjoni ta' ċertu/i tip(i) ta' distributuri, kif ukoll it-tnaqqis tal-kompetizzjoni u potenzjalment il-faċilitazzjoni ta' kollużjoni bejn ix-xerrejja minħabba l-limitazzjoni tal-għadd tagħhom.

(133) Jenħtieġ li l-valutazzjoni tal-effetti antikompetittivi possibbli ta' distribuzzjoni selettiva l-ewwel tiffoka fuq il-konformità tas-sistema ta' distribuzzjoni selettiva mal-Artikolu 101(1). Għal dak l-għan, jeħtieġ li ssir distinzjoni bejn distribuzzjoni selettiva purament kwalitattiva u distribuzzjoni selettiva kwantitattiva.

(134) Distribuzzjoni selettiva purament kwalitattiva fejn in-negozjanti jintgħażlu biss abbażi ta' kriterji oġġettivi meħtieġa min-natura tal-prodott ma tpoġġix limitu dirett fuq l-għadd ta' negozjanti. Diment li jiġu ssodisfati t-tliet kundizzjonijiet stabbiliti mill-Qorti Ewropea tal-Ġustizzja fis-sentenza ta' *Metro*[53] (l-hekk imsejħa "kriterji ta' Metro"), distribuzzjoni selettiva purament kwalitattiva ġeneralment titqies li taqa' barra mill-Artikolu 101(1), billi jista' jiġi preżunt li r-restrizzjoni tal-kompetizzjoni fi ħdan marka assoċjata ma' distribuzzjoni selettiva hija kkumpensata minn titjib fil-kompetizzjoni tal-kwalità bejn il-marki.[54] L-ewwel nett, in-natura tal-oġġetti jew tas-servizzi inkwistjoni trid teħtieġ sistema ta' distribuzzjoni selettiva. Dan ifisser li, wara li titqies in-natura tal-prodott ikkonċernat, tali sistema trid tikkostitwixxi rekwiżit leġittimu biex tiġi ppreservata l-kwalità tagħha u jiġi żgurat l-użu xieraq tagħha. Pereżempju, sistema ta' distribuzzjoni selettiva li taqa' barra mill-Artikolu 101(1) tista' titħaddem għal prodotti ta' kwalità għolja jew ta' teknoloġija għolja.[55] It-tħaddim ta' sistema ta' distribuzzjoni selettiva jista' jkun meħtieġ ukoll għal oġġetti lussużi. Il-kwalità ta' tali oġġetti tista' tirriżulta mhux biss mill-karatteristiċi materjali tagħhom, iżda wkoll mill-awra ta' lussu madwarhom.

---

53 Ara s-sentenzi fil-Kawża 31/80 *NV L'Oréal u SA L'Oréal vs PVBA* EU:C:1980:289, il-paragrafi 15-16; Il-Kawża 26/76 *Metro SB-Großmärkte GmbH & Co. KG vs Il-Kummissjoni* ("Metro I") EU:C:1977:167, il-paragrafi 20-21; Il-Kawża C-439/09 *Pierre Fabre Dermo-Cosmetique SAS vs Président de l'Autorité de la concurrence* EU:C:2011:649, il-paragrafu 41; Il-Kawża C-230/16 *Coty Germany GmbH vs Parfümerie Akzente GmbH* EU:C:2017:941, il-paragrafu 24.

54 Ara s-sentenzi fil-Kawża 26/76 *Metro SB-Großmärkte GmbH & Co. KG vs Il-Kummissjoni* ("Metro I") EU:C:1977:167, il-paragrafi 20-22; Il-Kawża 107/82 *Allgemeine Elektrizitäts-Gesellschaft AEG-Telefunken AG vs Il-Kummissjoni* EU:C:1983:293, il-paragrafi 33, 34 u 73; Il-Kawża 75/84, *Metro SB-Großmärkte GmbH & Co. KG vs Il-Kummissjoni* ("Metro II") EU:C:1986:399, il-paragrafu 45; Il-Kawża T-88/92 *Groupement d'achat Édouard Leclerc vs Il-Kummissjoni* EU:T:1996:192, il-paragrafu 106.

55 Is-sentenzi fil-Kawża 26/76 *Metro SB-Großmärkte GmbH & Co. KG vs Il-Kummissjoni* ("Metro I") EU:C:1977:167; Il-Kawża 107/82 *Allgemeine Elektrizitäts-Gesellschaft AEG-Telefunken AG vs Il-Kummissjoni* EU:C:1983:293.

Għalhekk, l-istabbiliment ta' sistema ta' distribuzzjoni selettiva li tfittex li tiżgura li l-oġġetti jintwerew b'mod li jikkontribwixxi għas-sostenn ta' din l-awra ta' lussu jista' jkun meħtieġ biex tiġi ppreservata l-kwalità tagħhom.[56] It-tieni, ir-rivendituri jridu jintgħażlu abbażi ta' kriterji oġġettivi ta' natura kwalitattiva, li huma stabbiliti b'mod uniformi għar-rivendituri potenzjali kollha u li mhumiex applikati b'mod diskriminatorju. Għalkemm il-ġurisprudenza ma tirrikjedix li l-kriterji kwalitattivi jkunu magħrufa mar-rivendituri potenzjali kollha, tali trasparenza tista' żżid il-probabbiltà li jiġu ssodisfati l-kriterji ta' Metro.[57] It-tielet nett, il-kriterji stabbiliti ma jridux imorru lil hinn minn dak li huwa meħtieġ.[58]

(135) Il-valutazzjoni tad-distribuzzjoni selettiva skont l-Artikolu 101(1) tesiġi wkoll li ssir analiżi separata ta' kull klawżola potenzjalment restrittiva tal-ftehim skont il-kriterji ta' Metro.[59] Dan jimplika, b'mod partikolari, li jiġi ddeterminat jekk il-klawżola restrittiva hijiex proporzjonata fid-dawl tal-objettiv segwit mis-sistema ta' distribuzzjoni selettiva u jekk tmurx lil hinn minn dak li huwa meħtieġ biex jintlaħaq dan l-objettiv.[60] Tali rekwiżiti x'aktarx li ma jiġux issodisfati minn restrizzjonijiet fundamentali. Bil-maqlub, pereżempju, projbizzjoni fuq l-użu imposta b'mod dixxernibbli fuq pjattaformi online ta' partijiet terzi minn fornitur ta' oġġetti lussużi fuq id-distributuri awtorizzati tiegħu tista' titqies xierqa, sakemm tippermetti lid-distributuri awtorizzati jirreklamaw permezz tal-internet fuq pjattaformi ta' partijiet terzi u jużaw magni tat-tiftix online, bir-riżultat li l-klijenti ġeneralment ikunu jistgħu jsibu l-offerta online ta' distributuri awtorizzati billi jużaw tali magni, u ma tmurx lil hinn minn dak li huwa meħtieġ biex tiġi ppreservata l-immaġni lussuża ta' dawk l-oġġetti.[61] Jekk dan ikun il-każ, dan jaqa' barra mill-Artikolu 101(1) u ma tkun meħtieġa l-ebda analiżi ulterjuri.

(136) Anki jekk ma jissodisfawx il-kriterji ta' Metro, is-sistemi ta' distribuzzjoni selettiva kwalitattiva u/jew kwantitattiva jistgħu jibbenefikaw mill-isfera ta' sikurezza, diment li l-ishma mis-suq kemm tal-fornitur kif ukoll tax-xerrej ma jaqbżux it-30 % u l-akkordju ma jkun fih l-ebda restrizzjoni fundamentali.[62] Il-benefiċċju tal-eżenzjoni ma jintilifx jekk id-distribuzzjoni selettiva tiġi kkombinata ma' restrizzjonijiet vertikali mhux fundamentali oħrajn, bħal obbligu li ma ssirx kompetizzjoni. L-eżenzjoni ta' kategorija tapplika irrispettivament min-natura tal-prodott ikkonċernat u min-natura tal-kriterji tal-għażla. Madankollu, fejn il-karatteristiċi tal-prodott ma

---

56 Ara s-sentenza fil-Kawża C-230/16 *Coty Germany GmbH vs Parfümerie Akzente GmbH* EU:C:2017:941, il-paragrafi minn 25 sa 29.

57 Ara wkoll, b'analoġija, is-sentenza fil-Kawża C-158/11 *Auto 24 SARL vs Jaguar Land Rover France SAS* EU:C:2012:351.

58 Ara s-sentenzi fil-Kawża 31/80 *NV L'Oréal u SA L'Oréal vs PVBA* EU:C:1980:289, il-paragrafi 15-16; Il-Kawża 26/76 *Metro SB-Großmärkte GmbH & Co. KG vs Il-Kummissjoni* ("Metro I") EU:C:1977:167, il-paragrafi 20-21; Il-Kawża 107/82 *Allgemeine Elektrizitäts-Gesellschaft AEG-Telefunken AG vs Il-Kummissjoni* EU:C:1983:293, il-paragrafu 35; Il-Kawża T-19/91 *Société d'Hygiène Dermatologique de Vichy vs Il-Kummissjoni* EU:T:1992:28, il-paragrafu 65.

59 Ara l-paragrafu (134) ta' dawn il-Linji Gwida.

60 Ara s-sentenza fil-Kawża C-230/16 *Coty Germany GmbH vs Parfümerie Akzente GmbH* EU:C:2017:941, il-paragrafi 43 et seq.

61 Ara s-sentenza fil-Kawża C-230/16, *Coty Germany GmbH vs Parfümerie Akzente GmbH* EU:C:2017:941, il-paragrafi 43 et seq. u, b'mod partikolari, il-paragrafu 67.

62 Ara s-sentenzi fil-Kawża C-439/09 *Pierre Fabre Dermo-Cosmetique SAS vs Président de l'Autorité de la concurrence* EU:C:2011:649; ara wkoll, b'analoġija, il-Kawża C-158/11 *Auto 24 SARL vs Jaguar Land Rover France SAS* EU:C:2012:351.

jkunux jeħtieġu distribuzzjoni selettiva[63] jew ma jkunux jeħtieġu l-kriterji applikati, bħar-rekwiżit li d-distributuri jkollhom ħanut fiżiku wieħed jew aktar jew li jipprovdu servizzi speċifiċi, tali sistema ta' distribuzzjoni ġeneralment ma twasssalx għal effetti suffiċjenti li jtejbu l-effiċjenza biex jikkontrobilanċjaw tnaqqis sinifikanti fil-kompetizzjoni fi ħdan marka. Fejn iseħħu effetti antikompettitivi sinifikanti, il-benefiċċju tal-VBER x'aktarx li jiġi rtirat.

(137) Il-bqija ta' din it-taqsima tipprovdi gwida għall-valutazzjoni individwali ta' sistemi ta' distribuzzjoni selettiva li ma jissodisfawx il-kriterji ta' Metro u li mhumiex koperti mill-VBER, jew fil-każ ta' effetti kumulattivi li jirriżultaw minn networks paralleli ta' distribuzzjoni selettiva fl-istess suq.

(138) Il-pożizzjoni fis-suq tal-fornitur u tal-kompetituri tiegħu hija ta' importanza ċentrali fil-valutazzjoni tal-effetti antikompettitivi possibbli, billi t-telf ta' kompetizzjoni fi ħdan marka jista' jkun problematiku biss jekk il-kompetizzjoni bejn il-marki tkun limitata. Aktar ma tkun b'saħħitha l-pożizzjoni tal-fornitur, notevolment 'il fuq mil-limitu ta' 30 %, aktar ikun għoli r-riskju għall-kompetizzjoni li jirriżulta mit-telf akbar tal-kompetizzjoni fi ħdan marka. Fattur importanti ieħor huwa l-għadd ta' networks ta' distribuzzjoni selettiva preżenti fl-istess suq. Meta d-distribuzzjoni selettiva tiġi applikata minn fornitur wieħed biss fis-suq, id-distribuzzjoni selettiva kwantitattiva normalment ma toħloqx effetti negattivi netti. Madankollu, fil-prattika, id-distribuzzjoni selettiva ta' spiss tiġi applikata minn bosta fornituri f'suq partikolari.

(139) Il-pożizzjoni tal-kompetituri jista' jkollha sinifikat doppju. Minn naħa waħda, l-eżistenza ta' kompetituri b'saħħithom ġeneralment tindika li t-tnaqqis fil-kompetizzjoni fi ħdan marka, li jista' jkun partikolarment importanti fil-kuntest ta' distribuzzjoni unika, huwa ssuperat minn kompetizzjoni suffiċjenti bejn il-marki. Min-naħa l-oħra, fil-każ ta' effett kumulattiv, meta l-maġġoranza tal-fornituri ewlenin f'suq japplikaw distribuzzjoni selettiva, jista' jkun hemm esklużjoni ta' ċerti tipi ta' distributuri (jiġifieri dawk li jiskontaw il-prezzijiet). Ir-riskju ta' esklużjoni ta' distributuri aktar effiċjenti huwa akbar b'distribuzzjoni selettiva milli b'distribuzzjoni esklużiva, minħabba r-restrizzjoni fuq il-bejgħ lil negozjanti mhux awtorizzati f'distribuzzjoni selettiva. Dik ir-restrizzjoni hija maħsuba biex tagħti lis-sistemi ta' distribuzzjoni selettiva karattru magħluq li fih huma biss id-distributuri awtorizzati li jissodisfaw il-kriterji li għandhom aċċess għall-prodott, filwaqt li tagħmilha impossibbli għan-negozjanti mhux awtorizzati li jiksbu provvisti. Għaldaqstant, distribuzzjoni selettiva hija partikolarment addattata sabiex tevita pressjoni minn dawk li jiskontaw il-prezzijiet (kemm jekk ikunu distributuri offline kif ukoll jekk ikunu distributuri purament online) fuq il-marġini tal-manifattur, kif ukoll fuq il-marġini tad-distributuri awtorizzati. L-esklużjoni ta' tali formati ta' distribuzzjoni, kemm jekk tirriżulta mill-użu kumulattiv ta' distribuzzjoni selettiva kif ukoll jekk mill-użu tagħha minn fornitur wieħed b'sehem mis-suq li jaqbeż it-30 %, tnaqqas il-possibbiltajiet għall-konsumaturi li jieħdu vantaġġ mill-benefiċċji speċifiċi offruti minn dawn il-formati ta' distribuzzjoni, bħal prezzijiet aktar baxxi, aktar trasparenza u aċċess usa' għall-prodott.

[63] Ara, pereżempju, is-sentenzi tal-Qorti Ġenerali fil-Kawża T-19/92, Groupement d'achat Edouard Leclerc vs Il-Kummissjoni [1996] il-Ġabra II-1851, il-paragrafi minn 112 sa 123; Il-Kawża T-88/92 Groupement d'achat Edouard Leclerc vs Il-Kummissjoni [1996] Il-Ġabra II-1961, il-paragrafi minn 106 sa 117, u l-ġurisprudenza msemmija fin-nota ta' qiegħ il-paġna preċedenti.

(140) Fejn il-VBER japplika għal networks ta' distribuzzjoni selettiva individwali, l-irtirar tal-eżenzjoni ta' kategorija jew l-applikazzjoni skorretta tal-VBER jistgħu jiġu kkunsidrati fil-każ ta' effetti kumulattivi. Madankollu, mhuwiex probabbli li tqum problema ta' effetti kumulattivi meta s-sehem mis-suq kopert minn distribuzzjoni selettiva ma jaqbiżx il-50 %. Barra minn hekk, mhuwiex probabbli li jqum tħassib dwar il-kompetizzjoni meta l-kopertura tas-suq taqbeż il-50 %, iżda s-sehem mis-suq aggregat tal-akbar ħames fornituri ma jaqbiżx il-50 %. Meta kemm is-sehem tal-akbar ħames fornituri kif ukoll is-sehem mis-suq kopert minn distribuzzjoni selettiva jaqbżu l-50 %, il-valutazzjoni tista' tvarja skont jekk l-akbar ħames fornituri kollha japplikawx distribuzzjoni selettiva jew le. Aktar ma tkun b'saħħitha l-pożizzjoni tal-kompetituri li ma japplikawx distribuzzjoni selettiva, inqas ikun probabbli li distributuri oħrajn jiġu esklużi. Jista' jqum tħassib dwar il-kompetizzjoni jekk l-akbar ħames fornituri kollha japplikaw distribuzzjoni selettiva. Dan ikun partikolarment il-każ jekk l-akkordji konklużi mill-akbar fornituri jkun fihom kriterji tal-għażla kwantitattivi li jillimitaw direttament l-għadd ta' negozjanti awtorizzati jew meta l-kriterji kwalitattivi applikati jeskludu ċerti formati ta' distribuzzjoni, bħal rekwiżit li jkun hemm ħanut fiżiku wieħed jew aktar jew li jiġu pprovduti servizzi speċifiċi li tipikament jistgħu jiġu pprovduti biss f'format ta' distribuzzjoni partikolari. B'mod ġenerali, mhuwiex probabbli li l-kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3) jiġu ssodisfati jekk is-sistemi ta' distribuzzjoni selettiva li jikkontribwixxu għall-effett kumulattiv jimpedixxu l-aċċess għas-suq għal distributuri ġodda li kapaċi jbigħu b'mod adegwat il-prodotti inkwistjoni. B'mod partikolari, mhuwiex probabbli li l-konsumaturi finali jibbenefikaw minn effiċjenzi jekk is-sistemi ta' distribuzzjoni jkunu jinkludu biss ċerti mezzi eżistenti, filwaqt li jeskludu mis-suq lil dawk li jiskontaw il-prezzijiet jew lid-distributuri purament online li joffru prezzijiet aktar baxxi lill-konsumaturi. Forom aktar indiretti ta' distribuzzjoni selettiva kwantitattiva, li jirriżultaw, pereżempju, mill-kombinazzjoni ta' kriterji tal-għażla purament kwalitattivi ma' rekwiżit għan-negozjanti biex jiksbu ammont minimu ta' xiri annwali, huma inqas probabbli li jipproduċu effetti negattivi netti, jekk l-ammont ma jirrappreżentax proporzjon sinifikanti tal-fatturat totali tan-negozjant miksub bit-tip ta' prodotti inkwistjoni u ma jmurx lil hinn minn dak li huwa meħtieġ sabiex il-fornitur jirkupra l-investiment speċifiku għar-relazzjoni tiegħu u/jew iwettaq ekonomiji ta' skala fid-distribuzzjoni. Fornitur b'sehem mis-suq li ma jaqbiżx il-5 % ġeneralment ma jitqiesx li jikkontribwixxi b'mod sinifikanti għal effett kumulattiv.

(141) L-ostakoli għad-dħul huma prinċipalment rilevanti fil-każ ta' esklużjoni ta' distributuri mhux awtorizzati mis-suq. L-ostakoli għad-dħul jistgħu jkunu sinifikanti meta d-distribuzzjoni selettiva tiġi applikata mill-manifatturi ta' prodotti tal-marka, minħabba li ġeneralment ikun hemm bżonn żmien u investiment konsiderevoli għad-distributuri esklużi mis-sistema ta' distribuzzjoni selettiva biex iniedu l-marki tagħhom stess jew jiksbu provvisti kompetittivi xi mkien ieħor.

(142) Is-saħħa tax-xerrejja tista' żżid ir-riskju ta' kollużjoni bejn id-distributuri. Id-distributuri li għandhom pożizzjoni b'saħħitha fis-suq jistgħu jwasslu lill-fornituri biex japplikaw kriterji selettivi li jeskludu l-aċċess għas-suq għal distributuri ġodda u aktar effiċjenti. Konsegwentement, is-saħħa tax-xerrejja tista' tbiddel b'mod sinifikanti l-analiżi tal-effetti antikompetittivi possibbli ta' distribuzzjoni selettiva. L-esklużjoni ta' distributuri aktar effiċjenti mis-suq tista' tqum b'mod speċjali meta organizzazzjoni ta' negozjanti b'saħħitha timponi kriterji tal-għażla fuq il-fornitur bl-għan li tillimita d-distribuzzjoni għall-vantaġġ tal-membri tagħha.

(143) L-Artikolu 5(1)(c) tal-VBER jistabbilixxi li l-fornitur ma jistax jimponi obbligu li jwassal biex id-distributuri awtorizzati, direttament jew indirettament, ma jbigħux il-marki ta' fornituri kompetituri partikolari. Din id-dispożizzjoni għandha l-għan speċifiku li tevita kollużjoni orizzontali sabiex teskludi marki partikolari permezz tal-ħolqien ta' grupp selettiv ta' marki mill-fornituri ewlenin. Mhuwiex probabbli li tali obbligu jkun jista' jiġi eżentat meta s-sehem mis-suq tal-akbar ħames fornituri jkun ta' 50 % jew aktar, sakemm l-ebda wieħed mill-fornituri li jimponu tali obbligu ma jkun jappartjeni għall-akbar ħames fornituri fis-suq.

(144) Normalment ma jqumx tħassib dwar il-kompetizzjoni fir-rigward tal-esklużjoni ta' fornituri oħrajn, sakemm fornituri oħrajn ma jitwaqqfux milli jużaw l-istess distributuri, bħal, pereżempju, meta d-distribuzzjoni selettiva tiġi kkombinata ma' marka unika. Fil-każ ta' netwerk dens ta' distributuri awtorizzati jew fil-każ ta' effett kumulattiv, il-kombinazzjoni ta' distribuzzjoni selettiva u ta' obbligu li ma ssirx kompetizzjoni tista' toħloq riskju ta' esklużjoni ta' fornituri oħrajn. F'dak il-każ, japplikaw il-prinċipji stabbiliti fit-Taqsima 2.1. ta' dawn il-Linji Gwida dwar marka unika. Meta d-distribuzzjoni selettiva ma tiġix ikkombinata ma' obbligu li ma ssirx kompetizzjoni, l-esklużjoni ta' fornituri kompetituri mis-suq xorta tista' tkun tħassib meta l-fornituri ewlenin mhux biss japplikaw kriterji tal-għażla purament kwalitattivi, iżda wkoll jimponu fuq id-distributuri tagħhom ċerti obbligi addizzjonali, bħall-obbligu li jirriżervaw spazju minimu fuq l-ixkaffa għall-prodotti tal-fornitur jew l-obbligu li jiżguraw li l-bejgħ mid-distributur tal-prodotti tal-fornitur jilħaq sehem minimu tal-fatturat totali tad-distributur. Mhuwiex probabbli li tqum tali problema jekk is-sehem mis-suq kopert minn distribuzzjoni selettiva ma jaqbiżx il-50 % jew, meta jinqabeż dan il-proporzjon ta' kopertura, jekk is-sehem mis-suq tal-akbar ħames fornituri ma jaqbiżx il-50 %.

(145) Il-valutazzjoni tad-dinamika tas-suq hija importanti, minħabba li d-domanda dejjem tikber, it-teknoloġiji li qed jinbidlu u l-pożizzjonijiet tas-suq li qed jinbidlu jistgħu jagħmlu l-effetti negattivi inqas probabbli milli fi swieq maturi.

(146) Id-distribuzzjoni selettiva tista' tkun effiċjenti meta twassal għal iffrankar tal-ispejjeż loġistiċi minħabba l-ekonomiji ta' skala fit-trasport, li jista' jseħħ irrispettivament min-natura tal-prodott (ara l-paragrafu (14)(g) ta' dawn il-Linji Gwida). Madankollu, tali effiċjenza ġeneralment tkun biss waħda marġinali f'sistemi ta' distribuzzjoni selettiva. Sabiex jiġi vvalutat jekk id-distribuzzjoni selettiva hijiex ġustifikata biex tgħin biex tissolva problema ta' "free-riding" bejn id-distributuri (ara l-paragrafu (14)(b) ta' dawn il-Linji Gwida) jew biex tgħin biex tinħoloq jew tinżamm immaġni ta' marka (ara l-paragrafu (14)(h) ta' dawn il-Linji Gwida), in-natura tal-prodott hija importanti. B'mod ġenerali, l-użu ta' e għal distribuzzjoni selettiva biex jinkisbu dawn it-tipi ta' effiċjenzi huwa aktar probabbli li jkun iġġustifikat għal prodotti ġodda, prodotti kumplessi jew prodotti li l-kwalitajiet tagħhom ikun diffiċli li jiġu ġġudikati qabel il-konsum (l-hekk imsejħa prodotti ta' esperjenza) jew saħansitra wara l-konsum (l-hekk imsejħa prodotti ta' fiduċja). Il-kombinazzjoni ta' distribuzzjoni selettiva ma' klawżola ta' lokalizzazzjoni, maħsuba biex tipproteġi lil distributur awtorizzat kontra l-kompetizzjoni minn distributuri awtorizzati oħrajn li jiftħu ħanut fil-viċinanza tiegħu, tista' tissodisfa b'mod partikolari l-kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3) jekk il-kombinazzjoni tkun indispensabbli biex tipproteġi l-investimenti sostanzjali u speċifiċi għar-relazzjoni magħmula mid-distributur awtorizzat (ara l-paragrafu (14)(e) ta' dawn il-Linji Gwida). Sabiex jiġi żgurat li tintuża l-inqas restrizzjoni antikompetittiva, huwa rilevanti li jiġi vvalutat jekk l-

istess effiċjenzi jistgħux jinkisbu bi spiża komparabbli permezz ta', pereżempju, rekwiżiti ta' servizz biss.

(147) Eżempju ta' distribuzzjoni selettiva kwantitattiva

F'suq għal oġġetti tal-konsum durabbli, il-manifattur tal-marka A, li huwa l-mexxej tas-suq b'sehem mis-suq ta' 35 %, ibigħ il-prodott tiegħu lill-konsumaturi finali permezz ta' sistema ta' distribuzzjoni selettiva. Hemm diversi kriterji għad-dħul fis-sistema: il-ħanut irid jimpjega membri tal-persunal imħarrġin u jipprovdi servizzi ta' qabel il-bejgħ, irid ikun hemm żona speċjalizzata fil-ħanut iddedikata għall-bejgħ tal-prodott u ta' prodotti simili tat-teknoloġija avvanzata, u l-ħanut huwa meħtieġ li jbigħ firxa wiesgħa ta' mudelli tal-fornitur u li jurihom b'mod attraenti. Barra minn hekk, l-għadd ta' bejjiegħa bl-imnut ammissibbli fis-sistema huwa direttament limitat permezz tal-istabbiliment ta' numru massimu ta' bejjiegħa bl-imnut skont in-numru ta' abitanti f'kull provinċja jew żona urbana. Il-manifattur A għandu 6 kompetituri f'dak is-suq. Il-manifatturi tal-marki B, Ċ u D huma l-akbar kompetituri tiegħu b'ishma mis-suq ta' 25 %, 15 % u 10 %, rispettivament, filwaqt li manifatturi oħrajn għandhom ishma mis-suq iżgħar. A huwa l-uniku manifattur li juża distribuzzjoni selettiva. Id-distributuri selettivi tal-marka A dejjem jimmaniġġjaw ftit marki f'kompetizzjoni ma' xulxin. Madankollu, il-marki f'kompetizzjoni ma' xulxin jinbiegħu wkoll b'mod wiesa' fi ħwienet li mhumiex membri tas-sistema ta' distribuzzjoni selettiva tal-manifattur tal-marka A. Hemm diversi mezzi ta' distribuzzjoni: pereżempju, il-marki B u Ċ jinbiegħu fil-biċċa l-kbira tal-ħwienet magħżula ta' A, iżda wkoll fi ħwienet oħrajn li jipprovdu servizz ta' kwalità għolja u fl-ipermerkati. Il-marka D tinbiegħ prinċipalment fi ħwienet ta' servizz għoli. It-teknoloġija qiegħda tevolvi b'mod mgħaġġel f'dan is-suq, u l-fornituri ewlenin iżommu immaġni ta' kwalità b'saħħitha għall-prodotti tagħhom permezz tar-reklamar. F'dan is-suq, il-proporzjon ta' kopertura ta' distribuzzjoni selettiva huwa ta' 35 %. Il-kompetizzjoni bejn il-marki mhijiex affettwata direttament mis-sistema ta' distribuzzjoni selettiva ta' A. Il-kompetizzjoni fi ħdan marka għall-marka A tista' titnaqqas, iżda l-konsumaturi għandhom aċċess għal bejjiegħa bl-imnut li joffru servizz u prezzijiet ta' livell baxx għall-marki B u Ċ, li għandhom immaġni ta' kwalità kumparabbli għal dik tal-marka A. Barra minn hekk, l-aċċess għall-bejjiegħa bl-imnut li joffru servizz għoli għal marki oħrajn mhuwiex magħluq, minħabba li ma hemm l-ebda limitazzjoni fuq il-kapaċità tad-distributuri magħżula li jbigħu marki f'kompetizzjoni ma' xulxin, u l-limitazzjoni kwantitattiva fuq l-għadd ta' distributuri għall-marka A tħalli lil bejjiegħa bl-imnut oħrajn li joffru servizz għoli liberi li jiddistribwixxu marki f'kompetizzjoni ma' xulxin. F'dan il-każ, minħabba r-rekwiżiti tas-servizz u l-effiċjenzi li dawn x'aktarx jipprovdu u l-effett limitat fuq il-kompetizzjoni fi ħdan marka, il-kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3) x'aktarx li jiġu ssodisfati.

(148) Eżempju ta' distribuzzjoni selettiva b'effetti kumulattivi

F'suq għal oġġett partikolari tal-isport, hemm seba' manifatturi, li l-ishma mis-suq rispettivi tagħhom huma 25 %, 20 %, 15 %, 15 %, 10 %, 8 % u 7 %. L-akbar ħames manifatturi jiddistribwixxu l-prodotti tagħhom permezz ta' distribuzzjoni selettiva kwantitattiva, filwaqt li l-iżgħar tnejn jużaw tipi differenti ta' sistemi ta' distribuzzjoni, li jirriżultaw fi proporzjon ta' kopertura ta' distribuzzjoni selettiva ta' 85 %. Il-kriterji għall-aċċess għas-sistemi ta' distribuzzjoni selettiva huma uniformi fost il-manifatturi: id-distributuri huma meħtieġa li jkollhom ħanut fiżiku wieħed jew

aktar, filwaqt li dawk il-ħwienet huma meħtieġa li jkollhom membri tal-persunal imħarrġin u li jipprovdu servizzi ta' qabel il-bejgħ, kif ukoll irid ikun hemm żona speċjalizzata fil-ħanut li tkun iddedikata għall-bejgħ tal-prodott, u jiġi speċifikat daqs minimu għal din iż-żona. Il-ħanut huwa meħtieġ li jbigħ firxa wiesgħa tal-marka inkwistjoni u li juri l-prodott b'mod attraenti, filwaqt li l-ħanut irid ikun jinsab fi triq kummerċjali, u l-prodott innifsu jrid jirrappreżenta mill-inqas 30 % tal-fatturat totali tal-ħanut. B'mod ġenerali, l-istess distributur huwa awtorizzat għall-ħames marki kollha. Iż-żewġ marki li ma jużawx distribuzzjoni selettiva ġeneralment ibigħu permezz ta' bejjiegħa bl-imnut inqas speċjalizzati b'livelli ta' servizz aktar baxxi. Is-suq huwa stabbli, kemm min-naħa tal-provvista kif ukoll min-naħa tad-domanda, u hemm differenzjazzjoni qawwija tal-prodott, bl-immaġni tal-marka hija importanti. Il-ħames mexxejja tas-suq għandhom immaġnijiet tal-marki qawwija miksuba permezz ta' reklamar u sponsorizzazzjoni, filwaqt li ż-żewġ manifatturi iżgħar għandhom strateġija ta' prodotti irħas, mingħajr ebda immaġni tal-marka qawwija.

F'dan is-suq, l-aċċess għall-ħames marki ewlenin minn dawk li jiskontaw il-prezzijiet ġenerali u mid-distributuri purament online huwa miċħud. Dan għaliex ir-rekwiżit li l-prodott jirrappreżenta mill-inqas 30 % tal-attività tad-distributuri u l-kriterji dwar il-preżentazzjoni u s-servizzi ta' qabel il-bejgħ jeskludu lill-biċċa l-kbira ta' dawk li jiskontaw il-prezzijiet min-network ta' distributuri awtorizzati. Barra minn hekk, ir-rekwiżit li wieħed ikollu ħanut fiżiku wieħed jew aktar jeskludi lid-distributuri purament online min-network. Bħala konsegwenza, il-konsumaturi ma għandhom l-ebda għażla ħlief li jixtru l-ħames marki ewlenin minn ħwienet li joffru servizz għoli jew bi prezzijiet għoljin. Dan iwassal għal tnaqqis fil-kompetizzjoni bejn il-marki bejn il-ħames marki ewlenin. Il-fatt li l-iżgħar żewġ marki jistgħu jinxtraw minn ħwienet li joffru servizz baxx jew bi prezzijiet baxxi ma jikkumpensax għal dan, minħabba li l-immaġni tal-marka tal-ħames mexxejja tas-suq hija ferm aħjar. Il-kompetizzjoni bejn il-marki hija wkoll limitata permezz ta' distribuzzjoni multipla. Minkejja li jeżisti ċertu grad ta' kompetizzjoni fi ħdan marka u l-għadd ta' distributuri mhuwiex direttament limitat, il-kriterji għad-dħul huma stretti biżżejjed biex iwasslu għal għadd żgħir ta' distributuri għall-ħames marki ewlenin f'kull territorju.

L-effiċjenzi assoċjati ma' tali sistemi ta' distribuzzjoni selettiva kwantitattiva huma baxxi: il-prodott mhuwiex kumpless ħafna u ma jiġġustifikax servizz partikolarment għoli. Sakemm il-manifatturi ma jurux bil-provi li hemm effiċjenzi ċari assoċjati mas-sistema ta' distribuzzjoni selettiva tagħhom, x'aktarx li l-eżenzjoni ta' kategorija jkollha tiġi rtirata, minħabba l-preżenza ta' effetti restrittivi kumulattivi li jirriżultaw f'inqas għażla u prezzijiet ogħla għall-konsumaturi.

4.6.3. Franchising

(149) L-akkordji dwar franchising fihom liċenzji ta' drittijiet ta' proprjetà intellettwali relatati b'mod partikolari ma' trademarks jew sinjali u għarfien espert għall-użu u d-distribuzzjoni ta' oġġetti jew servizzi. Minbarra l-liċenzja tad-DPI, il-franchisor ġeneralment jipprovdi lill-franchisee b'assistenza kummerċjali jew teknika matul id-durata tal-akkordju. Il-liċenzja u l-assistenza huma komponenti integrali tal-metodu tan-negozju li jkun soġġett għal franchising. Il-franchisor ġeneralment jitħallas miżata għall-franchise mill-franchisee għall-użu tal-metodu tan-negozju partikolari. Il-franchising jista' jippermetti lill-franchisor jistabbilixxi, b'investimenti limitati, network uniformi għad-distribuzzjoni tal-prodotti tiegħu. Minbarra l-forniment tal-metodu tan-negozju, l-akkordji dwar franchising ġeneralment ikun fihom kombinazzjoni ta' restrizzjonijiet vertikali differenti dwar il-prodotti li jiġu

distribwiti, b'mod partikolari distribuzzjoni selettiva, obbligi li ma ssirx kompetizzjoni, distribuzzjoni esklużiva jew forom aktar dgħajfa tagħhom.

(150) Il-franchising (bl-eċċezzjoni tal-akkordji dwar franchising industrijali) jippreżenta xi karatteristiċi speċifiċi, bħalma huma l-użu ta' isem kummerċjali uniformi, l-applikazzjoni ta' metodi tan-negozju uniformi (inkluż il-liċenzjar tal-IPRs) u l-ħlas ta' royalties inkambju għall-benefiċċji mogħtija. Fid-dawl ta' dawn l-ispeċifiċitajiet, id-dispożizzjonijiet li huma strettament meħtieġa għall-funzjonament ta' tali sistemi ta' distribuzzjoni jistgħu jitqiesu li jaqgħu barra mill-Artikolu 101(1). Dan jikkonċerna, pereżempju, ir-restrizzjonijiet li jimpedixxu l-għarfien espert u l-assistenza pprovduti mill-franchisor milli jkunu ta' benefiċċju għall-kompetituri tiegħu[64] u obbligu li ma ssirx kompetizzjoni fir-rigward tal-oġġetti jew tas-servizzi mixtrija mill-franchisee li huma meħtieġa biex jinżammu l-identità komuni u r-reputazzjoni tan-network ta' franchising. F'dan l-aħħar każ, id-durata tal-obbligu li ma ssirx kompetizzjoni hija irrilevanti sakemm ma taqbiżx id-durata tal-akkordju dwar franchising innifsu.

(151) L-akkordji dwar franchising huma koperti mill-VBER, fejn kemm l-ishma mis-suq tal-fornitur kif ukoll tax-xerrej ma jaqbżux it-30 %.[65] Il-liċenzjar tal-IPRs li jinsabu fl-akkordji dwar franchising huwa ttrattat fil-paragrafi minn (67) sa (82) ta' dawn il-Linji Gwida. Ir-restrizzjonijiet vertikali li jinsabu fl-akkordji dwar franchising se jiġu vvalutati skont ir-regoli applikabbli għas-sistema ta' distribuzzjoni li hija l-aktar relatata mill-qrib man-natura tal-akkordju dwar franchising speċifiku. Pereżempju, akkordju dwar franchising li jwassal għal network magħluq minħabba li l-membri huma pprojbiti milli jbigħu lil dawk li mhumiex membri għandu jiġi vvalutat skont ir-regoli applikabbli għal distribuzzjoni selettiva. B'kuntrast għal dan, akkordju dwar franchising li jagħti esklużività territorjali u protezzjoni minn bejgħ attiv minn franchisees oħrajn għandu jiġi vvalutat skont ir-regoli applikabbli għad-distribuzzjoni esklużiva.

(152) L-akkordji dwar franchising li jinkludu restrizzjonijiet fundamentali, inkluża l-RPM, [66] ma għandhomx ikunu koperti mill-VBER. L-Akkordji li mhumiex koperti mill-VBER jeħtieġu valutazzjoni individwali skont l-Artikolu 101. Jenħtieġ li din il-valutazzjoni tqis li aktar ma jkun importanti t-trasferiment tal-għarfien espert, aktar ikun probabbli li r-restrizzjonijiet vertikali joħolqu effiċjenzi u/jew ikunu indispensabbli biex jipproteġu l-għarfien espert u, b'hekk, jissodisfaw il-kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3).

(153) Eżempju ta' franchising

Manifattur żviluppa format ġdid għall-bejgħ tal-ħelu fl-hekk imsejħa ħwienet tal-gost, fejn il-ħelu jista' jiġi kkulurit fuq talba tal-konsumatur. Il-manifattur tal-ħelu żviluppa wkoll il-magni biex jagħti kulur lill-ħelu u jipproduċi l-likwidi koloranti. Il-kwalità u l-freskezza tal-likwidu għandhom importanza vitali għall-produzzjoni ta' ħelu tajjeb. Il-manifattur għamel suċċess bil-ħelu tiegħu permezz ta' għadd ta' ħwienet tal-bejgħ bl-imnut tiegħu, li kollha joperaw taħt l-istess isem kummerċjali u b'immaġni divertenti uniformi (eż. l-istil komuni tal-ħanut u r-reklamar). Sabiex jespandi l-bejgħ,

[64] Ara s-sentenza fil-Kawża 161/84 *Pronuptia de Paris GmbH vs Pronuptia de Paris Irmgard Schillgallis* EU:C:1986:41, il-paragrafu 16.

[65] Ara wkoll il-paragrafi minn (86) sa (95), b'mod partikolari l-paragrafu (92).

[66] Ara s-sentenza fil-Kawża 161/84 *Pronuptia de Paris GmbH vs Pronuptia de Paris Irmgard Schillgallis* EU:C:1986:41, il-paragrafu 23.

il-manifattur tal-ħelu beda sistema ta' franchising. Sabiex tiġi żgurata kwalità tal-prodott u immaġni tal-ħanut uniformi, il-franchisees huma obbligati jixtru l-ħelu, il-likwidu u l-magna tal-kolorazzjoni mingħand il-manifattur, joperaw taħt l-istess isem kummerċjali, iħallsu miżata għall-franchise, jikkontribwixxu għal reklamar komuni u jiżguraw il-kunfidenzjalità tal-manwal tax-xogħol imħejji mill-franchisor. Barra minn hekk, il-franchisees huma permessi jbigħu biss mill-post miftiehem lill-utenti finali jew lil franchisees oħrajn. Dawn mhumiex permessi jbigħu ħelu ieħor fil-ħwienet tagħhom. Il-franchisor huwa obbligat li la jaħtar franchisee ieħor u lanqas jopera ħanut tal-bejgħ bl-imnut huwa stess f'territorju tal-kuntratt partikolari. Il-franchisor huwa obbligat ukoll li jaġġorna u jiżviluppa aktar il-prodotti tiegħu, id-dehra tan-negozju u l-manwal tax-xogħol u li jagħmel dan it-titjib disponibbli għall-franchisees kollha. L-akkordji ta' franchising huma konklużi għal perjodu ta' 10 snin.

Il-bejjiegħa bl-imnut tal-ħelu jixtru l-ħelu tagħhom f'suq nazzjonali mingħand produtturi nazzjonali li jipprovdu għal gosti nazzjonali jew mingħand bejjiegħa bl-ingrossa li jimportaw il-ħelu mingħand produtturi barranin, minbarra li jbigħu ħelu minn produtturi nazzjonali. F'dak is-suq, il-prodotti tal-franchisor jikkompetu ma' għadd ta' marki nazzjonali u internazzjonali tal-ħelu, xi drabi prodotti minn kumpaniji tal-ikel diversifikati kbar. Is-sehem mis-suq tal-franchisor tas-suq għall-magni għall-kolorazzjoni tal-ikel huwa taħt l-10%. Il-franchisor għandu sehem mis-suq ta' 30 % fis-suq għall-ħelu mibjugħ lill-bejjiegħa bl-imnut. Hemm ħafna punti ta' bejgħ għall-ħelu fil-forma ta' bejjiegħa tat-tabakk, bejjiegħa bl-imnut ta' ikel ġenerali, kafetteriji u ħwienet tal-ħelu speċjalizzati.

Il-biċċa l-kbira tal-obbligi li jinsabu fl-akkordji dwar franchising jistgħu jitqiesu li huma meħtieġa biex jipproteġu l-IPRs jew biex jinżammu l-identità komuni u r-reputazzjoni tan-network ta' franchising u, b'hekk, jaqgħu barra mill-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1). Ir-restrizzjonijiet fuq il-bejgħ (jiġifieri d-determinazzjoni ta' territorju tal-kuntratt u distribuzzjoni selettiva) jipprovdu inċentiv lill-franchisees biex jinvestu fil-kunċett ta' franchising u fil-magna ta' kolorazzjoni, u biex jgħinu sabiex tinżamm l-identità komuni, u b'hekk jikkumpensaw għat-telf tal-kompetizzjoni fi ħdan marka. Il-klawżola ta' nonkompetizzjoni li teskludi marki oħrajn tal-ħelu mill-ħwienet għad-durata sħiħa tal-akkordji tippermetti lill-franchisor iżomm il-ħwienet uniformi u jwaqqaf lill-kompetituri milli jibbenefikaw mill-isem kummerċjali tiegħu. Fid-dawl tal-għadd kbir ta' ħwienet disponibbli għal produtturi oħrajn tal-ħelu, dan ma jwassal għal ebda esklużjoni serja. Konsegwentement, l-akkordji ta' franchising x'aktarx li jissodisfaw il-kundizzjonijiet għall-eżenzjoni skont l-Artikolu 101(3) sal-punt li jaqgħu taħt l-Artikolu 101(1).

5. DEFINIZZJONI TAS-SUQ U KALKOLU TAS-SEHEM MIS-SUQ

5.1. Avviż dwar id-Definizzjoni tas-Suq

(154) L-Avviż tal-Kummissjoni dwar id-definizzjoni tas-suq rilevanti għall-finijiet tal-liġi tal-kompetizzjoni tal-Komunità ("Avviż dwar id-Definizzjoni tas-Suq") jipprovdi gwida dwar ir-regoli, il-kriterji u l-evidenza li tuża l-Kummissjoni meta tikkunsidra kwistjonijiet ta' definizzjoni tas-suq.[67] Għalhekk, jenħtieġ li s-suq rilevanti għall-fini tal-applikazzjoni tal-Artikolu 101 għal akkordji vertikali jiġi definit abbażi ta' dik il-gwida u kwalunkwe gwida futura relatata mad-definizzjoni ta' suq rilevanti għall-

[67] ĠU C 372, 9.12.1997, p. 5–13.

finijiet tal-liġi tal-kompetizzjoni tal-UE. Dawn il-Linji Gwida jittrattaw biss kwistjonijiet speċifiċi li jinħolqu fil-kuntest tal-applikazzjoni tal-VBER, u li mhumiex koperti mill-Avviż dwar id-Definizzjoni tas-Suq.

5.2. Il-kalkolu tal-ishma mis-suq skont il-VBER

(155) Skont l-Artikolu 3 tal-VBER, is-sehem mis-suq kemm tal-fornitur kif ukoll tax-xerrej huma deċiżivi biex jiddeterminaw jekk l-eżenzjoni ta' kategorija tapplikax jew le. Sabiex il-VBER japplika, is-sehem mis-suq tal-fornitur fis-suq fejn ibigħ l-oġġetti jew is-servizzi tal-kuntratt lix-xerrej u s-sehem mis-suq tax-xerrej fis-suq fejn jixtri l-oġġetti jew is-servizzi tal-kuntratt ma jridux jaqbżu t-30 %. Għall-akkordji bejn l-SMEs, b'mod ġenerali mhuwiex meħtieġ li jiġu kkalkolati l-ishma mis-suq (ara l-paragrafu (26) ta' dawn il-Linji Gwida).

(156) Fil-livell tad-distribuzzjoni, ir-restrizzjonijiet vertikali ġeneralment jikkonċernaw mhux biss il-bejgħ ta' prodotti bejn il-fornitur u x-xerrej, iżda wkoll il-bejgħ mill-ġdid tagħhom. Billi formati ta' distribuzzjoni differenti ġeneralment jikkompetu ma' xulxin, b'mod ġenerali, is-swieq mhumiex definiti fil-forma ta' distribuzzjoni li hija applikata, jiġifieri distribuzzjoni esklużiva, selettiva jew ħielsa. Fejn il-fornituri ġeneralment ibigħu portafoll ta' prodotti, il-portafoll sħiħ jista' jiddetermina d-definizzjoni tas-suq tal-prodott meta l-portafoll u mhux il-prodotti individwali li jinsabu fil-portafoll jitqiesu bħala sostituti mix-xerrejja.

(157) Fejn akkordju vertikali jinvolvi tliet partijiet, li kull waħda minnhom topera f'livell differenti tan-negozju, is-sehem mis-suq ta' kull parti ma jridx jaqbeż it-30 % sabiex japplika l-VBER. Kif speċifikat fl-Artikolu 3(2) tal-VBER, meta f'akkordju bejn għadd ta' partijiet, impriża tixtri l-oġġetti jew is-servizzi tal-kuntratt mingħand impriża waħda li tkun parti għall-akkordju u tbigħ l-oġġetti jew is-servizzi tal-kuntratt lil impriża oħra li tkun ukoll parti għall-akkordju, il-VBER japplika biss jekk is-sehem mis-suq tagħha ma jaqbiżx il-limitu ta' 30 % kemm bħala xerrejja kif ukoll bħala fornitriċi. Jekk, pereżempju, f'akkordju bejn manifattur, bejjiegħ bl-ingrossa (jew assoċjazzjoni ta' bejjiegħa bl-imnut) u bejjiegħ bl-imnut, jintlaħaq qbil fuq obbligu li wieħed ma jikkompetix, allura l-ishma mis-suq tal-manifattur u tal-bejjiegħ bl-ingrossa (jew ta' assoċjazzjoni ta' bejjiegħa bl-imnut) fis-swieq tal-provvista rispettivi tagħhom ma jridux jaqbżu t-30 % u s-sehem mis-suq tal-bejjiegħ bl-ingrossa (jew ta' assoċjazzjoni ta' bejjiegħa bl-imnut) u tal-bejjiegħ bl-imnut ma jridx jaqbeż it-30 % fis-swieq tax-xiri rispettivi tagħhom sabiex jibbenefikaw mill-VBER.

(158) Fejn l-akkordju vertikali, flimkien mal-provvista tal-oġġetti jew tas-servizzi tal-kuntratt, ikun fih ukoll dispożizzjonijiet dwar tal-IPR (bħal dispożizzjoni dwar l-użu tat-trademark tal-fornitur), li jgħinu lix-xerrej jikkummerċjalizza l-oġġetti jew is-servizzi tal-kuntratt, is-sehem mis-suq tal-fornitur fis-suq fejn ibigħ l-oġġetti jew is-servizzi tal-kuntratt huwa rilevanti għall-applikazzjoni tal-VBER. Fejn franchisor ma jipprovdix oġġetti jew servizzi għall-bejgħ mill-ġdid ta' dawn l-oġġetti jew is-servizzi, iżda jipprovdi ġabra ta' oġġetti jew servizzi flimkien ma' dispożizzjonijiet dwar id-DPI li flimkien jifformaw il-metodu tan-negozju li jkun soġġett għal franchising, jeħtieġ li l-franchisor iqis is-sehem mis-suq tiegħu bħala fornitur ta' metodu tan-negozju għall-forniment ta' oġġetti jew servizzi speċifiċi lill-utenti finali. Għal dak l-għan, jeħtieġ li l-franchisor jikkalkula s-sehem mis-suq tiegħu fis-suq, fejn il-metodu tan-negozju jiġi sfruttat mill-franchisees, sabiex jipprovdi oġġetti jew servizzi lill-utenti finali. Għalhekk, il-franchisor irid jibbaża s-sehem mis-suq tiegħu fuq il-valur tal-oġġetti jew tas-servizzi fornuti mill-franchisees tiegħu f'dan is-suq.

F'suq bħal dan, il-kompetituri tal-franchisor jistgħu jkunu fornituri ta' metodi tan-negozju oħrajn soġġetti għal franchising, iżda wkoll fornituri ta' oġġetti jew servizzi sostitwibbli li ma japplikawx franchising. Pereżempju, mingħajr preġudizzju għad-definizzjoni ta' tali suq, jekk kien hemm suq għal servizzi ta' fast-food, franchisor li jopera f'tali suq ikollu bżonn jikkalkula s-sehem mis-suq tiegħu abbażi taċ-ċifri tal-bejgħ rilevanti tal-franchisees tiegħu f'dan is-suq.

5.3. Kalkolu tal-ishma mis-suq skont il-VBER

(159) Kif stabbilit fl-Artikolu 7(a) tal-VBER, jenħtieġ li l-ishma mis-suq tal-fornitur u tax-xerrej fil-prinċipju jiġu kkalkolati abbażi tad-*data* dwar il-valur. Meta d-*data* dwar il-valur ma tkunx disponibbli, jistgħu jsiru estimi sostanzjati abbażi ta' informazzjoni affidabbli oħra tas-suq, bħal ċifri tal-volum.

(160) Il-provvista interna ta' oġġetti jew servizzi intermedji għall-użu proprju tal-fornitur tista' tkun rilevanti għall-analiżi tal-kompetizzjoni f'każ partikolari, iżda mhijiex se titqies għall-finijiet ta' definizzjoni tas-suq jew għall-kalkolu tal-ishma mis-suq skont il-VBER. B'kuntrast għal dan, skont l-Artikolu 7(c) tal-VBER, fil-każ ta' distribuzzjoni doppja tal-oġġetti finali (jiġifieri fejn fornitur tal-oġġetti finali jaġixxi wkoll bħala distributur ta' dawk l-oġġetti fis-suq), jenħtieġ li d-definizzjoni tas-suq u l-kalkolu tas-sehem mis-suq jinkludu l-bejgħ mill-fornitur tal-oġġetti tiegħu stess magħmul permezz tad-distributuri u l-aġenti integrati vertikalment tiegħu. Distributuri integrati huma impriżi konnessi skont it-tifsira tal-Artikolu 1(2) tal-VBER.[68]

6. APPLIKAZZJONI TAL-VBER

6.1. Restrizzjonijiet fundamentali skont il-VBER

(161) L-Artikolu 4 tal-VBER fih lista ta' restrizzjonijiet fundamentali, li huma meqjusa bħala restrizzjonijiet serji tal-kompetizzjoni li fil-biċċa l-kbira tal-każijiet jenħtieġ li jiġu pprojbiti minħabba l-ħsara li jikkawżaw lill-konsumaturi. L-akkordji vertikali li jinkludu restrizzjoni fundamentali waħda jew aktar huma esklużi b'mod ġenerali mill-kamp ta' applikazzjoni tal-VBER.

(162) Ir-restrizzjonijiet fundamentali fl-Artikolu 4 tal-VBER japplikaw għall-akkordji vertikali li jikkonċernaw il-kummerċ *fi ħdan* l-Unjoni. Għalhekk, sa fejn l-akkordji vertikali jkunu jikkonċernaw esportazzjonijiet barra mill-Unjoni jew importazzjonijiet/importazzjonijiet mill-ġdid minn barra l-Unjoni, il-ġurisprudenza tal-QĠUE tissuġġerixxi li tali akkordji ma jistgħux jitqiesu li għandhom l-għan li jirrestrinġu b'mod sinifikanti l-kompetizzjoni fl-Unjoni jew li huma kapaċi jaffettwaw, bħala tali, il-kummerċ bejn l-Istati Membri.[69]

(163) Ir-restrizzjonijiet fundamentali skont l-Artikolu 4 tal-VBER huma ġeneralment restrizzjonijiet tal-kompetizzjoni skont l-għan u skont it-tifsira tal-Artikolu 101(1).[70] Ir-restrizzjonijiet tal-kompetizzjoni skont l-għan u skont it-tifsira tal-Artikolu 101(1) huma akkordji li, min-natura tagħhom stess, għandhom il-potenzjal li jirrestrinġu l-

68 Għal dawn il-finijiet ta' definizzjoni tas-suq u kalkolu tas-sehem mis-suq, mhuwiex rilevanti jekk id-distributur integrat ibigħx ukoll oġġetti jew servizzi ta' kompetituri.

69 Ara s-sentenza fil-Kawża C-306/96 *Javico vs Yves Saint Laurent* EU:C:1998:173, il-paragrafu 20.

70 Ara l-Gwida tal-Kummissjoni dwar ir-restrizzjonijiet tal-kompetizzjoni "skont l-għan" għall-fini tad-definizzjoni ta' liema akkordji jistgħu jibbenefikaw mill-Avviż De Minimis, SWD(2014) 198 final, p. 4.

kompetizzjoni.[71] F'dak ir-rigward, mill-ġurisprudenza tal-Qorti jirriżulta li ċerti tipi ta' koordinazzjoni bejn l-impriżi jiżvelaw grad suffiċjenti ta' ħsara lill-kompetizzjoni li jista' jinstab li ma hemm l-ebda ħtieġa li jiġu eżaminati l-effetti tagħhom.[72] Sejba ta' restrizzjoni skont l-għan tirrikjedi valutazzjoni individwali tal-akkordju vertikali kkonċernat. B'kuntrast għal dan, ir-restrizzjonijiet fundamentali jikkorrespondu għal kategorija ta' restrizzjonijiet skont il-VBER li għalihom huwa preżunt li ġeneralment jirriżultaw fi ħsara lill-kompetizzjoni sabiex akkordju vertikali li jkun fih tali restrizzjoni fundamentali ma jkunx jista' jiġi eżentat għal kategorija skont l-Artikolu 2(1) tal-VBER.

(164) Madankollu, ir-restrizzjonijiet fundamentali mhux neċessarjament jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1). Jekk restrizzjoni fundamentali skont il-VBER tkun oġġettivament meħtieġa għal akkordju vertikali ta' tip jew natura partikolari, pereżempju, biex tiġi żgurata l-konformità ma' projbizzjoni pubblika fuq il-bejgħ ta' sustanzi perikolużi lil ċerti klijenti għal raġunijiet ta' sikurezza jew saħħa, dan l-akkordju jaqa' b'mod eċċezzjonali barra mill-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1). Fid-dawl ta' dak li ntqal hawn fuq, b'mod partikolari li r-restrizzjonijiet fundamentali huma ġeneralment restrizzjonijiet tal-kompetizzjoni skont l-għan, il-Kummissjoni se tapplika l-prinċipji li ġejjin meta tivvaluta akkordju vertikali:

(a) Meta restrizzjoni fundamentali skont it-tifsira tal-Artikolu 4 tal-VBER tkun inkluża f'akkordju vertikali, dan l-akkordju x'aktarx jaqa' taħt l-Artikolu 101(1).

(b) Akkordju li jinkludi restrizzjoni fundamentali skont it-tifsira tal-Artikolu 4 tal-VBER x'aktarx ma jissodisfax il-kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3).[73]

(165) Impriża tista' turi effetti pro-kompetittivi skont l-Artikolu 101(3) f'każ individwali.[74] Għal dan l-iskop, l-impriża għandha tissostanzja li l-effiċjenzi huma probabbli u li dawn l-effiċjenzi x'aktarx jirriżultaw mill-inklużjoni tar-restrizzjoni fundamentali fl-akkordju, meta turi li l-kundizzjonijiet kollha tal-Artikolu 101(3) huma ssodisfati. Fejn dan ikun il-każ, il-Kummissjoni se tivvaluta l-impatt negattiv fuq il-kompetizzjoni li x'aktarx jirriżulta mill-inklużjoni tar-restrizzjoni fundamentali fl-akkordju qabel ma tagħmel valutazzjoni aħħarija ta' jekk il-kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3) humiex issodisfati.[75]

---

[71] Ara s-sentenza fil-Kawża C-8/08 *T-Mobile Netherlands* EU:C:2009:343, il-paragrafu 31.

[72] Ara s-sentenza fil-Kawża C-67/*13 Groupement des Cartes Bancaires* EU:C:2014:2204, il-paragrafu 49.

[73] Ara s-sentenza fil-Kawża C-439/09 *Pierre Fabre*, EU:C:2011:649, il-paragrafu 57.

[74] Ara b'mod partikolari l-paragrafi (14)(a) sa (i) ta' dawn il-Linji Gwida li jiddeskrivu b'mod ġenerali l-effiċjenzi possibbli relatati mar-restrizzjonijiet vertikali u t-Taqsima 6.1.1. ta' dawn il-Linji Gwida dwar ir-restrizzjonijiet fuq il-prezz tal-bejgħ mill-ġdid. Għal gwida ġenerali dwar dan, ara l-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni – Avviż – Linji Gwida dwar l-applikazzjoni tal-Artikolu 81(3) tat-Trattat, ĠU C 101, 27.4.2004, p. 97.

[75] Tali valutazzjoni hija mingħajr preġudizzju għall-fatt li restrizzjoni speċifika tista' madankollu tkun awtomatikament nulla jekk tammonta għal ksur tal-projbizzjonijiet rigward il-bejgħ passiv stabbiliti fir-Regolament dwar l-Imblukkar Ġeografiku, ara l-Artikolu 6(2) tar-Regolament (UE) 2018/302 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-28 ta' Frar 2018 dwar l-indirizzar tal-imblukkar ġeografiku mhux ġustifikat u forom oħrajn ta' diskriminazzjoni abbażi tan-nazzjonalità, tal-post tar-residenza jew tal-post tal-istabbiliment tal-klijenti fi ħdan is-suq intern u li jemenda r-Regolamenti (KE) Nru 2006/2004 u (UE) 2017/2394 u d-Direttiva 2009/22/KE.

(166) L-eżempji fit-tliet paragrafi li ġejjin ta' dawn il-Linji Gwida huma maħsuba biex juru taħt liema ċirkostanzi eċċezzjonali restrizzjoni fundamentali tista' taqa' barra mill-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1).

(167) Eżempju ta' dħul ġenwin

Distributur li jkun l-ewwel li jbigħ marka ġdida jew marka eżistenti f'suq ġdid, u li b'hekk jiżgura dħul ġenwin, jista' jkollu jagħmel investimenti sostanzjali jekk qabel ma kien hemm l-ebda domanda għat-tip partikolari ta' prodott inġenerali jew għat-tip ta' prodott mill-produttur partikolari. F'ċirkostanzi bħal dawn, meta jitqies li tali spejjeż spiss jistgħu jkunu irrekuperabbli, jista' jkun li d-distributur ma jidħolx fl-akkordju ta' distribuzzjoni mingħajr protezzjoni għal ċertu perjodu ta' żmien kontra l-bejgħ attiv u passiv fit-territorju tiegħu jew lill-grupp ta' klijenti tiegħu minn distributuri oħrajn.

Pereżempju, tali sitwazzjoni tista' sseħħ meta manifattur stabbilit f'suq nazzjonali partikolari jidħol f'suq nazzjonali ieħor u jintroduċi l-prodotti tiegħu bl-għajnuna ta' distributur esklużiv, li jeħtieġ li jinvesti fit-tnedija u l-istabbiliment tal-marka f'dan is-suq ġdid. Fejn ikunu meħtieġa investimenti sostanzjali mid-distributur sabiex jibda u/jew jiżviluppa s-suq il-ġdid, ir-restrizzjonijiet ta' bejgħ passiv minn distributuri oħrajn f'tali territorju jew lil tali grupp ta' klijenti, li jkunu meħtieġa sabiex id-distributur jirkupra dawk l-investimenti, ġeneralment jaqgħu barra mill-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1) matul l-ewwel sentejn li matulhom id-distributur ibigħ l-oġġetti jew servizzi tal-kuntratt f'dak it-territorju jew lil dak il-grupp ta' klijenti, anki jekk tali restrizzjonijiet normalment jitqiesu li huma restrizzjonijiet fundamentali preżunti li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1).

(168) Eżempju ta' cross-supplies bejn id-distributuri awtorizzati

Fil-każ ta' sistema ta' distribuzzjoni selettiva, il-cross-supplies bejn id-distributuri awtorizzati normalment iridu jibqgħu liberi (ara l-paragrafu 187 ta' dawn il-Linji Gwida). Madankollu, jekk il-bejjiegħa bl-imnut awtorizzati li jinsabu f'territorji differenti jkunu obbligati li jinvestu f'attivitajiet promozzjonali fit-territorju li fih huma jiddistribwixxu l-oġġetti jew is-servizzi kkonċernati sabiex jappoġġaw il-bejgħ minn distributuri awtorizzati u jekk ma jkunx prattiku li jiġu speċifikati f'kuntratt l-attivitajiet promozzjonali meħtieġa, ir-restrizzjonijiet fuq il-bejgħ attiv minn dawn il-bejjiegħa bl-ingrossa lil distributuri awtorizzati fit-territorji ta' bejjiegħa bl-ingrossa oħrajn biex jingħeleb il-"free-riding" possibbli jistgħu, f'każ individwali, jissodisfaw il-kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3).

(169) Eżempju ta' ttestjar ġenwin

Fil-każ ta' ttestjar ġenwin ta' prodott ġdid f'territorju limitat jew ma' grupp ta' klijenti limitat, jew fil-każ ta' introduzzjoni gradwali ta' prodott ġdid, id-distributuri maħtura biex ibigħu il-prodott ġdid fis-suq tal-ittestjar jew biex jipparteċipaw fl-ewwel sessjoni(jiet) tal-introduzzjoni gradwali jistgħu jkunu ristretti fil-bejgħ attiv tagħhom barra mis-suq tal-ittestjar jew mis-suq/swieq fejn il-prodott jiġi introdott għall-ewwel darba mingħajr ma jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1) għall-perjodu neċessarju għall-ittestjar tal-prodott jew għall-introduzzjoni tiegħu.

6.1.1. Żamma tal-prezz għall-bejgħ mill-ġdid

(170) Ir-restrizzjoni fundamentali stabbilita fl-Artikolu 4(a) tal-VBER tikkonċerna ż-żamma tal-prezz tal-bejgħ mill-ġdid (minn hawn 'il quddiem "RPM"), jiġifieri akkordji jew prattiċi miftiehma li għandhom bħala l-għan dirett jew indirett tagħhom l-istabbiliment ta' prezz fiss jew minimu għall-bejgħ mill-ġdid jew livell ta' prezz fiss jew minimu li għandu jiġi osservat mix-xerrej.[76] Għalhekk, akkordju vertikali jew prattika miftiehma li jirrigwardjaw ċerta medda li fiha x-xerrej għandu jiffissa l-prezzijiet mhumiex konformi mal-Artikolu 4(a) tal-VBER.

(171) L-RPM tista' tiġi stabbilita permezz ta' mezzi diretti. Dan huwa l-każ għal dispożizzjonijiet kuntrattwali jew prattiċi kkonċernati li jistabbilixxu direttament il-prezz tal-bejgħ bl-imnut u li għalhekk jirriżultaw f'restrizzjonijiet ċari.[77] Tali restrizzjonijiet jinkludu dispożizzjonijiet kuntrattwali li jippermettu lill-fornitur jiffissa l-prezz li x-xerrej irid jitlob lill-klijent tiegħu jew jipprojbixxi lix-xerrej milli jbigħ taħt ċertu livell ta' prezz. Ir-restrizzjoni hija wkoll ċara meta fornitur jitlob żieda fil-prezz u x-xerrej jikkonforma ma' tali talba.

(172) L-RPM tista' tinkiseb ukoll permezz ta' mezzi indiretti, inklużi inċentivi biex jiġi osservat prezz minimu jew diżinċentivi biex ikun hemm devjazzjoni minn prezz minimu. L-eżempji li ġejjin huma maħsuba biex jipprovdu lista mhux eżawrjenti ta' tali mezzi indiretti:

- L-iffissar tal-marġini tad-distribuzzjoni;
- L-iffissar tal-livell massimu ta' skont li d-distributur jista' jagħti minn livell ta' prezz preskritt;
- L-għoti ta' ribassi jew ir-rimborż ta' spejjeż promozzjonali mill-fornitur isiru soġġetti għall-osservanza ta' livell ta' prezz partikolari;
- Ir-rabta tal-prezz tal-bejgħ mill-ġdid preskritt mal-prezzijiet tal-bejgħ mill-ġdid tal-kompetituri; u
- It-theddid, l-intimidazzjonijiet, it-twissijiet, il-penali, id-dewmien jew is-sospensjoni ta' kunsinni jew it-terminazzjonijiet ta' kuntratti b'rabta mal-osservanza ta' livell ta' prezz partikolari.

(173) Madankollu, kif stabbilit fl-Artikolu 4(a) tal-VBER, l-impożizzjoni ta' prezz massimu tal-bejgħ bl-imnut jew id-determinazzjoni ta' rakkomandazzjoni dwar il-prezz tal-bejgħ mill-ġdid mill-fornitur fiha nnifisha ma tammontax għal RPM. Madankollu, jekk il-fornitur jikkombina tali rakkomandazzjoni dwar il-prezz massimu jew il-prezz tal-bejgħ mill-ġdid ma' inċentivi biex jiġi applikat ċertu livell ta' prezz jew diżinċentivi biex jitbaxxa l-prezz tal-bejgħ, dan jista' jammonta għal RPM. Eżempju ta' inċentivi għall-applikazzjoni ta' ċertu livell ta' prezz ikun ir-rimborż tal-ispejjeż promozzjonali f'każ ta' konformità mal-prezz massimu tal-bejgħ mill-ġdid jew mal-prezz tal-bejgħ mill-ġdid irrakkomandat. Eżempju ta' diżinċentivi biex jitbaxxa l-prezz tal-bejgħ ikun intervent tal-fornitur f'każ li x-xerrej jiddevja

[76] Għad-distinzjoni bejn akkordji vertikali u prattiċi miftiehma, ara l-paragrafi minn (48) sa (51) ta' dawn il-Linji Gwida. Madankollu, sa issa, din id-distinzjoni ma kellhiex rwol importanti fil-prattika tal-infurzar, minħabba li mhuwiex meħtieġ li ssir distinzjoni bejn it-tnejn li huma biex jinstab ksur tal-Artikolu 101. Barra minn hekk, jenħtieġ li jiġi nnotat li l-RPM tista' tkun marbuta ma' restrizzjonijiet oħrajn, inkluża kollużjoni orizzontali fil-forma ta' arranġamenti "hub-and-spoke", li huma indirizzati fil-Linji Gwida Orizzontali, il-paragrafu 55.

[77] Ara, pereżempju, id-Deċiżjonijiet tal-Kummissjoni f'AT.40182 *Guess*, il-paragrafi 84, 86 u 137.

mill-prezz massimu jew irrakkomandat tal-bejgħ mill-ġdid billi, pereżempju, jhedded li jnaqqas aktar il-provvisti.

(174) Bl-istess mod, il-politiki dwar il-prezz minimu rreklamat ("minimum advertised price" - MAPs), li jipprojbixxu lill-bejjiegħa bl-imnut milli jirreklamaw prezzijiet taħt ċertu ammont stabbilit mill-fornitur, jistgħu jammontaw ukoll għal RPM, pereżempju, f'każijiet fejn il-fornitur jissanzjona lill-bejjiegħa bl-imnut talli fl-aħħar mill-aħħar ibigħu taħt l-MAPs rispettivi, jitlobhom biex ma joffrux skontijiet jew iwaqqafhom milli jikkomunikaw li l-prezz finali jista' jkun differenti mill-MAP rispettiv.

(175) Il-mezzi diretti jew indiretti kif jinkiseb l-iffissar tal-prezzijiet jistgħu jsiru aktar effettivi meta jiġu kkombinati ma' miżuri li jkollhom l-għan li jidentifikaw distributuri li jnaqqsu l-prezzijiet, bħalma hija l-implimentazzjoni ta' sistema għall-monitoraġġ tal-prezzijiet, jew l-obbligu fuq il-bejjiegħa bl-imnut li jirrapportaw membri oħrajn tan-network tad-distribuzzjoni li jiddevjaw mil-livell tal-prezz standard. Madankollu, minnhom infushom, dawn il-miżuri mhumiex biżżejjed għas-sejba ta' RPM, minħabba li jistgħu jintużaw mill-fornituri biex tiżdied l-effiċjenza tal-katina tal-provvista jew tad-distribuzzjoni jew għal skopijiet oħrajn mhux relatati ma' mezzi diretti jew indiretti għall-kisba ta' RPM.

(176) Il-monitoraġġ tal-prezzijiet qed jintuża dejjem aktar fil-kummerċ elettroniku, fejn kemm il-manifatturi kif ukoll il-bejjiegħa bl-imnut spiss jużaw software speċifiku għall-monitoraġġ tal-prezzijiet.[78] Tali monitoraġġ tal-prezzijiet ma jikkostitwixxix RPM bħala tali. Madankollu, dan iżid it-trasparenza tal-prezzijiet fis-suq, li tippermetti lill-manifatturi jintraċċaw b'mod effettiv il-prezzijiet tal-bejgħ mill-ġdid fin-network tad-distribuzzjoni tagħhom u jintervjenu malajr f'każ ta' tnaqqis fil-prezzijiet. Dan jippermetti wkoll lill-bejjiegħa bl-imnut jintraċċaw b'mod effettiv il-prezzijiet tal-kompetituri tagħhom u jirrapportaw it-tnaqqis fil-prezzijiet lill-manifattur, flimkien ma' talba għal intervent kontra tali tnaqqis fil-prezzijiet.[79]

(177) Fil-każ ta' akkordji ta' aġenzija, il-prinċipal normalment jistabbilixxi l-prezz tal-bejgħ, minħabba li huwa jġorr ir-riskji kummerċjali u finanzjarji relatati mal-bejgħ. Madankollu, fejn tali akkordju ma jkunx jista' jiġi kkwalifikat bħala akkordju ta' aġenzija għall-finijiet tal-applikazzjoni tal-Artikolu 101(1) (ara, b'mod partikolari, il-paragrafi minn (40) sa (43) ta' dawn il-Linji Gwida), obbligu li jipprevjeni jew jirrestrinġi lill-aġent milli jikkondividi l-kummissjoni tiegħu mal-klijent, irrispettivament minn jekk il-kummissjoni hijiex fissa jew varjabbli, huwa restrizzjoni fundamentali skont l-Artikolu 4(a) tal-VBER. Sabiex jiġi evitat l-użu ta' restrizzjoni fundamentali, jenħtieġ li l-aġent jitħalla liberu li jnaqqas il-prezz effettiv imħallas mill-klijent mingħajr ma jnaqqas l-introjtu għall-prinċipal.[80]

(178) L-iffissar tal-prezz tal-bejgħ mill-ġdid f'akkordju vertikali bejn fornitur u xerrej li jeżegwixxi akkordju minn qabel bejn il-fornitur u utent finali speċifiku (minn hawn 'il quddiem "kuntratt ta' eżekuzzjoni") ma jikkostitwixxix RPM meta l-utent finali

---

78 Ara d-Dokument ta' Ħidma tal-Persunal tal-Kummissjoni li jakkumpanja r-Rapport Finali dwar l-Inkjesta Settorjali dwar il-Kummerċ Elettroniku, id-dokument SWD(2017) 154 final tal-10.5.2017, il-paragrafi 602-603.

79 Ara d-Deċiżjonijiet tal-Kummissjoni f'AT.40182 *Pioneer*, il-paragrafi 136 u 155; AT.40182 *Denon & Marantz*, il-paragrafu 95; AT.40181 *Philips*, il-paragrafu 64; Ara d-Deċiżjonijiet tal-Kummissjoni f'AT.40182 *Pioneer*, il-paragrafu 136; AT.40465 *Asus*, il-paragrafu 27.

80 Ara, pereżempju, id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni fil-Kawża Nru IV/32.737 *Eirpage*, b'mod partikolari l-paragrafu 6.

jkun irrinunzja d-dritt tiegħu li jagħżel l-impriża li jenħtieġ li teżegwixxi l-ftehim. F'każ bħal dan, l-iffissar tal-prezz tal-bejgħ mill-ġdid ma jirriżultax f'restrizzjoni tal-Artikolu 101(1), minħabba li l-prezz tal-bejgħ mill-ġdid ma għadux soġġett għall-kompetizzjoni b'rabta mal-utent finali kkonċernat. Madankollu, dan japplika biss f'każ li l-kuntratt ta' eżekuzzjoni ma jikkostitwixxix akkordju ta' aġenzija li jaqa' barra mill-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1), kif deskritt b'mod partikolari fil-paragrafi minn (40) sa (43) ta' dawn il-Linji Gwida, pereżempju, minħabba li x-xerrej jikseb is-sjieda tal-oġġetti tal-kuntratt maħsuba għall-bejgħ mill-ġdid jew minħabba li jassumi aktar minn riskji insinifikanti b'rabta mal-eżekuzzjoni tal-kuntratt. B'kuntrast għal dan, meta l-utent finali ma jkunx irrinunzja d-dritt tiegħu li jagħżel l-impriża li jenħtieġ li teżegwixxi l-ftehim, il-fornitur ma jistax jiffissa l-prezz tal-bejgħ mill-ġdid mingħajr ma jikser l-Artikolu 4(a) tal-VBER. Madankollu, huwa jista' jiffissa prezz massimu tal-bejgħ mill-ġdid bl-għan li jippermetti kompetizzjoni fuq il-prezzijiet għall-eżekuzzjoni tal-akkordju.

(179) L-Artikolu 4(a) tal-VBER huwa applikabbli bis-sħiħ fl-ekonomija tal-pjattaforma online. B'mod partikolari, jekk impriża tkun fornitur ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online skont l-Artikolu 1(1)(d) tal-VBER, hija fornitur u, għalhekk, trid tikkonforma mal-Artikolu 4(a) tal-VBER biex tevita restrizzjoni fundamentali fir-rigward tal-oġġetti jew tas-servizzi intermedjati. Filwaqt li dan ma jwaqqafx lil fornitur ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online milli jinċentiva lill-utenti ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online biex ibigħu l-oġġetti jew is-servizzi tagħhom f'livell kompetittiv jew biex inaqqsu l-prezzijiet tagħhom, l-Artikolu 4(a) tal-VBER jipprojbixxi lill-fornitur ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online milli jimponi prezz tal-bejgħ fiss jew minimu għat-tranżazzjoni li jiffaċilita.

(180) F'diversi okkażjonijiet, il-QĠUE sostniet li akkordju li jistabbilixxi prezzijiet minimi jew fissi tal-bejgħ bl-imnut, li jimpedixxi lix-xerrej milli jiddetermina l-prezzijiet tal-bejgħ mill-ġdid tiegħu b'mod indipendenti, jirrestrinġi l-kompetizzjoni skont l-għan u skont it-tifsira tal-Artikolu 101(1).[81] Madankollu, kif imsemmi fil-paragrafi minn (163) sa (165) ta' dawn il-Linji Gwida, il-kwalifika ta' restrizzjoni bħala restrizzjoni fundamentali, u ta' restrizzjoni skont l-għan, ma tfissirx li akkordji li jammontaw għal RPM huma *per se* ksur tal-Artikolu 101. Meta l-impriżi jqisu li l-RPM qed ittejjeb l-effiċjenza f'każ individwali, huma jistgħu jressqu ġustifikazzjonijiet għall-effiċjenza skont l-Artikolu 101(3).

(181) L-RPM ġeneralment titqies bħala restrizzjoni serja tal-kompetizzjoni, minħabba li tista' tirrestrinġi l-kompetizzjoni fi ħdan il-marka u/jew bejn il-marki b'modi differenti:

(a) L-effett dirett tal-RPM huwa l-eliminazzjoni tal-kompetizzjoni fuq il-prezzijiet fi ħdan il-marka billi jiġi evitat li d-distributuri kollha jew ċerti distributuri jbaxxu l-prezz tal-bejgħ tagħhom għall-marka kkonċernata, li b'hekk jirriżulta f'żieda fil-prezz għal dik il-marka.

(b) L-RPM tista' tiffaċilita l-kollużjoni bejn il-fornituri, b'mod partikolari fi swieq suxxettibbli għal eżiti kollużivi, pereżempju, fejn il-fornituri jifformaw oligopolija stretta u parti sinifikanti mis-suq hija koperta mill-akkordji dwar l-RPM. Dan jista' jkun ukoll il-każ fejn il-fornituri jiddistribwixxu l-oġġetti jew

81 Is-sentenzi f'243/83 *Binon vs AMP* EU:C:1985:284, il-paragrafu 44; C-311/85 *VVR vs Sociale Dienst van de Plaatselijke en Gewestelijke Overheidsdiensten* EU:C:1987:418, il-paragrafu 17; C-27/87 *SPRL Louis Erauw-Jacquery vs La Hesbignonne SC* EU:C:1988:183, il-paragrafu 15.

is-servizzi tagħhom permezz tal-istess distributuri, u b'hekk jippermettulhom jużaw lil dawn tal-aħħar bħala mezz għall-implimentazzjoni tal-ekwilibriju kolluživ. B'mod ġenerali, l-RPM tagħmilha aktar faċli li jinstab jekk fornitur jiddevjax mill-ekwilibriju kolluživ billi jnaqqas il-prezz tiegħu. Dan ifisser li jekk fornitur jiddeċiedi li ma jinfurzax il-politika tiegħu dwar l-RPM bl-għan li jżid il-bejgħ bl-imnut tiegħu, l-RPM tippermetti lill-fornituri l-oħrajn jidentifikaw it-tnaqqis fil-prezz tal-bejgħ bl-imnut li jirriżulta b'mod aktar faċli u jirreaġixxu kif xieraq.

(c) L-RPM tista' tiffaċilita l-kollużjoni bejn ix-xerrejja fil-livell tad-distribuzzjoni. It-telf li jirriżulta mill-kompetizzjoni fuq il-prezzijiet jidher partikolarment problematiku meta l-RPM tkun ispirata mix-xerrejja. Jista' jkun li bejjiegħa b'saħħithom jew organizzati tajjeb ikunu jistgħu jisfurzaw jew jikkonvinċu lil wieħed jew aktar mill-fornituri tagħhom jiffissaw il-prezz tal-bejgħ mill-ġdid tagħhom 'il fuq mil-livell kompetittiv, biex b'hekk jgħinu lix-xerrejja jilħqu jew jistabbilizzaw ekwilibriju kolluživ. L-RPM isservi bħala mezz ta' impenn għall-bejjiegħa bl-imnut biex ma jiddevjawx mill-ekwilibriju kolluživ permezz ta' skontar tal-prezzijiet.

(d) L-RPM tista' tnaqqas il-pressjoni fuq il-marġini tal-fornitur, b'mod partikolari fejn il-manifattur ikollu problema ta' impenn, jiġifieri fejn ikollu interess li jbaxxi l-prezz mitlub lid-distributuri sussegwenti. F'sitwazzjoni bħal din, il-manifattur jista' jippreferi li jaqbel mal-RPM, sabiex din tgħinu jimpenja ruħu li ma jbaxxix il-prezz għad-distributuri sussegwenti u li jnaqqas il-pressjoni fuq il-marġini tiegħu stess.

(e) Billi tevita l-kompetizzjoni fuq il-prezzijiet bejn id-distributuri, l-RPM tista' tipprevjeni jew tfixkel id-dħul u l-espansjoni ta' formati ta' distribuzzjoni aktar effiċjenti jew ġodda, u b'hekk tnaqqas l-innovazzjoni fil-livell tad-distribuzzjoni.

(f) L-RPM tista' tiġi implimentata minn fornitur bis-saħħa fis-suq li jeskludi rivali iżgħar minnu. Iż-żieda fil-marġni li l-RPM tista' toffri lid-distributuri tista' tħajjarhom biex jiffavorixxu l-marka tal-fornitur fuq marki rivali meta jagħtu pariri lill-klijenti tagħhom, anki jekk tali pariri ma jkunux fl-interess ta' dawn il-klijenti, jew saħansitra li ma jbigħux dawn il-marki rivali.

(182) Madankollu, l-RPM tista' twassal ukoll għal effiċjenzi, b'mod partikolari meta tkun xprunata mill-fornitur. Jekk l-impriżi jinvokaw l-Artikolu 101(3), li jiddikjara li l-RPM tista' twassal għal effiċjenzi, hija r-responsabbiltà tagħhom li jressqu evidenza konkreta biex jissostanzjaw din il-pretensjoni u biex juru li l-kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3) huma tabilħaqq issodisfati fil-każ individwali. Tliet eżempji ta' tali difiża tal-effiċjenza huma stabbiliti hawn taħt.

(a) Meta manifattur jintroduċi prodott ġdid, l-RPM tista' tkun mezz effiċjenti biex tħeġġeġ lid-distributuri jqisu aħjar l-interess tal-manifattur li jippromwovi dan il-prodott, b'mod partikolari jekk ikun prodott kompletament ġdid, u li jżid l-isforzi tal-bejgħ. Jekk id-distributuri fis-suq rispettiv jiffaċċjaw pressjoni kompetittiva, din il-pressjoni tista' twassalhom biex jespandu d-domanda ġenerali għall-prodott u jagħmlu t-tnedija tal-prodott suċċess, ukoll għall-benefiċċju tal-konsumaturi. L-Artikolu 101(3) jirrikjedi li ma jkunux jeżistu mezzi inqas restrittivi. Sabiex jissodisfaw dan ir-rekwiżit, il-fornituri jistgħu, pereżempju, juru li fil-prattika mhuwiex fattibbli li jiġu imposti fuq ix-xerrejja kollha rekwiżiti ta' promozzjoni effettivi permezz ta' kuntratt. F'ċirkostanzi

bħal dawn, l-impożizzjoni ta' prezzijiet fissi jew minimi tal-bejgħ bl-imnut għal perjodu ta' żmien limitat sabiex tiġi ffaċilitata l-introduzzjoni ta' prodott ġdid tista' tiġi kkunsidrata fuq il-bilanċ favur il-kompetizzjoni.

(b) Il-prezzijiet fissi tal-bejgħ bl-imnut, u mhux biss il-prezzijiet massimi tal-bejgħ mill-ġdid, jistgħu jkunu meħtieġa biex tiġi organizzata kampanja kkoordinata ta' prezzijiet baxxi għal żmien qasir (ta' bejn ġimagħtejn u 6 ġimgħat fil-biċċa l-kbira tal-każijiet), li se tkun ukoll ta' benefiċċju għall-konsumaturi. B'mod partikolari, jistgħu jkunu meħtieġa jorganizzaw tali kampanja f'sistema ta' distribuzzjoni li fiha l-fornitur japplika format ta' distribuzzjoni uniformi, bħal sistema ta' franchising. Minħabba l-karattru temporanju tagħha, l-impożizzjoni ta' prezzijiet fissi tal-bejgħ bl-imnut tista' tiġi kkunsidrata fuq il-bilanċ favur il-kompetizzjoni.

(c) F'xi sitwazzjonijiet, il-marġni żejjed ipprovdut mill-RPM jista' jippermetti lill-bejjiegħa bl-imnut jipprovdu servizzi (addizzjonali) ta' qabel il-bejgħ, b'mod partikolari fil-każ ta' prodotti ta' esperjenza jew kumplessi. Jekk ikun hemm biżżejjed klijenti li jieħdu vantaġġ minn tali servizzi biex jagħmlu l-għażla tagħhom, iżda sussegwentement jixtru bi prezzijiet irħas mingħand bejjiegħa bl-imnut li ma jipprovdux tali servizzi (u b'hekk ma jġarrbux dawn l-ispejjeż), il-bejjiegħa bl-imnut li joffru livell ta' servizz għoli jistgħu jnaqqsu jew jeliminaw dawn is-servizzi li jtejbu d-domanda għall-prodott tal-fornitur. L-RPM tista' tgħin biex tipprevjeni tali "free-riding" fil-livell tad-distribuzzjoni. Il-fornitur se jkollu juri b'mod konvinċenti li l-akkordju dwar l-RPM huwa meħtieġ sabiex jingħeleb il-"free-riding" bejn il-bejjiegħa bl-imnut fuq dawn is-servizzi. F'dan il-każ, il-probabbiltà li l-RPM tinstab li hija favur il-kompetizzjoni tkun ogħla meta l-kompetizzjoni bejn il-fornituri tkun ħarxa u l-fornitur ikollu saħħa limitata fis-suq.

(183) L-isfera ta' sikurezza pprovduta mill-VBER tkopri r-rakkomandazzjoni ta' prezz tal-bejgħ mill-ġdid lil rivenditur jew il-ħtieġa li r-rivenditur jirrispetta prezz massimu tal-bejgħ mill-ġdid meta s-sehem mis-suq ta' kull waħda mill-partijiet għall-ftehim ma jaqbiżx il-limitu ta' 30 %, diment li dan ma jammontax għal prezz tal-bejgħ minimu jew fiss bħala riżultat ta' pressjoni minn, jew inċentivi offruti minn, kwalunkwe waħda mill-partijiet, kif stabbilit fil-paragrafi (172) sa (173) ta' dawn il-Linji Gwida. Il-bqija ta' din it-taqsima tipprovdi gwida għall-valutazzjoni tal-prezzijiet massimi jew irrakkomandati 'l fuq mil-limitu tas-sehem mis-suq.

(184) Ir-riskju tal-kompetizzjoni possibbli ta' prezzijiet massimi u rrakkomandati huwa li dawn se jaħdmu bħala punt fokali għar-rivendituri u jistgħu jiġu segwiti mill-biċċa l-kbira tagħhom jew minnhom kollha. Barra minn hekk, il-prezzijiet massimi u rrakkomandati jistgħu jnaqqsu l-kompetizzjoni jew jiffaċilitaw il-kollużjoni bejn il-fornituri.

(185) Fattur importanti għall-valutazzjoni tal-effetti antikompetittivi possibbli tal-prezzijiet massimi jew irrakkomandati tal-bejgħ mill-ġdid huwa l-pożizzjoni fis-suq tal-fornitur. Aktar ma tkun b'saħħitha l-pożizzjoni fis-suq tal-fornitur, aktar ikun għoli r-riskju li prezz massimu jew irrakkomandat tal-bejgħ mill-ġdid iwassal għal applikazzjoni xi ftit jew wisq uniformi ta' dak il-livell tal-prezz mir-rivendituri, minħabba li jistgħu jużawh bħala punt fokali. Huma jistgħu jsibuha diffiċli biex jiddevjaw minn dak li huma jipperċepixxu bħala l-prezz tal-bejgħ mill-ġdid ippreferut propost minn fornitur daqstant importanti fis-suq.

(186) Fejn jiġu stabbiliti effetti antikompetittivi sinifikanti għall-prezzijiet massimi jew irrakkomandati tal-bejgħ mill-ġdid, tqum il-kwistjoni ta' eżenzjoni possibbli skont l-Artikolu 101(3). Għall-prezzijiet massimi tal-bejgħ mill-ġdid, l-evitar ta' marġinalizzazzjoni doppja jista' jkun partikolarment rilevanti. Prezz massimu tal-bejgħ mill-ġdid jista' jgħin ukoll biex jiġi żgurat li l-marka inkwistjoni tikkompeti b'aktar saħħa ma' marki oħrajn, inklużi prodotti bit-tikketta proprja, distribwiti mill-istess distributur.

6.1.2. Restrizzjonijiet fundamentali skont l-Artikolu 4(b) sa (d) tal-VBER

6.1.2.1. Prinċipji ġenerali skont l-Artikolu 4(b) sa (d) tal-VBER

(187) L-Artikolu 4(b) sa (d) tal-VBER jipprovdi lista ta' restrizzjonijiet fundamentali u eċċezzjonijiet li japplikaw skont is-sistema ta' distribuzzjoni mħaddma mill-fornitur: distribuzzjoni esklużiva, distribuzzjoni selettiva jew distribuzzjoni ħielsa. Ir-restrizzjonijiet fundamentali stabbiliti fl-Artikolu 4(b), 4(ċ)(i) u (d) tal-VBER jikkonċernaw akkordji jew prattiċi miftiehma li, direttament jew indirettament, weħidhom jew flimkien ma' fatturi oħrajn taħt il-kontroll tal-partijiet, għandhom l-għan li jirrestrinġu l-bejgħ minn xerrej jew mill-klijenti tiegħu, sa fejn dawk ir-restrizzjonijiet ikunu jirrigwardjaw it-territorju li fih jew il-gruppi ta' klijenti li lilhom ix-xerrej jew il-klijenti tiegħu jistgħu jbigħu l-oġġetti jew is-servizzi tal-kuntratt. L-Artikolu 4(c)(ii) u (iii) tal-VBER jistabbilixxi li, f'sistema ta' distribuzzjoni selettiva, ir-restrizzjoni ta' cross-supplies bejn il-membri tas-sistema ta' distribuzzjoni selettiva li joperaw fl-istess livell jew f'livelli differenti tal-kummerċ, kif ukoll ir-restrizzjoni ta' bejgħ attiv jew passiv lill-utenti finali mill-membri tas-sistema ta' distribuzzjoni selettiva li joperaw fil-livell tal-bejgħ bl-imnut tal-kummerċ jikkostitwixxu restrizzjonijiet fundamentali.

(188) L-Artikolu 4(b) sa (d) tal-VBER japplika irrispettivament mill-mezz tal-bejgħ użat. Akkordji vertikali li, direttament jew indirettament, weħidhom jew flimkien ma' fatturi oħrajn, għandhom l-għan li jipprevjenu lix-xerrejja jew lill-klijenti tagħhom milli jużaw l-internet b'mod effettiv għall-finijiet tal-bejgħ tal-prodotti jew tas-servizzi tagħhom online, jirrestrinġu t-territorji li fihom jew il-gruppi ta' klijenti li lilhom ix-xerrejja jew il-klijenti tagħhom jistgħu jbigħu l-oġġetti jew is-servizzi tal-kuntratt, minħabba li huma jirrestrinġu l-bejgħ lil klijenti li jinsabu barra miż-żona fiżika ta' negozjar tax-xerrejja jew tal-klijenti tagħhom.[82] Projbizzjoni tal-bejgħ online, kif ukoll restrizzjonijiet *de facto* li jipprojbixxu jew jillimitaw il-bejgħ online sal-punt li dawn *de facto* jċaħħdu lix-xerrejja u lill-klijenti tagħhom milli jużaw l-internet b'mod effettiv biex ibigħu l-oġġetti jew is-servizzi tagħhom online, għandhom l-għan li jimpedixxu lix-xerrejja jew lill-klijenti tagħhom milli jużaw l-internet b'mod effettiv biex ibigħu l-oġġetti jew is-servizzi tagħhom online. Għalhekk, restrizzjoni li kapaċi tnaqqas b'mod sinifikanti l-ammont globali tal-bejgħ online fis-suq tikkostitwixxi restrizzjoni fundamentali tal-bejgħ attiv jew passiv skont it-tifsira tal-Artikolu 4(b) sa (d) tal-VBER. Il-valutazzjoni ta' jekk restrizzjoni hijiex fundamentali ma tistax tiddependi fuq ċirkostanzi speċifiċi għas-suq jew fuq iċ-ċirkostanzi individwali ta' klijent wieħed jew ta' klijent speċifiku. Ir-restrizzjonijiet li jimpedixxu l-użu effettiv ta' mezz ta' reklamar online wieħed jew aktar mix-xerrejja jew mill-klijenti tagħhom[83] għandhom l-għan li jimpedixxu lix-xerrejja jew

[82] Ara wkoll is-sentenza fil-Kawża C-439/09 *Pierre Fabre Dermo-Cosmetique SAS vs Président de l'Autorité de la concurrence* EU:C:2011:649, il-paragrafu 54.

[83] Ara d-Deċiżjonijiet tal-Kummissjoni f'AT.40182 Guess, il-paragrafi 118-126.

lill-klijenti tagħhom milli jużaw l-internet b'mod effettiv biex ibigħu l-oġġetti jew is-servizzi tagħhom online u, b'hekk, jirrestrinġu l-bejgħ lil klijenti li jkunu jixtieqi jixtru online u li jinsabu barra miż-żona fiżika ta' negozjar tax-xerrejja jew tal-klijenti tagħhom, minħabba li jillimitaw il-kapaċità tax-xerrejja jew tal-klijenti tagħhom li jimmiraw għalihom, jinformawhom bl-offerta tagħhom u jattirawhom lejn il-ħanut online tagħhom jew mezzi oħrajn.

(189) Dawn ir-restrizzjonijiet fundamentali jistgħu jkunu r-riżultat ta' obbligi diretti, bħalma huwa l-obbligu li ma jsirx bejgħ lil ċerti klijenti jew lil klijenti f'ċerti territorji jew l-obbligu li l-ordnijiet minn dawn il-klijenti jiġu riferuti lil distributuri oħrajn. Dan jista' jirriżulta wkoll minn miżuri indiretti mmirati biex iħeġġu lid-distributur ma jbigħx lil tali klijenti, bħal:

(a) ir-rekwiżit li tintalab l-approvazzjoni minn qabel tal-fornitur;[84]

(b) ir-rifjut jew it-tnaqqis ta' bonusijiet jew skontijiet,[85] u pagamenti kumpensatorji mill-fornitur jekk id-distributur iwaqqaf il-bejgħ lil tali klijenti;

(c) it-terminazzjoni tal-provvista;

(d) il-limitazzjoni jew it-tnaqqis tal-volumi fornuti, pereżempju, għad-domanda fit-territorju allokat jew tal-grupp ta' klijenti allokat;

(e) it-theddida ta' terminazzjoni ta' kuntratt[86] jew nuqqas ta' tiġdid;

(f) it-theddida jew it-twettiq ta' awditi biex tiġi vverifikata l-konformità mat-talba biex ma jsirx bejgħ lil ċerti gruppi ta' klijenti jew lil klijenti f'ċerti territorji;

(g) il-ħtieġa ta' prezz ogħla għall-prodotti li għandhom jinbiegħu lil ċerti gruppi ta' klijenti jew lil klijenti f'ċerti territorji;

(h) il-limitazzjoni tal-proporzjon ta' bejgħ lil ċerti gruppi ta' klijenti jew lil klijenti f'ċerti territorji;

(i) il-limitazzjoni tal-lingwi li għandhom jintużaw fuq l-imballaġġ jew għall-promozzjoni tal-prodotti;

(j) il-provvista ta' prodott ieħor inkambju għall-waqfien ta' tali bejgħ

(k) il-ħlasijiet biex jitwaqqaf tali bejgħ;

(l) l-obbligu li l-profitti minn tali bejgħ jiġu ttrasferiti lill-fornitur.

(190) Dan jista' jirriżulta wkoll mill-fornitur li ma jipprovdix servizz ta' garanzija madwar l-Unjoni kollha, fejn il-fornitur normalment jirrimborża lid-distributuri kollha talli jipprovdu servizz ta' garanzija obbligatorju, anki b'rabta ma' prodotti mibjugħa minn distributuri oħrajn fit-territorju tagħhom.[87]

---

84 Ara, pereżempju, is-sentenza fil-Kawża T-77/92 *Parker Pen vs Il-Kummissjoni* EU:T:1994:85, il-paragrafu 37.

85 Ara, pereżempju, is-sentenza fil-Kawża T-450/05 *Peugeot Nederland vs Il-Kummissjoni* EU:T:2009:262, il-paragrafu 47.

86 Ara, pereżempju, is-sentenza fil-Kawża T-62/98 *Volkswagen vs Il-Kummissjoni* EU:T:2000:180, il-paragrafu 44.

87 Jekk il-fornitur jiddeċiedi li ma jirrimborżax lid-distributuri tiegħu għas-servizzi mogħtija taħt il-garanzija mifruxa mal-Unjoni kollha, jista' jintlaħaq qbil ma' dawn id-distributuri li distributur li jbigħ barra mit-territorju allokat tiegħu jkollu jħallas lid-distributur awtorizzat fit-territorju tad-destinazzjoni miżata bbażata fuq l-ispiża tas-servizzi li għandhom jitwettqu, inkluż marġni ta' profitt raġonevoli. Skema ta' dan it-tip ma tistax titqies bħala restrizzjoni tal-bejgħ tad-distributuri barra mit-territorju

(191) Il-prattiċi msemmija fil-paragrafi (187) u (189) ta' dawn il-Linji Gwida huma aktar probabbli li jitqiesu bħala restrizzjoni tal-bejgħ tax-xerrej meta jintużaw mill-fornitur flimkien ma' sistema ta' monitoraġġ immirata biex tivverifika d-destinazzjoni tal-oġġetti fornuti, bħall-użu ta' tikketti differenzjati, raggruppamenti lingwistiċi speċifiċi jew numri tas-serje.

(192) Minbarra l-obbligi diretti u indiretti stabbiliti f'(187) sa (190) ta' dawn il-Linji Gwida, ir-restrizzjonijiet fundamentali speċifikament relatati mal-bejgħ online jistgħu bl-istess mod ikunu r-riżultat ta' obbligi diretti jew indiretti. Minbarra projbizzjoni diretta għall-użu tal-internet bħala mezz ta' bejgħ, dawn li ġejjin huma eżempji ulterjuri ta' obbligi, direttament jew indirettament, li għandhom l-għan li jimpedixxu lid-distributuri milli jużaw l-internet b'mod effettiv biex ibigħu l-oġġetti jew is-servizzi tagħhom online kullimkien, f'ċerti territorji jew lil ċerti gruppi ta' klijenti:

(a) rekwiżit li d-distributur, irrispettivament mis-sistema ta' distribuzzjoni li jħaddem, għandu jimpedixxi lill-klijenti li jinsabu f'territorju ieħor milli jaraw is-sit web tiegħu jew għandu awtomatikament jidderieġi mill-ġdid lill-klijenti tiegħu lejn is-siti web tal-manifattur jew ta' distributuri oħrajn. Dan ma jeskludix obbligu li d-distributur joffri fuq is-sit web tiegħu links għal siti web ta' distributuri oħrajn u/jew tal-fornitur;[88]

(b) rekwiżit li d-distributur, irrispettivament mis-sistema ta' distribuzzjoni li jħaddem, għandu jittermina t-tranżazzjonijiet online tal-konsumaturi ladarba d-*data* tal-karta ta' kreditu tagħhom tiżvela indirizz li ma jkunx fit-territorju tad-distributur;[89]

(c) rekwiżit li d-distributur għandu jbigħ biss fi spazju fiżiku jew fil-preżenza fiżika ta' persunal speċjalizzat;[90]

(d) rekwiżit li d-distributur għandu jfittex l-awtorizzazzjoni minn qabel tal-fornitur għall-bejgħ online;

(e) rekwiżit li d-distributur ma għandux juża t-trademarks jew l-ismijiet tal-marki tal-fornitur fuq is-sit web tiegħu;

(f) projbizzjoni diretta jew indiretta li jintuża mezz speċifiku ta' reklamar online, bħal għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet jew reklamar fuq magni tat-tiftix, jew restrizzjonijiet oħrajn fuq ir-reklamar online li indirettament jipprojbixxu l-użu ta' mezz speċifiku ta' reklamar online, bħal obbligu fuq id-distributur li ma jużax it-trademarks jew l-ismijiet tal-marki tal-fornituri għall-offerti li

tagħhom (ara s-sentenza tal-Qorti tal-Prim'Istanza fil-Kawża T-67/01 *JCB Service vs Il-Kummissjoni* [2004] Il-Ġabra II-49, il-paragrafi minn 136 sa 145).

88 L-Artikolu 3 tar-Regolament (UE) 2018/302 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-28 ta' Frar 2018 dwar l-indirizzar tal-imblukkar ġeografiku mhux ġustifikat u forom oħrajn ta' diskriminazzjoni abbażi tan-nazzjonalità, tal-post tar-residenza jew tal-post tal-istabbiliment tal-klijenti fi ħdan is-suq intern u li jemenda r-Regolamenti (KE) Nru 2006/2004 u (UE) 2017/2394 u d-Direttiva 2009/22/KE, ĠU L 60I, 2.3.2018, pp. 1–15.

89 L-Artikolu 5 tar-Regolament (UE) 2018/302 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-28 ta' Frar 2018 dwar l-indirizzar tal-imblukkar ġeografiku mhux ġustifikat u forom oħrajn ta' diskriminazzjoni abbażi tan-nazzjonalità, tal-post tar-residenza jew tal-post tal-istabbiliment tal-klijenti fi ħdan is-suq intern u li jemenda r-Regolamenti (KE) Nru 2006/2004 u (UE) 2017/2394 u d-Direttiva 2009/22/KE, ĠU L 60I, 2.3.2018, pp. 1–15.

90 Il-Kawża C-439/09 *Pierre Fabre Dermo-Cosmetique SAS vs Président de l'Autorité de la concurrence* EU:C:2011:649, il-paragrafi 36-37.

għandhom jiġu referenzjati fil-magni tat-tiftix, jew restrizzjoni biex tiġi pprovduta informazzjoni relatata mal-prezzijiet għall-għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet. Filwaqt li projbizzjoni fl-użu ta' għodda speċifika waħda għat-tqabbil tal-prezzijiet jew magna tat-tiftix speċifika tipikament ma timpedixxix l-użu effettiv tal-internet għall-finijiet tal-bejgħ online, billi jistgħu jintużaw għodod oħrajn għat-tqabbil tal-prezzijiet jew magni tat-tiftix oħrajn biex titqajjem kuxjenza dwar l-attivitajiet ta' bejgħ online ta' xerrej, projbizzjoni fl-użu tas-servizzi ta' reklamar kollha li jintużaw l-aktar fil-mezz ta' reklamar online rispettiv tista' tammonta għal tali prevenzjoni, jekk l-għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet jew il-magni tat-tiftix li jifdal *de facto* ma jkunux kapaċi jattiraw lill-klijenti lejn il-ħanut online tax-xerrej.

(193) B'kuntrast għal dan, skont il-VBER, il-fornituri jitħallew jagħtu ċerti struzzjonijiet lid-distributuri tagħhom dwar kif għandhom jinbiegħu l-prodotti tagħhom. Huwa permissibbli li fornitur jimponi rekwiżiti ta' kwalità fuq id-distributuri, irrispettivament mill-mudell ta' distribuzzjoni applikat. Il-modalitajiet tal-bejgħ li ma għandhomx bħala l-għan tagħhom ir-restrizzjoni tat-territorju li fih u l-gruppi ta' klijenti li lilhom jistgħu jinbiegħu l-prodott u s-servizz jistgħu jiġu miftiehma mill-fornituri u mid-distributuri tagħhom. Pereżempju, l-akkordji vertikali li fihom rekwiżiti ta' kwalità, b'mod partikolari fil-kuntest ta' distribuzzjoni selettiva, bħad-daqs minimu tal-ħanut, ir-rekwiżiti ta' kwalità għall-organizzazzjoni tal-ħanut (eż. fir-rigward tal-installazzjonijiet, l-għamara, id-disinn, id-dwal u l-art), ir-rekwiżiti ta' kwalità għal kif jidher u jinħass is-sit web, ir-rekwiżiti ta' preżentazzjoni tal-prodotti (eż. l-għadd minimu ta' għażliet ta' kulur murija ħdejn xulxin jew tal-prodotti tal-marka esposti, u r-rekwiżit tal-ispazju minimu bejn il-prodotti, il-linji ta' prodotti u l-marki fil-ħanut), huma koperti mill-VBER.[91]

(194) L-akkordji vertikali, li jinkludu restrizzjoni fuq l-użu ta' mezz speċifiku tal-bejgħ online, bħal swieq online, jew li jistabbilixxu standards tal-kwalità għall-bejgħ online, jistgħu jibbenefikaw mill-eżenzjoni ta' kategorija, irrispettivament mis-sistema ta' distribuzzjoni użata mill-fornitur, sa fejn tali restrizzjoni, direttament jew indirettament, f'iżolament jew f'kombinazzjoni ma' fatturi oħrajn, ikollha l-għan li tipprevjeni lix-xerrejja jew lill-klijenti tagħhom milli jużaw l-internet b'mod effettiv għall-finijiet tal-bejgħ tal-oġġetti jew tas-servizzi tagħhom online jew milli jużaw b'mod effettiv mezz ta' reklamar online wieħed jew aktar, kif spjegat fil-paragrafu (188) hawn fuq. Dawn ir-restrizzjonijiet ma jaffettwawx grupp ta' klijenti li jistgħu jiġu ċirkoskritti fi ħdan il-klijenti potenzjali kollha, lanqas il-kapaċità tax-xerrejja jew tal-klijenti tagħhom li joperaw is-siti web tagħhom stess u li jirreklamaw permezz tal-Internet fuq għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet jew magni tat-tiftix online, li jippermettu lix-xerrejja jew lill-klijenti tagħhom iqajmu kuxjenza dwar l-attivitajiet online tagħhom u jattiraw klijenti potenzjali. Għalhekk, sakemm ma jkollhomx l-għan indirett li jipprevjenu l-użu effettiv tal-internet għall-finijiet tal-bejgħ online, tali restrizzjonijiet tal-bejgħ ma jammontawx għal restrizzjoni tat-territorji li fihom jew il-klijenti li lilhom id-distributuri jew il-klijenti tagħhom jistgħu jbigħu l-oġġetti jew is-servizzi tal-kuntratt. Fil-prinċipju, tali restrizzjonijiet eżentati għal kategorija jinkludu:

---

[91] Għal eżempji oħrajn, ara d-Dokument ta' Ħidma tal-Persunal tal-Kummissjoni li jakkumpanja r-Rapport Finali dwar l-Inkjesta Settorjali dwar il-Kummerċ Elettroniku, id-dokument SWD(2017) 154 final tal-10.5.2017, il-paragrafu 241.

(a) projbizzjoni diretta jew indiretta fuq il-bejgħ fis-swieq online;[92]

(b) rekwiżit li x-xerrej jopera ħanut fiżiku wieħed jew showroom fiżika waħda jew aktar bħala kundizzjoni biex isir membru tas-sistema ta' distribuzzjoni tal-fornitur;

(c) rekwiżit li x-xerrej ibigħ mill-inqas ċertu ammont assolut (f'valur jew f'volum, iżda mhux fi proporzjon tal-bejgħ totali tiegħu) tal-oġġetti jew tas-servizzi tal-kuntratt offline biex jiżgura operat effiċjenti tal-ħanut fiżiku tiegħu. Dan l-ammont assolut ta' bejgħ offline meħtieġ jista' jkun l-istess għax-xerrejja kollha, jew jiġi ddeterminat individwalment għal kull xerrej abbażi ta' kriterji oġġettivi, bħad-daqs tax-xerrej fin-network jew il-post ġeografiku tiegħu.

(195) Rekwiżit li l-istess xerrej iħallas prezz differenti għall-prodotti maħsuba biex jinbiegħu mill-ġdid online milli għall-prodotti maħsuba biex jinbiegħu mill-ġdid offline jista' jibbenefika mill-isfera ta' sikurezza tal-VBER, sa fejn ikollu l-għan li jinċentiva jew jippremja l-livell xieraq ta' investimenti magħmula online u offline, rispettivament. Tali differenza fil-prezz jenħtieġ li tkun relatata mad-differenzi fl-ispejjeż imġarrba f'kull mezz mid-distributuri fil-livell tal-bejgħ bl-imnut. Għal dak l-għan, jenħtieġ li d-differenza fil-prezz tal-bejgħ bl-ingrossa tqis l-investimenti u l-ispejjeż differenti mġarrba minn distributur ibridu sabiex jinċentiva jew jippremja lil dak id-distributur ibridu għal-livell xieraq ta' investimenti magħmula online u offline, rispettivament, billi fejn id-differenza fil-prezz tal-bejgħ bl-ingrossa tkun kompletament mhux relatata mad-differenza fl-ispejjeż imġarrba f'kull mezz, mhuwiex probabbli li tali differenza fil-prezz iġġib magħha effetti li jtejbu l-effiċjenza. Għalhekk, fejn id-differenza fil-prezz tal-bejgħ bl-ingrossa jkollha l-għan li timpedixxi l-użu effettiv tal-internet għall-finijiet tal-bejgħ online, hija tammonta għal restrizzjoni fundamentali, kif stabbilit fil-paragrafu (188) ta' dawn il-Linji Gwida. B'mod partikolari, dan ikun il-każ fejn id-differenza fil-prezz tagħmel l-użu effettiv mill-internet għall-finijiet tal-bejgħ online mhux profittabbli jew finanzjarjament mhux sostenibbli.

(196) Ir-restrizzjonijiet fuq ir-reklamar online f'akkordji vertikali jibbenefikaw mill-eżenzjoni ta' kategorija sakemm ma jkollhomx l-għan li jimpedixxu, direttament jew indirettament, lix-xerrejja jew lill-klijenti tagħhom milli jużaw l-internet b'mod effettiv għall-finijiet tal-bejgħ tal-oġġetti jew tas-servizzi tagħhom online, jiġifieri ma jimpedixxux, direttament jew indirettament, l-użu effettiv ta' mezz ta' reklamar online speċifiku wieħed jew aktar. Eżempji ta' restrizzjonijiet ta' reklamar online li jibbenefikaw mill-isfera ta' sikurezza tal-VBER jinkludu rekwiżit li r-reklamar online jissodisfa ċerti standards ta' kwalità jew jinkludi kontenut jew informazzjoni speċifiċi, jew rekwiżit li x-xerrej ma jużax is-servizzi ta' fornituri individwali ta' reklamar online li ma jissodisfawx ċerti standards ta' kwalità.

6.1.2.2. Distinzjoni bejn bejgħ attiv u passiv

(197) Restrizzjoni tat-territorju jew tal-grupp ta' klijenti li fih xerrej jew il-klijenti tiegħu jistgħu jbigħu l-oġġetti jew is-servizzi tal-kuntratt tista' tkun tikkonċerna bejgħ attiv jew passiv f'dak it-territorju jew lil dawk il-klijenti. L-Artikolu 1(l) u (m) tal-VBER jipprovdi d-definizzjonijiet ta' bejgħ attiv u passiv.

92 Il-Kawża C-230/16 *Coty Germany GmbH vs Parfümerie Akzente GmbH* ECLI:EU:C:2017:941, il-paragrafi 64-69; ara wkoll it-Taqsima 8.2.3. ta' dawn il-Linji Gwida.

(198) L-Artikolu 1(m) tal-VBER jistabbilixxi li l-bejgħ lil klijenti li ma kinux immirati b'mod attiv permezz tat-twaqqif ta' sit web jew ħanut online tagħhom stess, irrispettivament minn jekk hux fuq server proprju jew ospitat fuq server ta' parti terza, jikkwalifika bħala bejgħ passiv, billi dan huwa mod li jippermetti lill-klijenti potenzjali jilħqu distributur partikolari. L-użu ta' sit web jista' jkollu effetti li jestendu lil hinn mit-territorju tad-distributur stess u mill-grupp ta' klijenti, pereżempju, billi jippermetti xiri online minn klijenti li jinsabu barra miż-żona fiżika ta' negozjar tad-distributur. Jekk, fin-nuqqas ta' kwalunkwe mmirar attiv mid-distributur ta' territorju jew grupp ta' klijenti speċifiku, klijent minn dak it-territorju jew dak il-grupp ta' klijenti jżur is-sit web ta' distributur u jikkuntattja lid-distributur, u jekk tali kuntatt iwassal għal bejgħ, inkluża kunsinna, dan jitqies bħala bejgħ passiv, billi l-aċċess tal-klijent għas-sit web tad-distributur jirriżulta mill-użu effettiv tal-internet mill-klijent. L-istess japplika jekk klijent jagħżel li jinżamm informat b'mod awtomatiku mid-distributur u tali informazzjoni twassal għal bejgħ. Bl-istess mod, l-użu ta' tekniki ta' ottimizzazzjoni tal-magni tat-tiftix fuq sit web, jiġifieri l-użu ta' għodod jew tekniki maħsuba biex itejbu l-klassifikazzjoni ta' dak is-sit web fuq il-magni tat-tiftix, huwa forma ta' bejgħ passiv.

(199) Bil-maqlub, l-offerta fuq sit web jew ħanut online ta' għażliet lingwistiċi differenti minn dawk użati b'mod komuni fit-territorju li fih huwa stabbilit id-distributur normalment tindika li l-attivitajiet tad-distributur huma diretti lejn it-territorju fejn dik il-lingwa tintuża b'mod komuni u, b'hekk, tammonta għal forma ta' bejgħ attiv.[93] L-offerta fuq sit web jew ħanut online ta' għażla tal-lingwa Ingliża ma titqiesx bħala li tindika li l-attivitajiet tad-distributur huma diretti lejn territorji li jitkellmu bl-Ingliż, billi l-Ingliż jintuża b'mod komuni fl-Istati Membri tal-UE. Bl-istess mod, it-twaqqif ta' sit web jew ħanut online proprju b'isem ta' dominju li jikkorrespondi għal territorju ieħor għajr dak li fih huwa stabbilit id-distributur huwa forma ta' bejgħ attiv f'dak it-territorju, filwaqt li l-offerta ta' sit web jew ħanut online b'isem ta' dominju ġeneriku u mhux speċifiku għal pajjiż titqies bħala forma ta' bejgħ passiv.

(200) Ir-reklamar jew il-promozzjoni online mmirati huma forma ta' bejgħ attiv. B'mod partikolari, f'ħafna każijiet, ir-reklamar online jippermetti lid-distributur jiddetermina minn qabel l-udjenza li se tkun qed tara r-reklamar online tiegħu u, b'hekk, jagħżel it-territorji jew il-gruppi ta' klijenti li jkunu fil-mira tar-reklamar tiegħu. Ir-reklamar online mmirat li jasal għand klijenti f'territorju esklużiv jew fi grupp esklużiv ta' klijenti allokat lil distributuri oħrajn jista' b'hekk jiġi ristrett. Dan jinkludi, pereżempju, reklamar personalizzat immirat lejn klijenti fit-territorju esklużiv jew fil-grupp ta' klijenti jew offerti għal referenzjar bi ħlas fuq magna tat-tiftix li jimmira għal territorju jew grupp ta' klijenti esklużiv jew kwalunkwe forma oħra ta' reklamar online li tippermetti lid-distributur jiddisinja r-reklamar b'tali mod li jimmira għal jew jeskludi klijenti f'territorji jew gruppi ta' klijenti esklużivi. B'kuntrast għal dan, ir-reklamar jew il-promozzjoni online li huma maħsuba biex jilħqu lill-klijenti fit-territorju jew fil-grupp ta' klijenti tad-distributur stess, iżda li ma jistgħux ikunu limitati għal dak it-territorju jew dak il-grupp ta' klijenti, jitqiesu bħala forma ta' bejgħ passiv, sal-punt li ma jkunux maħsuba biex jimmiraw għal klijenti f'territorji jew gruppi ta' klijenti speċifiċi. Eżempji ta' tali reklamar ġenerali huma kontenut sponsorjat fuq sit web ta' gazzetta lokali jew nazzjonali li jista' jiġi aċċessat minn

---

[93] Is-sentenza fil-Kawżi C-585/08 u C-144/09, *Peter Pammer vs Reederei Karl Schlüter GmbH & Co. KG u Hotel Alpenhof GesmbH vs Oliver Heller,* ECLI:EU:C:2010:740, il-paragrafu 93.

kwalunkwe persuna li żżur dak is-sit web, jew l-użu ta' għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet b'ismijiet ta' dominju ġenerici u mhux speċifiċi għall-pajjiż. Bil-maqlub, jekk tali reklamar ġenerali jsir b'lingwi li ma jintużawx b'mod komuni fit-territorju fejn huwa stabbilit id-distributur jew fuq siti web b'ismijiet ta' dominju li jikkorrespondu għal territorju għajr dak fejn huwa stabbilit id-distributur, dan jitqies bħala forma ta' bejgħ attiv f'dak it-territorju, billi ma jibqax maħsub biex jilħaq lill-klijenti fit-territorju tad-distributur stess. Il-parteċipazzjoni fl-akkwist pubbliku hija kkategorizzata bħala forma ta' bejgħ passiv, irrispettivament mit-tip tal-proċedura ta' akkwist pubbliku (eż. proċedura miftuħa, proċedura ristretta). Din il-kwalifika hija koerenti mal-liġi dwar l-akkwist pubbliku. Li kieku l-parteċipazzjoni f'offerta pubblika kellha tiġi kkwalifikata bħala bejgħ attiv, il-kompetizzjoni fi ħdan marka titnaqqas b'mod sinifikanti f'tali swieq, u b'hekk tikkontradixxi l-bażi loġika tal-liġi dwar l-akkwist pubbliku li tinkludi l-iffaċilitar tal-kompetizzjoni fi ħdan marka. B'riżultat ta' dan, ir-restrizzjoni tal-parteċipazzjoni ta' xerrej fl-akkwist pubbliku hija restrizzjoni fundamentali skont l-Artikolu 4(b) sa (d) tal-VBER. Bl-istess mod, ir-rispons għal offerti privati huwa forma ta' bejgħ passiv. Offerta privata hija forma ta' talba għal bejgħ mhux mitlub indirizzata lil diversi fornituri potenzjali u s-sottomissjoni ta' offerta b'rispons għal offerta privata hija għalhekk bejgħ passiv.

(201) Kif stabbilit fl-Artikolu 1(1)(n) tal-VBER, fil-kuntest ta' restrizzjonijiet li jammontaw għal "restrizzjoni ta' bejgħ attiv jew passiv" skont l-Artikolu 4 tal-VBER, il-forom kollha ta' bejgħ għajr dawk definiti bħala bejgħ passiv fil-VBER u spjegati aktar f'dawn il-Linji Gwida huma meqjusa bħala bejgħ attiv.

6.1.2.3. L-applikazzjoni tal-prinċipji ġenerali

(202) L-Artikolu 4(b) sa (d) tal-VBER jipprovdi lista ta' restrizzjonijiet fundamentali u eċċezzjonijiet li japplikaw skont is-sistema ta' distribuzzjoni mħaddma mill-fornitur: distribuzzjoni esklużiva, distribuzzjoni selettiva jew distribuzzjoni ħielsa.

6.1.2.4. Meta l-fornitur iħaddem sistema ta' distribuzzjoni esklużiva

(203) Ir-restrizzjoni fundamentali stabbilita fl-Artikolu 4(b) tal-VBER tikkonċerna akkordji jew prattiċi miftiehma li, direttament jew indirettament, għandhom bħala l-għan tagħhom ir-restrizzjoni tat-territorju li fih jew tal-grupp ta' klijenti li lilu, xerrej, li għalih kien allokat territorju jew grupp ta' klijenti esklużiv, jista' jbigħ l-oġġetti jew is-servizzi tal-kuntratt b'mod attiv jew passiv.

(204) Hemm ħames eċċezzjonijiet għar-restrizzjoni fundamentali stabbilita fl-Artikolu 4(b) tal-VBER.

(205) L-ewwel nett, l-Artikolu 4(b)(i) tal-VBER jippermetti lill-fornitur jirrestrinġi l-bejgħ attiv minn distributur esklużiv f'territorju jew lil grupp ta' klijenti allokat esklużivament għal xerrejja oħrajn, jew riżervat għall-fornitur. Sabiex jippreservaw l-inċentivi ta' investiment tagħhom, jenħtieġ li d-distributuri maħtura esklużivament ikunu protetti b'mod xieraq kontra bejgħ attiv, inkluż reklamar online, fit-territorju jew lill-grupp ta' klijenti allokat esklużivament għalihom mix-xerrejja l-oħrajn tal-fornitur fl-Unjoni, inklużi xerrejja li għalihom ġew allokati esklużivament territorji jew gruppi ta' klijenti oħrajn mill-fornitur. Fejn ir-restrizzjonijiet fuq il-bejgħ attiv imposti fuq xerrejja oħrajn tal-fornitur ma jipprovdux livell xieraq ta' protezzjoni biex jiġu ssalvagwardjati l-inċentivi tad-distributur maħtur biex jinvesti fit-territorju esklużiv u, b'hekk, biex jiġi ġġustifikat l-istabbiliment ta' sistema ta' distribuzzjoni esklużiva, il-benefiċċju tal-VBER x'aktarx li jiġi rtirat.

(206) Il-bejgħ mill-klijenti ta' distributur esklużiv f'territorju jew lil grupp ta' klijenti li l-fornitur ikun alloka esklużivament għal distributuri oħrajn jista' jdgħajjef ukoll l-inċentivi tad-distributuri msemmija l-aħħar biex jinvestu f'servizzi li jtejbu l-kwalità jew id-domanda. Sabiex jipproteġi l-inċentivi ta' investiment ta' distributuri maħtura esklużivament, il-fornitur jista' jirrikjedi li tali distributuri oħrajn, u l-klijenti tagħhom li jkunu kkonkludew akkordju ta' distribuzzjoni mal-fornitur jew ma' parti li tkun ingħatat drittijiet ta' distribuzzjoni mill-fornitur, ikunu ristretti milli jinvolvu ruħhom f'bejgħ attiv fit-territorju allokat esklużivament jew lill-grupp ta' klijenti allokat esklużivament (jiġifieri li jittrasferixxu r-restrizzjoni fuq il-bejgħ attiv lill-klijenti tax-xerrej).[94]

(207) Il-fornitur huwa permess li jikkombina l-allokazzjoni ta' territorju esklużiv u ta' grupp ta' klijenti esklużiv billi, pereżempju, jaħtar distributur esklużiv għal grupp ta' klijenti partikolari f'territorju speċifiku.

(208) Il-protezzjoni ta' territorji jew gruppi ta' klijenti allokati esklużivament mhijiex assoluta. Sabiex tiġi evitata l-kompartimentalizzazzjoni tas-suq, il-bejgħ passiv f'tali territorji jew lil tali gruppi ta' klijenti ma jistax jiġi pprojbit. Madankollu, l-Artikolu 4(b) tal-VBER jikkonċerna biss ir-restrizzjonijiet tal-bejgħ mix-xerrej jew mill-klijenti tiegħu, li jfisser li l-fornitur ma jitwaqqafx milli jaċċetta restrizzjoni totali jew parzjali, kemm online kif ukoll offline, fuq bejgħ kemm attiv kif ukoll passiv fit-territorju esklużiv jew lill-klijenti (kollha jew uħud minnhom) li jikkostitwixxu grupp ta' klijenti esklużiv.

(209) It-tieni, l-Artikolu 4(b)(ii) tal-VBER jippermetti lill-fornitur li jikkombina l-applikazzjoni ta' sistema ta' distribuzzjoni esklużiva u sistema ta' distribuzzjoni selettiva f'territorji differenti biex jirrestrinġi lil xerrej esklużiv milli jbigħ b'mod attiv jew passiv lil distributuri mhux awtorizzati li jinsabu f'territorju fejn il-fornitur jopera sistema ta' distribuzzjoni selettiva, li jfisser li l-fornitur jew ikun ħatar distributuri magħżula jew inkella jkun irriżerva t-territorju għall-applikazzjoni ta' tali sistema ta' distribuzzjoni selettiva. Il-protezzjoni tas-sistema ta' distribuzzjoni selettiva testendi għal bejgħ attiv u passiv mill-klijenti tax-xerrej esklużiv, li jista' jitwaqqaf ukoll milli jbigħ lil distributuri mhux awtorizzati li jinsabu ġewwa s-sistema ta' distribuzzjoni selettiva.

(210) It-tielet, l-Artikolu 4(b)(iii) tal-VBER jippermetti lil fornitur jirrestrinġi l-post tal-istabbiliment tax-xerrej li għalih jiġi allokat territorju esklużiv jew grupp ta' klijenti ("klawżola ta' lokalizzazzjoni"). Dan jimplika li l-benefiċċju tal-VBER ma jintilifx jekk jintlaħaq qbil li x-xerrej jirrestrinġi l-ħanut/ħwienet ta' distribuzzjoni u l-maħżen/imħażen tiegħu għal indirizz, post jew territorju partikolari. Għal ħanut ta' distribuzzjoni mobbli, tista' tiġi definita żona li barra minnha tali ħanut ma jkunx jista' jopera. L-użu minn distributur ta' sit web proprju ma jistax jitqies bħala komparabbli għall-ftuħ ta' ħanut ġdid f'post differenti u, b'hekk, ma jistax jiġi ristrett.[95]

(211) Ir-raba', l-Artikolu 4(b)(vi) tal-VBER jippermetti lil fornitur jirrestrinġi l-bejgħ attiv u passiv minn bejjiegħ bl-ingrossa esklużiv lill-utenti finali, billi l-fornitur jista'

---

[94] It-trasferiment huwa permess mill-VBER meta s-sehem mis-suq tal-fornitur li huwa parti għall-kuntratt fis-suq fejn ibigħ l-oġġetti jew is-servizzi lix-xerrej ma jaqbiżx it-30 % u meta s-sehem mis-suq tax-xerrej fis-suq fejn huwa jixtri l-oġġetti jew is-servizzi tal-kuntratt ma jaqbiżx it-30 %.

[95] Ara s-sentenza fil-Kawża C-439/09 *Pierre Fabre Dermo-Cosmetique SAS vs Président de l'Autorité de la concurrence* EU:C:2011:649, il-paragrafi 56-57.

jżomm il-livelli tal-kummerċ bl-ingrossa u bl-imnut separati. Madankollu, din l-eċċezzjoni ma tipprekludix il-possibbiltà li l-bejjiegħ bl-ingrossa jitħalla jbigħ lil ċerti utenti finali (eż. ftit utenti kbar), filwaqt li ma jitħalliex ibigħ lill-utenti finali l-oħrajn (kollha).

(212) Il-ħames, l-Artikolu 4(b)(v) tal-VBER jippermetti lil fornitur jirrestrinġi lil xerrej ta' komponenti, li lilu jiġu fornuti l-komponenti għall-inkorporazzjoni, milli jbigħhom mill-ġdid lil kompetituri tal-fornitur, li min-naħa tagħhom jużawhom biex jimmanifatturaw l-istess tip ta' oġġetti bħal dawk prodotti mill-fornitur. It-terminu "komponent" jinkludi kwalunkwe oġġett intermedju u t-terminu "inkorporazzjoni" jirreferi għall-użu ta' kwalunkwe input għall-produzzjoni ta' oġġetti.

6.1.2.5. Fejn il-fornitur jopera sistema ta' distribuzzjoni selettiva

(213) Ir-restrizzjoni fundamentali stabbilita fl-Artikolu 4(c)(i) tal-VBER tikkonċerna akkordji jew prattiċi miftiehma li, direttament jew indirettament, ikollhom bħala l-għan tagħhom ir-restrizzjoni tat-territorju li fih jew il-gruppi ta' klijenti li lilhom distributur selettiv jista' jbigħ b'mod attiv jew passiv l-oġġetti jew is-servizzi tal-kuntratt.

(214) Hemm ħames eċċezzjonijiet għar-restrizzjoni fundamentali stabbilita fl-Artikolu 4(c)(i) tal-VBER.

(215) L-ewwel eċċezzjoni tikkonċerna r-restrizzjoni ta' bejgħ attiv minn distributuri awtorizzati barra mis-sistema ta' distribuzzjoni selettiva. Din tippermetti lill-fornitur jirrestrinġi l-bejgħ attiv, inkluż ir-reklamar online, minn distributuri awtorizzati f'territorji oħrajn jew lil gruppi ta' klijenti allokati esklużivament għal distributur wieħed jew aktar jew riżervati esklużivament għall-fornitur. Il-fornitur jista' jesiġi li r-restrizzjoni ta' bejgħ attiv f'territorju esklużiv jew lil grupp ta' klijenti esklużiv tiġi ttrasferita mix-xerrej lill-klijenti tiegħu li jkunu kkonkludew akkordju ta' distribuzzjoni ma' fornitur jew ma' parti li tkun ingħatat drittijiet ta' distribuzzjoni mill-fornitur.

(216) It-tieni eċċezzjoni tippermetti lil fornitur jirrestrinġi lid-distributuri awtorizzati u lill-klijenti ta' dawn id-distributuri milli jbigħu lil distributuri mhux awtorizzati li jinsabu fi kwalunkwe territorju fejn il-fornitur jopera sistema ta' distribuzzjoni selettiva, li jfisser li l-fornitur jew ikun ħatar distributuri magħżula jew inkella jkun irriżerva t-territorju għall-applikazzjoni ta' tali sistema ta' distribuzzjoni selettiva. Ir-restrizzjoni tista' tkopri bejgħ attiv jew passiv, fi kwalunkwe livell ta' kummerċ.

(217) It-tielet eċċezzjoni tippermetti lill-fornitur jimpedixxi lid-distributuri awtorizzati milli joperaw in-negozju tagħhom minn bini differenti jew milli jiftħu ħanut ġdid f'post differenti ("klawżola ta' lokalizzazzjoni"). Dan jimplika li l-benefiċċju tal-VBER ma jintilifx jekk jintlaħaq qbil li x-xerrej jirrestrinġi l-ħanut/ħwienet ta' distribuzzjoni u l-maħżen/imħażen tiegħu għal indirizz, post jew territorju partikolari. Għal ħanut ta' distribuzzjoni mobbli, tista' tiġi definita żona li barra minnha tali ħanut ma jkunx jista' jopera. L-użu minn distributur ta' sit web proprju ma jistax jitqies bħala komparabbli għall-ftuħ ta' ħanut ġdid f'post differenti u, b'hekk, ma jistax jiġi ristrett.

(218) Ir-raba' eċċezzjoni tippermetti lil fornitur jirrestrinġi l-bejgħ attiv u passiv minn bejjiegħ bl-ingrossa awtorizzat lill-utenti finali, billi l-fornitur jista' jżomm il-livelli tal-kummerċ bl-ingrossa u bl-imnut separati. Madankollu, din l-eċċezzjoni ma tipprekludix il-possibbiltà li l-bejjiegħ bl-ingrossa jitħalla jbigħ lil ċerti utenti finali (eż. ftit utenti kbar), filwaqt li ma jitħalliex ibigħ lill-utenti finali l-oħrajn (kollha).

(219) Il-ħames eċċezzjoni tippermetti lil fornitur jirrestrinġi lil xerrej awtorizzat ta' komponenti, li lilu jiġu fornuti l-komponenti għall-inkorporazzjoni, milli jbigħhom mill-ġdid lil kompetituri tal-fornitur, li min-naħa tagħhom jużawhom biex jimmanifatturaw l-istess tip ta' oġġetti bħal dawk prodotti mill-fornitur. It-terminu "komponent" jinkludi kwalunkwe oġġett intermedju u t-terminu "inkorporazzjoni" jirreferi għall-użu ta' kwalunkwe input għall-produzzjoni ta' oġġetti.

(220) Ir-restrizzjoni fundamentali stabbilita fl-Artikolu 4(c)(iii) tal-VBER teskludi r-restrizzjoni ta' bejgħ attiv jew passiv mill-membri ta' network ta' distribuzzjoni selettiva lill-utenti finali, kemm jekk utenti finali professjonali jew konsumaturi, mingħajr preġudizzju għall-possibbiltà li membru tan-network jiġi pprojbit milli jopera minn post ta' stabbiliment mhux awtorizzat (ara t-tielet eċċezzjoni għall-Artikolu 4(c)(i) u l-paragrafu (217) ta' dawn il-Linji Gwida). Dan ifisser li d-distributuri awtorizzati ma jistgħux ikunu ristretti fl-għażla tal-utenti, jew tal-aġenti tax-xiri li jaġixxu f'isem dawk l-utenti, li lilhom jistgħu jbigħu, ħlief biex jipproteġu sistema ta' distribuzzjoni esklużiva mħaddma f'territorju ieħor (ara l-ewwel eċċezzjoni għall-Artikolu 4(c)(i) u l-paragrafu (215) ta' dawn il-Linji Gwida). Fi ħdan sistema ta' distribuzzjoni selettiva, jenħtieġ li d-distributuri awtorizzati jkunu liberi li jbigħu lill-utenti finali kollha, kemm b'mod attiv kif ukoll b'mod passiv.

(221) Meta wieħed iqis li l-mezzi online u offline għandhom karatteristiċi differenti, fornitur li jopera sistema ta' distribuzzjoni selettiva jista' jimponi fuq id-distributuri awtorizzati tiegħu kriterji għall-bejgħ online li ma jkunux identiċi għal dawk imposti għall-bejgħ fi ħwienet fiżiċi, sa fejn il-kriterji imposti għall-bejgħ online ma jkollhomx, direttament jew indirettament, weħidhom jew flimkien ma' fatturi oħrajn, l-għan li jimpedixxu lix-xerrejja jew lill-klijenti tagħhom milli jużaw l-internet b'mod effettiv għall-finijiet tal-bejgħ tal-oġġetti jew tas-servizzi tagħhom online. Pereżempju, fornitur jista' jistabbilixxi rekwiżiti speċifiċi biex jiżgura ċerti standards tal-kwalità tas-servizz għall-utenti li jixtru online, bħat-twaqqif u l-operat ta' helpdesk online għal wara l-bejgħ, rekwiżit li jiġu koperti l-ispejjeż tal-klijenti li jirritornaw il-prodott jew l-użu ta' sistemi ta' ħlas siguri. Dawn ir-restrizzjonijiet ma jaffettwawx grupp ta' klijenti li jistgħu jiġu ċirkoskritti fi ħdan il-klijenti potenzjali kollha, lanqas il-kapaċità tax-xerrejja jew tal-klijenti tagħhom li joperaw is-siti web tagħhom stess u li jirreklamaw permezz tal-internet fuq pjattaformi ta' partijiet terzi jew magni tat-tiftix online, sabiex ix-xerrejja jew il-klijenti tagħhom ikunu jistgħu jqajmu kuxjenza dwar l-attivitajiet online tagħhom u jattiraw klijenti potenzjali.

(222) Sistema ta' distribuzzjoni selettiva ma tistax tiġi kkombinata ma' sistema ta' distribuzzjoni esklużiva, kif definita fl-Artikolu 1(1)(g) tal-VBER, fl-istess territorju, minħabba li dan iwassal għal restrizzjoni fundamentali tal-bejgħ attiv jew passiv lill-utenti finali mid-distributuri awtorizzati skont l-Artikolu 4(c)(i) tal-VBER. Madankollu, il-fornitur jista' jimpenja ruħu li jforni biss lil distributur awtorizzat wieħed jew lil għadd limitat ta' distributuri awtorizzati f'parti speċifika tat-territorju fejn titħaddem is-sistema ta' distribuzzjoni selettiva. Il-fornitur jista' jimpenja ruħu wkoll li ma jagħmel l-ebda bejgħ dirett huwa stess f'dak it-territorju. Barra minn hekk, kif permess mit-tieni eċċezzjoni għall-Artikolu 4(c)(i) tal-VBER, il-fornitur jista' jimponi klawżola ta' lokalizzazzjoni fuq id-distributuri awtorizzati tiegħu.

(223) Ir-restrizzjoni fundamentali stabbilita fl-Artikolu 4(c)(ii) tal-VBER tikkonċerna r-restrizzjoni ta' cross-supplies bejn id-distributuri awtorizzati fi ħdan sistema ta' distribuzzjoni selettiva. Dan ifisser li l-fornitur ma jistax jimpedixxi bejgħ attiv jew passiv bejn id-distributuri awtorizzati tiegħu, li jridu jibqgħu liberi li jixtru l-prodotti tal-kuntratt mingħand distributuri awtorizzati oħrajn fi ħdan in-network, li joperaw

jew fl-istess livell jew f'livell differenti ta' kummerċ.[96] Konsegwentement, id-distribuzzjoni selettiva ma tistax tiġi kkombinata ma' restrizzjonijiet vertikali li jkollhom l-għan li jisfurzaw lid-distributuri jixtru l-prodotti tal-kuntratt esklużivament minn sors partikolari. Dan ifisser ukoll li fi ħdan network ta' distribuzzjoni selettiva, ma tista' tiġi imposta l-ebda restrizzjoni fuq bejjiegħa bl-ingrossa awtorizzati fir-rigward tal-bejgħ tagħhom lil distributuri awtorizzati.

6.1.2.6. Fejn il-fornitur jopera sistema ta' distribuzzjoni ħielsa

(224) Ir-restrizzjoni fundamentali stabbilita fl-Artikolu 4(d) tal-VBER tikkonċerna akkordji jew prattiċi kkonċernati li, direttament jew indirettament, għandhom bħala l-għan tagħhom ir-restrizzjoni tat-territorju li fih jew il-gruppi ta' klijenti li lilhom xerrej jista' jbigħ b'mod attiv jew passiv l-oġġetti jew is-servizzi tal-kuntratt.

(225) Hemm ħames eċċezzjonijiet għar-restrizzjoni fundamentali stabbilita fl-Artikolu 4(d) tal-VBER.

(226) L-ewwel nett, l-Artikolu 4(d)(i) tal-VBER jippermetti lill-fornitur jirrestrinġi l-bejgħ attiv, inkluż ir-reklamar online, minn xerrej f'territorju jew lil grupp ta' klijenti riżervat esklużivament għall-fornitur jew allokat esklużivament għal xerrejja oħrajn. Il-fornitur jista' jesiġi li r-restrizzjoni ta' bejgħ attiv f'territorju esklużiv jew lil grupp ta' klijenti esklużiv tiġi ttrasferita mix-xerrej lill-klijenti tiegħu li jkunu kkonkludew akkordju ta' distribuzzjoni ma' fornitur jew ma' parti li tkun ingħatat drittijiet ta' distribuzzjoni mill-fornitur. Madankollu, il-protezzjoni ta' territorji jew gruppi ta' klijenti allokati esklużivament mhijiex assoluta, billi l-bejgħ passiv f'tali territorji jew lil tali gruppi ta' klijenti ma jistax jiġi pprojbit.

(227) It-tieni, l-Artikolu 4(d)(ii) tal-VBER jippermetti lill-fornitur jirrestrinġi lil xerrej u lill-klijenti tiegħu milli jbigħu b'mod attiv jew passiv lil distributuri mhux awtorizzati li jinsabu f'territorju fejn il-fornitur iħaddem sistema ta' distribuzzjoni selettiva jew li l-fornitur ikun irriżerva għat-tħaddim ta' tali sistema ta' distribuzzjoni selettiva. Ir-restrizzjoni tista' tkopri l-bejgħ attiv jew passiv fi kwalunkwe livell ta' kummerċ.

(228) It-tielet, l-Artikolu 4(d)(iii) tal-VBER jippermetti lil fornitur jirrestrinġi l-post tal-istabbiliment ta' xerrej ("klawżola ta' lokalizzazzjoni"). Dan jimplika li l-benefiċċju tal-VBER ma jintilifx jekk jintlaħaq qbil li x-xerrej jirrestrinġi l-ħanut/ħwienet ta' distribuzzjoni u l-maħżen/imħażen tiegħu għal indirizz, post jew territorju partikolari. Għal ħanut ta' distribuzzjoni mobbli, tista' tiġi definita żona li barra minnha tali ħanut ma jkunx jista' jopera. L-użu minn distributur tas-sit web tiegħu stess ma jistax jitqies bħala komparabbli għall-ftuħ ta' ħanut ġdid f'post differenti u, b'hekk, ma jistax ikun ristrett.[97]

(229) Ir-raba', l-Artikolu 4(d)(vi) tal-VBER jippermetti lil fornitur jirrestrinġi l-bejgħ attiv u passiv minn bejjiegħ bl-ingrossa lill-utenti finali, billi l-fornitur jista' jżomm il-livelli ta' kummerċ bl-ingrossa u bl-imnut separati. Madankollu, din l-eċċezzjoni ma teskludix il-possibbiltà li l-bejjiegħ bl-ingrossa jitħalla jbigħ lil ċerti utenti finali (eż. ftit utenti kbar), filwaqt li jiġi pprojbit milli jbigħ lil utenti finali oħrajn.

---

[96] Ara, pereżempju, id-deċiżjoni tal-Kummissjoni fil-Kawża AT.40182 - *Guess*, il-paragrafi minn 65 sa 78.

[97] Ara s-sentenza fil-Kawża C-439/09 *Pierre Fabre Dermo-Cosmetique SAS vs Président de l'Autorité de la concurrence* EU:C:2011:649, il-paragrafi 56-57.

(230) Il-ħames, l-Artikolu 4(d)(v) tal-VBER jippermetti lil fornitur jirrestrinġi lil xerrej ta' komponenti, li lilu jiġu fornuti l-komponenti għall-inkorporazzjoni, milli jbigħhom mill-ġdid lil kompetituri tal-fornitur, li min-naħa tagħhom jużawhom biex jimmanifatturaw l-istess tip ta' oġġetti bħal dawk prodotti mill-fornitur. It-terminu "komponent" jinkludi kwalunkwe oġġett intermedju u t-terminu "inkorporazzjoni" jirreferi għall-użu ta' kwalunkwe input għall-produzzjoni ta' oġġetti.

6.1.3. Restrizzjonijiet tal-bejgħ ta' spare parts

(231) Ir-restrizzjoni fundamentali stabbilita fl-Artikolu 4(e) tal-VBER tikkonċerna l-akkordji li jimpedixxu jew jirrestrinġu lil utenti finali, sewwejja indipendenti, bejjiegħa bl-ingrossa u fornituri ta' servizzi milli jiksbu spare parts direttament mingħand il-manifattur ta' dawk l-ispare parts. Akkordju bejn manifattur tal-ispare parts u xerrej li jinkorpora dawk il-parts fil-prodotti tiegħu stess, bħal manifatturi ta' tagħmir oriġinali ('original equipment manufacturers' - OEMs) ma jistax, direttament jew indirettament, jimpedixxi jew jirrestrinġi l-bejgħ mill-OEM ta' dawk l-ispare parts lil utenti finali, sewwejja indipendenti, bejjiegħa bl-ingrossa jew fornituri ta' servizzi. Jistgħu jinħolqu restrizzjonijiet indiretti partikolarment meta l-fornitur tal-ispare parts ikun ristrett fil-forniment ta' tagħrif tekniku u tagħmir speċjali, li huma meħtieġa għall-użu tal-ispare parts minn utenti, sewwejja indipendenti jew fornituri ta' servizzi. Madankollu, l-akkordju jista' jqiegħed restrizzjonijiet fuq il-forniment tal-ispare parts lis-sewwejja jew lill-fornituri ta' servizzi fdati mill-OEM bit-tiswija jew il-manutenzjoni tal-oġġetti tiegħu stess. Dan ifisser li l-OEM jista' jesiġi li n-network ta' tiswija u manutenzjoni tiegħu jixtri l-ispare parts mingħandu stess jew mingħand membri oħrajn tas-sistema ta' distribuzzjoni selettiva tiegħu, fejn huwa jħaddem tali sistema.

6.2. Restrizzjonijiet li huma esklużi mill-VBER

(232) L-Artikolu 5 tal-VBER jeskludi ċerti obbligi misjuba f'akkordji vertikali mill-kopertura tal-VBER, irrispettivament minn jekk il-limitu tas-sehem mis-suq fl-Artikolu 3(1) tal-VBER jinqabiżx jew le. L-Artikolu 5 tal-VBER jiddefinixxi l-obbligi li għalihom ma jistax jiġi preżunt b'ċertezza suffiċjenti li jissodisfaw il-kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3). Ma hemm l-ebda preżunzjoni li l-obbligi speċifikati fl-Artikolu 5 tal-VBER jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1) jew jonqsu milli jissodisfaw il-kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3). L-esklużjoni ta' dawn l-obbligi mill-VBER tfisser biss li huma soġġetti għal valutazzjoni individwali skont l-Artikolu 101. Barra minn hekk, kuntrarju għall-Artikolu 4 tal-VBER, l-esklużjoni mill-eżenzjoni ta' kategorija pprovduta mill-Artikolu 5 tal-VBER hija limitata għall-obbligu speċifiku, jekk dak l-obbligu jista' jiġi sseparat mill-bqija tal-akkordju vertikali. Dan ifisser li l-bqija tal-akkordju vertikali jkompli jibbenefika mill-eżenzjoni ta' kategorija.

6.2.1. Obbligi li ma ssirx kompetizzjoni li jaqbżu durata ta' ħames snin

(233) Skont l-Artikolu 5(1)(a) tal-VBER, l-obbligi li ma ssirx kompetizzjoni li jaqbżu durata ta' ħames snin huma esklużi mill-benefiċċju tal-VBER. L-obbligi li ma ssirx kompetizzjoni huma arranġamenti li jwasslu biex ix-xerrej jixtri mingħand il-fornitur jew mingħand impriża oħra maħtura mill-fornitur aktar minn 80 % tax-xiri totali tax-xerrej tal-oġġetti u s-servizzi tal-kuntratt u s-sostituti tagħhom matul is-sena kalendarja preċedenti, kif definit mill-Artikolu 1(1)(e) tal-VBER. Dan ifisser li x-xerrej ma jistax jixtri oġġetti jew servizzi f'kompetizzjoni ma' xulxin jew li tali xiri huwa limitat għal inqas minn 20 % tax-xiri totali tiegħu. Jekk ma tkun disponibbli l-ebda *data* rilevanti għax-xiri tax-xerrej fis-sena kalendarja ta' qabel il-konklużjoni

tal-akkordju vertikali, minflok tista' tintuża l-aħjar stima tax-xerrej tar-rekwiżiti totali annwali tiegħu. Madankollu, id-*data* attwali dwar ix-xiri jenħtieġ li tintuża hekk kif tkun disponibbli.

(234) L-obbligi li ma ssirx kompetizzjoni mhumiex koperti mill-eżenzjoni ta' kategorija jekk id-durata tagħhom tkun indefinita jew taqbeż il-ħames snin. L-obbligi li ma ssirx kompetizzjoni li jistgħu jiġġeddu b'mod taċitu wara perjodu ta' ħames snin huma koperti mill-eżenzjoni ta' kategorija, diment li x-xerrej ikun jista' jinnegozja mill-ġdid jew jittermina b'mod effettiv l-akkordju vertikali li fih l-obbligu b'perjodu ta' avviż raġonevoli u bi spiża raġonevoli, biex b'hekk ix-xerrej ikun jista' effettivament ibiddel il-fornitur tiegħu wara l-iskadenza tal-perjodu ta' ħames snin. Jekk, pereżempju, l-akkordju vertikali jipprevedi obbligu li ma ssirx kompetizzjoni ta' ħames snin u l-fornitur jipprovdi self lix-xerrej, jenħtieġ li l-ħlas lura ta' dak is-self ma jfixkilx lix-xerrej milli jittermina b'mod effettiv l-obbligu li ma ssirx kompetizzjoni fi tmiem il-perjodu ta' ħames snin. Bl-istess mod, meta l-fornitur jipprovdi lix-xerrej b'tagħmir li mhuwiex speċifiku għar-relazzjoni, jenħtieġ li x-xerrej ikollu l-possibbiltà li jieħu f'idejh it-tagħmir bil-valur tal-assi tiegħu fis-suq ladarba jiskadi l-obbligu li ma ssirx kompetizzjoni.

(235) Skont l-Artikolu 5(2) tal-VBER, il-limitu tad-durata ta' ħames snin ma japplikax meta l-oġġetti jew is-servizzi tal-kuntratt jinbiegħu mill-ġdid mix-xerrej "minn bini u art li huma proprjetà tal-fornitur jew mikrija mill-fornitur mingħand partijiet terzi mhux konnessi max-xerrej". F'każijiet bħal dawn, l-obbligu li ma ssirx kompetizzjoni jista' jkun tal-istess durata bħall-perjodu ta' okkupanza tal-punt tal-bejgħ mix-xerrej. Ir-raġuni għal din l-eċċezzjoni hija li normalment ma jkunx raġonevoli li fornitur ikun mistenni li jippermetti prodotti kompetituri jinbiegħu minn bini u art li jkunu proprjetà tal-fornitur mingħajr il-permess tiegħu. B'analoġija, l-istess prinċipji japplikaw meta x-xerrej jopera minn ħanut mobbli li jkun proprjetà tal-fornitur jew mikri minnu mingħand partijiet terzi mhux konnessi max-xerrej. Kostruzzjonijiet artifiċjali ta' dritt ta' proprjetà, bħal trasferiment mid-distributur tad-drittijiet ta' proprjetà tiegħu fuq l-art u l-bini lill-fornitur għal perjodu limitat biss, bil-ħsieb li jiġi evitat il-limitu ta' ħames snin, ma jistgħux jibbenefikaw minn din l-eċċezzjoni.

6.2.2. Obbligi li ma ssirx kompetizzjoni wara l-iskadenza tal-akkordju

(236) Skont l-Artikolu 5(1)(b) flimkien mal-Artikolu 5(3) tal-VBER, l-obbligi li ma ssirx kompetizzjoni wara l-iskadenza tal-akkordju fuq ix-xerrej huma esklużi mill-VBER, sakemm l-obbligu ma jkunx indispensabbli biex jiġi protett l-għarfien espert ittrasferit mill-fornitur lix-xerrej, u huwa limitat għall-punt tal-bejgħ minn fejn ix-xerrej ikun opera matul il-perjodu tal-kuntratt, u huwa limitat għal perjodu massimu ta' sena. Dan huwa biss il-każ fejn l-għarfien espert ikun sostanzjali skont it-tifsira tal-Artikolu 1(1)(h) tal-VBER. Dan ifisser li l-għarfien espert irid jinkludi informazzjoni li tkun sinifikanti u utli għax-xerrej għall-użu, il-bejgħ jew il-bejgħ mill-ġdid tal-oġġetti jew tas-servizzi tal-kuntratt.

6.2.3. Obbligi li ma ssirx kompetizzjoni imposti fuq membri ta' sistema ta' distribuzzjoni selettiva

(237) L-Artikolu 5(1)(c) tal-VBER jikkonċerna l-bejgħ ta' oġġetti jew servizzi f'kompetizzjoni ma' xulxin f'sistema ta' distribuzzjoni selettiva. Il-VBER ikopri l-kombinazzjoni ta' distribuzzjoni selettiva ma' obbligu li ma ssirx kompetizzjoni, fejn id-distributuri awtorizzati huma meħtieġa li ma jbigħux mill-ġdid marki kompetituri. Madankollu, jekk il-fornitur jimpedixxi lid-distributuri awtorizzati tiegħu,

direttament jew indirettament, milli jixtru prodotti intiżi għall-bejgħ mill-ġdid mingħand fornitur kompetitur speċifiku wieħed jew aktar, tali obbligu ma jkunx kopert mill-eżenzjoni ta' kategorija. L-objettiv li jiġi eskluż dan it-tip ta' obbligu huwa sabiex tiġi evitata sitwazzjoni fejn għadd ta' fornituri li jużaw l-istess ħwienet ta' distribuzzjoni selettiva jimpedixxu lil kompetitur speċifiku wieħed jew aktar milli juża(w) dawn il-ħwienet biex jiddistribwixxu l-prodotti tagħhom. Tali xenarju jkun jammonta għall-esklużjoni ta' fornitur kompetitur permezz ta' forma ta' bojkott kollettiv.

6.2.4. Obbligi ta' parità

(238) Ir-raba' esklużjoni mill-eżenzjoni ta' kategorija, li hija stabbilita fl-Artikolu 5(1)(d) tal-VBER, tikkonċerna l-obbligi ta' parità fil-livell tal-bejgħ bl-imnut imposti mill-fornituri ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online li jwasslu biex ix-xerrejja ta' dawk is-servizzi ma joffrux, ma jbigħux jew ma jbigħux mill-ġdid oġġetti jew servizzi lill-utenti finali taħt kundizzjonijiet aktar favorevoli bl-użu ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online f'kompetizzjoni ma' xulxin. L-utenti finali jistgħu jkunu impriżi jew konsumaturi finali. Il-kundizzjonijiet jistgħu jikkonċernaw il-prezzijiet, l-inventarju, id-disponibbiltà jew kwalunkwe termini jew kundizzjonijiet oħrajn tal-offerta jew tal-bejgħ. L-obbligu ta' parità jista' jiġi espress jew jista' jiġi applikat b'mezzi diretti jew indiretti oħrajn, inkluż l-użu ta' pprezzar differenzjali jew inċentivi jew miżuri oħrajn li l-applikazzjoni tagħhom tiddependi mill-kundizzjonijiet li taħthom ix-xerrej tas-servizzi ta' intermedjazzjoni online joffri oġġetti jew servizzi lill-utenti finali li jużaw fornituri kompetituri ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online. Pereżempju, fornitur ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online jista' jinċentiva lix-xerrejja biex jagħtuh parità relattiva għall-fornituri kompetituri ta' tali servizzi billi joffri viżibbiltà aħjar għall-oġġetti jew is-servizzi tax-xerrej fuq is-sit web tiegħu jew billi jitlob rati ta' kummissjoni aktar baxxi.

(239) It-tipi l-oħrajn kollha ta' obbligu ta' parità huma koperti mill-eżenzjoni ta' kategorija tal-VBER. Dan jinkludi, pereżempju, obbligi ta' parità fil-livell tal-bejgħ bl-imnut relatati mal-bejgħ dirett jew mal-mezzi ta' kummerċjalizzazzjoni tal-fornituri ta' oġġetti jew servizzi (l-hekk imsejħa parità "ristretta"); l-obbligi ta' parità relatati mal-kundizzjonijiet li taħthom jiġu offruti oġġetti jew servizzi lil impriżi li mhumiex utenti finali, u l-obbligi ta' parità relatati mal-kundizzjonijiet li taħthom il-manifatturi, il-bejjiegħa bl-ingrossa jew il-bejjiegħa bl-imnut jixtru oġġetti jew servizzi bħala inputs (ara t-Taqsima 8.2.5. ta' dawn il-Linji Gwida għall-valutazzjoni tal-obbligi ta' parità f'każijiet individwali fejn il-VBER ma japplikax).

7. IRTIRAR U NUQQAS TA' APPLIKAZZJONI

7.1. Irtirar tal-benefiċċju tal-VBER (l-Artikolu 29 tar-Regolament 1/2003)

(240) Il-Kummissjoni tista' tirtira l-benefiċċju tal-VBER skont l-Artikolu 29(1) tar-Regolament 1/2003, jekk hija ssib li, f'każ partikolari, akkordju vertikali li għalih japplika l-VBER ikollu ċerti effetti li huma inkompatibbli mal-Artikolu 101(3). Barra minn hekk, jekk, f'każ partikolari, tali ftehim ikollu effetti li huma inkompatibbli mal-Artikolu 101(3) fit-territorju ta' Stat Membru, jew f'parti minnu, li għandu l-karatteristiċi kollha ta' suq ġeografiku distint, l-NCA ta' dak l-Istat Membru tista' tirtira wkoll il-benefiċċju tal-VBER, skont l-Artikolu 29(2) tar-Regolament 1/2003. L-Artikolu 29 tar-Regolament 1/2003 ma jsemmix il-qrati tal-Istati Membri, li

għalhekk ma għandhom l-ebda setgħa li jirtiraw il-benefiċċju tal-VBER,[98] sakemm il-qorti kkonċernata ma tkunx awtorità tal-kompetizzjoni maħtura ta' Stat Membru skont l-Artikolu 35 tar-Regolament 1/2003.

(241) Il-Kummissjoni u l-NCAs jistgħu jirtiraw il-benefiċċju tal-VBER f'żewġ xenarji. L-ewwel nett, huma jistgħu jirtiraw il-benefiċċju tal-VBER jekk akkordju vertikali li jaqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1) ikollu effetti *iżolati* fuq is-suq rilevanti li huma inkompatibbli mal-Artikolu 101(3). It-tieni , kif imsemmi fil-premessa 18 tal-VBER, huma jistgħu jirtiraw ukoll il-benefiċċju tal-VBER jekk l-akkordju vertikali jkollu dawn l-effetti *flimkien* ma' akkordji simili konklużi minn fornituri jew xerrejja kompetituri. Dan għaliex networks paralleli ta' akkordji vertikali simili jistgħu jipproduċu effetti kumulattivi li huma inkompatibbli mal-Artikolu 101(3). Ir-restrizzjoni tal-aċċess għas-suq rilevanti u r-restrizzjoni tal-kompetizzjoni fih huma eżempji ta' tali effetti kumulattivi li jistgħu jiġġustifikaw irtirar tal-benefiċċju tal-VBER.[99]

(242) In-networks paralleli ta' akkordji vertikali għandhom jitqiesu simili jekk ikun fihom l-istess tip ta' restrizzjonijiet li jipproduċu effetti simili fis-suq. Tali effetti kumulattivi jistgħu jinħolqu, pereżempju, fil-każ ta' esklużività kondiviża jew distribuzzjoni selettiva, minn obbligi ta' parità jew obbligi li ma ssirx kompetizzjoni. Fir-rigward tad-distribuzzjoni selettiva, tista' teżisti sitwazzjoni ta' networks paralleli simili biżżejjed jekk, f'suq partikolari, ċerti fornituri japplikaw distribuzzjoni selettiva purament kwalitattiva, filwaqt li fornituri oħrajn japplikaw distribuzzjoni selettiva kwantitattiva, b'effetti simili fis-suq. Tali effetti kumulattivi jistgħu jinħolqu wkoll meta, f'suq partikolari, in-networks ta' distribuzzjoni selettiva paralleli jużaw kriterji kwalitattivi li jeskludu lid-distributuri. F'dawn iċ-ċirkostanzi, il-valutazzjoni trid tqis l-effetti antikompetittivi li jistgħu jiġu attribwiti lil kull network individwali ta' akkordji. Fejn xieraq, l-irtirar tal-benefiċċju tal-VBER jista' jkun limitat għal kriterji kwalitattivi partikolari jew kriterji kwantitattivi partikolari li, pereżempju, jillimitaw l-għadd ta' distributuri awtorizzati.

(243) Ir-responsabbiltà għal effett kumulattiv antikompetittiv tista' tkun attribwita biss lil dawk l-impriżi li jagħmlu kontribuzzjoni sinifikanti għalih. L-akkordji konklużi minn impriżi li l-kontribuzzjoni tagħhom għall-effett kumulattiv tkun insinifikanti ma jaqgħux taħt il-projbizzjoni tal-Artikolu 101(1).[100] Għalhekk, dawn mhumiex soġġetti għall-mekkaniżmu ta' rtirar.[101]

(244) Skont l-Artikolu 29(1) tar-Regolament 1/2003, il-Kummissjoni tista' tirtira l-benefiċċju tal-VBER fuq inizjattiva tagħha stess jew abbażi ta' lment. Dan jinkludi l-possibbiltà li l-NCAs jitolbu lill-Kummissjoni tirtira l-benefiċċju tal-VBER f'każ

[98] Il-qrati tal-Istati Membri lanqas ma jistgħu jimmodifikaw il-kamp ta' applikazzjoni tal-VBER, billi jestendu l-kamp ta' applikazzjoni tiegħu għal akkordji mhux koperti mill-VBER. Kwalunkwe estensjoni bħal din, irrispettivament mill-kamp ta' applikazzjoni tagħha, taffettwa l-mod li bih il-Kummissjoni teżerċita l-kompetenza leġiżlattiva tagħha (is-sentenza fil-Kawża C-234/89 *Stergios Delimitis vs Henninger Bräu AG* EU:C:1991:91, il-paragrafu 46).

[99] Madankollu, x'aktarx li ma jkunx jeżisti effett kumulattiv ta' esklużjoni jekk in-networks paralleli ta' akkordji vertikali jkopru inqas minn 30 % tas-suq rilevanti, ara l-Avviż De Minimis, il-paragrafu 10.

[100] Fornituri jew distributuri individwali b'sehem mis-suq li ma jaqbiżx il-5 % ġeneralment ma jitqisux li jikkontribwixxu b'mod sinifikanti għal effett kumulattiv ta' esklużjoni, ara l-Avviż De Minimis, il-paragrafu 10; u s-sentenza fil-Kawża C-234/89 *Stergios Delimitis vs Henninger Bräu AG* EU:C:1991:91, il-paragrafi minn 24 sa 27.

[101] Il-valutazzjoni ta' tali kontribuzzjoni se ssir f'konformità mal-kriterji stabbiliti fil-politika ta' infurzar f'każijiet individwali, kif stabbilit fit-Taqsima 8 ta' dawn il-Linji Gwida.

partikolari, mingħajr preġudizzju għall-applikazzjoni tar-regoli dwar l-allokazzjoni tal-każijiet u l-assistenza fi ħdan in-Network Ewropew għall-Kompetizzjoni,[102] u mingħajr preġudizzju għas-setgħa ta' rtirar tagħhom stess skont l-Artikolu 29(2) tar-Regolament 1/2003. Jekk mill-inqas tliet NCAs jitolbu lill-Kummissjoni tapplika l-Artikolu 29(1) tar-Regolament 1/2003 f'każ partikolari, il-Kummissjoni se tiddiskuti l-każ fil-qafas tan-NEK bl-għan li tiddeċiedi jekk tirtirax jew le l-benefiċċju tal-VBER. F'dan il-kuntest, il-Kummissjoni se tqis bis-sħiħ il-fehmiet tal-NCAs li talbu lill-Kummissjoni tirtira l-benefiċċju tal-VBER biex tasal għal konklużjoni f'waqtha dwar jekk il-kundizzjonijiet għal irtirar fil-każ speċifiku humiex issodisfati.

(245) Mill-Artikolu 29(1) u (2) tar-Regolament 1/2003 jirriżulta li l-Kummissjoni għandha l-kompetenza esklużiva li tirtira fl-Unjoni kollha fis-sens li tista' tirtira l-benefiċċju tal-VBER fir-rigward ta' akkordji vertikali li jirrestrinġu l-kompetizzjoni f'suq ġeografiku rilevanti li huwa usa' mit-territorju ta' Stat Membru wieħed, filwaqt li l-NCAs jistgħu jirtiraw tali benefiċċji biss b'rabta mat-territorju tal-Istat Membru rispettiv tagħhom.

(246) Għalhekk, is-setgħa ta' rtirar ta' NCA individwali tirrigwardja każijiet fejn is-suq rilevanti jkopri Stat Membru wieħed, jew reġjun li jinsab esklużivament fl-Istat Membru rispettiv. F'każ bħal dan, l-NCA ta' dak l-Istat Membru għandha l-kompetenza li tirtira l-benefiċċju tal-VBER b'rabta mal-akkordju vertikali li għandu effetti li huma inkompatibbli mal-Artikolu 101(3) f'dan is-suq nazzjonali jew reġjonali. Din hija kompetenza konkorrenti fis-sens li l-Artikolu 29(1) tal-VBER jagħti wkoll is-setgħa lill-Kummissjoni li tirtira l-benefiċċju tal-VBER b'rabta ma' suq nazzjonali jew reġjonali, diment li l-akkordju vertikali inkwistjoni jista' jaffettwa l-kummerċ bejn l-Istati Membri.

(247) Fejn ikunu kkonċernati diversi swieq nazzjonali jew reġjonali separati, diversi NCAs kompetenti jistgħu jirtiraw il-benefiċċju tal-VBER b'mod parallel.

(248) Mill-formulazzjoni tal-Artikolu 29(1) tar-Regolament 1/2003 jirriżulta li, fejn il-Kummissjoni tirtira l-benefiċċju tal-VBER, hija għandha l-oneru li l-ewwel nett turi li l-VBER japplika għall-akkordju vertikali rispettiv, li jfisser li jrid jaqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1),[103] u t-tieni , li dan l-akkordju għandu effetti li huma inkompatibbli mal-Artikolu 101(3), li jfisser li jonqos milli jissodisfa mill-inqas waħda mill-erba' kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3).[104] Skont l-Artikolu 29(2) tar-Regolament 1/2003, japplikaw l-istess rekwiżiti meta NCA tirtira l-benefiċċju tal-VBER b'rabta mal-Istat Membru tagħha. B'mod partikolari, fir-rigward tal-oneru tal-prova li t-tieni rekwiżit huwa ssodisfat, l-Artikolu 29 jesiġi li l-awtorità tal-

[102] Ara l-Kapitolu IV tar-Regolament 1/2003.

[103] Jekk akkordju vertikali jaqa' barra mill-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1), kif stabbilit fit-Taqsima 3. Minn dawn il-Linji Gwida, il-kwistjoni tal-applikazzjoni tal-VBER ma tinħoloqx minħabba li l-VBER huwa maħsub biex jiddefinixxi kategoriji ta' akkordji vertikali li normalment jissodisfaw il-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 101(3), li jippresupponi li akkordju vertikali jaqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1), ara r-referenza espliċita fl-Artikolu 101(3), għal ftehimiet, deċiżjonijiet u prattiċi miftiehma, kif ukoll l-Artikolu 101(1).

[104] Huwa biżżejjed li l-Kummissjoni tissostanzja li waħda mill-erba' kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3) mhijiex issodisfata. Dan minħabba li, għall-eżenzjoni tal-Artikolu 101(3), iridu jiġu ssodisfati l-erba' kundizzjonijiet kollha.

kompetizzjoni kompetenti tissostanzja li mill-inqas waħda mill-erba' kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3) mhijiex issodisfata.[105]

(249) Jekk ir-rekwiżiti tal-Artikolu 29(1) tar-Regolament 1/2003 jiġu ssodisfati, il-Kummissjoni tista' tirtira l-benefiċċju tal-VBER f'każ individwali. Tali rtirar, u r-rekwiżiti tiegħu kif stabbiliti fil-paragrafi preċedenti, iridu jiġu distinti mis-sejbiet f'deċiżjoni tal-Kummissjoni skont il-Kapitolu III tar-Regolament 1/2003. Madankollu, irtirar jista' jiġi kkombinat, pereżempju, mas-sejba ta' ksur u l-impożizzjoni ta' rimedju, u saħansitra ma' miżuri interim, kif sar f'deċiżjonijiet preċedenti tal-Kummissjoni.[106]

(250) Jekk il-Kummissjoni tirtira l-benefiċċju tal-VBER skont l-Artikolu 29(1) tar-Regolament 1/2003, hija għandha tqis li l-irtirar jista' jkollu biss effetti *ex nunc*, jiġifieri l-istatus eżentat tal-ftehimiet ikkonċernati jibqa' mhux affettwat għall-perjodu ta' qabel id-data li fiha l-irtirar isir effettiv. Fil-każ ta' rtirar skont l-Artikolu 29(2) tar-Regolament 1/2003, l-NCAs ikkonċernati jridu jqisu wkoll l-obbligi tagħhom skont l-Artikolu 11(4) tar-Regolament 1/2003, b'mod partikolari li jipprovdu lill-Kummissjoni bi kwalunkwe deċiżjoni prevista rilevanti.

7.2. Regolament li jiddikjara li l-VBER ma japplikax (l-Artikolu 6 tal-VBER)

(251) F'konformità mal-Artikolu 1a tar-Regolament dwar l-Għoti tas-Setgħa, l-Artikolu 6 tal-VBER jippermetti lill-Kummissjoni teskludi mill-kamp ta' applikazzjoni tal-VBER, permezz ta' regolament, networks paralleli ta' restrizzjonijiet vertikali simili fejn dawn ikopru aktar minn 50 % ta' suq rilevanti. Tali miżura mhijiex indirizzata lil impriżi individwali, iżda tikkonċerna lill-impriżi kollha li l-ftehimiet tagħhom jissodisfaw il-kundizzjonijiet stabbiliti f'regolament imsemmi fl-Artikolu 6 tal-VBER. Meta tivvaluta l-ħtieġa li jiġi adottat tali regolament, il-Kummissjoni se tikkunsidra jekk irtirar individwali jkunx rimedju aktar xieraq. L-għadd ta' impriżi kompetituri li jikkontribwixxu għal effett kumulattiv f'suq u l-għadd ta' swieq ġeografiċi affettwati fl-Unjoni huma żewġ aspetti li huma partikolarment rilevanti f'din il-valutazzjoni.

(252) Il-Kummissjoni se tikkunsidra l-adozzjoni ta' regolament skont l-Artikolu 6 tal-VBER jekk restrizzjonijiet simili li jkopru aktar minn 50 % tas-suq rilevanti x'aktarx jirrestrinġu b'mod sinifikanti l-aċċess għal dan is-suq jew il-kompetizzjoni fih. Dan jista' jkun il-każ b'mod partikolari meta n-networks ta' distribuzzjoni selettiva paralleli li jkopru aktar minn 50 % ta' suq x'aktarx li jeskludu s-suq minħabba l-użu ta' kriterji tal-għażla li mhumiex meħtieġa min-natura tal-oġġetti jew tas-servizzi rilevanti jew li jiddiskriminaw kontra ċerti forom ta' distribuzzjoni ta' tali oġġetti

---

105 Ir-rekwiżit skont l-Artikolu 29 tar-Regolament 1/2003 rigward l-oneru tal-prova tal-awtorità tal-kompetizzjoni kompetenti jirriżulta mis-sitwazzjoni li fiha l-VBER ma japplikax u impriża tinvoka l-Artikolu 101(3) f'każ individwali. F'sitwazzjoni bħal din, l-impriża għandha l-oneru tal-prova skont l-Artikolu 2 tar-Regolament 1/2003 biex turi li l-erba' kundizzjonijiet kollha tal-Artikolu 101(3) huma ssodisfati. Għal dan l-għan, hija trid tissostanzja l-pretensjonijiet tagħha, ara eż. id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni f'AT.39226 *Lundbeck*, ikkonfermata fis-sentenzi fil-Kawża T-472/13 *Lundbeck vs Il-Kummissjoni* EU:T:2016:449, u fil-Kawża C-591/16 P *Lundbeck vs Il-Kummissjoni*.

106 Il-Kummissjoni użat is-setgħa tagħha li tirtira l-benefiċċju ta' wieħed mir-regolamenti ta' eżenzjoni ta' kategorija applikabbli qabel fid-deċiżjonijiet tal-Kummissjoni tal-25 ta' Marzu 1992 (miżuri interim), u tat-23 ta' Diċembru 1992 relatati ma' proċediment skont l-Artikolu 85 tat-Trattat tal-KEE fil-Kawża IV/34.072 – *Mars/Langnese u Schöller* ikkonfermati minn sentenza fil-Kawża C-279/95 P *Langnese-Iglo vs Il-Kummissjoni* EU:C:1998:447, u d-deċiżjonijiet tal-Kummissjoni tal-4 ta' Diċembru 1991 (miżuri interim), u tal-4 ta' Diċembru 1991 relatati ma' proċediment skont l-Artikolu 85 tat-Trattat tal-KEE fil-Kawża IV/33.157 – *Eco System/Peugeot*.

jew servizzi. Sabiex jiġi kkalkolat il-proporzjon ta' kopertura tas-suq ta' 50 %, irid jittieħed kont ta' kull network individwali ta' akkordji vertikali li jkun fihom restrizzjonijiet, jew kombinazzjonijiet ta' restrizzjonijiet, li jipproduċu effetti simili fis-suq. Madankollu, l-Artikolu 6 tal-VBER ma jirrikjedix li l-Kummissjoni taġixxi fejn jinqabeż il-proporzjon ta' kopertura tas-suq ta' 50 %.

(253) L-effett ta' regolament adottat skont l-Artikolu 6 tal-VBER huwa li l-VBER ma jibqax applikabbli fir-rigward tar-restrizzjonijiet u tas-swieq ikkonċernati, u li l-Artikolu 101(1) u (3) għalhekk japplika bis-sħiħ.

(254) Kwalunkwe regolament imsemmi fl-Artikolu 6 tal-VBER irid jistabbilixxi b'mod ċar il-kamp ta' applikazzjoni tiegħu. Għalhekk, il-Kummissjoni trid l-ewwel nett tiddefinixxi s-suq/swieq tal-prodott(i) u ġeografiku/ġeografiċi rilevanti u, it-tieni , it-tip ta' restrizzjoni vertikali li fir-rigward tagħha l-VBER ma jibqax japplika. Fir-rigward tal-aħħar aspett, il-Kummissjoni tista' tbiddel il-kamp ta' applikazzjoni tar-regolament skont it-tħassib dwar il-kompetizzjoni li għandha l-ħsieb li tindirizza. Pereżempju, filwaqt li n-networks paralleli kollha ta' arranġamenti tat-tip li jinvolvu marka waħda jistgħu jiġu kkunsidrati bil-ħsieb li jiġi stabbilit il-proporzjon ta' kopertura tas-suq ta' 50 %, madankollu, il-Kummissjoni tista' tirrestrinġi l-kamp ta' applikazzjoni ta' regolament adottat skont l-Artikolu 6 tal-VBER għall-obbligi li ma ssirx kompetizzjoni li jaqbżu ċertu tul ta' żmien. B'hekk, akkordji ta' tul ta' żmien iqsar jew ta' natura inqas restrittiva jistgħu jibqgħu mhux affettwati, b'kunsiderazzjoni tal-grad inqas ta' esklużjoni attribwibbli għal tali restrizzjonijiet. Bl-istess mod, jekk f'suq partikolari l-impriżi jipprattikaw distribuzzjoni selettiva flimkien ma' restrizzjonijiet addizzjonali, bħal obbligi li ma ssirx kompetizzjoni jew obbligi ta' kwantità, regolament adottat skont l-Artikolu 6 tal-VBER jista' jikkonċerna biss tali restrizzjonijiet addizzjonali. Fejn xieraq, il-Kummissjoni tista' tispeċifika wkoll il-livell tas-sehem mis-suq li, fil-kuntest tas-suq speċifiku, jista' jitqies bħala insuffiċjenti biex irendi kontribut sinifikanti minn impriża individwali għall-effett kumulattiv.

(255) L-Artikolu 1a tar-Regolament dwar l-Għoti tas-Setgħa jesiġi li regolament adottat skont l-Artikolu 6 tal-VBER jipprevedi perjodu tranżitorju ta' mhux inqas minn sitt xhur qabel ma jsir applikabbli. Dan il-perjodu huwa maħsub biex jippermetti lill-impriżi kkonċernati jadattaw l-akkordji vertikali tagħhom kif xieraq.

(256) Regolament adottat skont l-Artikolu 6 tal-VBER mhux se jaffettwa l-istatus eżentat tal-akkordji kkonċernati għall-perjodu ta' qabel id-data tal-applikazzjoni ta' dan ir-regolament.

8. POLITIKA TA' INFURZAR F'KAŻIJIET INDIVIDWALI

8.1. Il-qafas tal-analiżi

(257) Fejn l-isfera ta' sikurezza pprovduta mill-VBER ma tapplikax għal akkordju vertikali, huwa rilevanti li jiġi eżaminat jekk, fil-każ individwali, l-akkordju vertikali jaqax fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1) u, jekk iva, jekk il-kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3) humiex issodisfati. Sakemm ma jkunx fihom restrizzjonijiet tal-kompetizzjoni skont l-għan u, b'mod partikolari, restrizzjonijiet fundamentali tal-kompetizzjoni, ma hemm l-ebda preżunzjoni li l-akkordji vertikali li jaqgħu barra mill-VBER minħabba li l-limiti tas-sehem mis-suq jinqabżu jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1) jew jonqsu milli jissodisfaw il-kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3). Tali akkordji jeħtieġu valutazzjoni individwali.

L-akkordji li jew ma jirrestrinġux il-kompetizzjoni skont it-tifsira tal-Artikolu 101(1) jew li jissodisfaw il-kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3) huma validi u infurzabbli.

(258) Skont l-Artikolu 1(2) tar-Regolament 1/2003, l-impriżi ma għandhomx bżonn jinnotifikaw akkordju vertikali biex jibbenefikaw minn eżenzjoni individwali skont l-Artikolu 101(3). Fil-każ ta' eżami individwali mill-Kummissjoni, hija l-Kummissjoni li għandha l-oneru tal-prova li l-akkordju vertikali inkwistjoni jikser l-Artikolu 101(1). L-impriżi li jippretendu li għandhom igawdu mill-benefiċċju tal-Artikolu 101(3) għandhom l-oneru li juru li l-kundizzjonijiet ta' dik id-dispożizzjoni huma ssodisfati. Meta jintwera li hemm effetti antikompetittivi probabbli, l-impriżi jistgħu jissostanzjaw pretensjonijiet dwar effiċjenza u jispjegaw għaliex ċerta sistema ta' distribuzzjoni hija indispensabbli sabiex iġġib benefiċċji probabbli għall-konsumaturi mingħajr ma tiġi eliminata l-kompetizzjoni, qabel ma l-Kummissjoni tiddeċiedi jekk l-akkordju jissodisfax il-kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3).

(259) Il-valutazzjoni ta' jekk akkordju vertikali għandux l-effett li jirrestrinġi l-kompetizzjoni se ssir billi s-sitwazzjoni fis-suq rilevanti bir-restrizzjonijiet vertikali fis-seħħ titqabbel mas-sitwazzjoni li tipprevali fin-nuqqas tar-restrizzjonijiet vertikali fl-akkordju vertikali. Fil-valutazzjoni ta' każijiet individwali, il-Kummissjoni se tqis, kif xieraq, kemm l-effetti attwali kif ukoll dawk probabbli. Sabiex l-akkordji vertikali jkollhom effett restrittiv għall-kompetizzjoni, huma jridu jaffettwaw il-kompetizzjoni attwali jew potenzjali sa tali punt li fis-suq rilevanti jistgħu jkunu mistennija effetti negattivi fuq il-prezzijiet, il-produzzjoni, l-innovazzjoni, jew il-varjetà jew il-kwalità tal-oġġetti jew tas-servizzi bi grad raġonevoli ta' probabbiltà. L-effetti negattivi probabbli fuq il-kompetizzjoni jridu jkunu sinifikanti.[107] Huwa aktar probabbli li jseħħu effetti antikompetittivi sinifikanti meta mill-inqas waħda mill-partijiet għall-akkordju jkollha jew tikseb ċertu grad ta' saħħa fis-suq u l-akkordju jikkontribwixxi għall-ħolqien, iż-żamma jew it-tisħiħ ta' dik is-saħħa fis-suq, jew jippermetti lill-partijiet għall-akkordju jisfruttaw tali saħħa fis-suq. Is-saħħa fis-suq hija l-kapaċità li l-prezzijiet jinżammu 'l fuq mil-livelli kompetittivi jew li l-produzzjoni f'termini tal-kwantitajiet tal-prodott, il-kwalità u l-varjetà tal-prodott jew l-innovazzjoni tinżamm taħt il-livelli kompetittivi għal perjodu ta' żmien mhux insinifikanti. Il-grad ta' saħħa fis-suq normalment meħtieġ biex jinstab ksur taħt l-Artikolu 101(1) huwa inqas mill-grad ta' saħħa fis-suq meħtieġ biex tinstab dominanza taħt l-Artikolu 102.

8.1.1. Fatturi rilevanti għall-valutazzjoni skont l-Artikolu 101(1)

(260) Fil-valutazzjoni ta' akkordji vertikali individwali bejn impriżi b'ishma mis-suq 'il fuq mil-limitu ta' 30 %, il-Kummissjoni se twettaq analiżi sħiħa tal-kompetizzjoni. Il-fatturi li ġejjin huma partikolarment rilevanti biex jiġi stabbilit jekk akkordju vertikali jwassalx għal restrizzjoni sinifikanti tal-kompetizzjoni skont l-Artikolu 101(1):

(a) in-natura tal-akkordju;

(b) il-pożizzjoni fis-suq tal-partijiet;

(c) il-pożizzjoni fis-suq tal-kompetituri (upstream u downstream);

(d) il-pożizzjoni fis-suq tax-xerrejja tal-oġġetti jew tas-servizzi tal-kuntratt;

(e) il-livell ta' kummerċ affettwat;

---

107 Ara t-Taqsima 3.1 ta' dawn il-Linji Gwida.

(f) in-natura tal-prodott; u

(g) id-dinamika tas-suq.

(261) Jistgħu jitqiesu wkoll fatturi oħrajn skont ir-rilevanza tagħhom għall-valutazzjoni tal-akkordju vertikali kkonċernat.

(262) L-importanza ta' fatturi individwali tista' tvarja skont iċ-ċirkostanzi tal-każ. Pereżempju, sehem mis-suq kbir tal-partijiet ġeneralment ikun indikatur tajjeb tas-saħħa fis-suq, iżda fil-każ ta' ostakoli baxxi għad-dħul, is-saħħa fis-suq tista' tkun ristretta biżżejjed minn dħul attwali jew potenzjali. Għalhekk, mhuwiex possibbli li jiġu pprovduti regoli fissi ta' applikabbiltà ġenerali dwar l-importanza ta' fatturi individwali.

(263) L-akkordji vertikali jistgħu jsiru f'diversi għamliet u forom. Għalhekk, huwa importanti li tiġi analizzata n-natura tal-akkordju f'termini tar-restrizzjonijiet li fih, id-durata ta' dawk ir-restrizzjonijiet u l-persentaġġ tal-bejgħ totali fis-suq (downstream) affettwat minn dawk ir-restrizzjonijiet. Jista' jkun meħtieġ li wieħed imur lil hinn mit-termini espressi tal-akkordju. L-eżistenza ta' restrizzjonijiet impliċiti tista' tkun derivata mill-mod li bih jiġi implimentat l-akkordju mill-partijiet u l-inċentivi li jiffaċċjaw.

(264) Il-pożizzjoni fis-suq tal-partijiet tipprovdi indikazzjoni tal-grad ta' saħħa fis-suq, jekk hemm, li jkollhom il-fornitur, ix-xerrej jew it-tnejn li huma. Aktar ma jkun għoli s-sehem mis-suq tagħhom, aktar huwa probabbli li tkun kbira s-saħħa fis-suq tagħhom. Dan huwa partikolarment minnu fejn is-sehem mis-suq jirrifletti vantaġġi ta' spejjeż jew vantaġġi kompetittivi oħrajn vis-à-vis il-kompetituri. Tali vantaġġi kompetittivi jistgħu, pereżempju, jirriżultaw minn li wieħed jidħol l-ewwel fis-suq (li jkollu l-aħjar sit, eċċ.), li jkollu privattivi essenzjali jew li jkollu teknoloġija superjuri, li jkun mexxej tal-marka jew li jkollu portafoll superjuri. Il-grad ta' differenzjazzjoni tal-prodott jista' jkun ukoll indikatur rilevanti għall-preżenza tas-saħħa fis-suq.

(265) Il-pożizzjoni fis-suq tal-kompetituri hija importanti wkoll. Aktar ma tkun b'saħħitha l-pożizzjoni kompetittiva tal-kompetituri u aktar ma jkun kbir l-għadd tagħhom, aktar ikun baxx ir-riskju li l-partijiet ikunu jistgħu jeżerċitaw individwalment is-saħħa fis-suq u jeskludu s-suq jew inaqqsu l-kompetizzjoni. Huwa wkoll rilevanti li jiġi kkunsidrat jekk hemmx kontrostrateġiji effettivi u f'waqthom li l-kompetituri x'aktarx jużaw. Madankollu, jekk l-għadd ta' impriżi fis-suq ikun pjuttost żgħir u l-pożizzjonijiet fis-suq tagħhom (f'termini ta', pereżempju, id-daqs, l-ispejjeż u l-potenzjal tar-riċerka u l-iżvilupp) ikunu simili, ir-restrizzjonijiet vertikali jistgħu jżidu r-riskju ta' kollużjoni. L-ishma mis-suq li jvarjaw jew li jinbidlu malajr huma ġeneralment indikazzjoni ta' kompetizzjoni intensa.

(266) Il-pożizzjoni fis-suq tal-klijenti downstream tal-partijiet għall-akkordju tipprovdi indikazzjoni ta' jekk wieħed jew aktar minn dawk il-klijenti għandhomx is-saħħa ta' xerrejja jew le. L-ewwel indikatur tas-saħħa tax-xerrej huwa s-sehem mis-suq tal-klijent fis-suq tax-xiri. Dak is-sehem jirrifletti l-importanza tad-domanda tiegħu għal fornituri possibbli. Indikaturi oħrajn jiffokaw fuq il-pożizzjoni tal-klijent fis-suq tal-bejgħ mill-ġdid fejn huwa attiv, inklużi karatteristiċi bħal firxa ġeografika wiesgħa tal-ħwienet tiegħu, il-marki tiegħu, inklużi tikketti privati u l-immaġni tal-marka tiegħu fost il-klijenti finali. F'xi ċirkostanzi, is-saħħa tax-xerrej tista' tipprevjeni l-ħsara lill-konsumatur minn akkordju vertikali li altrimenti jkun problematiku. Dan huwa partikolarment minnu meta klijenti b'saħħithom ikollhom il-kapaċità u l-

inċentiv li jġibu sorsi ġodda ta' provvista fis-suq fil-każ ta' żieda żgħira iżda permanenti fil-prezzijiet relattivi.

(267) L-ostakoli għad-dħul jitkejlu skont kemm id-ditti stabbiliti jistgħu jżidu l-prezz tagħhom 'il fuq mil-livell kompetittiv mingħajr ma jattiraw dħul ġdid. Bħala regola ġenerali, jista' jingħad li l-ostakoli għad-dħul huma baxxi meta l-eżerċitar tas-saħħa fis-suq minn operaturi stabbiliti jista' jkun mistenni li jiġi evitat jew imxejjen minn dħul effettiv u probabbli fi żmien sena jew sentejn. L-ostakoli għad-dħul jistgħu jirriżultaw minn firxa wiesgħa ta' fatturi bħal ekonomiji ta' skala u kamp ta' applikazzjoni (inklużi effetti tan-network ta' negozji b'diversi naħat), regolamenti tal-gvern (speċjalment fejn dawn jistabbilixxu drittijiet esklużivi), għajnuna mill-Istat, tariffi tal-importazzjoni, drittijiet ta' proprjetà intellettwali, is-sjieda ta' riżorsi fejn il-provvista tkun limitata (pereżempju minħabba limitazzjonijiet naturali), faċilitajiet essenzjali, vantaġġ ta' min jidħol l-ewwel fis-suq u l-lealtà tal-konsumaturi lejn il-marka maħluqa minn reklamar qawwi fuq perjodu ta' żmien. Il-kwistjoni ta' jekk jenħtiġx li wħud minn dawk il-fatturi jiġu deskritti bħala ostakoli għad-dħul tiddependi b'mod partikolari fuq jekk dawn jinvolvux spejjeż irrekuperabbli. L-ispejjeż irrekuperabbli huma l-ispejjeż li għandhom jitħallsu biex wieħed jidħol jew ikun attiv f'suq, iżda li ma jistgħux jiġu rkuprati mal-ħruġ mis-suq. L-ispejjeż tar-reklamar sabiex tinbena l-lealtà tal-konsumaturi normalment ikunu spejjeż irrekuperabbli, sakemm ditta li tkun qed toħroġ mis-suq ma tkunx tista' tbigħ l-isem tal-marka tagħha jew tużah xi mkien ieħor mingħajr telf. Meta d-dħul ikun jeħtieġ spejjeż irrekuperabbli għoljin, it-theddida ta' kompetizzjoni ħarxa minn operaturi stabbiliti wara d-dħul tista' tiskoraġġixxi tali dħul, billi l-parteċipanti ġodda potenzjali ma jistgħux jiġġustifikaw ir-riskju li jitilfu l-investimenti irrekuperabbli tagħhom. L-ostakoli għad-dħul jistgħu jkunu preżenti biss fil-livell tal-fornitur, fil-livell tax-xerrej jew fiż-żewġ livelli.

(268) Minħabba li, b'mod ġenerali, id-dħul jeħtieġ mill-inqas xi spejjeż irrekuperabbli, il-kompetizzjoni attwali ġeneralment tkun aktar effettiva u tħalli impatt akbar fil-valutazzjoni ta' każ mill-kompetizzjoni potenzjali.

(269) Ir-restrizzjonijiet vertikali u l-integrazzjoni vertikali jistgħu jaħdmu wkoll bħala ostakolu għad-dħul billi jagħmlu l-aċċess aktar diffiċli u jeskludu lill-kompetituri (potenzjali). Pereżempju, obbligu li ma ssirx kompetizzjoni li jorbot lid-distributuri ma' fornitur jista' jkollu effett ta' esklużjoni sinifikanti jekk l-istabbiliment tad-distributuri tiegħu stess jimponi spejjeż irrekuperabbli fuq il-parteċipant ġdid potenzjali.

(270) Il-livell ta' kummerċ huwa marbut mad-distinzjoni bejn oġġetti jew servizzi intermedji u dawk finali. L-oġġetti jew is-servizzi intermedji jinbiegħu lill-impriżi biex jintużaw bħala input għall-produzzjoni ta' oġġetti jew servizzi oħrajn u, ġeneralment, ma jkunux jistgħu jiġu rikonoxxuti fl-oġġetti jew fis-servizzi finali. Ix-xerrejja ta' oġġetti jew servizzi intermedji ġeneralment ikunu klijenti informati sewwa, li kapaċi jivvalutaw il-kwalità u, għalhekk, li huma inqas dipendenti fuq il-marka u l-immaġni. L-oġġetti jew is-servizzi finali jinbiegħu, direttament jew indirettament, lill-klijenti finali, li spiss jiddependu aktar fuq il-marka u l-immaġni.

(271) In-natura tal-prodott għandha rwol b'mod partikolari għall-oġġetti jew is-servizzi finali fil-valutazzjoni kemm tal-effetti negattivi probabbli kif ukoll tal-effetti pożittivi probabbli. Meta jiġu vvalutati l-effetti negattivi probabbli, huwa importanti li jiġi ddeterminat jekk l-oġġetti jew is-servizzi mibjugħa fis-suq rilevanti humiex omoġenji jew pjuttost differenzjati, jekk il-prodott huwiex għali, jekk jiħux parti

kbira mill-baġit tal-konsumatur, jew jekk minflok huwiex irħis u jekk il-prodott huwiex mixtri darba jew mixtri ripetutament.

(272) Id-dinamika tas-suq għandha tiġi vvalutata bir-reqqa fuq bażi ta' każ b'każ. Filwaqt li f'xi swieq dinamiċi l-effetti negattivi potenzjali ta' ċerti restrizzjonijiet vertikali jistgħu ma jkunux problematiċi, billi l-kompetizzjoni bejn il-marki minn rivali dinamiċi u innovattivi taġixxi bħala restrizzjoni suffiċjenti, f'każijiet oħrajn, ir-restrizzjonijiet vertikali jistgħu jagħtu lil operatur stabbilit f'suq dinamiku vantaġġ kompetittiv dejjiemi u, b'hekk, jirriżultaw f'effetti fit-tul fuq il-kompetizzjoni. Dan jista' jkun il-każ meta restrizzjoni vertikali ċċaħħad lir-rivali milli jibbenefikaw mill-effetti tan-network jew meta suq ikun suxxettibbli li jwassal għal telfien tal-bilanċ.

(273) Meta tiġi vvalutata restrizzjoni vertikali partikolari skont l-Artikolu 101, jista' jkun meħtieġ li jitqiesu wkoll fatturi oħrajn. Dawn jistgħu jinkludu effetti kumulattivi li jirriżultaw mill-kopertura tas-suq minn akkordji simili ta' fornituri oħrajn, kemm jekk l-akkordju jkun "impost", fis-sens li prinċipalment parti waħda għall-akkordju tkun soġġetta għar-restrizzjonijiet jew għall-obbligi, kif ukoll jekk ikun "maqbul", fis-sens li ż-żewġ partijiet għall-akkordju jaċċettaw ir-restrizzjonijiet jew l-obbligi, l-ambjent regolatorju u l-imġiba li jistgħu jindikaw jew jiffaċilitaw kollużjoni bħal tmexxija fil-prezz, tibdil ta' prezz imħabbar minn qabel u diskussjonijiet fuq il-prezzijiet, ir-riġidità fil-prezz b'reazzjoni għal kapaċità eċċessiva, diskriminazzjoni fil-prezz u mġiba ta' kollużjoni fl-imgħoddi.

8.1.2. Fatturi rilevanti għall-valutazzjoni skont l-Artikolu 101(3)

(274) L-akkordji vertikali restrittivi jistgħu jipproduċu wkoll effetti li jiffavorixxu l-kompetizzjoni fil-forma ta' effiċjenzi, li jistgħu jegħlbu l-effetti antikompetittivi tagħhom. Tali valutazzjoni sseħħ fil-qafas tal-Artikolu 101(3), li fih eċċezzjoni individwali mill-projbizzjoni stabbilita fl-Artikolu 101(1). Sabiex dik l-eċċezzjoni tkun applikabbli, l-akkordju vertikali jrid jissodisfa l-erba' kundizzjonijiet li ġejjin: (i) irid jipproduċi benefiċċji ekonomiċi oġġettivi, (ii) ir-restrizzjonijiet fuq il-kompetizzjoni jridu jkunu indispensabbli biex jinkisbu dawn l-effiċjenzi, (iii) il-konsumaturi jridu jirċievu sehem ġust mit-titjib fl-effiċjenza, u (iv) l-akkordju ma jridx jagħti lill-partijiet il-possibbiltà li jeliminaw il-kompetizzjoni fir-rigward ta' parti sostanzjali mill-oġġetti jew mis-servizzi kkonċernati.[108]

(275) Skont l-Artikolu 101(3), il-valutazzjoni tal-akkordji vertikali ssir fil-kuntest attwali li fih iseħħu,[109] u abbażi tal-fatti li jeżistu fi kwalunkwe punt fiż-żmien partikolari. Il-valutazzjoni hija sensittiva għal bidliet materjali fil-fatti. L-eċċezzjoni individwali stabbilita fl-Artikolu 101(3) tapplika sakemm jiġu ssodisfati l-erba' kundizzjonijiet u ma tibqax tapplika meta dan ma jkunx għadu l-każ.[110] Meta l-Artikolu 101(3) jiġi applikat f'konformità ma' dawn il-prinċipji, jeħtieġ li jitqiesu l-investimenti magħmula mill-partijiet għall-akkordju, kif ukoll iż-żmien u r-restrizzjonijiet meħtieġa biex isir u jiġi rkuprat investiment li jtejjeb l-effiċjenza.

(276) L-ewwel kundizzjoni tal-Artikolu 101(3) teħtieġ valutazzjoni tal-benefiċċji oġġettivi f'termini tal-effiċjenzi prodotti mill-akkordju vertikali. F'dan ir-rigward, l-akkordji

---

108 Ara l-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni – Avviż – Linji Gwida dwar l-applikazzjoni tal-Artikolu 81(3) tat-Trattat, ĠU C 101, 27.4.2004, p. 97.

109 Ara s-Sentenza fil-Kawżi Magħquda 25/84 u 26/84 *Ford* EU:C:1985:340 il-paragrafi 24 u 25.

110 Ara f'dan ir-rigward, pereżempju, id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni 1999/242/KE (il-Kawża Nru IV/36.237 – *TPS*) ĠU L 90, 2.4.1999, p. 6. Bl-istess mod, il-projbizzjoni stabbilita fl-Artikolu 101(1) tapplika biss sakemm l-akkordju jkollu għan restrittiv jew effetti restrittivi.

vertikali ta' spiss ikollhom il-potenzjal li jgħinu sabiex jiġu realizzati l-effiċjenzi, kif spjegat fit-Taqsima 2.1. ta' dawn il-Linji Gwida, billi jtejbu l-mod li bih il-partijiet għall-akkordju jwettqu l-attivitajiet komplementari tagħhom.

(277) Meta tivvaluta t-test tal-indispensabbiltà li jinsab fit-tieni kundizzjoni tal-Artikolu 101(3), il-Kummissjoni se teżamina b'mod partikolari jekk ir-restrizzjonijiet individwali jagħmluhiex possibbli li l-produzzjoni, ix-xiri u/jew il-bejgħ (mill-ġdid) tal-prodotti tal-kuntratt jitwettqu b'mod aktar effiċjenti milli kieku kien ikun il-każ fin-nuqqas tar-restrizzjoni kkonċernata. Meta ssir tali valutazzjoni, iridu jitqiesu l-kundizzjonijiet tas-suq u r-realtajiet li jiffaċċjaw il-partijiet għall-akkordju. L-impriżi li jinvokaw il-benefiċċju tal-Artikolu 101(3) mhumiex meħtieġa li jikkunsidraw alternattivi ipotetiċi u teoretiċi. Madankollu, huma jridu jispjegaw u juru għaliex alternattivi apparentement realistiċi u ferm inqas restrittivi ma jipproduċux l-istess effiċjenzi. Jekk l-applikazzjoni ta' dik li tidher li hija alternattiva kummerċjalment realistika u inqas restrittiva twassal għal telf sinifikanti ta' effiċjenzi, ir-restrizzjoni inkwistjoni tiġi ttrattata bħala indispensabbli.

(278) It-tielet kundizzjoni tal-Artikolu 101(3) tirrikjedi li l-konsumaturi jridu jirċievu sehem ġust mill-benefiċċji. Din timplika li l-konsumaturi tal-oġġetti jew tas-servizzi mixtrija u/jew mibjugħa (mill-ġdid) skont l-akkordju vertikali jridu mill-inqas jiġu kkumpensati għall-effetti negattivi tal-akkordju.[111] Fi kliem ieħor, it-titjib fl-effiċjenza jrid jikkumpensa bis-sħiħ għall-impatt negattiv probabbli fuq il-prezzijiet, il-produzzjoni u fatturi rilevanti oħrajn ikkawżati mill-akkordju vertikali.

(279) Ir-raba' kundizzjoni tal-Artikolu 101(3) tirrikjedi li l-akkordju vertikali ma jridx jagħti lill-partijiet għall-akkordju l-possibbiltà li jeliminaw il-kompetizzjoni fir-rigward ta' parti sostanzjali mill-oġġetti jew mis-servizzi kkonċernati. Din tippresupponi analiżi tal-pressjoni kompetittiva li jifdal fuq is-suq u l-impatt tal-akkordju fuq tali sorsi ta' kompetizzjoni li jifdal. Meta tiġi vvalutata din il-kundizzjoni, trid titqies ir-relazzjoni bejn l-Artikolu 101(3) u l-Artikolu 102. Skont ġurisprudenza stabbilita, l-applikazzjoni tal-Artikolu 101(3) ma tistax timpedixxi l-applikazzjoni tal-Artikolu 102.[112] Barra minn hekk, billi l-Artikoli 101 u 102 it-tnejn għandhom l-għan li jżommu kompetizzjoni effettiva fis-suq, il-konsistenza tirrikjedi li l-Artikolu 101(3) jiġi interpretat bħala li jipprekludi kwalunkwe applikazzjoni ta' din l-eċċezzjoni għall-akkordji vertikali restrittivi li jikkostitwixxu abbuż ta' pożizzjoni dominanti.[113] Din il-kundizzjoni tirrikjedi li akkordju vertikali ma jeliminax il-kompetizzjoni effettiva billi jneħħi s-sorsi eżistenti kollha ta' kompetizzjoni attwali jew potenzjali, jew il-biċċa l-kbira tagħhom. Ir-rivalità bejn l-impriżi hija xprunatur essenzjali tal-effiċjenza ekonomika, inklużi l-effiċjenzi dinamiċi fil-forma ta' innovazzjoni. Fin-nuqqas tagħha, l-impriża dominanti ma jkollhiex inċentivi adegwati biex tkompli toħloq u tittrasferixxi t-titjib fl-effiċjenza.

---

111 Ara l-paragrafu 85 tal-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni – Avviż – Linji Gwida dwar l-applikazzjoni tal-Artikolu 81(3) tat-Trattat, ĠU C 101, 27.4.2004, p. 97.

112 Ara s-Sentenza fil-Kawżi Magħquda C-395/96 P u C-396/96 P *Compagnie Maritime Belge* EU:C:2000:132, il-paragrafu 130. Bl-istess mod, l-applikazzjoni tal-Artikolu 101(3) ma twaqqafx l-applikazzjoni tar-regoli tat-Trattat dwar il-moviment liberu ta' merkanzija, servizzi, persuni u kapital. F'ċerti ċirkostanzi, dawn id-dispożizzjonijiet huma applikabbli għal akkordji, deċiżjonijiet u prattiċi miftiehma skont it-tifsira tal-Artikolu 101(1), ara, f'dan ir-rigward, is-Sentenza fil-Kawża C-309/99 *Wouters* EU:C:2002:98, il-paragrafu 120.

113 Ara f'dan ir-rigward is-Sentenza fil-Kawża T-51/89 *Tetra Pak (I)* EU:T:1990:41. Ara wkoll il-paragrafu 106 tal-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni – Avviż – Linji Gwida dwar l-applikazzjoni tal-Artikolu 81(3) tat-Trattat, ĠU C 101, 27.4.2004, p. 97.

Akkordju restrittiv li jżomm, joħloq jew isaħħaħ pożizzjoni fis-suq li tixbah dik ta' monopolju normalment ma jistax ikun ġustifikat għar-raġunijiet li joħloq ukoll titjib fl-effiċjenza.

8.2. Analiżi ta' restrizzjonijiet vertikali speċifiċi

(280) Filwaqt li l-partijiet preċedenti ta' dawn il-Linji Gwida, b'mod partikolari s-sitt parti, jinkludu gwida dwar il-valutazzjoni tar-restrizzjonijiet vertikali li jammontaw għal restrizzjonijiet fundamentali skont l-Artikolu 4 tal-VBER, restrizzjonijiet esklużi skont l-Artikolu 5 tal-VBER, u restrizzjonijiet relatati, il-paragrafi li ġejjin jipprovdu gwida dwar restrizzjonijiet vertikali speċifiċi oħrajn. Fir-rigward tar-restrizzjonijiet vertikali li mhumiex indirizzati speċifikament f'dawn il-Linji Gwida, il-Kummissjoni se tittratta dawn ir-restrizzjonijiet vertikali skont l-istess prinċipji, filwaqt li tqis il-fatturi rilevanti, kif stabbilit f'din it-tmien parti ta' dawn il-Linji Gwida.

8.2.1. Marka unika

(281) Taħt l-intestatura ta' "marka unika" jaqgħu dawk l-akkordji li l-element prinċipali tagħhom huwa l-fatt li x-xerrej huwa obbligat jew imġiegħel jikkonċentra l-ordnijiet tiegħu għal tip partikolari ta' prodott ma' fornitur wieħed. Dak ir-rekwiżit jista' jinstab, fost l-oħrajn, fil-klawżoli ta' nonkompetizzjoni u ta' obbligu ta' kwantità imposti fuq ix-xerrej. Arranġament li ma ssirx kompetizzjoni huwa bbażat fuq obbligu jew skema ta' inċentivi li jwasslu biex ix-xerrej jixtri aktar minn 80 % tar-rekwiżiti tiegħu f'suq partikolari mingħand fornitur wieħed biss. Dan ma jfissirx li x-xerrej jista' jixtri biss direttament mingħand il-fornitur, iżda li x-xerrej *de facto* mhuwiex se jixtri u jbigħ mill-ġdid jew jinkorpora oġġetti jew servizzi f'kompetizzjoni ma' xulxin. Obbligu ta' kwantità fuq ix-xerrej huwa forma aktar dgħajfa ta' nonkompetizzjoni, fejn l-inċentivi jew l-obbligi miftiehma bejn il-fornitur u x-xerrej iwasslu biex dan tal-aħħar jikkonċentra l-biċċa l-kbira tax-xiri tiegħu ma' fornitur wieħed. Obbligu ta' kwantità jista', pereżempju, jieħu l-forma ta' rekwiżiti minimi ta' xiri, rekwiżiti ta' stokks jew ipprezzar mhux lineari, bħal skemi ta' ribassi kondizzjonali jew tariffa f'żewġ partijiet (miżata fissa flimkien ma' prezz għal kull unità). L-hekk imsejħa "klawsola Ingliża", li tirrikjedi li x-xerrej jirrapporta kull offerta li tkun aħjar u li tippermettilu jaċċetta biss tali offerta meta l-fornitur ma jasalx għaliha, jista' jkun mistenni li jkollha l-istess effett bħal obbligu ta' marka unika, speċjalment meta x-xerrej ikun irid jiżvela min jagħmel l-aħjar offerta.

(282) Ir-riskji ta' kompetizzjoni possibbli fil-każ ta' marka unika huma l-esklużjoni mis-suq għall-fornituri kompetituri u għall-fornituri potenzjali, it-tnaqqis tal-kompetizzjoni u l-faċilitazzjoni ta' kollużjoni bejn il-fornituri fil-każ ta' użu kumulattiv u, fejn ix-xerrej ikun bejjiegħ bl-imnut li jbigħ lill-konsumaturi finali, telf ta' kompetizzjoni bejn il-marki fil-ħwienet. Tali effetti restrittivi għandhom impatt dirett fuq il-kompetizzjoni bejn il-marki.

(283) Marka unika tkun eżentata mill-VBER meta kemm is-sehem mis-suq tal-fornitur kif ukoll dak tax-xerrej ma jaqbżux it-30 % u jkunu soġġetti għal limitazzjoni fiż-żmien ta' ħames snin għall-obbligu li ma ssirx kompetizzjoni. 'Il fuq mil-limitu tas-sehem mis-suq jew lil hinn mil-limitu ta' żmien ta' ħames snin, l-akkordji dwar marka unika ma jibqgħux koperti mill-eżenzjoni ta' kategorija u, għalhekk, iridu jiġu vvalutati individwalment. Il-bqija ta' din it-taqsima tipprovdi gwida għall-valutazzjoni ta' każijiet individwali 'l fuq mil-limitu tas-sehem mis-suq jew lil hinn mil-limitu ta' żmien ta' ħames snin.

(284) Il-kapaċità li l-obbligi ta' marka unika ta' fornitur speċifiku jirriżultaw f'esklużjoni antikompetittiva tirriżulta b'mod partikolari meta, mingħajr l-obbligi, tiġi eżerċitata restrizzjoni kompetittiva importanti minn kompetituri li jew ikunu għadhom mhumiex preżenti fis-suq fiż-żmien meta jiġu konklużi l-obbligi, jew inkella li ma jkunux f'pożizzjoni li jikkompetu għall-forniment sħiħ tal-klijenti. Jista' jkun li l-kompetituri ma jkunux jistgħu jikkompetu għad-domanda sħiħa ta' klijent individwali, minħabba li l-fornitur inkwistjoni huwa sieħeb kummerċjali inevitabbli mill-inqas għal parti mid-domanda fis-suq, pereżempju, minħabba li l-marka tiegħu tkun "oġġett popolari" ppreferut minn ħafna konsumaturi finali jew minħabba li r-restrizzjonijiet tal-kapaċità fuq il-fornituri l-oħrajn huma tali li parti mid-domanda tista' tiġi pprovduta biss mill-fornitur inkwistjoni.[114] B'hekk, il-pożizzjoni fis-suq tal-fornitur għandha importanza ewlenija sabiex jiġu vvalutati l-effetti antikompetittivi possibbli tal-obbligi ta' marka unika.

(285) Jekk il-kompetituri jkunu jistgħu jikkompetu fuq termini ugwali għad-domanda sħiħa ta' kull klijent individwali, ġeneralment ma jkunx probabbli li l-obbligi ta' marka unika ta' fornitur speċifiku joħolqu distorsjoni tal-kompetizzjoni effettiva, sakemm it-tibdil tal-fornitur mill-klijenti ma jsirx diffiċli minħabba d-durata u l-kopertura tas-suq tal-obbligi ta' marka unika. Aktar ma tkun għolja l-parti tas-sehem mis-suq tagħha mibjugħa taħt obbligu ta' marka unika u/jew aktar ma tkun twila d-durata tal-obbligi ta' marka unika, aktar huwa probabbli li tkun sinifikanti l-esklużjoni. L-obbligi ta' marka unika iqsar minn sena konklużi minn kumpaniji mhux dominanti ġeneralment ma jitqisux li jwasslu għal effetti antikompetittivi sinifikanti jew effetti negattivi netti. L-obbligi ta' marka unika ta' bejn sena u ħames snin konklużi minn kumpaniji mhux dominanti ġeneralment ikunu jeħtieġu bilanċjar xieraq tal-effetti favur u kontra l-kompetizzjoni, filwaqt li l-obbligi ta' marka unika li jaqbżu l-ħames snin ma jitqisux li huma meħtieġa, għal ħafna tipi ta' investimenti, biex jinkisbu l-effiċjenzi ddikjarati, jew inkella l-effiċjenzi mhumiex biżżejjed biex jegħlbu l-effett ta' esklużjoni tagħhom. Huwa aktar probabbli li l-obbligi ta' marka unika jirriżultaw f'esklużjoni antikompetittiva meta jiġu konklużi minn kumpaniji dominanti.

(286) Meta tiġi vvalutata s-saħħa fis-suq tal-fornitur, il-pożizzjoni fis-suq tal-kompetituri tiegħu hija importanti. Sakemm il-kompetituri jkunu numerużi u b'saħħithom biżżejjed, ma jista' jkun mistenni l-ebda effett antikompetittiv sinifikanti. L-esklużjoni ta' kompetituri mhijiex probabbli ħafna fejn dawn ikollhom pożizzjonijiet fis-suq simili u jkunu jistgħu joffru prodotti attraenti bl-istess mod. Madankollu, f'każ bħal dan, l-esklużjoni tista' sseħħ għal parteċipanti ġodda potenzjali meta għadd ta' fornituri ewlenin jidħlu f'kuntratti ta' marka waħda b'għadd sinifikanti ta' xerrejja fis-suq rilevanti (sitwazzjoni ta' effett kumulattiv). Din hija wkoll sitwazzjoni fejn l-akkordji dwar marka unika jistgħu jiffaċilitaw kollużjoni bejn fornituri kompetituri. Jekk dawk il-fornituri jkunu individwalment koperti mill-VBER, jista' jkun meħtieġ li tiġi rtirata l-eżenzjoni ta' kategorija sabiex jiġi ttrattat tali effett kumulattiv negattiv. Sehem mis-suq marbut ta' inqas minn 5 % ġeneralment ma jitqiesx li jikkontribwixxi b'mod sinifikanti għal effett kumulattiv ta' esklużjoni.

(287) F'każijiet fejn is-sehem mis-suq tal-akbar fornitur ikun inqas minn 30 % u s-sehem mis-suq tal-akbar ħames fornituri jkun inqas minn 50 %, mhuwiex probabbli li jkun hemm sitwazzjoni ta' effett antikompetittiv wieħed jew kumulattiv. Meta parteċipant

[114] Is-sentenza fil-Kawża T-65/98 *Van den Bergh Foods vs Il-Kummissjoni* EU:T:2003:281, il-paragrafi 104 u 156.

ġdid potenzjali ma jkunx jista' jidħol fis-suq b'mod profittabbli, dan x'aktarx ikun dovut għal fatturi oħrajn għajr l-obbligi ta' marka unika, bħalma huma l-preferenzi tal-konsumatur.

(288) L-ostakoli għad-dħul huma importanti biex jiġi stabbilit jekk hemmx esklużjoni antikompetittiva. Kull fejn ikun relattivament faċli għall-fornituri kompetituri li joħolqu n-network ta' distribuzzjoni integrat tagħhom stess jew li jsibu distributuri alternattivi għall-prodott tagħhom, mhuwiex probabbli li l-esklużjoni tkun problema reali. Madankollu, ta' spiss ikun hemm ostakoli għad-dħul, kemm fil-livell tal-manifattura kif ukoll fil-livell tad-distribuzzjoni.

(289) Is-setgħa kompensatorja hija rilevanti, billi x-xerrejja b'saħħithom ma jippermettux malajr li jinqatgħu mill-provvista ta' oġġetti jew servizzi f'kompetizzjoni ma' xulxin. B'mod aktar ġenerali, sabiex jikkonvinċi lill-klijenti jaċċettaw marka unika, il-fornitur jista' jkollu bżonn jikkumpensahom, kompletament jew parzjalment, għat-telf fil-kompetizzjoni li jirriżulta mill-esklużività. Meta tali kumpens jingħata, jista' jkun fl-interess individwali ta' klijent li jidħol f'obbligu ta' marka unika mal-fornitur. Iżda jkun ħażin li minn dan jiġi konkluż li l-obbligi kollha ta' marka unika, meħuda flimkien, huma b'mod ġenerali ta' benefiċċju għall-klijenti f'dak is-suq u għall-konsumaturi finali. B'mod partikolari, mhuwiex probabbli li l-konsumaturi kollha kemm huma jibbenefikaw jekk ikun hemm ħafna klijenti u l-obbligi ta' marka unika, meħuda flimkien, ikollhom l-effett li jimpedixxu d-dħul jew l-espansjoni ta' impriżi kompetituri.

(290) Fl-aħħar nett, "il-livell ta' kummerċ" huwa rilevanti. L-esklużjoni hija inqas probabbli fil-każ ta' prodott intermedju. Meta l-fornitur ta' prodott intermedju ma jkunx dominanti, il-fornituri kompetituri xorta jkollhom parti sostanzjali mid-domanda li tkun ħielsa. Madankollu, taħt il-livell ta' dominanza, jista' jinħoloq effett ta' esklużjoni antikompetittiva f'sitwazzjoni ta' effett kumulattiv. Mhuwiex probabbli li jinħoloq effett antikompetittiv kumulattiv sakemm ikun hemm inqas minn 50 % tas-suq li jkun marbut.

(291) Meta l-akkordju jkun jirrigwardja l-provvista ta' prodott finali fil-livell ta' bejgħ bl-ingrossa, il-kwistjoni dwar jekk huwiex probabbli li tinqala' problema ta' kompetizzjoni tiddependi fil-biċċa l-kbira fuq it-tip ta' bejgħ bl-ingrossa u l-ostakoli għad-dħul fil-livell ta' bejgħ bl-ingrossa. Ma jkun hemm l-ebda riskju reali ta' esklużjoni jekk il-manifatturi kompetituri jkunu jistgħu jistabbilixxu faċilment is-sistema ta' bejgħ bl-ingrossa tagħhom stess. Jekk l-ostakoli għad-dħul humiex baxxi jiddependi parzjalment mit-tip ta' sistema ta' bejgħ bl-ingrossa li l-fornitur jista' jistabbilixxi b'mod effiċjenti. F'suq fejn il-bejgħ bl-ingrossa jista' jopera b'mod effiċjenti bil-prodott ikkonċernat biss mill-ftehim (pereżempju ġelat), il-manifattur għandu interess li jistabbilixxi s-sistema ta' bejgħ bl-ingrossa tiegħu stess u mhuwiex probabbli li jiġi eskluż minn dak is-suq. Għall-kuntrarju, f'suq fejn ikun aktar effiċjenti li jsir bejgħ bl-ingrossa ta' firxa sħiħa ta' prodotti (pereżempju oġġetti tal-ikel iffriżati), mhuwiex effiċjenti għal manifattur li jbigħ prodott wieħed biss li jistabbilixxi l-operazzjoni ta' bejgħ bl-ingrossa tiegħu stess. Mingħajr aċċess għal bejjiegħa bl-ingrossa stabbiliti, il-manifattur x'aktarx jiġi eskluż minn dak is-suq. F'dak il-każ, jistgħu jinħolqu effetti antikompettitivi. Barra minn hekk, jistgħu jinqalgħu problemi ta' effett kumulattiv jekk diversi fornituri jorbtu ħafna mill-bejjiegħa bl-ingrossa disponibbli.

(292) Għall-prodotti finali, l-esklużjoni hija ġeneralment aktar probabbli li sseħħ fil-livell tal-bejgħ bl-imnut, minħabba l-ostakoli għad-dħul sinifikanti għall-biċċa l-kbira tal-

manifatturi biex jifthu ħwienet tal-bejgħ bl-imnut għall-prodotti tagħhom biss. Barra minn hekk, huwa fil-livell ta' bejgħ bl-imnut li l-akkordji dwar marka unika jistgħu jwasslu għal tnaqqis fil-kompetizzjoni bejn il-marki fil-ħwienet. Huwa għal dawn ir-raġunijiet li, għall-prodotti finali fil-livell ta' bejgħ bl-imnut, jistgħu jinħolqu effetti antikompetittivi sinifikanti, filwaqt li jitqiesu l-fatturi rilevanti l-oħrajn kollha, jekk fornitur mhux dominanti jorbot 30 % jew aktar tas-suq rilevanti. Għal kumpanija dominanti, anki sehem mis-suq marbut modest jista' diġà jwassal għal effetti antikompettitivi sinifikanti.

(293) Fil-livell ta' bejgħ bl-imnut, jista' jinħoloq ukoll effett kumulattiv ta' esklużjoni. Meta l-fornituri kollha jkollhom ishma mis-suq taħt it-30%, mhuwiex probabbli li jinħoloq effett kumulattiv ta' esklużjoni antikompetittiva jekk is-sehem mis-suq marbut totali jkun inqas minn 40 % u, għalhekk, ma jkunx probabbli li tiġi rtirata l-eżenzjoni ta' kategorija. Dik iċ-ċifra tista' tkun ogħla meta jitqiesu fatturi oħrajn bħall-għadd ta' kompetituri, l-ostakoli għad-dħul, eċċ. Fejn mhux il-kumpaniji kollha jkollhom ishma mis-suq taħt il-limitu tal-VBER, iżda l-ebda waħda minnhom ma tkun dominanti, mhuwiex probabbli li jinħoloq effett kumulattiv ta' esklużjoni antikompetittiva jekk is-sehem mis-suq marbut totali jkun taħt it-30 %.

(294) Meta x-xerrej jopera minn bini u art li huma proprjetà tal-fornitur jew mikrija mill-fornitur mingħand parti terza mhux konnessa max-xerrej, il-possibbiltà li jiġu imposti rimedji effettivi għal effett ta' esklużjoni possibbli tkun limitata. F'dak il-każ, mhuwiex probabbli li jsir intervent mill-Kummissjoni taħt il-livell ta' dominanza.

(295) F'ċerti setturi, il-bejgħ ta' aktar minn marka waħda minn sit wieħed jista' jkun diffiċli, f'liema każ, problema ta' esklużjoni tista' tiġi rrimedjata aħjar billi tkun limitata d-durata effettiva tal-kuntratti.

(296) Fejn jiġu stabbiliti effetti antikompetittivi sinifikanti, tqum il-kwistjoni ta' eżenzjoni possibbli skont l-Artikolu 101(3). Għall-obbligi li ma ssirx kompetizzjoni, l-effiċjenzi deskritti fil-punti (b) ("free-riding" bejn il-fornituri), (e), (f) (problemi ta' rinunzja għal ċerti investimenti) u (i) (imperfezzjonijiet tas-suq kapitali) tal-paragrafu (14) ta' dawn il-Linji Gwida jistgħu jkunu partikolarment rilevanti.

(297) Fil-każ ta' effiċjenza kif deskritta fil-paragrafi (14)(b), (14)(e) u (14)(i) ta' dawn il-Linji Gwida, l-obbligu ta' kwantità fuq ix-xerrej jista' possibbilment ikun alternattiva inqas restrittiva. Obbligu li ma ssirx kompetizzjoni jista' jkun l-uniku mod vijabbli biex tinkiseb effiċjenza, kif deskritt fil-paragrafu (14)(f) ta' dawn il-Linji Gwida (problema ta' rinunzja għal ċerti investimenti relatata mat-trasferiment ta' għarfien espert).

(298) Fil-każ ta' investiment speċifiku għal relazzjoni magħmul mill-fornitur (ara l-paragrafu (14)(e) ta' dawn il-Linji Gwida), akkordju dwar nonkompetizzjoni jew obbligu ta' kwantità għall-perjodu ta' deprezzament tal-investiment b'mod ġenerali jissodisfa l-kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3). Fil-każ ta' investimenti għolja li jkunu speċifiċi għal relazzjoni, jista' jkun ġustifikat obbligu li ma ssirx kompetizzjoni li jaqbeż il-ħames snin. Investiment speċifiku għal relazzjoni jista', pereżempju, ikun l-installazzjoni jew l-adattament ta' tagħmir mill-fornitur meta dan it-tagħmir ikun jista' jintuża wara biss għall-produzzjoni ta' komponenti għal xerrej partikolari. L-investimenti ġenerali jew speċifiċi għas-suq f'kapaċità (żejda) normalment ma jkunux investimenti speċifiċi għal relazzjoni. Madankollu, meta fornitur joħloq kapaċità ġdida marbuta speċifikament mal-operazzjonijiet ta' xerrej partikolari, pereżempju, kumpanija li tipproduċi laned tal-metall li toħloq kapaċità ġdida għall-produzzjoni ta' laned fil-bini tal-faċilità ta' preservazzjoni fil-laned ta'

produttur tal-ikel, jew qrib tali faċilità, din il-kapaċità ġdida tista' tkun biss ekonomikament vijabbli meta huwa jipproduċi għal dan il-klijent partikolari, f'liema każ l-investiment jitqies li huwa speċifiku għar-relazzjoni.

(299) Meta l-fornitur jipprovdi lix-xerrej b'self jew jipprovdi lix-xerrej b'tagħmir li mhuwiex speċifiku għar-relazzjoni, minnu nnifsu dan normalment ma jkunx biżżejjed biex jiġġustifika l-eżenzjoni ta' effett ta' esklużjoni antikompetittiva fis-suq. Fil-każ ta' imperfezzjoni tas-suq kapitali, jista' jkun aktar effiċjenti għall-fornitur ta' prodott milli għal bank li jipprovdi self (ara l-paragrafu (14)(i) ta' dawn il-Linji Gwida). Madankollu, f'każ bħal dan, jenħtieġ li s-self jiġi pprovdut bl-inqas mod restrittiv u, b'hekk, jenħtieġ li, b'mod ġenerali, ix-xerrej ma jitwaqqafx milli jittermina l-obbligu u jħallas lura l-parti pendenti tas-self fi kwalunkwe punt fiż-żmien u mingħajr il-ħlas ta' xi penali.

(300) It-trasferiment ta' għarfien espert sostanzjali (il-paragrafu (14)(f) ta' dawn il-Linji Gwida) ġeneralment jiġġustifika obbligu li ma ssirx kompetizzjoni għad-durata kollha tal-akkordju ta' provvista, bħal pereżempju fil-kuntest ta' franchising.

(301) Eżempju ta' obbligu li ma ssirx kompetizzjoni

Il-mexxej tas-suq f'suq nazzjonali għal prodott tal-konsumatur li jinxtara b'impuls, b'sehem mis-suq ta' 40 %, ibigħ ħafna mill-prodotti tiegħu (90 %) permezz ta' bejjiegħa bl-imnut marbuta (sehem mis-suq marbut ta' 36 %). L-akkordji jobbligaw lill-bejjiegħa bl-imnut sabiex jixtru biss mingħand il-mexxej tas-suq għal mill-inqas erba' snin. Il-mexxej tas-suq huwa rrappreżentat ħafna b'mod speċjali fiż-żoni b'popolazzjoni aktar densa, bħall-belt kapitali. Il-kompetituri tiegħu, 10 fin-numru, li wħud minnhom huma disponibbli lokalment biss, kollha għandhom ishma mis-suq ferm iżgħar, bl-akbar wieħed għandu 12 %. Dawk l-10 kompetituri flimkien jipprovdu 10 % oħra tas-suq permezz ta' ħwienet marbuta. Hemm differenzjazzjoni qawwija fost il-marki u l-prodotti fis-suq. Il-mexxej tas-suq għandu l-aktar marki b'saħħithom. Huwa l-uniku wieħed b'kampanji ta' reklamar nazzjonali regolari. Huwa jipprovdi lill-bejjiegħa bl-imnut marbuta tiegħu b'armarji speċjali għall-istokkjar tal-prodott tiegħu.

Ir-riżultat fis-suq huwa li, b'kollox, 46 % (36 % + 10 %) tas-suq huwa eskluż għal parteċipanti ġodda potenzjali u għal dawk l-operaturi diġà stabbiliti li ma għandhomx ħwienet marbuta. Il-parteċipanti ġodda potenzjali jsibu d-dħul aktar diffiċli fiż-żoni b'popolazzjoni densa fejn l-esklużjoni hija saħansitra ogħla, għalkemm huwa hemm li jippreferixxu li jidħlu fis-suq. Barra minn hekk, minħabba d-differenzjazzjoni qawwija fost il-marki u l-prodotti u l-ispejjeż għolja tat-tfittxija relattivi għall-prezz tal-prodott, in-nuqqas ta' kompetizzjoni bejn il-marki fil-ħwienet iwassal għal telf ulterjuri fil-benesseri għall-konsumaturi. L-effiċjenzi possibbli tal-esklużività tal-ħwienet, li l-mexxej tas-suq isostni li jirriżultaw minn spejjeż tat-trasport imnaqqsa u problema possibbli ta' rinunzja għal ċerti investimenti dwar l-armarji għall-istokkjar, huma limitati u ma jegħlbux l-effetti negattivi fuq il-kompetizzjoni. L-effiċjenzi huma limitati, billi l-ispejjeż tat-trasport huma marbuta mal-kwantità u mhux mal-esklużività, u l-armarji għall-istokkjar ma fihomx għarfien espert speċjali u mhumiex speċifiċi għal marka. Għaldaqstant, mhuwiex probabbli li l-kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3) jiġu ssodisfati.

(302) Eżempju ta' obbligu ta' kwantità

Produttur X b'sehem mis-suq ta' 40 % ibigħ 80 % tal-prodotti tiegħu permezz ta' kuntratti li jispeċifikaw li r-rivenditur ikun meħtieġ jixtri mill-inqas 75 % tar-

rekwiżiti tiegħu għal dak it-tip ta' prodott mingħand X. Inkambju għal dan, X qed joffri finanzjament u tagħmir b'rati favorevoli. Il-kuntratti għandhom durata ta' ħames snin, li fihom il-ħlas lura tas-self huwa previst f'pagamenti akkont indaqs. Madankollu, wara l-ewwel sentejn, ix-xerrejja għandhom il-possibbiltà li jitterminaw il-kuntratt b'perjodu ta' avviż ta' sitt xhur jekk huma jħallsu lura s-self pendenti u jakkwistaw it-tagħmir bil-valur tal-assi tiegħu fis-suq. Fi tmiem il-perjodu ta' ħames snin, it-tagħmir isir il-proprjetà tax-xerrej. Ħafna mill-produtturi kompetituri huma żgħar, tnax b'kollox, bl-akbar wieħed minnhom b'sehem mis-suq ta' 20 %, u jidħlu f'kuntratti simili b'durati differenti. Il-produtturi b'ishma mis-suq taħt l-10 % spiss ikollhom kuntratti b'durati itwal u bi klawżoli inqas ġenerużi ta' terminazzjoni. Il-kuntratti tal-produttur X iħallu 25 % tar-rekwiżiti ħielsa biex jiġu pprovduti mill-kompetituri. Fl-aħħar tliet snin, kien hemm żewġ produtturi ġodda li daħlu fis-suq u li kisbu sehem mis-suq ikkombinat ta' madwar 8 %, parzjalment billi ħadu f'idejhom is-self ta' għadd ta' rivendituri inkambju għal kuntratti ma' dawn ir-rivendituri.

Is-sehem mis-suq marbut tal-Produttur X huwa ta' 24 % (0,75 × 0,80 × 40 %). Is-sehem mis-suq marbut tal-produtturi l-oħrajn huwa ta' madwar 25 %. Għalhekk, b'kollox, madwar 49 % tas-suq huwa eskluż għal parteċipanti ġodda potenzjali u għal dawk l-operaturi diġà stabbiliti li ma għandhomx ħwienet marbuta għal mill-inqas l-ewwel sentejn tal-kuntratti tal-provvista. Is-suq juri li r-rivendituri spiss ikollhom diffikultà biex jiksbu self minn banek u ġeneralment ikunu żgħar wisq biex jiksbu kapital permezz ta' mezzi oħrajn bħall-ħruġ ta' ishma. Barra minn hekk, il-produttur X jista' juri li l-konċentrazzjoni tal-bejgħ tiegħu fuq għadd limitat ta' rivendituri tippermettilu jippjana l-bejgħ tiegħu aħjar u jiffranka l-ispejjeż tat-trasport. Fid-dawl tal-effiċjenzi, minn naħa waħda, u l-parti mhux marbuta ta' 25 % fil-kuntratti tal-produttur X, il-possibbiltà reali għal terminazzjoni bikrija tal-kuntratt, id-dħul reċenti ta' produtturi ġodda u l-fatt li madwar nofs ir-rivendituri mhumiex marbuta, min-naħa l-oħra, l-obbligu ta' kwantità ta' 75 % applikat mill-produttur X x'aktarx jissodisfa l-kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3).

8.2.2. *Provvista esklużiva*

(303) Provvista esklużiva tirreferi għal dispożizzjonijiet li jobbligaw jew iġiegħlu lill-fornitur ibigħ il-prodotti tal-kuntratt biss jew prinċipalment lil xerrej wieħed, b'mod ġenerali jew għal użu partikolari. Tali restrizzjonijiet jistgħu jieħdu l-forma ta' obbligu ta' provvista esklużiva, li jobbliga lill-fornitur ibigħ lil xerrej wieħed biss għall-finijiet ta' bejgħ mill-ġdid jew użu partikolari, iżda jistgħu wkoll, pereżempju, jieħdu l-forma ta' obbligu ta' kwantità fuq il-fornitur, fejn jiġu miftiehma inċentivi bejn fornitur u xerrej li jwasslu biex tal-ewwel jikkonċentra l-bejgħ tiegħu prinċipalment ma' dan ix-xerrej. Għal oġġetti jew servizzi intermedji, provvista esklużiva ta' spiss issir referenza għaliha bħala provvista industrijali.

(304) Provvista esklużiva tiġi eżentata mill-VBER meta kemm is-sehem mis-suq tal-fornitur kif ukoll dak tax-xerrej ma jaqbżux it-30 %, anki jekk jiġu kkombinati ma' restrizzjonijiet vertikali mhux fundamentali oħrajn, bħal dik tan-nonkompetizzjoni. Il-bqija ta' din it-taqsima tipprovdi gwida għall-valutazzjoni tal-provvista esklużiva f'każijiet individwali 'l fuq mil-limitu tas-sehem mis-suq.

(305) Ir-riskju ewlieni għall-kompetizzjoni tal-provvista esklużiva huwa l-esklużjoni antikompetittiva ta' xerrejja oħrajn. Hemm similarità mal-effetti possibbli ta' distribuzzjoni esklużiva, b'mod partikolari meta d-distributur esklużiv isir ix-xerrej esklużiv għas-suq kollu (ara, b'mod partikolari, il-paragrafu (113) ta' dawn il-Linji Gwida). Is-sehem mis-suq tax-xerrej fis-suq tax-xiri upstream huwa ovvjament

importanti għall-valutazzjoni tal-kapaċità tax-xerrej li jimponi provvista esklużiva li teskludi xerrejja oħrajn mill-aċċess għall-provvisti. Madankollu, l-importanza tax-xerrej fis-suq downstream hija l-aktar fattur sinifikanti biex jiġi ddeterminat jekk tistax tinqala' problema ta' kompetizzjoni. Jekk ix-xerrej ma jkollu l-ebda saħħa fis-suq downstream, allura ma jista' jkun mistenni l-ebda effett negattiv sinifikanti għall-konsumaturi. Jistgħu jinħolqu effetti negattivi meta s-sehem mis-suq tax-xerrej fis-suq tal-provvista downstream kif ukoll fis-suq tax-xiri upstream jaqbeż it-30 %. Fejn is-sehem mis-suq tax-xerrej fis-suq upstream ma jaqbiżx it-30 %, xorta jistgħu jinħolqu effetti ta' esklużjoni sinifikanti, speċjalment meta s-sehem mis-suq tax-xerrej fis-suq downstream tiegħu jaqbeż it-30 % u l-provvista eslussiva tkun relatata ma' użu partikolari tal-prodotti tal-kuntratt. Fejn kumpanija tkun dominanti fis-suq downstream, kwalunkwe obbligu li l-prodotti jiġu fornuti biss jew prinċipalment lix-xerrej dominanti x'aktarx li jkollu effetti antikompetittivi sinifikanti.

(306) Mhijiex biss il-pożizzjoni fis-suq tax-xerrej fis-suq upstream jew downstream li hija importanti, iżda wkoll il-firxa u d-durata tal-obbligu ta' provvista esklużiva. Aktar ma jkun għoli s-sehem tal-provvista marbuta, u aktar ma tkun twila d-durata tal-obbligu tal-provvista esklużiva, aktar huwa probabbli li jkun sinifikanti l-effett ta' esklużjoni. L-akkordji ta' provvista esklużiva iqsar minn ħames snin konklużi minn kumpaniji mhux dominanti ġeneralment ikunu jeħtieġu bbilanċjar tal-effetti favur u kontra l-kompetizzjoni, filwaqt li l-akkordji li jdumu aktar minn ħames snin mhumiex meqjusa bħala meħtieġa, għal ħafna tipi ta' investimenti, biex jinkisbu l-effiċjenzi ddikjarati, jew inkella l-effiċjenzi mhumiex biżżejjed biex jegħlbu l-effett ta' esklużjoni ta' tali akkordji ta' provvista esklużiva fit-tul.

(307) Il-pożizzjoni fis-suq tax-xerrejja kompetituri fis-suq upstream hija importanti wkoll, minħabba li huwa probabbli li l-akkordju ta' provvista esklużiva jeskludi lix-xerrejja kompetituri għal raġunijiet antikompetittivi, bħaż-żieda fl-ispejjeż tagħhom, speċjalment jekk ikunu ferm iżgħar mix-xerrej li jeskludi. L-esklużjoni tax-xerrejja kompetituri mhijiex probabbli ħafna fejn dawk il-kompetituri jkollhom saħħa tax-xiri simili għal dak tax-xerrej li jkun parti għall-akkordju u jkunu jistgħu joffru lill-fornituri possibbiltajiet ta' bejgħ simili. F'każ bħal dan, l-esklużjoni tkun tista' sseħħ biss għal parteċipanti ġodda potenzjali, li jista' jkun li ma jkunux kapaċi jiggarantixxu provvisti meta għadd ta' xerrejja maġġuri kollha jidħlu f'kuntratti ta' provvista esklużiva mal-maġġoranza tal-fornituri fis-suq. Tali effett kumulattiv jista' jwassal għall-irtirar tal-benefiċċju tal-VBER.

(308) L-eżistenza ta' ostakoli għad-dħul fil-livell tal-fornitur, kif ukoll id-daqs tagħhom, huma rilevanti biex jiġi vvalutat jekk hemmx esklużjoni reali. Sa fejn ikun effiċjenti għax-xerrejja kompetituri li jipprovdu l-oġġetti jew is-servizzi huma stess permezz ta' integrazzjoni vertikali upstream, mhuwiex probabbli li l-esklużjoni tkun problema reali. Madankollu, sikwit ikun hemm ostakoli sinifikanti għad-dħul.

(309) Jenħtieġ li titqies ukoll is-setgħa kompensatorja tal-fornituri, billi fornituri importanti ma jħallux faċilment lil xerrej wieħed jaqtagħhom barra minn xerrejja alternattivi. Għalhekk, l-esklużjoni hija prinċipalment riskju fil-każ ta' fornituri dgħajfa u xerrejja b'saħħithom. Fil-każ ta' fornituri b'saħħithom, il-provvista esklużiva tista' tinstab flimkien ma' obbligi li ma ssirx kompetizzjoni. Tali kombinazzjoni ġġib magħha r-regoli żviluppati għal marka unika. Fejn ikun hemm investimenti speċifiċi għal relazzjoni involuti fuq iż-żewġ naħat (problema ta' rinunzja għal ċerti investimenti), il-kombinazzjoni ta' provvista esklużiva u obbligi li ma ssirx kompetizzjoni, jiġifieri l-esklużività reċiproka f'akkordji ta' provvista industrijali sikwit tista' tkun ġustifikata, b'mod partikolari taħt il-livell ta' dominanza.

(310) Fl-aħħar nett, il-livell ta' kummerċ u n-natura tal-prodott huma rilevanti biex jiġi vvalutat l-effett ta' esklużjoni possibbli. Esklużjoni antikompettitiva hija inqas probabbli fil-każ ta' prodott intermedju jew fejn il-prodott ikun omoġenju. L-ewwel nett, manifattur eskluż li juża ċertu input ġeneralment ikollu aktar flessibbiltà biex jirrispondi għad-domanda tal-klijenti tiegħu milli jkollu l-bejjiegħ bl-ingrossa jew il-bejjiegħ bl-imnut biex jirrispondi għad-domanda tal-konsumatur finali li għalih il-marki jista' jkollhom rwol importanti. It-tieni, it-telf ta' sors possibbli ta' provvista huwa inqas importanti għax-xerrejja esklużi fil-każ ta' prodotti omoġenji milli fil-każ ta' prodott eteroġenju bi gradi u kwalitajiet differenti. Għal prodotti tal-marka finali jew prodotti intermedji differenzjati fejn hemm ostakoli għad-dħul, provvista esklużiva jista' jkollha effetti antikompetittivi sinifikanti fejn ix-xerrejja kompetituri jkunu relattivament żgħar meta mqabbla max-xerrej li jeskludi, anki jekk dan tal-aħħar ma jkunx dominanti fis-suq downstream.

(311) Jistgħu jkunu mistennija effiċjenzi fil-każ ta' problema ta' rinunzja għal ċerti investimenti (il-paragrafi (14)(e) u 14(f) ta' dawn il-Linji Gwida), u tali effiċjenzi huma aktar probabbli għal prodotti intermedji milli għal prodotti finali. Effiċjenzi oħrajn huma inqas probabbli. Ma jidhirx li huwa probabbli li ekonomiji ta' skala possibbli fid-distribuzzjoni (il-paragrafu (14)(g) ta' dawn il-Linji Gwida) jiġġustifikaw provvista esklużiva.

(312) Fil-każ ta' problema ta' rinunzja għal ċerti investimenti u aktar u aktar fil-każ ta' ekonomiji ta' skala fid-distribuzzjoni, l-obbligu ta' kwantità fuq il-fornitur, bħar-rekwiżiti minimi ta' provvista, jista' tabilħaqq ikun alternattiva inqas restrittiva.

Eżempju ta' provvista esklużiva

F'suq għal ċertu tip ta' komponenti (suq tal-prodott intermedju), il-fornitur A jaqbel max-xerrej B li jiżviluppa verżjoni differenti tal-komponent, bl-għarfien espert tiegħu stess u b'investiment konsiderevoli f'magni ġodda u bl-għajnuna ta' speċifikazzjonijiet fornuti mix-xerrej B. B se jkollu jagħmel investimenti konsiderevoli biex jinkorpora l-komponent il-ġdid. Huwa maqbul li A jforni l-prodott il-ġdid lix-xerrej B biss għal perjodu ta' ħames snin mid-data tal-ewwel dħul fis-suq. B huwa obbligat li jixtri l-prodott il-ġdid mingħand A biss għall-istess perjodu ta' ħames snin. Kemm A kif ukoll B jistgħu jkomplu jbigħu u jixtru, rispettivament, verżjonijiet oħrajn tal-komponent xi mkien ieħor. Is-sehem mis-suq tax-xerrej B fis-suq tal-komponenti upstream u fis-suq tal-oġġetti finali downstream huwa ta' 40 %. Is-sehem mis-suq tal-fornitur tal-komponenti huwa ta' 35 %. Hemm żewġ fornituri tal-komponenti oħrajn b'sehem mis-suq ta' madwar 20-25 % u għadd ta' fornituri żgħar. Minħabba l-investimenti konsiderevoli, huwa probabbli li l-akkordju jissodisfa l-kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3) fid-dawl tal-effiċjenzi u tal-effett limitat ta' esklużjoni. Xerrejja oħrajn huma esklużi minn verżjoni partikolari ta' prodott ta' fornitur b'sehem mis-suq ta' 35 %, iżda fornituri ta' komponenti oħrajn jistgħu jiżviluppaw prodotti ġodda simili. L-esklużjoni ta' parti mid-domanda tax-xerrej B għal fornituri oħrajn hija limitata għal massimu ta' 40 % tas-suq.

8.2.3. Restrizzjonijiet fuq l-użu ta' swieq online

(313) Is-swieq online huma pjattaformi online li jgħaqqdu lin-negozjanti u lill-klijenti potenzjali bil-ħsieb li jippermettu li jsir xiri dirett. Il-pjattaformi online li ma joffru l-ebda funzjonalità ta' xiri dirett, iżda li jerġgħu jidderieġu lill-klijenti lejn siti web

oħrajn fejn jistgħu jinxtraw oġġetti u servizzi, mhumiex meqjusa bħala swieq online għall-fini ta' dawn il-Linji Gwida, iżda bħala pjattaformi ta' reklamar.

(314) Is-swieq online saru mezz importanti ta' bejgħ għall-fornituri u għall-bejjiegħa bl-imnut, billi jipprovdulhom aċċess għal għadd kbir ta' klijenti, kif ukoll għall-utenti finali. Is-swieq online jistgħu jippermettu lill-bejjiegħa bl-imnut jibdew ibigħu online b'investimenti inizjali aktar baxxi. Dawn jistgħu jiffaċilitaw ukoll il-bejgħ transfruntier u jżidu l-viżibbiltà tal-bejjiegħa bl-imnut, b'mod partikolari dawk żgħar u ta' daqs medju, li ma joperawx il-ħanut online tagħhom stess jew li mhumiex magħrufa sewwa mill-utenti finali.

(315) Il-fornituri jistgħu juru x-xewqa li jirrestrinġu l-użu ta' swieq online mix-xerrejja tagħhom,[115] pereżempju, biex jipproteġu l-immaġni u l-pożizzjonament tal-marka tagħhom, biex jiskoraġġixxu l-bejgħ ta' prodotti ffalsifikati, biex jiżguraw servizzi suffiċjenti qabel u wara l-bejgħ jew biex jiżguraw li l-bejjiegħ bl-imnut iżomm relazzjoni diretta mal-klijenti. Ir-restrizzjonijiet jistgħu jvarjaw minn projbizzjoni totali fuq l-użu ta' swieq online għall-impożizzjoni ta' ċerti rekwiżiti kwalitattivi li jridu jissodisfaw is-swieq. Pereżempju, il-fornituri jistgħu jipprojbixxu l-użu ta' swieq fejn il-prodotti jinbiegħu permezz ta' rkant, jew jistgħu jesiġu li x-xerrejja jużaw swieq speċjalizzati, sabiex jiżguraw ċerti standards ta' kwalità rigward l-ambjent u l-parametri tal-bejgħ tal-oġġetti jew tas-servizzi tagħhom. Xi rekwiżiti kwalitattivi jistgħu *de facto* jipprojbixxu l-użu ta' swieq online, minħabba li l-ebda suq online ma huwa kapaċi jissodisfa r-rekwiżit, pereżempju, fejn il-fornitur jesiġi li l-logo tas-suq online ma jkunx viżibbli jew jesiġi li l-isem tad-dominju ta' kwalunkwe sit web użat mill-bejjiegħ bl-imnut ikun fih l-isem tan-negozju tal-bejjiegħ bl-imnut.

(316) Restrizzjoni tal-bejgħ fis-swieq online f'akkordju vertikali hija eżentata mill-VBER meta l-ishma mis-suq tal-fornitur u tax-xerrej ma jaqbżux it-30 % u meta l-akkordju vertikali ma jinkludi l-ebda restrizzjoni fundamentali skont il-VBER u l-ebda restrizzjoni eskluża skont il-VBER li ma jistgħux jiġu sseparati mill-bqija tal-akkordju vertikali. Kif stabbilit fl-Artikolu 1 tal-VBER u fit-Taqsima 6.1.2. ta' dawn il-Linji Gwida, restrizzjoni jew projbizzjoni tal-bejgħ fis-swieq online tikkonċerna l-modalitajiet tal-bejgħ online tax-xerrej u ma tillimitax il-bejgħ f'territorju speċifiku jew għal grupp speċifiku ta' klijenti. Filwaqt li dan jirrestrinġi l-użu ta' mezz online speċifiku, għad hemm mezzi online oħrajn disponibbli għax-xerrej.[116] Pereżempju, minkejja restrizzjoni jew projbizzjoni tal-bejgħ fi swieq online, ix-xerrej xorta jista' jbigħ l-oġġetti jew is-servizzi tal-kuntratt permezz tas-sit web tiegħu stess u juża mezzi ta' reklamar online biex jattira l-klijenti lejn is-sit web tiegħu.[117]

(317) Filwaqt li kwalunkwe restrizzjoni tal-bejgħ online li direttament jew indirettament ikollha l-għan li timpedixxi lix-xerrej jew lill-klijenti tiegħu milli jużaw l-internet b'mod effettiv għall-finijiet tal-bejgħ tal-oġġetti jew tas-servizzi tagħhom online hija restrizzjoni fundamentali skont it-tifsira tal-Artikolu 4(b) sa (d) tal-VBER u restrizzjoni tal-Artikolu 101(1) skont l-għan, restrizzjoni fuq l-użu ta' swieq online ġeneralment tista' tibbenefika mill-isfera ta' sikurezza tal-VBER. Kif stabbilit fil-

[115] Rapport finali dwar l-Inkjesta Settorjali dwar il-Kummerċ Elettroniku, COM(2017) 229 final, l-10 ta' Mejju 2017; it-Taqsima 4.4.

[116] Is-sentenza fil-Kawża *C-230/16 Coty Germany GmbH vs Parfümerie Akzente GmbH* ECLI:EU:C:2017:941, il-paragrafi 64-69.

[117] Is-sentenza fil-Kawża C-230/16 *Coty Germany GmbH vs Parfümerie Akzente GmbH* ECLI:EU:C:2017:941, il-paragrafi 52-54.

paragrafu (194), restrizzjoni fl-użu ta' swieq online ġeneralment ma taffettwax grupp ta' utenti online li jistgħu jiġu ċirkoskritti fi ħdan il-grupp ta' xerrejja online, u ma tillimitax lix-xerrej milli jbigħ l-oġġetti jew is-servizzi tal-kuntratt permezz tas-sit web tiegħu stess jew mir-reklamar taħt ċerti ċirkostanzi permezz tal-internet fuq pjattaformi ta' partijiet terzi u milli juża magni tat-tiftix online biex jattira l-klijenti lejn is-sit web tiegħu u, għalhekk, ma tikkostitwixxix restrizzjoni fundamentali skont l-Artikolu 4(b) sa (d) tal-VBER, sal-punt li ma timpedixxix *de facto* l-użu effettiv tal-internet mix-xerrejja jew mill-klijenti tagħhom biex ibigħu online.

(318) Il-bqija ta' din it-taqsima tipprovdi gwida għall-valutazzjoni tar-restrizzjonijiet fuq l-użu tas-swieq online f'każijiet individwali fejn jinqabżu l-limiti tas-sehem mis-suq ta' 30 %. Il-prinċipji ġenerali stabbiliti fit-Taqsima 8.1 jipprovdu l-qafas rilevanti għal din il-valutazzjoni. Ir-restrizzjonijiet fuq l-użu ta' swieq online għall-bejgħ f'territorji jew lil gruppi ta' klijenti li huma riżervati esklużivament għall-fornitur jew allokati esklużivament lil distributuri oħrajn jifformaw parti minn sistema ta' distribuzzjoni esklużiva u jenħtieġ li jiġu vvalutati flimkien ma' dik is-sistema.

(319) Ir-restrizzjonijiet fuq l-użu ta' swieq online spiss jiġu imposti f'sistemi ta' distribuzzjoni selettiva. It-Taqsima 4.6.2 tistabbilixxi l-kriterji li taħthom sistema ta' distribuzzjoni selettiva taqa' barra mill-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1), jiġifieri meta (i) ir-rivendituri jintgħażlu abbażi ta' kriterji oġġettivi ta' natura kwalitattiva li jiġu stabbiliti b'mod uniformi għar-rivendituri potenzjali kollha u li ma jiġux applikati b'mod diskriminatorju, (ii) il-karatteristiċi tal-oġġetti jew tas-servizzi tal-kuntratt jeħtieġu network ta' distribuzzjoni selettiva sabiex tiġi ppreservata l-kwalità tagħhom u jiġi żgurat l-użu xieraq tagħhom u (iii) il-kriterji stabbiliti ma jmorrux lil hinn minn dak li huwa meħtieġ.[118] Speċjalment f'każijiet fejn il-fornitur ma jidħolx f'akkordju mas-suq online u, b'hekk, ma jkunx jista' jiżgura li s-suq jissodisfa l-kriterji tal-għażla tiegħu, restrizzjoni jew projbizzjoni fuq l-użu ta' swieq online tista' tissodisfa l-kriterji ta' hawn fuq u, b'hekk, tkun xierqa u ma tmurx lil hinn minn dak li huwa meħtieġ biex tiġi ppreservata l-kwalità u jiġi żgurat l-użu xieraq tal-oġġetti jew tas-servizzi tal-kuntratt. Madankollu, f'każijiet fejn fornitur ikun jinkludi l-operatur ta' suq online bħala distributur awtorizzat fis-sistema ta' distribuzzjoni selettiva tiegħu, jew, fejn jirrestrinġi l-użu ta' swieq online minn xi distributuri awtorizzati, iżda mhux oħrajn, jew fejn jirrestrinġi l-użu ta' suq online, iżda juża dak is-suq innifsu biex jiddistribwixxi l-oġġetti jew is-servizzi tal-kuntratt, ir-restrizzjonijiet fuq l-użu ta' tali swieq online jidhru li x'aktarx ma jissodisfawx ir-rekwiżiti ta' adegwatezza u neċessità.

(320) Ir-riskji possibbli għall-kompetizzjoni li jinħolqu minn restrizzjonijiet fuq l-użu ta' swieq online huma tnaqqis tal-kompetizzjoni fi ħdan marka fil-livell tad-distribuzzjoni u l-esklużjoni tad-distributuri, b'mod partikolari dawk żgħar u medji, sal-punt li d-distributuri jkunu mċaħħda minn mezz ta' bejgħ potenzjalment importanti.

(321) Sabiex jiġu vvalutati l-effetti antikompetittivi possibbli tar-restrizzjonijiet fuq l-użu tas-swieq online, l-ewwel huwa meħtieġ li jiġi vvalutat il-grad ta' kompetizzjoni bejn il-marki. Kif stabbilit fit-Taqsima 8.1.1. ta' dawn il-Linji Gwida, kompetizzjoni suffiċjenti bejn il-marki tista' fil-prinċipju ttaffi kwalunkwe telf ta' kompetizzjoni bejn il-marki. Għal dan l-għan, jenħtieġ li titqies il-pożizzjoni fis-suq tal-fornitur u

[118] Is-sentenza fil-Kawża C-230/16 *Coty Germany GmbH vs Parfümerie Akzente GmbH* ECLI:EU:C:2017:941, il-paragrafi minn 24 sa 36.

tal-kompetituri tiegħu. It-tieni, huwa meħtieġ li jitqiesu t-tip u l-kamp ta' applikazzjoni tar-restrizzjonijiet fuq l-użu tas-swieq online. Pereżempju, projbizzjoni fuq il-bejgħ kollu permezz ta' swieq online hija aktar restrittiva minn restrizzjoni fuq l-użu ta' swieq online partikolari jew rekwiżit biex jintużaw biss swieq li jissodisfaw ċerti kriterji kwalitattivi. It-tielet, jenħtieġ li titqies l-importanza relattiva tas-swieq online ristretti bħala mezz ta' bejgħ fis-swieq tal-prodotti u ġeografiċi rilevanti. Fl-aħħar nett, jeħtieġ li jitqies l-effett kumulattiv ta' kwalunkwe restrizzjoni oħra fuq il-bejgħ jew ir-reklamar online imposta mill-fornitur.

(322) Kif stabbilit fil-paragrafu (314) ta' dawn il-Linji Gwida, ir-restrizzjonijiet fuq l-użu tas-swieq online jistgħu jwasslu għal effiċjenzi, b'mod partikolari marbuta mal-iżgurar tal-protezzjoni tal-marka jew ta' ċertu livell ta' kwalità tas-servizz jew mat-tnaqqis tal-opportunitajiet għall-falsifikazzjoni. Sal-punt li r-restrizzjonijiet ma jaqgħux diġà barra mill-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1), il-valutazzjoni trid tikkunsidra jekk tali effiċjenzi jistgħux jinkisbu permezz ta' mezzi inqas restrittivi, f'konformità mal-kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3). Dan jista' jkun il-każ fejn is-suq online jippermetti lill-bejjiegħa bl-imnut joħolqu l-ħanut tal-marka tagħhom stess fis-suq. Kwalunkwe ġustifikazzjoni relatata mal-kwalità mressqa mill-fornitur x'aktarx li ma tissodisfax il-kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3) fejn il-fornitur innifsu juża s-swieq online li huma koperti mir-restrizzjonijiet, jew fejn il-fornitur jimponi r-restrizzjoni biss fuq xi distributuri, iżda mhux fuq oħrajn, jew fejn l-operatur tas-suq online huwa nnifsu membru awtorizzat tas-sistema ta' distribuzzjoni selettiva.

8.2.4. Restrizzjonijiet fuq l-użu ta' għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet

(323) L-għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet, pereżempju s-siti web jew l-applikazzjonijiet għat-tqabbil tal-prezzijiet, jippermettu lill-bejjiegħa bl-imnut iżidu l-viżibbiltà tagħhom u jiġġeneraw it-traffiku għas-sit web tagħhom u jippermettu lill-klijenti potenzjali jsibu bejjiegħa bl-imnut, iqabblu prodotti differenti u jqabblu l-offerti għall-istess prodott. L-għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet iżidu t-trasparenza tal-prezzijiet u jintensifikaw il-kompetizzjoni fil-prezzijiet fi ħdan marka u potenzjalment bejn il-marki bejn il-bejjiegħa bl-imnut.

(324) Għall-kuntrarju tas-swieq online, l-għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet tipikament ma joffrux funzjonalità ta' bejgħ u xiri, iżda pjuttost jidderieġu mill-ġdid lill-klijenti lejn is-sit web tal-bejjiegħ bl-imnut, u b'hekk jippermettu tranżazzjoni diretta bejn il-klijent u l-bejjiegħ bl-imnut.[119] Għalhekk, l-għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet mhumiex mezz ta' bejgħ online distint, iżda pjuttost mezz ta' reklamar online.

(325) Il-fornituri jistgħu juru x-xewqa li jirrestrinġu l-użu ta' għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet,[120] pereżempju biex jipproteġu l-immaġni tal-marka tagħhom, billi l-għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet tipikament jiffokaw fuq il-prezz u jistgħu ma jippermettux lill-bejjiegħa bl-imnut jiddistingwu lilhom infushom permezz ta' karatteristiċi oħrajn, bħall-firxa jew il-kwalità tal-oġġetti jew tas-servizzi tal-kuntratt. Raġunijiet oħrajn għar-restrizzjoni tal-użu ta' għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet

[119] Għall-fini ta' dawn il-Linji Gwida, l-għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet jirreferu għal pjattaformi online li ma jippermettux lill-utenti jikkonkludu tranżazzjonijiet ta' xiri fuq il-pjattaforma. Il-pjattaformi li jippermettu lill-utenti jikkonkludu tranżazzjonijiet ta' xiri fuq il-pjattaforma jitqiesu bħala swieq online għall-finijiet ta' dawn il-Linji Gwida. Ir-restrizzjonijiet fuq l-użu ta' swieq online huma ttrattati fit-Taqsima 8.2.3. ta' dawn il-Linji Gwida.

[120] Rapport finali dwar l-Inkjesta Settorjali dwar il-Kummerċ Elettroniku, COM(2017) 229 final, l-10 ta' Mejju 2017; it-Taqsima B.4.5.

jistgħu jkunu li jitnaqqsu l-opportunitajiet għall-falsifikazzjoni, jew li jiġu protetti mudelli ta' negozju li jiddependu fuq, pereżempju, l-ispeċjalizzazzjoni jew il-kwalità minflok il-prezz.

(326) Ir-restrizzjonijiet fuq l-użu ta' għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet jistgħu jvarjaw minn projbizzjoni diretta jew indiretta għal restrizzjonijiet ibbażati fuq rekwiżiti tal-kwalità jew rekwiżiti li jiġi inkluż kontenut speċifiku fl-offerti rreklamati fuq l-għodda għat-tqabbil tal-prezzijiet. Pereżempju, restrizzjoni fuq l-għoti ta' informazzjoni dwar il-prezzijiet lill-għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet, jew rekwiżit li tinkiseb l-awtorizzazzjoni tal-fornitur qabel ma jintużaw għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet, jew restrizzjoni fuq l-użu tal-marka tal-fornitur fuq l-għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet jistgħu jammontaw għal prevenzjoni indiretta fl-użu ta' għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet.

(327) Ir-restrizzjonijiet fuq l-użu ta' għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet jistgħu jżidu l-ispejjeż tat-tfittxija tal-konsumaturi u, b'hekk, inaqqsu l-kompetizzjoni fil-prezzijiet tal-bejgħ bl-imnut. Bħal fil-każ ta' restrizzjonijiet oħrajn ta' reklamar online, ir-restrizzjonijiet fuq il-kapaċità tax-xerrej li juża għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet jistgħu jirrestrinġu lix-xerrej milli jbigħ lil klijenti li jinsabu barra miż-żona fiżika ta' negozjar tiegħu u li juru x-xewqa li jixtru online. Il-prevenzjoni tal-użu ta' għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet f'akkordju vertikali tirrestrinġi l-kapaċità tax-xerrej li jimmira lejn klijenti potenzjali, tinformahom dwar l-offerta tiegħu u tidderiġihom lejn is-sit web tiegħu. Sakemm l-użu ta' għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet ma jkunx, bħala tali, forma mmirata ta' reklamar, kif stabbilit fil-paragrafu (200) ta' dawn il-Linji Gwida, il-prevenzjoni tal-użu ta' għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet bħala mezz ta' reklamar online hija kapaċi tirrestrinġi l-bejgħ passiv lil klijenti li juru x-xewqa li jixtru online u li jinsabu barra miż-żona fiżika ta' negozjar tad-distributur u tikkostitwixxi restrizzjoni fundamentali skont l-Artikolu 4(b) sa (d) tal-VBER. Ir-riskji ewlenin possibbli għall-kompetizzjoni f'każ bħal dan huma l-kompartimentalizzazzjoni tas-suq, li tista' tiffaċilita d-diskriminazzjoni fil-prezzijiet, u t-tnaqqis fil-kompetizzjoni fi ħdan marka. Bil-maqlub, jekk ir-restrizzjoni tkun limitata għall-użu ta' għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet maħsuba biex jimmiraw għal klijenti f'territorju jew grupp ta' klijenti li jkun riżervat esklużivament għall-fornitur jew allokat esklużivament għal distributuri oħrajn (distribuzzjoni esklużiva), pereżempju, minħabba li l-għodda għat-tqabbil tal-prezzijiet tkun b'lingwa li ma tintużax b'mod komuni fit-territorju fejn huwa stabbilit ix-xerrej jew fejn għandu isem tad-dominju mhux użat fit-territorju fejn huwa stabbilit ix-xerrej, ir-restrizzjoni tkun koperta bl-eċċezzjoni tal-Artikolu 4(b)(i) tal-VBER.

(328) Ir-restrizzjonijiet fuq l-użu ta' għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet li ma jirnexxilhomx jimpedixxu l-użu tagħhom direttament jew indirettament, pereżempju, rekwiżiti li l-għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet iridu jissodisfaw ċerti standards ta' kwalità, ma jirrestrinġux il-bejgħ lil klijenti f'territorju speċifiku jew grupp ta' klijenti, iżda minflok jiddeterminaw il-metodi tal-bejgħ u, għalhekk, jibbenefikaw mill-eżenzjoni ta' kategorija pprovduta mill-VBER. Il-gwida li ġejja hija pprovduta għall-valutazzjoni ta' tali restrizzjonijiet fejn il-VBER ma japplikax.

(329) Ir-restrizzjonijiet fuq l-użu ta' għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet spiss jiġu imposti f'sistemi ta' distribuzzjoni selettiva. It-Taqsima 4.6.2. ta' dawn il-Linji Gwida tistabbilixxi l-kriterji li taħthom sistema ta' distribuzzjoni selettiva taqa' barra mill-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1). Madankollu, mhuwiex probabbli li l-prevenzjoni tal-użu ta' għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet tkun xierqa jew meħtieġa biex tiġi ppreservata l-kwalità jew jiġi żgurat l-użu xieraq ta' oġġetti jew servizzi tal-

kuntratt, minħabba li dawn l-għodod tipikament jidderieġu mill-ġdid lill-klijenti potenzjali lejn is-sit web tad-distributur awtorizzat biex jagħmlu x-xiri. Il-fornitur jista' jeżerċita kontroll fuq is-sit web tad-distributur permezz tal-kriterji tal-għażla tiegħu u billi jimponi rekwiżiti fl-akkordju vertikali tiegħu mad-distributur.

(330) Ir-restrizzjonijiet fuq l-użu ta' għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet li ma jirnexxilhomx jimpedixxu l-użu tagħhom direttament jew indirettament, pereżempju, rekwiżit li jintużaw biss għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet li jissodisfaw ċerti standards ta' kwalità, jistgħu, meta ma jkunux koperti mill-VBER, jillimitaw b'mod sinifikanti l-kapaċità tax-xerrej li juża għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet. F'dawk il-każijiet, jista' jkun meħtieġ li jiġi vvalutat jekk ir-restrizzjoni twassalx għal effetti simili għal dawk tal-prevenzjoni tal-użu ta' għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet, jiġifieri għal ħsara lill-konsumaturi li tikkonsisti f'żieda fl-ispejjeż tat-tiftix tal-konsumaturi u t-tnaqqis fil-kompetizzjoni fuq il-prezzijiet jew għal kompartimentalizzazzjoni tas-suq, li jistgħu jiffaċilitaw id-diskriminazzjoni fil-prezzijiet, u fl-aħħar mill-aħħar iħallu impatt fuq il-kompetizzjoni bejn il-marki u, possibbilment, anki fi ħdan marka. Tali restrizzjonijiet jistgħu jillimitaw ukoll il-kompetizzjoni fi ħdan marka, pereżempju, fejn fornitur ma jimponix ir-restrizzjonijiet fuq id-distributuri kollha tiegħu jew fejn il-fornitur innifsu juża l-għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet koperti mir-restrizzjoni. Sal-punt li d-distributuri ma jitħallewx jiddependu fuq mezz ta' reklamar online potenzjalment sinifikanti, huma jeżerċitaw biss pressjoni kompetittiva limitata fuq il-fornitur jew kwalunkwe distributur ieħor li ma jkunx qed jiffaċċja din ir-restrizzjoni.

(331) Il-fatturi rilevanti għall-valutazzjoni skont l-Artikolu 101(1) jinkludu l-pożizzjoni fis-suq tal-fornitur u tal-kompetituri tiegħu; l-importanza tal-għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet bħala mezz ta' reklamar fis-swieq tal-prodotti u ġeografiċi tal-oġġetti jew tas-servizzi tal-kuntratt; it-tip u l-kamp ta' applikazzjoni tar-restrizzjonijiet u l-importanza relattiva ta' kwalunkwe għodda speċifika għat-tqabbil tal-prezzijiet li l-użu tagħha huwa ristrett jew ipprojbit, kif ukoll jekk il-fornitur jimponix ukoll restrizzjonijiet fuq il-kapaċità tad-distributur li juża forom oħrajn ta' reklamar online. Jenħtieġ li jitqies l-effett kumulattiv ta' kwalunkwe restrizzjoni oħra bħal din bir-restrizzjoni fuq l-użu ta' għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet.

(332) Kif stabbilit fil-paragrafu (323) ta' dawn il-Linji Gwida, ir-restrizzjonijiet fuq l-użu ta' għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet jistgħu jwasslu għal effiċjenzi, b'mod partikolari marbuta mal-iżgurar tal-protezzjoni tal-marka jew ċertu livell ta' kwalità tas-servizz jew mat-tnaqqis tal-opportunitajiet għal falsifikazzjoni. F'konformità mal-kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3), il-valutazzjoni trid tikkunsidra jekk tali effiċjenzi jistgħux jinkisbu wkoll permezz ta' mezzi inqas restrittivi. Dan jista' jkun il-każ fejn l-għodda għat-tqabbil tal-prezzijiet tipprevedi wkoll paraguni jew rieżamijiet marbuta mal-kwalità tal-oġġetti jew tas-servizzi kkonċernati, is-servizz tal-klijenti, l-affidabbiltà tad-distributur jew karatteristiċi oħrajn tal-offerti tad-distributuri. Kwalunkwe valutazzjoni tal-ġustifikazzjonijiet relatati mal-kwalità skont l-Artikolu 101(3) jenħtieġ li tqis li l-bejgħ ma jseħħx fuq l-għodda għat-tqabbil tal-prezzijiet innifisha, iżda fuq is-sit web tad-distributur, li, abbażi tal-ftehim ta' distribuzzjoni konkluż mal-fornitur, jenħtieġ li jissodisfa r-rekwiżiti tal-kwalità tal-fornitur.

8.2.5. Obbligi ta' parità

(333) L-obbligi ta' parità, imsejħa wkoll klawżoli tan-Nazzjon l-Aktar Iffavorit ('Most Favoured Nation' - MFNs) jew Akkordji ta' Parità Bejn il-Pjattaformi ('Across Platform Parity Agreements' - APPAs), jesiġu li fornitur ta' oġġetti jew servizzi

joffrihom lil parti oħra b'kundizzjonijiet li ma jkunux inqas favorevoli mill-kundizzjonijiet offruti mill-fornitur lil ċerti partijiet oħrajn jew fuq ċerti mezzi oħrajn. Il-kundizzjonijiet jistgħu jikkonċernaw il-prezzijiet, l-inventarju, id-disponibbiltà jew kwalunkwe termini jew kundizzjonijiet oħrajn tal-offerta jew tal-bejgħ. L-obbligu jista' jiġi espress jew jista' jiġi applikat b'mezzi diretti jew indiretti oħrajn, bħal ipprezzar differenzjali jew inċentivi jew miżuri oħrajn li l-applikazzjoni tagħhom tiddependi mill-kundizzjonijiet li taħthom il-fornitur joffri l-oġġetti jew is-servizzi tiegħu lil partijiet partikolari jew fuq mezzi partikolari.

(334) L-obbligi ta' parità imposti mill-fornituri tas-servizzi ta' intermedjazzjoni online (pereżempju, swieq jew għodod għat-tqabbil tal-prezzijiet) relatati mal-kundizzjonijiet li taħthom l-oġġetti jew is-servizzi jiġu offruti lill-utenti finali (il-konsumaturi finali jew impriżi oħrajn) ġeneralment jissejħu obbligi ta' parità fil-livell tal-bejgħ bl-imnut. Sabiex dan it-tip ta' obbligu jkun effettiv, il-fornitur ta' oġġetti jew servizzi li jaċċetta l-obbligu ġeneralment irid ikun jista' jikkontrolla l-prezz u kundizzjonijiet oħrajn li taħthom l-oġġetti jew is-servizzi tiegħu jiġu offruti fuq il-mezzi tal-bejgħ bl-imnut li għalihom jirreferi l-obbligu. Obbligi ta' parità simili jistgħu jintużaw mill-fornituri upstream ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online relatati mal-kundizzjonijiet li taħthom l-oġġetti jew is-servizzi jiġu offruti lil impriżi li mhumiex utenti finali (pereżempju, lil bejjiegħa bl-imnut). Fir-rigward tal-obbligi ta' parità użati mix-xerrejja, dawn jinkludu obbligi imposti mill-manifatturi, mill-bejjiegħa bl-ingrossa jew mill-bejjiegħa bl-imnut relatati mal-kundizzjonijiet li taħthom jixtru inputs mingħand il-fornituri.

(335) Distinzjoni oħra tikkonċerna l-mezzi koperti mill-obbligu ta' parità. L-obbligu jista' jirreferi għal mezzi tal-bejgħ imħaddma minn fornitur ta' oġġetti jew servizzi (mezzi diretti); għal mezzi mħaddma minn partijiet terzi (mezzi indiretti), jew għall-mezzi kollha. L-obbligi ta' parità li jirreferu biss għal mezzi diretti spiss jissejħu "dojoq", filwaqt li dawk li jirreferu għall-mezzi kollha spiss jissejħu "wesgħin".

(336) Bl-eċċezzjoni tal-obbligi ta' parità fil-livell tal-bejgħ bl-imnut bejn pjattaforma u oħra definiti fl-Artikolu 5(1)(d) tal-VBER, l-eżenzjoni ta' kategorija tapplika għat-tipi kollha ta' obbligu ta' parità f'akkordji vertikali, diment li l-ishma mis-suq tal-fornitur u tax-xerrej ma jaqbżux it-30 %. Il-gwida li ġejja hija pprovduta għall-valutazzjoni tal-obbligi ta' parità fil-livell tal-bejgħ bl-imnut bejn il-pjattaformi definiti fl-Artikolu 5(1)(d) tal-VBER u għal tipi oħrajn ta' obbligi ta' parità f'każijiet individwali 'l fuq mil-limitu tas-sehem mis-suq.

8.2.5.1. Obbligi ta' parità fil-livell tal-bejgħ bl-imnut bejn pjattaforma u oħra

(337) L-obbligi ta' parità fil-livell tal-bejgħ bl-imnut li jwasslu biex xerrej ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online ma joffrix, ma jbigħx jew ma jbigħx mill-ġdid oġġetti jew servizzi lill-utenti finali taħt kundizzjonijiet aktar favorevoli bl-użu ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online f'kompetizzjoni ma' xulxin, kif definiti fl-Artikolu 5(1)(d) tal-VBER, huma aktar probabbli minn tipi oħrajn ta' obbligu ta' parità li jipproduċu effetti antikompetittivi netti. L-obbligi ta' parità fil-livell tal-bejgħ bl-imnut bejn pjattaforma u oħra jistgħu jirrestrinġu l-kompetizzjoni kif ġej:

(a) Huma jistgħu jnaqqsu l-kompetizzjoni u jiffaċilitaw il-kollużjoni bejn il-fornituri tas-servizzi ta' intermedjazzjoni online. B'mod partikolari, huwa aktar probabbli li fornitur li jimponi dan it-tip ta' obbligu ta' parità jkun jista' jgħolli l-prezz jew inaqqas il-kwalità tas-servizzi ta' intermedjazzjoni tiegħu mingħajr ma jitlef is-sehem mis-suq. Irrispettivament mill-prezz jew mill-kwalità tas-servizzi tiegħu, il-bejjiegħa ta' oġġetti jew servizzi li jagħżlu li jużaw il-

pjattaforma tiegħu huma obbligati joffru kundizzjonijiet fuq il-pjattaforma li jkunu mill-inqas tajbin daqs il-kundizzjonijiet li joffru fuq pjattaformi kompetituri.

(b) Huma jistgħu jeskludu d-dħul jew l-espansjoni minn fornituri ġodda jew iżgħar ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online, billi jirrestrinġu l-kapaċità tagħhom li joffru lix-xerrejja u lill-utenti finali kombinazzjonijiet prezz-servizz differenzjati.

(338) Għall-valutazzjoni ta' dan it-tip ta' obbligu ta' parità, il-fatturi ewlenin huma s-sehem tax-xerrejja tas-servizzi ta' intermedjazzjoni online li huma koperti mill-obbligi; l-imġiba ta' 'homing' tax-xerrejja tas-servizzi ta' intermedjazzjoni online u tal-utenti finali (kemm jużaw pjattaformi intermedjarji); il-pożizzjoni fis-suq tal-fornitur li jimponi l-obbligu u tal-kompetituri tiegħu; l-eżistenza ta' ostakoli għad-dħul fis-suq rilevanti għas-servizzi ta' intermedjazzjoni online, u l-impatt tal-bejgħ dirett mix-xerrejja tas-servizzi.

(339) Is-sehem tax-xerrejja tas-servizzi ta' intermedjazzjoni online li huma soġġetti għall-obbligi ta' parità u l-imġiba ta' 'homing' ta' dawk ix-xerrejja huma importanti, minħabba li dawn jistgħu jindikaw li l-obbligi ta' parità ta' fornitur jirrestrinġu l-kompetizzjoni fir-rigward ta' sehem mid-domanda li jaqbeż is-sehem mis-suq tal-fornitur. Pereżempju, fornitur ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online jista' jkollu sehem ta' 20 % tat-tranżazzjonijiet totali li jsiru bl-użu ta' tali servizzi, iżda x-xerrejja li fuqhom jimponi obbligi ta' parità bejn il-pjattaformi jistgħu – minħabba li jużaw diversi pjattaformi – jammontaw għal aktar minn 50 % tat-tranżazzjonijiet totali tal-pjattaforma. F'dak il-każ, l-obbligi ta' parità tal-fornitur jirrestrinġu l-kompetizzjoni fir-rigward ta' aktar minn nofs id-domanda rilevanti totali.

(340) Ix-xerrejja ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online spiss jagħmlu 'multi-homing' sabiex jilħqu lill-klijenti b''single-homing' (li jużaw pjattaforma waħda biss) u ma jaqilbux bejn pjattaformi. Il-'multi-homing' tax-xerrejja jiġi inċentivat minn mudelli kummerċjali tal-pjattaforma li taħthom ix-xerrej għandu jħallas biss talli juża s-servizz ta' intermedjazzjoni meta jiġġenera tranżazzjoni. Kif spjegat hawn fuq, il-'multi-homing' mix-xerrejja ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online jista' jżid is-sehem mid-domanda totali għal tali servizzi li tiġi affettwata mill-obbligi ta' parità ta' fornitur. It-tieni, 'single-homing' mill-utenti finali jista' jfisser li kull fornitur ta' servizzi ta' intermedjazzjoni jikkontrolla l-aċċess għal grupp distint ta' utenti finali. Dan jista' jżid is-setgħa ta' negozjar tal-fornitur u l-kapaċità tiegħu li jimponi obbligi ta' parità.

(341) L-effetti restrittivi tal-obbligi ta' parità fil-livell tal-bejgħ bl-imnut bejn pjattaforma u oħra ġeneralment se jkunu l-aktar severi fejn jintużaw minn fornitur ewlieni wieħed jew aktar tas-servizzi ta' intermedjazzjoni online. Fejn tali fornituri jkollhom mudell kummerċjali simili, l-obbligi ta' parità x'aktarx li jnaqqsu l-kamp ta' applikazzjoni għat-tfixkil tal-mudell. Dan it-tip ta' obbligu jista' jippermetti wkoll lil mexxej tas-suq iżomm il-pożizzjoni tiegħu kontra fornituri iżgħar.

(342) Is-swieq għall-provvista tas-servizzi ta' intermedjazzjoni online spiss ikunu kkaratterizzati minn ostakoli sinifikanti għad-dħul u għall-espansjoni, li jistgħu jaggravaw l-effetti negattivi tal-obbligi ta' parità. Dawn is-swieq spiss ikollhom effetti indiretti pożittivi fuq in-network: fornituri ġodda jew iżgħar ta' tali servizzi jsibuha diffiċli biex jattiraw lix-xerrejja minħabba li l-pjattaformi tagħhom jipprovdu aċċess għal għadd insuffiċjenti ta' utenti finali. Meta l-utenti finali jkunu konsumaturi finali, il-lealtà lejn il-marka, is-'single-homing' u l-istrateġiji ta'

intrappolament tal-fornituri ta' servizzi ta' intermedjazzjoni stabbiliti jistgħu joħolqu wkoll ostakoli.

(343) Ix-xerrejja ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online jistgħu jbigħu wkoll l-oġġetti jew is-servizzi tagħhom lill-utenti finali direttament. Tali bejgħ dirett jista' jirrestrinġi l-kapaċità tal-fornituri ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online li jżidu l-prezz tas-servizzi tagħhom. Għalhekk, huwa meħtieġ li jiġi vvalutat is-sehem tal-bejgħ tal-oġġetti jew tas-servizzi intermedjati li jsir permezz tal-mezzi diretti u indiretti, u s-sostitwibbiltà ta' dawn il-mezzi, mill-perspettiva tal-fornituri ta' oġġetti jew servizzi u tal-utenti finali.

(344) L-obbligi ta' parità fil-livell tal-bejgħ bl-imnut bejn pjattaforma u oħra jistgħu jipproduċu effetti restrittivi sinifikanti meta jiġu imposti fuq ix-xerrejja li jirrappreżentaw sehem sinifikanti mid-domanda totali għas-servizzi ta' intermedjazzjoni online rilevanti. Fil-każ ta' effett kumulattiv, l-effetti restrittivi ġeneralment jiġu attribwiti biss għall-obbligi ta' parità tal-fornituri li s-sehem mis-suq tagħhom jaqbeż il-5 %.

(345) Fil-prinċipju, l-obbligi ta' parità fil-livell tal-bejgħ bl-imnut jistgħu jiġu imposti wkoll mill-bejjiegħa bl-imnut b'rabta mal-kundizzjonijiet li taħthom l-oġġetti jew is-servizzi ta' fornitur jiġu offruti lill-utenti finali minn bejjiegħa bl-imnut kompetituri. Madankollu, fejn dan it-tip ta' obbligu ta' parità jkun relatat mal-prezz, ġeneralment ikun jeħtieġ li l-fornitur ta' oġġetti jew servizzi li jaċċetta l-obbligu jimponi RPM minima fuq il-bejjiegħa bl-imnut kompetituri li huma koperti mill-obbligu. L-RPM hija restrizzjoni fundamentali skont il-VBER u restrizzjoni skont l-għan skont l-Artikolu 101(1). F'każijiet fejn l-impriżi jkunu jistgħu jimplimentaw tali obbligi ta' parità fil-livell tal-bejgħ bl-imnut f'konformità mar-regoli relatati mal-RPM minima, l-obbligi huma koperti mill-eżenzjoni ta' kategorija. 'Il fuq mil-limitu tas-sehem mis-suq tal-eżenzjoni ta' kategorija, il-gwida pprovduta fil-paragrafi minn (337) sa (344) ta' dawn il-Linji Gwida tapplika mutatis mutandis.

8.2.5.2. Obbligi ta' parità fil-livell tal-bejgħ bl-imnut relatati mal-mezzi ta' bejgħ dirett

(346) L-obbligi ta' parità fil-livell tal-bejgħ bl-imnut imposti mill-fornituri ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online relatati mal-kundizzjonijiet li taħthom ix-xerrejja tas-servizzi jistgħu joffru oġġetti jew servizzi lill-utenti finali fuq il-mezzi ta' bejgħ dirett tagħhom (parità "ristretta") jimpedixxu lil tali xerrejja milli jġiegħlu lill-utenti finali jaqilbu għall-mezz dirett billi joffru kundizzjonijiet aktar favorevoli (twaqqigħ tal-prezz). Taħt ċerti kundizzjonijiet, b'mod partikolari fejn il-kompetizzjoni għall-provvista ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online tkun limitata, l-obbligi ta' parità ristretta jistgħu jippermettu lill-fornituri ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online jżommu prezz ogħla għas-servizzi tagħhom, li jwassal għal prezzijiet ogħla tal-bejgħ bl-imnut għall-oġġetti jew għas-servizzi intermedjati fuq il-mezzi kollha tal-bejgħ. Għall-valutazzjoni ta' dan it-tip ta' restrizzjoni, il-fatturi rilevanti jinkludu l-pożizzjoni fis-suq tal-fornitur li jimponi l-obbligu ta' parità, id-daqs relattiv tal-mezzi ta' bejgħ dirett koperti mill-obbligu, is-sostitwibbiltà tal-mezzi diretti u indiretti mill-perspettiva tal-fornituri tal-oġġetti jew tas-servizzi u tal-utenti finali, u jekk ir-restrizzjonijiet humiex imposti minn diversi fornituri ta' servizzi ta' intermedjazzjoni (effetti kumulattivi).

(347) Barra minn hekk, taħt ċerti kundizzjonijiet, l-obbligi ta' parità fil-livell tal-bejgħ bl-imnut relatati mal-mezzi ta' bejgħ dirett jistgħu indirettament jipproduċu effetti restrittivi ekwivalenti għal dawk prodotti minn obbligi ta' parità fil-livell tal-bejgħ bl-imnut bejn pjattaforma u oħra. Fil-prinċipju, xerrej ta' servizzi ta'

intermedjazzjoni online li huwa soġġett għal obbligu ta' parità ristretta fil-livell tal-bejgħ bl-imnut jista' jiddifferenzja l-offerti tiegħu bejn il-pjattaformi intermedjarji li jużа ('multi-homing'). Madankollu, sabiex jagħmel dan, huwa jrid toffri kundizzjonijiet fuq il-mezzi diretti tiegħu li mhumiex aktar favorevoli mill-kundizzjonijiet li huwa joffri fuq il-pjattaforma intermedjarja "l-aktar għalja" li magħha għandu akkordju ta' parità ta' mezzi diretti. Skont fatturi bħas-sehem mill-bejgħ li jsir permezz ta' kull mezz, l-ispejjeż tal-użu ta' kull mezz u l-elastiċità tad-domanda għall-oġġetti jew għas-servizzi intermedjati bejn il-mezzi tal-bejgħ, jista' ma jkunx hemm biżżejjed inċentivi għax-xerrejja u għall-fornituri ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online biex jinvolvu ruħhom f'kompromessi relatati mal-prezz ta' dawk is-servizzi u l-kundizzjonijiet li taħthom l-oġġetti jew is-servizzi jiġu intermedjati permezz tas-servizz. Dan l-eżitu huwa ġeneralment aktar probabbli meta sehem sinifikanti mill-bejgħ iseħħ permezz tal-mezz dirett u fejn l-obbligi ta' parità fil-livell tal-bejgħ bl-imnut relatati mal-mezzi diretti jiġu imposti minn diversi fornituri.

(348) L-obbligi ta' parità fil-livell tal-bejgħ bl-imnut imposti mill-fornituri ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online relatati mal-mezzi ta' bejgħ dirett jistgħu jipproduċu effetti restrittivi sinifikanti fejn ix-xerrejja li jirrappreżentaw sehem sinifikanti mid-domanda totali għas-servizzi ta' intermedjazzjoni online jkunu soġġetti għal tali obbligi jew għal obbligi ta' parità fil-livell tal-bejgħ bl-imnut bejn pjattaforma u oħra. Jista' jkun meħtieġ li titwettaq valutazzjoni simili, wara valutazzjoni tal-irtirar tal-VBER, mill-Kummissjoni jew minn awtorità nazzjonali tal-kompetizzjoni, fejn l-ishma mis-suq tal-fornituri rilevanti jkunu taħt il-limitu ta' 30 %.

8.2.5.3. Obbligi ta' parità relatati ma' kundizzjonijiet mhux fil-livell tal-bejgħ bl-imnut

(349) L-obbligi ta' parità imposti mill-fornituri upstream ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online relatati mal-kundizzjonijiet li taħthom l-oġġetti jew is-servizzi jiġu offruti lil impriżi li mhumiex utenti finali huma koperti mill-eżenzjoni ta' kategorija. Dan it-tip ta' obbligu kapaċi jiskoraġġixxi l-kompetizzjoni bejn il-fornituri ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online bl-istess mod bħall-obbligi ta' parità fil-livell tal-bejgħ bl-imnut u, għalhekk, il-gwida pprovduta fil-paragrafi minn (337) sa (348) ta' dawn il-Linji Gwida tibqa' rilevanti. Dan japplika b'mod partikolari meta ma jkun hemm l-ebda differenza sinifikanti bejn il-prezzijiet jew kundizzjonijiet oħrajn li taħthom l-oġġetti jew is-servizzi intermedjati jiġu offruti fil-livelli upstream u tal-bejgħ bl-imnut, kif jista' jkun il-każ fejn l-intermedjazzjoni tkun tikkonċerna oġġetti jew servizzi finali.[121] Madankollu, għall-valutazzjoni ta' dan it-tip ta' obbligu ta' parità, huwa meħtieġ ukoll li jitqiesu l-kundizzjonijiet tal-kompetizzjoni downstream, jiġifieri, bejn l-impriżi li jixtru l-oġġetti jew is-servizzi intermedjati.

(350) B'kuntrast għal dan, l-obbligi ta' parità relatati mal-kundizzjonijiet li taħthom l-oġġetti jew is-servizzi jinxtraw bħala inputs mill-manifatturi, mill-bejjiegħa bl-ingrossa jew mill-bejjiegħa bl-imnut ma jaffettwawx direttament il-kundizzjonijiet li taħthom dawn l-impriżi jikkompetu downstream. Għalhekk, huwa inqas probabbli li l-gwida pprovduta għall-valutazzjoni tal-obbligi ta' parità fil-livell tal-bejgħ bl-imnut tkun rilevanti. It-tħassib ewlieni assoċjat mal-obbligi ta' parità relatati mal-kundizzjonijiet li taħthom l-oġġetti jew is-servizzi jinxtraw bħala inputs huwa li dawn jistgħu jnaqqsu l-inċentivi tal-fornituri tal-input biex jikkompetu u, b'hekk,

[121] F'xi każijiet, l-obbligu ta' parità jista' jirreferi għall-kundizzjonijiet offruti kemm fil-livell upstream kif ukoll fil-livell tal-bejgħ bl-imnut.

iżidu l-prezzijiet tal-input. Il-fatturi rilevanti għall-valutazzjoni jinkludu d-daqs relattiv u s-saħħa fis-suq tal-fornitur u tax-xerrej li jaqblu fuq l-obbligu ta' parità, is-sehem tas-suq rilevanti kopert minn obbligi simili, u l-ispiża tal-input inkwistjoni relattiva għall-ispejjeż totali tax-xerrejja.

8.2.5.4. Valutazzjoni skont l-Artikolu 101(3)

(351) Fejn l-obbligi ta' parità jipproduċu effetti restrittivi sinifikanti, jeħtieġ li l-ġustifikazzjonijiet tal-effiċjenza possibbli jiġu vvalutati skont l-Artikolu 101(3). L-aktar ġustifikazzjoni komuni għall-użu ta' dawn l-obbligi mill-fornituri ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online hija li tiġi indirizzata problema ta' "free-riding". Pereżempju, jista' jkun li l-fornituri ma jkollhomx inċentiv biex jinvestu fl-iżvilupp tal-pjattaforma tagħhom, fis-servizzi ta' qabel il-bejgħ jew fil-promozzjoni li ttejjeb id-domanda jekk il-benefiċċji ta' tali investimenti f'termini ta' żieda fil-bejgħ imorru għal pjattaformi kompetituri jew għal mezzi ta' bejgħ dirett li jistgħu joffru l-istess oġġetti jew servizzi b'kundizzjonijiet aktar favorevoli.

(352) Il-fatturi rilevanti jinkludu jekk l-investimenti mill-fornitur ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online jipprovdux benefiċċji oġġettivi, jiġifieri, jekk iżidux il-valur għall-konsumaturi; jekk ir-riskju ta' "free-riding" huwiex reali u sostanzjali, u jekk it-tip u l-kamp ta' applikazzjoni partikolari tal-obbligu ta' parità humiex indispensabbli għall-benefiċċji oġġettivi li jridu jinkisbu. Il-livell probabbli ta' "free-riding" irid ikun suffiċjenti biex ikollu impatt sinifikanti fuq l-inċentivi għall-investiment fis-servizz ta' intermedjazzjoni online. L-evidenza tal-punt sa fejn l-utenti tas-servizzi ta' intermedjazzjoni jagħmlu 'multi-homing' hija partikolarment rilevanti, għalkemm huwa meħtieġ ukoll li jiġi kkunsidrat jekk l-imġiba tagħhom hijiex influwenzata mill-effetti tal-obbligi ta' parità. Jekk il-fornitur ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online jew il-kompetituri tiegħu joperaw fi swieq komparabbli oħrajn bl-użu ta' obbligi ta' parità inqas restrittivi jew mingħajr obbligu ta' parità, dan jista' jindika li l-obbligi mhumiex indispensabbli. Fejn il-provvista ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online tkun ikkonċentrata ħafna u tkun tinkludi ostakoli sinifikanti għad-dħul, il-ħtieġa li tiġi protetta l-kompetizzjoni residwa tista' tegħleb it-titjib possibbli fl-effiċjenza. Ġustifikazzjonijiet oħrajn relatati mal-benefiċċji ġenerali pprovduti mill-pjattaformi tat-tranżazzjonijiet, bħall-ġbir flimkien tan-nefqa promozzjonali tal-fornituri, trasparenza akbar fil-prezzijiet jew tnaqqis fl-ispejjeż tat-tranżazzjonijiet jissodisfaw biss il-kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3) jekk il-fornitur ta' servizzi ta' intermedjazzjoni online jkun jista' juri rabta kawżali diretta bejn il-benefiċċju ddikjarat u l-użu tat-tip partikolari ta' obbligu ta' parità.

(353) B'mod ġenerali, l-obbligi ta' parità fil-livell tal-bejgħ bl-imnut relatati mal-mezzi tal-bejgħ dirett huma aktar probabbli li jissodisfaw il-kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3). Dan huwa primarjament minħabba li l-effetti restrittivi tagħhom huma ġeneralment inqas severi minn dawk tal-obbligi ta' parità bejn il-pjattaformi u, għalhekk, aktar probabbli li jingħelbu mill-effiċjenzi. Barra minn hekk, ir-riskju ta' "free-riding" mill-fornituri ta' oġġetti jew servizzi permezz tal-mezzi tal-bejgħ dirett tagħhom jista' jkun ogħla, billi dawn il-fornituri ġeneralment jaqilgħu marġni ogħla għal kull unità fuq il-bejgħ fil-mezz dirett tagħhom milli fuq bejgħ indirett.

8.2.6. Ħlasijiet bil-quddiem għall-aċċess

(354) Ħlasijiet bil-quddiem għall-aċċess huma miżati fissi li l-fornituri jħallsu lid-distributuri fil-qafas ta' relazzjoni vertikali fil-bidu ta' perjodu rilevanti, sabiex ikollhom aċċess għan-network tad-distribuzzjoni tagħhom u jħallsu s-servizzi pprovduti lill-fornituri mill-bejjigħa bl-imnut. Din il-kategorija tinkludi diversi

prattiċi bħal allowances biex il-prodotti jidhru fuq l-ixkafef,[122] l-hekk imsejħa miżati għaż-żamma ('pay-to-stay fees'),[123] il-ħlasijiet għal aċċess għall-kampanji ta' promozzjoni ta' distributur, eċċ. Din it-taqsima tipprovdi gwida għall-valutazzjoni tal-ħlasijiet bil-quddiem għall-aċċess f'każijiet individwali 'l fuq mil-limitu tas-sehem mis-suq stipulat fl-Artikolu 3 tal-VBER.

(355) Il-ħlasijiet bil-quddiem għall-aċċess xi drabi jistgħu jirriżultaw f'esklużjoni antikompetittiva ta' distributuri oħrajn. Pereżempju, miżata għolja tista' tinċentiva lil fornitur biex jgħaddi volum sostanzjali tal-bejgħ tiegħu permezz ta' distributur wieħed jew għadd limitat ta' distributuri sabiex ikopri l-ispejjeż tal-miżata. F'każ bħal dan, il-ħlasijiet bil-quddiem għall-aċċess jista' jkollhom l-istess effett ta' esklużjoni downstream bħal tip ta' obbligu ta' provvista esklużiva. Sabiex tiġi vvalutata l-probabbiltà ta' dan it-tip ta' effett negattiv, il-gwida relatata mal-obbligi ta' provvista esklużiva tista' tiġi applikata b'analoġija (b'mod partikolari l-paragrafi minn (305) sa (310)).

(356) B'mod eċċezzjonali, il-ħlasijiet bil-quddiem għall-aċċess jistgħu jirriżultaw f'effetti ta' esklużjoni upstream antikompetittiva. Pereżempju, jekk id-distributur ikollu pożizzjoni ta' negozjar b'saħħitha, jew fejn l-użu ta' pagamenti bil-quddiem għall-aċċess ikun mifrux, tali ħlasijiet jistgħu jżidu l-ostakoli għad-dħul għal fornituri żgħar. Sabiex tiġi vvalutata l-probabbiltà ta' dan it-tip ta' effett negattiv, il-gwida relatata mal-obbligi ta' marka unika tista' tiġi applikata b'analoġija (b'mod partikolari l-paragrafi minn (284) sa (293) ta' dawn il-Linji Gwida). Il-valutazzjoni trid tqis ukoll jekk id-distributur inkwistjoni jbigħx prodotti kompetituri taħt il-marka tiegħu stess. F'dak il-każ, jista' jinħoloq ukoll tħassib orizzontali, bil-konsegwenza li l-eżenzjoni ta' kategorija ma tapplikax, skont l-Artikolu 2(4) tal-VBER (ara t-Taqsima 4.4.3. ta' dawn il-Linji Gwida).

(357) Minbarra l-effetti possibbli ta' esklużjoni, il-ħlasijiet bil-quddiem għall-aċċess jistgħu jnaqqsu l-kompetizzjoni u jiffaċilitaw il-kollużjoni bejn id-distributuri. Il-ħlasijiet bil-quddiem għall-aċċess x'aktarx li jżidu l-prezz mitlub mill-fornitur għall-prodotti tal-kuntratt, billi l-fornitur irid ikopri l-ispiża ta' tali ħlasijiet. Prezzijiet ogħla tal-provvista jistgħu jnaqqsu l-inċentiv tal-bejjiegħa bl-imnut biex jikkompetu fuq il-prezz fis-suq downstream, filwaqt li l-profitti tad-distributuri jiżdiedu bħala riżultat tal-ħlasijiet għall-aċċess. Tali tnaqqis fil-kompetizzjoni bejn id-distributuri permezz tal-użu kumulattiv ta' ħlasijiet bil-quddiem għall-aċċess normalment ikun jirrikjedi li s-suq tad-distribuzzjoni jkun ikkonċentrat ħafna.

(358) Madankollu, l-użu ta' ħlasijiet bil-quddiem għall-aċċess jista' f'ħafna każijiet jikkontribwixxi għal allokazzjoni effiċjenti tal-ispazju fuq l-ixkafef għal prodotti ġodda. Meta l-fornituri jniedu prodotti ġodda, id-distributuri ta' spiss ikollhom inqas informazzjoni mill-fornitur dwar jekk il-prodott il-ġdid huwiex probabbli li jkun ta' suċċess u, b'riżultat ta' dan, jistgħu jaħżnu kwantitajiet subottimali tal-prodott. Il-ħlasijiet bil-quddiem għall-aċċess jistgħu jintużaw biex titnaqqas din l-assimetrija fl-informazzjoni bejn il-fornituri u d-distributuri, billi jippermettu b'mod espliċitu lill-fornituri jikkompetu għall-ispazju fuq l-ixkafef. B'hekk, id-distributur jista' jirċievi twissija bil-quddiem dwar liema prodotti huma l-aktar probabbli li jkunu ta' suċċess,

[122] Miżati fissi li l-manifatturi jħallsu lill-bejjiegħa bl-imnut sabiex ikollhom aċċess għall-ispazju fuq l-ixkafef tagħhom.

[123] Ħlasijiet f'somma waħda f'daqqa magħmula sabiex tiġi żgurata l-preżenza kontinwa ta' prodott eżistenti fuq l-ixkaffa għal perjodu ulterjuri.

billi fornitur normalment jaqbel biss li jħallas miżata bil-quddiem għall-aċċess jekk huwa jqis li hemm probabbiltà baxxa li t-tnedija tal-prodott tfalli.

(359) Barra minn hekk, minħabba l-assimetrija fl-informazzjoni msemmija fil-paragrafu preċedenti, il-fornituri jista' jkollhom inċentivi għal "free-riding" fuq l-isforzi promozzjonali tad-distributuri sabiex jintroduċu prodotti subottimali. Jekk prodott ma jkollux suċċess, id-distributuri jħallsu parti mill-ispejjeż tal-falliment tal-prodott. L-użu ta' ħlasijiet bil-quddiem għall-aċċess jista' jipprevjeni tali "free-riding" billi jċaqlaq ir-riskju ta' falliment tal-prodott lura għal fuq il-fornituri, u b'hekk jikkontribwixxi għal rata ottimali ta' tnedijiet tal-prodott.

8.2.7. Akkordji ta' Ġestjoni ta' Kategorija

(360) L-akkordji ta' ġestjoni ta' kategorija huma akkordji li permezz tagħhom, fi ħdan akkordju ta' distribuzzjoni, id-distributur jafda lill-fornitur (il-"kaptan tal-kategorija") bil-kummerċjalizzazzjoni ta' kategorija ta' prodotti li jinkludu, b'mod ġenerali, mhux biss il-prodotti tal-fornitur, iżda wkoll il-prodotti tal-kompetituri tiegħu. Il-kaptan tal-kategorija jista' b'hekk ikollu influwenza fuq, pereżempju, it-tqegħid tal-prodotti u l-promozzjoni tal-prodotti fil-ħanut u fl-għażla tal-prodotti għall-ħanut. L-akkordji ta' ġestjoni ta' kategorija huma koperti mill-eżenzjoni ta' kategorija meta la l-ishma mis-suq tal-kaptan tal-kategorija u lanqas dawk tad-distributur ma jaqbżu t-30 %, u diment li tali akkordju ma jinkludix restrizzjonijiet fundamentali, pereżempju, restrizzjonijiet tal-kapaċità tad-distributur li jiddetermina l-prezz tal-bejgħ tiegħu skont it-tifsira tal-Artikolu 4(a) tal-VBER.

(361) Fil-biċċa l-kbira tal-każijiet, l-akkordji ta' ġestjoni ta' kategorija ma jqajmux tħassib skont l-Artikolu 101. Madankollu, xi drabi huma jistgħu joħolqu distorsjoni tal-kompetizzjoni bejn il-fornituri, u jirriżultaw f'esklużjoni antikompettitiva ta' fornituri oħrajn, fejn il-kaptan tal-kategorija jkun kapaċi, minħabba l-influwenza tiegħu fuq id-deċiżjonijiet tad-distributur dwar il-kummerċjalizzazzjoni, jillimita jew jiżvantaġġa d-distribuzzjoni ta' prodotti ta' fornituri kompetituri.

(362) B'mod ġenerali, id-distributuri mhux se jkollhom interess li jillimitaw l-għażla tal-prodotti tagħhom. Madankollu, huma jista' jkollhom inċentivi biex jeskludu ċerti fornituri, b'mod partikolari meta d-distributur ibigħ ukoll prodotti kompetituri taħt il-marka tiegħu stess. Sabiex tiġi vvalutata l-probabbiltà ta' tali effett ta' esklużjoni upstream, il-gwida relatata mal-obbligi ta' marka unika tista' tiġi applikata b'analoġija (b'mod partikolari l-paragrafi minn (284) sa (293) ta' dawn il-Linji Gwida). B'mod partikolari, din il-valutazzjoni trid tqis, minn naħa, il-kopertura tas-suq tal-akkordji ta' ġestjoni ta' kategorija u l-użu kumulattiv possibbli ta' tali akkordji u, min-naħa l-oħra, il-pożizzjoni fis-suq tal-fornituri kompetituri u tad-distributur.

(363) Barra minn hekk, l-akkordji ta' ġestjoni ta' kategorija jistgħu jiffaċilitaw il-kollużjoni bejn id-distributuri meta l-istess fornitur iservi bħala kaptan tal-kategorija għad-distributuri kompetituri kollha f'suq, jew għall-biċċa l-kbira tagħhom, u jipprovdi lil dawn id-distributuri b'punt ta' referenza komuni għad-deċiżjonijiet tagħhom dwar il-kummerċjalizzazzjoni.

(364) Il-ġestjoni ta' kategorija tista' wkoll tiffaċilita l-kollużjoni bejn il-fornituri permezz ta' opportunitajiet akbar għall-iskambju permezz ta' bejjiegħa bl-imnut ta' informazzjoni sensittiva dwar is-suq, bħal, pereżempju, informazzjoni relatata ma' pprezzar futur, pjanijiet promozzjonali jew kampanji ta' reklamar. Il-VBER ma

jkoprix tali skambji diretti ta' informazzjoni bejn il-kompetituri, ara l-paragrafu (83) ta' dawn il-Linji Gwida.

(365) Madankollu, l-użu ta' akkordji ta' ġestjoni ta' kategorija jista' jwassal ukoll għal effiċjenzi. L-akkordji ta' ġestjoni ta' kategorija jistgħu jippermettu lid-distributuri jkollhom aċċess għall-għarfien espert tal-fornitur dwar il-kummerċjalizzazzjoni għal ċertu grupp ta' prodotti u jiksbu ekonomiji ta' skala, billi jiżguraw li l-kwantità ottimali tal-prodotti tiġi ppreżentata b'mod f'waqtu u direttament fuq l-ixkafef tal-ħwienet. B'mod ġenerali, aktar ma tkun għolja l-kompetizzjoni bejn il-marki u aktar ma jkunu baxxi l-ispejjeż għall-konsumaturi biex jibdlu, aktar ikunu kbar il-benefiċċji ekonomiċi miksuba permezz ta' ġestjoni ta' kategorija.

8.2.8. Irbit

(366) L-irbit jirreferi għal sitwazzjonijiet fejn klijenti li jixtru prodott wieħed (il-prodott li jorbot) huma meħtieġa li jixtru wkoll prodott distint ieħor (il-prodott marbut) mingħand l-istess fornitur jew mingħand xi ħadd maħtur minn dan tal-aħħar. L-irbit jista' jikkostitwixxi abbuż skont it-tifsira tal-Artikolu 102.[124] L-irbit jista' jikkostitwixxi wkoll restrizzjoni vertikali skont it-tifsira tal-Artikolu 101 fejn dan jirriżulta f'tip ta' obbligu ta' marka unika (ara l-paragrafi minn (281) sa (302) ta' dawn il-Linji Gwida) għall-prodott marbut. Hija biss is-sitwazzjoni msemmija l-aħħar li hija ttrattata f'dawn il-Linji Gwida.

(367) Jekk il-prodotti jitqisux bħala distinti jiddependi mid-domanda tal-klijenti. Żewġ prodotti jkunu distinti fejn, fin-nuqqas tal-irbit, għadd sostanzjali ta' klijenti jixtru jew kienu jixtru l-prodott li jorbot mingħajr ma jixtru wkoll il-prodott marbut mill-istess fornitur, u b'hekk jippermettu produzzjoni awtonoma kemm għall-prodott li jorbot kif ukoll għall-prodott marbut.[125] L-evidenza li żewġ prodotti huma distinti tista' tinkludi evidenza diretta li, meta jingħataw għażla, il-klijenti jixtru l-prodotti li jorbtu u l-prodotti marbuta separatament minn sorsi ta' provvista differenti, jew evidenza indiretta, bħall-preżenza fis-suq ta' impriżi speċjalizzati fil-manifattura jew fil-bejgħ tal-prodott marbut mingħajr il-prodott li jorbot,[126] jew evidenza li tindika li l-impriżi bi ftit saħħa fis-suq, partikolarment fi swieq kompetittivi, għandhom it-tendenza li ma jorbtux jew li ma jiġbrux flimkien tali prodotti. Pereżempju, billi l-klijenti jridu jixtru żraben bil-lazzijiet u mhuwiex prattiku għad-distributuri li jfornu żraben ġodda b'lazzijiet tal-għażla tagħhom, sar użu kummerċjali għall-manifatturi taż-żraben li jfornu żraben bil-lazzijiet. Għalhekk, il-bejgħ ta' żraben bil-lazzijiet mhuwiex prattika ta' rbit.

(368) L-irbit jista' jwassal għal effetti ta' esklużjoni antikompetittiva fis-suq marbut, fis-suq li jorbot, jew fit-tnejn li huma fl-istess ħin. L-effett ta' esklużjoni jiddependi mill-persentaġġ marbut tal-bejgħ totali fis-suq tal-prodott marbut. Fir-rigward tal-kwistjoni ta' x'jista' jitqies bħala esklużjoni sinifikanti skont l-Artikolu 101(1), tista' tiġi applikata l-analiżi għal marka unika. Irbit ifisser li hemm mill-inqas forma ta' obbligu ta' kwantità fuq ix-xerrej fir-rigward tal-prodott marbut. Barra minn hekk, fejn jiġi miftiehem obbligu li ma ssirx kompetizzjoni fir-rigward tal-prodott marbut,

124 Is-sentenza fil-Kawża C-333/94 *P Tetrapak vs Il-Kummissjoni* EU:C:1996:436, il-paragrafu 37. Ara wkoll il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni – Linji Gwida dwar il-prijoritajiet ta' infurzar tal-Kummissjoni fl-applikazzjoni tal-Artikolu 82 tat-Trattat tal-KE għal imġiba abbużiva minn impriżi dominanti, ĠU C 45, 24.2.2009, p. 7.

125 Is-sentenza fil-Kawża T-201/04 *Microsoft vs Il-Kummissjoni* EU:T:2007:289, il-paragrafi 917, 921 u 922.

126 Is-sentenza fil-Kawża T-30/89 *Hilti vs Il-Kummissjoni* EU:T:1991:70, il-paragrafu 67.

dan iżid l-effett ta' esklużjoni possibbli fis-suq tal-prodott marbut. L-irbit jista' jwassal għal inqas kompetizzjoni għall-klijenti interessati li jixtru l-prodott marbut, iżda mhux il-prodott li jorbot. Jekk ma jkunx hemm għadd suffiċjenti ta' klijenti li jixtru l-prodott marbut waħdu biex isostnu lill-kompetituri tal-fornitur fis-suq marbut, l-irbit jista' jwassal biex dawk il-klijenti jiffaċċjaw prezzijiet ogħla. Jekk il-prodott marbut ikun prodott komplementari importanti għall-klijenti tal-prodott li jorbot, tnaqqis ta' fornituri alternattivi tal-prodott marbut u, b'hekk, disponibbiltà mnaqqsa ta' dak il-prodott jistgħu jagħmlu d-dħul unikament fis-suq li jorbot aktar diffiċli.

(369) L-irbit jista' wkoll iwassal direttament għal prezzijiet li huma 'l fuq mil-livell kompetittiv, speċjalment fi tliet sitwazzjonijiet. L-ewwel nett, jekk il-prodott li jorbot u l-prodott marbut jistgħu jintużaw fi proporzjonijiet varjabbli bħala inputs għal proċess ta' produzzjoni, il-klijenti jistgħu jirreaġixxu għal żieda fil-prezz għall-prodott li jorbot billi jżidu d-domanda tagħhom għall-prodott marbut, filwaqt li jnaqqsu d-domanda tagħhom għall-prodott li jorbot. Permezz tal-irbit taż-żewġ prodotti, il-fornitur jista' jipprova jevita din is-sostituzzjoni u, b'riżultat ta' dan, ikun jista' jgħolli l-prezzijiet tiegħu. It-tieni, meta l-irbit jippermetti diskriminazzjoni fil-prezzijiet skont l-użu li jagħmel il-klijent mill-prodott li jorbot, pereżempju l-irbit ta' cartridges tal-linka mal-bejgħ ta' magni tal-iffotokopjar ('metering'). It-tielet, meta fil-każ ta' kuntratti fit-tul jew fil-każ ta' swieq ta' wara l-bejgħ b'tagħmir oriġinali b'ħin twil ta' sostituzzjoni, isir diffiċli għall-klijenti biex jikkalkolaw il-konsegwenzi tal-irbit.

(370) L-irbit huwa eżentat taħt ir-Regolament ta' Eżenzjoni ta' Kategorija meta s-sehem mis-suq tal-fornitur, kemm fis-suq tal-prodott marbut kif ukoll fis-suq tal-prodott li jorbot, u s-sehem mis-suq tax-xerrej fis-swieq upstream rilevanti, ma jaqbżux it-30 %. Dan jista' jkun ikkombinat ma' restrizzjonijiet vertikali oħrajn, li mhumiex restrizzjonijiet fundamentali skont dak ir-Regolament, bħal obbligi li ma ssirx kompetizzjoni jew obbligu ta' kwantità fir-rigward tal-prodott li jorbot, jew ix-xiri esklużiv. Il-bqija ta' din it-taqsima tipprovdi gwida għall-valutazzjoni tal-irbit f'każijiet individwali 'l fuq mil-limitu tas-sehem mis-suq.

(371) Il-pożizzjoni fis-suq tal-fornitur fis-suq tal-prodott li jorbot hija ovvjament ta' importanza ċentrali biex jiġu vvalutati l-effetti antikompetittivi possibbli. B'mod ġenerali, dan it-tip ta' akkordju jiġi impost mill-fornitur. L-importanza tal-fornitur fis-suq tal-prodott li jorbot hija r-raġuni ewlenija għaliex xerrej jista' jsibha diffiċli li jirrifjuta obbligu ta' rbit.

(372) Il-pożizzjoni fis-suq tal-kompetituri tal-fornitur fis-suq tal-prodott li jorbot hija importanti fil-valutazzjoni tas-saħħa tal-fornitur fis-suq. Sakemm il-kompetituri tiegħu jkunu numerużi u b'saħħithom biżżejjed, ma jista' jkun mistenni l-ebda effett antikompettitiv, billi x-xerrejja jkollhom alternattivi suffiċjenti biex jixtru l-prodott li jorbot mingħajr il-prodott marbut, sakemm ma jkunx hemm fornituri oħrajn li japplikaw irbit simili. Barra minn hekk, l-ostakoli għad-dħul fis-suq tal-prodott li jorbot huma rilevanti biex tiġi stabbilita l-pożizzjoni fis-suq tal-fornitur. Meta l-irbit ikun ikkombinat ma' obbligu li ma ssirx kompetizzjoni fir-rigward tal-prodott li jorbot, dan isaħħaħ b'mod konsiderevoli l-pożizzjoni tal-fornitur.

(373) Is-saħħa tax-xerrejja hija rilevanti, billi xerrejja importanti ma jkunux faċilment imġiegħla jaċċettaw l-irbit mingħajr ma jiksbu mill-inqas parti mill-effiċjenzi possibbli. Għalhekk, l-irbit li mhuwiex ibbażat fuq l-effiċjenza huwa prinċipalment riskju fejn ix-xerrejja ma jkollhomx saħħa tax-xiri sinifikanti.

(374) Fejn jiġu stabbiliti effetti antikompetittivi sinifikanti, tqum il-kwistjoni ta' jekk il-kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3) humiex issodisfati. L-obbligi ta' rbit jistgħu jgħinu biex jipproduċu effiċjenzi li jinħolqu minn produzzjoni konġunta jew distribuzzjoni konġunta. Fejn il-prodott marbut ma jiġix prodott mill-fornitur, tista' tinħoloq ukoll effiċjenza mill-fatt li l-fornitur jixtri kwantitajiet kbar tal-prodott marbut. Madankollu, sabiex l-irbit jissodisfa l-kundizzjonijiet tal-Artikolu 101(3), irid jintwera li mill-inqas parti minn dan it-tnaqqis fl-ispejjeż qed tiġi ttrasferita lill-konsumatur, li normalment ma jkunx il-każ meta l-bejjiegħ bl-imnut ikun jista' jikseb, fuq bażi regolari, provvisti tal-istess prodotti jew ta' prodotti ekwivalenti bl-istess kundizzjonijiet jew b'kundizzjonijiet aħjar minn dawk offruti mill-fornitur li japplika l-prattika tal-irbit. Tista' teżisti effiċjenza oħra fejn l-irbit jgħin biex jiġu żgurati ċerti uniformità u standardizzazzjoni tal-kwalità (ara l-paragrafu (14)(h)). Madankollu, jeħtieġ li jintwera li l-effetti pożittivi ma jistgħux jiġu realizzati b'mod effiċjenti bl-istess mod billi x-xerrej jintalab juża jew ibigħ mill-ġdid prodotti li jissodisfaw standards minimi ta' kwalità, mingħajr ma jintalab jixtrihom mingħand il-fornitur jew mingħand xi ħadd maħtur minn dan tal-aħħar. Ir-rekwiżiti li jikkonċernaw l-istandards minimi ta' kwalità normalment ma jaqgħux fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1). Fejn il-fornitur tal-prodott li jorbot jimponi fuq ix-xerrej il-fornituri li mingħandhom ix-xerrej irid jixtri l-prodott marbut, pereżempju minħabba li l-formulazzjoni ta' standards minimi ta' kwalità ma tkunx possibbli, dan jista' wkoll jaqa' barra mill-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 101(1), speċjalment fejn il-fornitur tal-prodott li jorbot ma jiksibx benefiċċju (finanzjarju) dirett mid-deżinjazzjoni tal-fornituri tal-prodott marbut.